

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา

น.ส.เรขณพัศ ภาสกรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE
INTERPERSONAL COMMUNICATION COMPETENCIES FOR UNDERGRADUATE STUDENTS

Miss Renapas Pasakorn

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Non-Formal Education

Department of Lifelong Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา
โดย	น.ส.เรขณพัศ ภาสกรณ
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขิวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตน์อุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระฉัตร สุปัญญา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

เรขัณพัศ ภาสกรณ : การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา. (DEVELOPMENT OF A
NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE INTERPERSONAL
COMMUNICATION COMPETENCIES FOR UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่
ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.สารีพันธ์ุ สุภาว
รณ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ 3) นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนฯ กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 1,101 คน ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลาย
ขั้นตอน 2) นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมฯจำนวน 30 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิและตัวแทนนิสิตนักศึกษาจำนวน 20 คน ในการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ร้อยละ (%) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ค่า t-test และ p-value ร่วมกับการ
วิเคราะห์เนื้อหา

ผลวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ โดยรวมอยู่
ในระดับมาก 2. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนฯ ประกอบด้วย 8 กระบวนการ ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2)
การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากร
และการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของ
โปรแกรม และ 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6)
วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้
12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ และผลการใช้โปรแกรมฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ ประกอบด้วย คุณสมบัติผู้สอน การจัดการและบริหารโปรแกรม และ การสร้าง
การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ ได้แก่ ผู้เรียน ทีมงาน และบริบทของวัฒนธรรม

สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน	ลายมือชื่อนิสิต
ปีการศึกษา	2561	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
		ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv : 03082562 19:18:46 / seq : 14

5784257927 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORD: non-formal education, non-formal education program, interpersonal communication competencies, interpersonal communication, undergraduate students

Renapas Pasakorn : DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE INTERPERSONAL COMMUNICATION COMPETENCIES FOR UNDERGRADUATE STUDENTS. Advisor: Asst. Prof. Dr. SUWITHIDA CHARUNGKAITTIKUL Co-advisor: Assoc. Prof. Dr. Sareepan Supawan

The purposes of this research were to 1) analyze interpersonal communication competencies for undergraduate students; 2) develop a non-formal education program to enhance interpersonal communication competencies for undergraduate students; 3) present the application guidelines of a non-formal education program. There are 3 groups of samples; 1) 1,101 undergraduate students who were selected by using multi-stage stratified random sampling; 2) 30 undergraduate students participating in the activities; 3) 20 experts and student representatives for focus group discussion. The statistics employed for analysis were frequency (), percentage (%), standard deviation (S.D.), t-test, p-value and content analysis.

The findings can be summarized as follows 1. The mean scores of interpersonal communication competencies for undergraduate students were at high level in motivation, knowledge and skill. 2. A developed non-formal education program was consisted of 8 processes: 1) identification of the basis for programming, 2) situational analysis of community and clientele, 3) identification of desired outcomes, 4) identification of resources and support, 5) design of an instructional plan, 6) program of action, 7) accountability of resources, and 8) communication of the value of the program; and 12 components: 1) rational criterion, 2) objectives, 3) content, 4) learners qualification, 5) facilitators qualification, 6) learning method, 7) learning process, 8) learning technique, 9) resources and materials, 10) learning evaluation, 11) learning environment, and 12) learning outcomes. The results showed that the samples have motivation, knowledge and skills significantly higher than the one before the experiment by 0.05 point. 3. The application guidelines of a developed non-formal education program were consisted of three components: facilitator qualifications, program management, and creating involvement of stakeholders. Factors affecting the success of program application include learners, teams, and cultural context.

Field of Study: Non-Formal Education

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv : 03082562 19:18:46 / seq : 14

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจาก “ ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” จากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 40

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือและการดูแลอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สารี พันธุ์ ศุภวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อาชญญา รัตนอุบล ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระฉัตร สุปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา และ รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลีฉายา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชญา คำรองศิริ และ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และขอขอบพระคุณ ดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ดร.ปาน กิมปี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม ดร. ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย อาจารย์เคลียร์ จันทรศุภฤกษ์ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย และขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณี ภาสกรณ์ และ อาจารย์ทัศนาศิลป์ ที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและสนับสนุนให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เรxford ภาสกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ญ	ญ
สารบัญภาพ.....ฉ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ..... 1	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1	1
คำถามวิจัย..... 6	6
วัตถุประสงค์การวิจัย..... 7	7
ขอบเขตของการวิจัย..... 7	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 8	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 10	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 11	11
ตอนที่ 1 โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน..... 13	13
1.1 ความหมายของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน..... 13	13
1.2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน..... 14	14
ตอนที่ 2 แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส..... 26	26
2.1 ความหมายของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส..... 26	26
2.2 เป้าหมายการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส..... 27	27
2.3 หลักการของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส..... 29	29

2.4	กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	29
2.5	กิจกรรมการพัฒนามนุษยตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	30
ตอนที่ 3	แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	36
3.1	ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ.....	36
3.2	แนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	37
3.3	องค์ประกอบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ.....	38
3.4	กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ.....	39
ตอนที่ 4	แนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	45
4.1	ความหมายของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	45
ตอนที่ 5	ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษา.....	56
5.1	ความหมายของนิสิตนักศึกษา.....	56
5.2	คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาในฐานะเยาวชนกลุ่ม Gen Z.....	56
5.3	แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา	57
ตอนที่ 6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
6.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	59
6.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ.....	61
ตอนที่ 7	กรอบแนวคิดในการวิจัย	63
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ระยะที่ 1	การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	69
ระยะที่ 2	การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	74
ระยะที่ 3	การนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	98
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106

3194814983

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	212
การดำเนินการวิจัย.....	212
สรุปผลการวิจัย.....	216
อภิปรายผลการวิจัย.....	227
ข้อเสนอแนะ.....	259
ภาคผนวก.....	262
ภาคผนวก ก.....	263
รายชื่อมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งหมด 22 แห่ง.....	264
ภาคผนวก ข.....	265
ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล.....	266
ภาคผนวก ค.....	267
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	268
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม.....	269
รายชื่อนิสิตนักศึกษาช่วงการสนทนากลุ่ม.....	270
ภาคผนวก ง.....	271
โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา.....	272
ภาคผนวก จ.....	286
เครื่องมือของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	287
ภาคผนวก ฉ.....	323
แผนการจัดการเรียนรู้.....	324
ภาคผนวก ช.....	387
รายชื่อกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	388

ภาคผนวก ซ.....	389
ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	389
บรรณานุกรม	398
ประวัติผู้เขียน	407

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2. 1 การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	41
ตารางที่ 2. 2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส.....	64
ตารางที่ 3. 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค.....	69
ตารางที่ 3. 2 แสดงการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรนิสิตนักศึกษาทั้ง 22 มหาวิทยาลัย.....	71
ตารางที่ 3. 3 แสดงเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	83
ตารางที่ 3. 4 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	83
ตารางที่ 4. 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	107
ตารางที่ 4. 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	109
ตารางที่ 4. 3 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค.....	113
ตารางที่ 4. 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	167
ตารางที่ 4. 5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาก่อนและหลังการทดลอง.....	168
ตารางที่ 4. 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจก่อนและหลังการทดลอง.....	169
ตารางที่ 4. 7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้ก่อนและหลังการทดลอง.....	170
ตารางที่ 4. 8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะก่อนและหลังการทดลอง.....	172

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตารางที่ 4. 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 179

ตารางที่ 4. 10 แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 186

ตารางที่ 4. 11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง..... 189

ตารางที่ 4. 12 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง..... 190

ตารางที่ 4. 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 190

ตารางที่ 4. 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนและหลังการทดลอง 191

ตารางที่ 4. 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา..... 192

ตารางที่ 4. 16 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 209

ตารางที่ 4. 17 แสดงข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา..... 209

ตารางที่ 5. 1 แสดงความสอดคล้องของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส..... 245

3194814983

สารบัญภาพ

ภาพที่ 4. 1 การทำเกาซิกิ.....	134
ภาพที่ 4. 2 การเดินออกกำลังกาย	134
ภาพที่ 4. 3 การทำโยคะ	134
ภาพที่ 4. 4 การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวงจรการเรียนรู้ด้วยเสียงเพลง.....	134
ภาพที่ 4. 5 การเสริมภาพพจน์ตนเองด้านบวก.....	134
ภาพที่ 4. 6 การร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถาม	135
ภาพที่ 4. 7 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม	136
ภาพที่ 4. 8 ร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม	137
ภาพที่ 4. 9 การจัดทำแผนการปฏิบัติตามเนื้อหาสาระ	137
ภาพที่ 4. 10 การลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้.....	138
ภาพที่ 4. 11 การร่วมกันสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิด.....	140
ภาพที่ 4. 12 การร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน	140
ภาพที่ 4. 13 การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ	141
ภาพที่ 4. 14 เป้าหมายการสื่อสาร	144
ภาพที่ 4. 15 การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก	146
ภาพที่ 4. 16 การสื่อสารเพื่อความบันเทิง	149
ภาพที่ 4. 17 การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	151
ภาพที่ 4. 18 กระบวนการสื่อสาร	154
ภาพที่ 4. 19 การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร.....	156
ภาพที่ 4. 20 การออกเสียง.....	158
ภาพที่ 4. 21 การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม.....	160
ภาพที่ 4. 22 การตีความสาร.....	162
ภาพที่ 4. 23 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ.....	164

3194814983

ภาพที่ 4. 24 การร่วมกันนั่งล้อมวงสรุปความรู้หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม..... 165

ภาพที่ 4. 25 แสดงกรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา..... 201

ภาพที่ 5. 1 แสดงการสรุปการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา..... 226

ภาพที่ 5. 2 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ..... 243

ภาพที่ 5. 3 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้..... 247

ภาพที่ 5. 4 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะ..... 250

3194814983

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศต่างๆทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมโลก เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและการยืนหยัดในเวทีโลก ดังนั้นการส่งเสริมให้สมาชิกในประเทศของตนเป็นผู้ที่มีความรู้และมีสมรรถนะการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นอกจากนี้ (องค์การสหประชาชาติ, 2558) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยมีเป้าหมายการพัฒนารวมถึงการศึกษาก็เท่าเทียม การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การศึกษาต้องมีคุณภาพเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดงานและมีการร่วมมือกันพัฒนาสมรรถนะการทำงานที่จำเป็นในศตวรรษนี้ สอดคล้องกับ Partnership for 21st Century Skills (2010) ที่พัฒนารอบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 และเสนอทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการทำงานและการใช้ชีวิต 7 ด้าน คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) ที่ระบุว่า การประสานความร่วมมือ การสื่อสาร การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการสร้างสรรค์เนื้อหา ถือเป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับบุคคลในศตวรรษที่ 21 (Scott, 2015)

สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เช่นกัน จะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) ขณะที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังมีการกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม(Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและมุ่งยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ให้มีทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะการเรียนรู้ มีทักษะชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ.2551-2565 ซึ่งมีเป้าหมายการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกยุคโลกาภิวัตน์ และกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพที่ต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) มีความสมดุลทั้งการเป็นคนเก่งและเป็นคนดีอย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะหรือความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับคนเป็นทักษะที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จและก้าวหน้า ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นต้น หากสังคมหรือองค์กรใดมีบุคคลที่มีทักษะคนและสังคมเป็นจำนวนมากจะสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดปัญหาสังคมหรือปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในที่ทำงาน และช่วยให้

3194814983

CT :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) อย่างไรก็ตาม
 แม้นโยบายระดับชาติให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว แต่ในทางปฏิบัติกลับพบปัญหาตามที่ สำนักงาน
 คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561) อธิบายว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการ
 พัฒนาทักษะวิชาชีพ แต่ยังไม่ให้ความสนใจกับการมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะคนและสังคมของนิสิต
 นัศึกษาน้อยมาก เนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากมีวัฒนธรรมการสอนที่ใช้เวลาใน
 ห้องเรียนไปกับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ไปสู่ นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาใน
 ด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพเป็นหลัก ในขณะที่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษานั้นจะต้องมีทั้งทักษะ
 วิชาชีพพร้อมวิชาคนและสังคม ดังนั้น การพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านทักษะคนและสังคมจึงมี
 ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความสามารถด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่ง ธีรวิรัฐ รุ่งโรจน์ (2559) ได้
 ชี้ปัญหาของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันว่าขาดความสามารถการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งแบบเผชิญหน้า
 ในสถานการณ์ต่างๆ และขาดความสามารถการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้งด้านข้อมูล
 ความคิดเห็น อารมณ์และความรู้สึก สอดคล้องกับ ชาญลักษณ์ วิระสมบัติ (อ้างถึงใน(สำนักงาน
 เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558) ที่ชี้จุดอ่อนของนักศึกษาไทยว่ามีข้อเสียด้านการพูดไม่รู้เรื่อง
 เพราะขาดการฝึกอบรมที่เพียงพอ อีกทั้งเมื่อศึกษาคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันพบว่า เป็น
 กลุ่มคน Generation Z (Gen Z) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ.2537-2554 และเติบโตพร้อม
 กับเทคโนโลยีที่พัฒนาจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิต มีความเคยชินกับการใช้
 โทรศัพท์มือถือเพื่อสื่อสารกับเพื่อนและสื่อสารตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จึงส่งผลให้มีปัญหาเรื่อง
 การสื่อสารในชีวิตจริง (จิราภรณ์ อรุณากูร อ้างถึงใน (พิชญา เพ็งจันทร์, 2015)

จากปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้ทุกหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องควรเร่งเสริมฐานความรู้และสร้างสมรรถนะเพื่อช่วยให้บัณฑิตสามารถอยู่ในตลาดแรงงานได้
 เป็นอย่างดีในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) อีกทั้งควรมีกิจกรรมที่ทำให้
 เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันเอง เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
 ใดชุมชนหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาและทำให้เกิดความผูกพันขึ้น นอกจากนี้ยังอาจอาศัยเทคโนโลยี
 สมัยใหม่ในการสร้างสรรค์วิธีการ หรือเครื่องมือใหม่ๆ หรือนวัตกรรมสร้างความผูกพันที่แน่นแฟ้นให้
 เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) ในการแก้ไขปัญหาคือการสื่อสารดังกล่าวควรมี
 การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษา เพราะสมรรถนะการสื่อสาร
 ระหว่างบุคคลได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในสองอันดับแรกของสมรรถนะสำคัญที่องค์กรต้องการ
 จากพนักงานและมีการศึกษาพบว่า มีสัดส่วนของประชากรจำนวนมากมีปัญหาดังกล่าว ซึ่งปัญหา
 เหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับปัญหาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ และด้านร่างกายของบุคคล (Spitzberg
 & Cupach, 1989) ดังนั้นจึงควรเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจแก่นักศึกษาเพื่อให้มีสมรรถนะการ
 สื่อสารระหว่างบุคคลและสามารถสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง

3194814983

ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการสื่อสารให้แก่นักศึกษา (ระวีรัฐ รุ่งโรจน์, 2559) เพราะการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษาถือเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยวิธีการหนึ่ง

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือ Interpersonal Communication Competence เป็นความสามารถของบุคคลในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Rubin & Martin, 1994) มีองค์ประกอบ คือ แรงจูงใจ ความรู้ ทักษะ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกัน (Purhonen, 2007) สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญหลายด้าน ทั้งด้านสุขภาพจิตใจ ด้านอารมณ์ และด้านสุขภาพร่างกาย มีการศึกษาพบว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลส่งผลเชิงบวกต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชีวิตการแต่งงาน ครอบครัว และการรวมกลุ่มทางสังคม บุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการเจรจาและมีความพึงพอใจในชีวิตการแต่งงาน ครอบครัว และขยายเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมต่อไป (Spitzberg & Cupach, 1989) นอกจากนี้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลยังช่วยทำให้นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจร่วมกัน มีการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาในบริบทต่างๆ โดยเฉพาะด้านความสำเร็จในมหาวิทยาลัย ด้านความรู้สึก ด้านผลการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจในชีวิต และด้านอาชีพในอนาคต (Huang & Lin, 2016)

ทั้งนี้ การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษาถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมตามหลักการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมโดยใช้ความรู้และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งปรัชญาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้หลายปรัชญาผสมผสานกัน ยึดหลักการความเท่าเทียมและเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา มีความยืดหยุ่น มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์เลือกได้ อีกทั้งยังมุ่งเน้นการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาของผู้เรียน (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) แนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างนักพัฒนากับกลุ่มเป้าหมายเพื่อมุ่งแก้ไขและพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Boyle, 1981) อีกทั้งหลักการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังมุ่งส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของปัจเจกบุคคล ช่วยให้บุคคลสามารถแก้ไขปัญหาและเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Caffarella, 1994) นอกจากนี้การใช้โปรแกรมการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / revv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษาถือเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มศักยภาพและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง และถือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการเรียนการสอนด้านการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จ (Hausberg et al., 2012) ด้วยหลักการและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษา

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) เนื่องจากสอดคล้องกับกระบวนการที่นักพัฒนาโปรแกรมและกลุ่มเป้าหมายร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่ยังไม่ทราบความต้องการและปัญหาที่ชัดเจนในระยะเริ่มต้น มีการกำหนดความต้องการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ แรงจูงใจ ทักษะ และมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถรวมทั้งคุณภาพชีวิตให้กลุ่มเป้าหมายสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ที่ผู้เรียนร่วมกันแก้ไขปัญหาผ่านการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่ม มีการร่วมกันระบุปัญหา การหาสาเหตุของปัญหา การเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา การลงมือปฏิบัติเพื่อสะท้อนความคิด และการสรุปความรู้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (Neo-Humanist) ที่ยึดหลักการสร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและมีคลื่นสมองต่ำ มีการเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ตนเอง ใช้วิธีการจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเองและเป็นกลุ่ม มีการเสริมพลังด้านบวก และผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (เกียรตวรณ อมาตยกุล, 2543) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันด้านการมุ่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีความสอดคล้องกันด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม มีการเคารพ การช่วยเหลือสนับสนุน และใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการจูงใจไม่ใช้การบังคับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้หลักการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา (Developmental Program) ของ Boyle (1981) ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับ การพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร และ 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม เพื่อเป็นกระบวนการพัฒนาโปรแกรม จากนั้นจึงบูรณาการกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การแบ่งกลุ่ม

ผู้เรียนและระบุปัญหาเป็นโจทย์การเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ 5) การสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิด 6) การประเมินผลกิจกรรม และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (เกียรตวิวรรณ อมาตยกุล, 2545) ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน 5) การตั้งใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ 6) ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน เมื่อบูรณาการแล้วจึงเกิดเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน และ 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ จากนั้นจึงนำเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Buhrmester, 1988; Huang & Lin, 2016; Purhonen, 2007; Rubin & Martin, 1994; Spitzberg & Cupach, 1984) และนำความรู้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) แรงจูงใจ 2) ความรู้ และ 3) ทักษะ

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษาให้มีความสามารถด้านการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ผู้วิจัยมุ่งหวังว่าผลจากการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจะให้องค์ความรู้ใหม่ อันเป็นแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความพร้อมเข้าสู่ตลาดงานและร่วมกันพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คำถามวิจัย

1. สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีองค์ประกอบ อะไรบ้าง
2. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีกระบวนการพัฒนาอย่างไร และมีองค์ประกอบทั้งหมดกี่ด้าน
3. แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ระยะเวลาวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2,019,276 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ [สสช.], 2560)

1.2 ระยะเวลาพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2,019,276 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ [สสช.], 2560)

1.3 ระยะเวลาศึกษาข้อเสนอแนะของการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลและนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล อาจารย์ จำนวน 10 คน และ นิสิตนักศึกษาจำนวน 10 คน มีเกณฑ์การเลือก คือ เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่เคยผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 5 คน และ นิสิตนักศึกษาที่เคยผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาของการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ เนื้อหาด้านสมรรถนะการสื่อสาร

ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล 3 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ นอกกระบบโรงเรียนภาคปกติ มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักการตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวิธีการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายและมีความยืดหยุ่น ทั้งด้านการกำหนดเนื้อหา รูปแบบการเรียนรู้ ระยะเวลา การศึกษา การวัดประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง แบบแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึด หลักการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และ ทักษะ เพื่อให้เกิดสมรรถนะและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมี กระบวนการ 8 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม การวิเคราะห์ สถานการณ์ของผู้รับบริการ การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม การกำหนด แหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน การออกแบบแผนการเรียนรู้ โปรแกรมของการปฏิบัติงาน ความ น่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร และ การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม และมีองค์ประกอบ 12 ด้าน ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ คุณสมบัติของผู้เรียน คุณสมบัติของผู้สอน วิธีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการ เรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กระบวนการสร้างแบบแผนการ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม การวิเคราะห์ สถานการณ์ของผู้รับบริการ การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม การกำหนด แหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน การออกแบบแผนการเรียนรู้ โปรแกรมของการปฏิบัติงาน ความ น่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร และ การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผ่านช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกิดการรับรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยการสื่อสารมีองค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผลสะท้อนกลับ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วยวิธีการพูดและการฟังแบบเผชิญหน้าหรือการเห็นหน้าค่าตา ทั้งในเชิงวจนภาษาและอวจนภาษาเพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นแบบเผชิญหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ประเด็นที่ส่งผลให้บุคคลมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นแบบเผชิญหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ได้แก่ 1. แรงจูงใจ หมายถึง แรงขับหรือเหตุผลที่กระตุ้นให้บุคคลมีการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบตัวแรกที่ตั้งต้นและส่งผลให้เกิดความรู้และทักษะ แรงจูงใจมี 6 ประเภท ได้แก่ ความบันเทิง ความปรารถนาดี การแบ่งปันความรู้สึก การทำความเข้าใจ ความผ่อนคลาย การควบคุม 2. ความรู้ หมายถึง ข้อมูลและความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม ได้แก่ กระบวนการสื่อสาร และ มารยาทการสื่อสาร 3. ทักษะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสารเชิงวจนภาษา หมายถึง ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาถ้อยคำ ได้แก่ คำพูด การพูด และการฟัง โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษาและความเหมาะสมกับการสื่อสาร และ ทักษะการสื่อสารเชิงอวจนภาษา หมายถึง ทักษะการสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ได้แก่ การใช้สายตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง หรือการแสดงออกทางด้านอื่นที่สามารถแปลความหมายและทำความเข้าใจต่อกันได้

แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ หมายถึง หลักการทางการศึกษาที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตตนเอง มีกระบวนการ 6 ขั้น ได้แก่ การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุปัญหาเป็นโจทย์การเรียนรู้ การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิด และการประเมินผล

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หมายถึง หลักการทางการศึกษาที่ยึดหลักและกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ การเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้เพราะนำกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในการทำให้ผู้เรียนมีคลีนสมองต่ำ มีอารมณ์ดี และมี การสื่อสารด้านบวก

นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 22 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ และมีอายุระหว่าง 18-25 ปี

แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา หมายถึง สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา รวมทั้งปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำโปรแกรมไปประยุกต์ใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักการศึกษา นักการสื่อสาร ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือมหาวิทยาลัย ในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่พัฒนานิสิตนักศึกษา สามารถนำไปใช้พัฒนาและเตรียมความพร้อมแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เป็นประโยชน์ต่อผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำองค์ความรู้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นิสิตนักศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา” ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 1.1 ความหมายของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.3 ประเภทของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.4 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

- 2.1 ความหมายของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
- 2.2 เป้าหมายการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
- 2.3 หลักการของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
- 2.4 กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
- 2.5 กิจกรรมการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

ตอนที่ 3 แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

- 3.1 ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ
- 3.2 แนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ
- 3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ
- 3.4 กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ตอนที่ 4 แนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

- 4.1 ความหมายของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 4.2 ความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 4.3 องค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 4.4 หลักการของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 4.5 แนวทางในการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ตอนที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษา

- 5.1 ความหมายของนิสิตนักศึกษา

5.2 คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาในฐานะเยาวชนกลุ่ม Gen Z

5.3 แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3194814983

CU Theses 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตอนที่ 1 โปรแกรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน

1.1 ความหมายของโปรแกรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน

“โปรแกรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้แปลเป็นภาษาไทยว่า “การกำหนดการ” ซึ่งหมายถึง ระเบียบการที่บอกถึงขั้นตอนของงานที่จะต้องทำตามลำดับ

นิตา ซูโต (2536) ได้ให้คำจำกัดความว่า โปรแกรม หมายถึง “ความคิด” หรือ “แนวทาง” “กิจกรรม” หรือผลรวมที่เกิดจากกิจกรรมที่ได้จัดวางไว้ในโปรแกรมนั้นๆ วางแนวความคิดการจัดกิจกรรมหรือกลุ่มกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบ มีงบประมาณ และระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

อุ้นตา นพคุณ (2546) กล่าวถึงความหมายของโปรแกรม (program) ว่า หมายถึง งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

Boyle (1981) ได้ให้คำจำกัดความว่า โปรแกรม หมายถึง สิ่งที่เกิดจากกิจกรรม การวางแผน การวางแผนการสอน การประเมินและรายงาน

Tyler (1986) ให้ความหมายว่า โปรแกรม คือ โครงร่างของงานหรือการจัดเตรียมแผนงานที่จะทำหรือชุดเหตุการณ์ที่รวบรวมกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำ

Boyle (1981) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาโปรแกรม (program development) ว่า หมายถึง การปฏิบัติและตัดสินใจอย่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างนักพัฒนาโปรแกรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนกับประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโปรแกรมความสำคัญของการพัฒนาโปรแกรมเป็นความสามารถของนักการศึกษาจากระบบโรงเรียนที่จะกำหนดได้อย่างชัดเจนว่าอะไรคือความต้องการ ปัญหา และสถานการณ์ที่จะต้องเปลี่ยนแปลง และสามารถที่จะเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ อาจเป็นเรื่อง ความรู้ เจตคติ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต

Boone, Safrit, and Jones (1992) อธิบายว่า การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาจากระบบ หมายถึง กระบวนการในการวางแผนที่เป็นระบบเบ็ดเสร็จและมีความครอบคลุม เพื่อการคาดการณ์ในอนาคตที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างองค์กรในการจัดทำและส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ผู้เรียนพึงประสงค์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้เรียนในชุมชน

สรุปได้ว่า โปรแกรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน หมายถึง แบบแผนของกิจกรรมทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนที่มุ่งพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีนักพัฒนาโปรแกรมและผู้เรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆในโปรแกรม โดยยึดหลักการสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจและการประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง มีลักษณะที่ยืดหยุ่นและหลากหลายใน

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การจัดการศึกษาทั้งผู้สอน ผู้เรียน เวลา สถานที่ หลักสูตร การเรียนการสอน การจัดการ และการประเมินผล

1.2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

Boyle (1981) อธิบายว่าบทบาทของนักพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีบทบาท 4 ด้าน คือ บทบาทนักวิเคราะห์ บทบาทผู้กระตุ้นในการเรียนรู้ บทบาทผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ บทบาทผู้ให้กำลังใจ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนอาจทำให้เกิดผล 9 ข้อ คือ

1. การพัฒนาโครงสร้างขององค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ทัศนคติ และตัดสินใจปัญหาหรือสถานการณ์ใดที่ควรจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น
2. ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ต้องวิเคราะห์ความต้องการของบุคคลหรือปัญหาของชุมชน
3. การกำหนดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือสถานการณ์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลง
4. การส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดผลที่พึงประสงค์จากโปรแกรม
5. การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุนที่จะนำมาใช้ในโปรแกรมทั้งในการประชาสัมพันธ์และในทางปฏิบัติ
6. การวางแผนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม
7. การนำแผนการสอนไปปฏิบัติโดยเลือกรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด
8. การพัฒนาวิธีการประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นความรับผิดชอบและโปร่งใสเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลและคุณค่าของโปรแกรม
9. การประชาสัมพันธ์คุณค่าและประโยชน์ของโปรแกรมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบไม่ว่าจะเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณ ผู้เข้าร่วมในโปรแกรม หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ

Boyle (1981) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรม 15 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างพื้นฐานทางปรัชญาในการพัฒนาโปรแกรม (Establishing a Philosophical Basis for Programming) ความเชื่อ ค่านิยมของนักพัฒนาโปรแกรมที่มีความแตกต่างกันจะส่งผลให้การพัฒนามีความแตกต่างกัน
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและความต้องการที่ประชาชนและชุมชนให้ความเอาใจใส่ (Situational Analysis of Problems and Needs or Concerns of People and Communities) เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษา คือ การช่วยให้กลุ่มเป้าหมายบรรลุผลของตนเอง การกำหนดประเด็นปัญหา และสถานการณ์ต่างๆที่ควรเปลี่ยนแปลงหรือมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการพัฒนาซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ถึงปัญหาที่แท้จริง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

3. การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Involvement of Clientele) หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลสนใจกลุ่มและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการพัฒนาทุกประเภท

4. ระดับสติปัญญาและสถานภาพทางสังคมของผู้รับบริการ (Level of Intellectual and Social Development of Potential Clientele) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมากกว่าผู้สอน ผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนักพัฒนาโปรแกรมต้องให้ความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาให้เหมาะสมกับความแตกต่างทางสังคม เศรษฐกิจและการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการศึกษาและกำหนดระดับและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. ศึกษาแหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม (Sources to Investigate and Analyze in Determining Program Objectives) แหล่งข้อมูลที่นักพัฒนาโปรแกรมควรศึกษาและวิเคราะห์เพื่อการกำหนดวัตถุประสงค์ คือ ตัวผู้รับบริการ สถานการณ์สภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาการ ควรช่วยให้ผู้เรียนได้กำหนดความต้องการของตนเอง

6. การยอมรับข้อจำกัดเกี่ยวกับสถาบันและบุคคล (Recognition of Institutional and Individual Constraints) ในการพัฒนาโปรแกรมควรยอมรับว่าสถาบันและบุคคลมีข้อจำกัดที่อาจทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์ตามที่ต้องการ ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้จะปรากฏขึ้นเมื่อมีการดำเนินการไปสักระยะอาทิ (1) ปรัชญาขององค์กร เกี่ยวกับการพัฒนาในเรื่องหรือประเด็นที่สำคัญ หรือกลุ่มในสังคมมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน (2) งบประมาณหรือทรัพยากรบางประเภทไม่สามารถจัดให้บางกลุ่มได้ (3) ความเชื่อของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินในบางเรื่อง (4) ความเชื่อบางเรื่องของผู้รับบริการ (5) ความเชื่อของฝ่ายบริหาร ภายในองค์กรเกี่ยวกับลำดับความสำคัญ (6) ความเชื่อของนักพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนา

7. เกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญ (Criteria for Establishing Program Priorities) การจัดลำดับความสำคัญเรื่องต่างๆ ในการพัฒนามีความสำคัญมาก ทั้งการกำหนดความต้องการ ผู้ได้รับบริการ ทรัพยากร วิธีปฏิบัติการ ทั้งนี้ควรให้ผู้ที่มาใช้บริการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญ

8. ระดับความยืดหยุ่นของการวางแผนโปรแกรม (Degree of Rigidity or Feasibility of Planned Programs) ความยืดหยุ่นและความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้เสมอเป็นหลักที่สำคัญของการพัฒนาโปรแกรม เนื่องจากการพัฒนามีลักษณะเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของประชาชน การกำหนดและความพยายามควบคุมทุกปัจจัยทุกขั้นตอนเป็นเรื่องยาก จึงต้องมีความยืดหยุ่น

9. ความเห็นชอบเชิงกฎหมายและการสนับสนุนจากกลุ่มที่มีอำนาจอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Legitimation and Support with Formal and Informal Power Situation) เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนของกลุ่มต่างๆที่มีอำนาจในชุมชน

10. การเลือกและการจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์การเรียนรู้ (Selecting and Organization Learning Experiences) คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกันเรียนรู้โดยวิธีการที่ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ผู้เรียนสังเกตการณ์ การฟัง การคิด การเขียน การซักถาม และการอภิปราย ฯลฯ ดังนั้นประสบการณ์ในการเรียนรู้คือปฏิกริยาในด้านสติปัญญาและด้านกายภาพ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

11. การเลือกวิธีการ เทคนิค และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม (Identifying Instructional Design with Appropriate Methods, Techniques, and Devices) ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกด้วย

12. การใช้ประโยชน์จากการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ (Utilizing Effective Promotional Priorities) การประชาสัมพันธ์ที่ดีจะต้องมีการวางแผนถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ ลักษณะของสื่อที่จะใช้ และกำหนดเวลาการประชาสัมพันธ์ ควรใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อให้ข้อมูลถึงเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

13. การได้รับการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับโปรแกรม (Obtaining Resources Necessary to Support the Program) นักพัฒนาโปรแกรมควรแสวงหาการสนับสนุนที่จะช่วยให้องค์กรได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ เช่น ให้ผู้ที่มีอิทธิพลในการสนับสนุนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับมากยิ่งขึ้น

14. การประเมินประสิทธิภาพผลลัพธ์และผลกระทบ (Determining the Effectiveness, Results and Impact) นักพัฒนาโปรแกรมจะต้องเลือกวิธีที่จะประเมินผลที่เหมาะสมที่สุด จุดมุ่งหมายของการประเมินผลคือการประเมินคุณค่าของข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยประเมินผลในด้าน (1) การกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ (2) การรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น (3) การพิจารณาตัดสินผลโดยเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับข้อมูลที่รวบรวมไว้

15. การสื่อสารถึงคุณค่าของโปรแกรมอย่างเหมาะสมให้แก่ผู้ที่มีหน้าที่ต้องตัดสินใจ (Communicating the Value of The Program to Appropriate Decision Makers) โปรแกรมจำนวนมากได้รับการสนับสนุนทางงบประมาณจากทางราชการ ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจอนุมัติงบประมาณควรได้รับรายงานเรื่องคุณค่าและข้อจำกัด วิธีการสื่อสารผลมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การพบปะสนทนาอย่างไม่เป็นทางการไปถึงการรายงานด้วยการวิจัย ควรวางแผนว่าวิธีการใดจะเหมาะสมที่สุดสำหรับบุคคลและกลุ่มที่จะต้องติดต่อและรายงานผล

การพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Boyle (1981) มีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมายของโอกาสในการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้มีเป้าหมายในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ต้องคำนึงถึงระดับความรู้ ทักษะคต และทักษะที่จะให้ โดย Bloom (1956) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษามี 3 ประการ ได้แก่ 1. ด้านพุทธิปัญญา (Cognitive) มี 6 ด้าน คือ 1) ความรู้ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ 6) การประเมินผล 2.ด้านจิตวิทยาและความรู้สึก (Affective) และ 3.ด้านทักษะ (Psychomotor)

2. วิธีการ เทคนิคและอุปกรณ์ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งต้องมีการวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1) วิธีการ หมายถึง วิธีการที่เป็นระบบ เป็นกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้นในการนำไปใช้เพื่อเข้าถึงให้ประชาชนเกิดความรู้ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะรายบุคคล กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เป็นต้น

2.2) เทคนิค คือรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาที่เรียนให้แก่ผู้เรียน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การจำลองสถานการณ์จริง

2.3) อุปกรณ์ เป็นสิ่งที่ใช้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น วิดีโอเทป ภาพยนตร์ เป็นต้น

3. แหล่งทรัพยากรและเอกสารการสอน ได้แก่ แหล่งทรัพยากรบุคคลหรือผู้สอนที่มีความเข้าใจความต้องการของผู้เรียน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีประสบการณ์และความสามารถในการจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจตลอดการเรียนรู้ เอกสารการสอนและอุปกรณ์การสอน เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ แผ่นใส फिल्म เป็นสื่อการสอนที่เป็นประโยชน์ในการขยายความคิดและกระตุ้นความสนใจระหว่างการเรียนการสอน

4. สถานที่และเครื่องมือต่างๆในการสอน ควรพิจารณาสิ่งสำคัญดังนี้ สถานที่ประชุมสะดวก ขนาดของห้องและการจัดห้องมีลักษณะยืดหยุ่น แสงสว่างพอเพียง เก็บเสียงได้ดี มีห้องน้ำ แก้วที่เหมาะสม

5. งบประมาณ มีงบประมาณของโครงการเพียงพอในการวางแผนการเรียนรู้

6. ความรับผิดชอบของผู้สอน ผู้สอนต้องกระตุ้นการเรียนรู้ และรักษากระบวนการกลุ่มเพื่อให้ ผู้เรียนประสบผลในการเรียนรู้ ดังนี้

6.1) ให้ข้อมูลหรือสาธิตกระบวนการเรียนการสอน

6.2) สร้างนิสัยให้ผู้เรียนถามผู้สอน

6.3) การแสดงความเห็นพ้องต้องกันและการสนับสนุน

6.4) การประเมินหรือการให้ผู้เรียนสามารถประเมินด้วยตนเอง

6.5) การพยายามแก้ปัญหา

6.6) การสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึก

7. ความรับผิดชอบของผู้เรียน คือ การสำรวจความคาดหวังของผู้เรียนและความคาดหวังของผู้สอนต่อผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานตามความคาดหวังของตนเองและผู้สอนหรือไม่ และกิจกรรมอะไรที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะทำต่อไป

8. ความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มี 3 ประการ คือ 1) ความต่อเนื่อง ทั้งความคิดและทักษะ โดยผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและจัดประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียน 2) การเรียงลำดับโดยเน้นความสำคัญของประสบการณ์ในลักษณะที่กว้างและลึกขึ้น 3) การผสมผสาน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

9. การประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การประเมิน 3 ส่วน คือ

9.1) การออกแบบ ควรประเมินขณะกำลังวางแผนและก่อนนำแผนไปปฏิบัติ โดยเน้นประเมินที่วัตถุประสงค์ และ คุณสมบัติของโครงการที่ควรมีและเหมาะสม

9.2) กระบวนการ ประเมินผลขณะดำเนินการอยู่ และผลสะท้อนกลับให้กับการวางแผนที่ยังเหลืออยู่เพื่อจะดำเนินการต่อไป และการประเมินครั้งสุดท้ายเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเนื้อหาหรือกระบวนการ

9.3) โครงการเสร็จสมบูรณ์ เป็นการประเมินที่ชี้ให้เห็นข้อมูลผลโครงการ

1.3 ประเภทของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

Boyle (1981) แบ่งประเภทของโปรแกรมได้ 3 แบบ ได้แก่ โปรแกรมเชิงพัฒนา โปรแกรมเชิงสถาบัน และโปรแกรมเชิงสารสนเทศ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมเชิงพัฒนาในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โปรแกรมเชิงพัฒนา (Development Program) มีลักษณะสำคัญคือการกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ที่ยังไม่ทราบสภาพความต้องการและปัญหาในชุมชนที่ชัดเจนในระยะเริ่มต้น ใช้ความรู้เป็น เครื่องมือในการแก้ปัญหา เป้าหมายของโปรแกรมคือเรื่ององค์ความรู้ เจตคติ ทักษะ ความชำนาญ มีระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม (Identification of the Basis for Programming) คือ กำหนดพื้นฐานทางปรัชญาที่จะนำมาใช้ในการวางแผนโปรแกรมขององค์กร พิจารณาถึงความเชื่อหรือปรัชญาของนักพัฒนาโปรแกรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของผู้เรียน ผู้สอน การพัฒนาโปรแกรม พิจารณาเรื่องนโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ

1.1 การพัฒนาปรัชญาพื้นฐานของโปรแกรมในองค์กรควรระบุให้ชัดเจน

1.2 นักการศึกษาต่อเนื่องควรพัฒนาปรัชญาในการทำงานเป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เป็นความเชื่อที่นักพัฒนาโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องมีเกี่ยวกับการศึกษา ผู้เรียน ครู และการพัฒนาโปรแกรมควรมีการกำหนดให้ชัดเจน

1.3 ควรกำหนดนโยบายและขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมไว้กว้างๆ โดยทำ ความเข้าใจและสื่อสารกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ (Situational Analysis of Community and Clientele) โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและในอดีตเกี่ยวกับ สถานการณ์ในชุมชน ทั้งด้านประชากร พื้นที่ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ลักษณะทางสังคม ศึกษาแหล่ง ทรัพยากร

2.1 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอดีต วิเคราะห์ รายละเอียดข้อมูล ความจริง และแนวโน้มที่จะทำให้เข้าใจสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและชุมชนหรือพื้นที่ทางภูมิศาสตร์นั้น

2.2 ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา ทำการ ตีความ และตัดสินใจเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโปรแกรม

2.3 ศึกษาโปรแกรมในปัจจุบันและความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นเพื่อหลีกเลี่ยง การซ้ำ

2.4 วิเคราะห์ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของโปรแกรมที่ สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการจำเป็นว่าตอบสนองได้หรือไม่

ระยะที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม (Identification of Desired Outcomes) ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมกลั่นกรองความต้องการและปัญหา เพื่อกำหนดเป็นผลที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรมซึ่งควรเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม โดยระบุผลที่พึงประสงค์และพัฒนาให้เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific Objectives)

3.1 ทำงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อระบุและกำหนดความต้องการจำเป็นและ จัดลำดับความสำคัญที่จำเป็นกับโปรแกรม

3.2 เขียนรายการผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่จะได้รับจากโปรแกรม โดยอ้างอิงจากการ วิเคราะห์สถานการณ์ ถ้าเป็นไปได้ผลลัพธ์นั้นควรสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ หรือสภาพแวดล้อมเพื่อแสดงถึงผลของโปรแกรมที่วางแผนไว้ ในกรณีนี้ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มเป้าหมาย จะกำหนดถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังในระหว่างที่ร่วมทำงานด้วยกันในโปรแกรมในสถานการณ์จริง

3.3 จัดลำดับเรียบเรียงรายการผลลัพธ์ที่คาดหวังไปสู่ลำดับขั้นในการทำงานจริงโดยเรียบเรียงจากผลลัพธ์ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดไปหาผลลัพธ์ที่มีความเป็นไปได้น้อยที่สุดจากจุดยืนของผู้เรียน

3.4 ตรวจสอบรายการของผลลัพธ์ที่คาดหวังและเจาะจงเพื่อความมั่นใจ

3.4.1 ควรตรงประเด็นกับการวิเคราะห์สถานการณ์และมีคุณค่าต่อผู้เข้าร่วมและสังคม

3.4.2 พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์โปรแกรมกับกลุ่มเป้าหมายระยะเวลา และกำลังงาน

3.4.3 ผลลัพธ์ควรเห็นได้อย่างชัดเจนและควรมีความยืดหยุ่นต่อผู้เรียนในระดับปัจเจกบุคคลในการบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล

3.5 ตัดสินใจเกี่ยวกับโปรแกรมความสำคัญของโปรแกรม โดยอิงพื้นฐานจากหลักการในการตัดสินใจว่าสิ่งใดที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและสำคัญมากที่สุด และใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน (Identification of Resources and Support)

4.1 การพิจารณาว่าทรัพยากรมีเพียงพอหรือไม่ โดยรวมทั้งบุคคล ระยะเวลา เงิน และอุปกรณ์ที่มีต่อความต้องการของโปรแกรม

4.2 ระบุบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมในด้านสาขาความรู้ที่จำเป็นต่อโปรแกรมเพื่อให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพ

4.3 การพิจารณาว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องข้องในการเป็นผู้นำของโปรแกรมมีเวลาเพียงพอต่อการอุทิศตัวทำงานโปรแกรมหรือไม่

4.4 การพิจารณาว่าทรัพยากรทางการเงินมีเพียงพอในการทำให้โปรแกรมบรรลุผลหรือไม่ระยะที่ห้า

ระยะที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้ (Design of an Instructional Plan) การพิจารณาและเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ และจัดลำดับเนื้อหาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

5.1 การกำหนดประเภทของประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมโปรแกรมจำเป็นต้องได้รับเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การฟัง การฝึกปฏิบัติ การอภิปราย เป็นต้น จากนั้นพิจารณาความเหมาะสมจากภูมิหลังผู้เรียน

5.2 การพิจารณาถึงความรับผิดชอบที่จะต้องมีส่วนร่วมกับผู้เข้าร่วมโปรแกรมในการบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งควรมีการตกลงถึงจำนวนของกลุ่มผู้เรียนที่สามารถรับผิดชอบได้

5.3 การกำหนดแนวทางการเรียนรู้และกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้มีประสบการณ์และทำให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง เช่น คอร์สเรียน การสัมมนา การฝึกปฏิบัติการ การปรึกษารายบุคคล หรือการบูรณาการกิจกรรมที่หลากหลาย

5.4 การกำหนดบทบาทของสมาชิกเจ้าหน้าที่ที่จะต้องร่วมทำงาน

5.5 การตัดสินใจว่าอุปกรณ์ชนิดใดที่จะถูกใช้ในการดำเนินการ จากนั้นเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม

ระยะที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน (Program of Action) โดยเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรม และการดำเนินการเรียนการสอนให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

6.1 การเลือกเนื้อหากิจกรรมที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการตระหนักและความสนใจในโปรแกรม การจัดเตรียมประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถได้รับผลลัพธ์ที่คาดหวัง

6.2 การจัดการว่าเนื้อหาใดที่จะต้องมีการสอนหรือเรียนรู้ในโปรแกรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

6.3 พัฒนาปฏิทินการทำงานที่รวมระยะเวลาในการทำกิจกรรม การเตรียมระยะเวลาสำหรับอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ลำดับของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมในการดำเนินการและการประเมินผล ซึ่งปฏิทินนี้เป็นปฏิทินการทำงานที่จะช่วยอำนวยความสะดวกด้านลำดับเหตุการณ์และความรับผิดชอบรวมทั้งการเตรียมงานและระยะเวลา

6.4 ดำเนินการตามแผน ควรมีการปรับเปลี่ยนตามความจำเป็นและใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด

ระยะที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร (Accountability of Resources) เพื่อประเมินความก้าวหน้าและคุณภาพของโปรแกรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสุดท้าย

7.1 วางแผนการประเมินผล โดยประเมินการออกแบบก่อนการดำเนินการ ประเมินผลพัฒนาการและคุณภาพในระหว่างดำเนินการ และวางแผนการสำหรับการประเมินเมื่อสิ้นสุดขั้นตอน

7.2 ในการประเมินกิจกรรมควรกำหนดให้ชัดเจนว่ามีการประเมินเพื่ออะไรและประเมินอย่างไร

7.3 การตัดสินใจประเภทของวัตถุประสงค์ควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าผลลัพธ์ที่วางแผนนั้นเป็นอย่างไรโปรแกรมมีประสิทธิภาพหรือไม่

7.4 กำหนดหลักการที่ใช้ในการตัดสินใจให้ชัดเจนโดยระบุหลักฐานของการตัดสินใจ

7.5 กำหนดหลักฐานที่จะใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลา และการตีความ

7.6 พัฒนาการตัดสินใจเกี่ยวกับโปรแกรม

ระยะที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม (Communication of the Value of the Program) จัดทำรายงานเพื่อแสดงถึงความจำเป็นของโปรแกรม ผลที่คาดหวัง ประโยชน์ การปฏิบัติงาน เป็นต้น

8.1 จัดเตรียมการรายงานถึงคุณค่าของโปรแกรมแก่บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้เข้าร่วมโปรแกรม ผู้ให้คำแนะนำและบุคคลผู้มีอำนาจในการตัดสินใจที่มีอิทธิพล การรายงานผลนี้ควรมีผู้ฟังที่หลากหลาย ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อพิจารณาในประเด็นดังนี้ ความต้องการของโปรแกรม โปรแกรมรูปแบบเดิมเป็นอย่างไร บทบาทของนักการศึกษาควรเป็นอย่างไร ผลลัพธ์หลัก ข้อดี การลงมือปฏิบัติ และปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

8.2 ติดตามข้อมูลเพื่อหาคำตอบข้อกังวลและคำถามในด้านบทบาทของโปรแกรม

สรุปได้ว่า โปรแกรมเชิงพัฒนา เป็นกระบวนการสร้างแบบแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ทราบสภาพความต้องการและปัญหาในชุมชนที่ชัดเจนในระยะเริ่มต้น ใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เป้าหมายของโปรแกรมคือเรื่ององค์ความรู้ แรงจูงใจ ทักษะ ความชำนาญ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร และ 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนข้างต้น สรุปได้ว่าเป็นกระบวนการสร้างแบบแผนของกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนา กลุ่มเป้าหมายทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้พัฒนาโปรแกรมและผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันผู้พัฒนาโปรแกรมควรทำความเข้าใจประเภทของโปรแกรมและรายละเอียดทุกขั้นตอนของการดำเนินการให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมาย

1.4 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาได้ให้นิยามความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้

Combs and Ahmed (1974) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียนภาคปกติ เพื่อบริการกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

อุ๋นตา นพคุณ (2528) อธิบายว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือโครง
 ใด ๆ ที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและวัตถุประสงค์ที่จะให้การเรียนรู้แก่ประชาชนทุก
 เพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีความรู้ ทักษะและทัศนคติ
 ค่านิยมที่ดี กิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หลักสูตร
 ยืดหยุ่นประหยัด และตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียนและปัญหาของชุมชน

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่
 จัดขึ้นทั้ง ในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นตามความ
 เหมาะสมและความต้องการของผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักคิด ตัดสินใจรู้จักการ
 เรียนรู้ด้วยตนเอง ถือเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อทุกคนในสังคม

อาชญญา รัตนอุบล (2542) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง
 กิจกรรมทางการศึกษา และมวลประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่ได้จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงานและ
 สถาบันต่าง ๆ ในสังคมโดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติโดยมี
 วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ ของกลุ่มเป้าหมายต่าง
 ๆ ในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่ากิจกรรมการศึกษานอกระบบนั้นจะสนองต่อความต้องการ ความ
 สนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้ด้วย

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบว่า หมายถึง การศึกษานอก
 ระบบเป็นกิจกรรมทางการศึกษาทุกรูปแบบที่จัดให้บริการแก่ประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัด
 พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้
 ทางด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ตลอดจนความรู้และข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในด้านต่างๆ
 เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สรุปว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นโดยบุคคล
 หน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ นอกระบบโรงเรียนภาคปกติ มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้ง
 ด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักการตอบสนองต่อ
 ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวิธีการจัด
 การศึกษาที่มีความหลากหลายและมีความยืดหยุ่น ทั้งด้านการกำหนดเนื้อหา รูปแบบการเรียนรู้
 ระยะเวลาการศึกษา การวัดประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน

หลักการและเป้าหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้
 ยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. หลักความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ซึ่ง เป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการและความแตกต่างของแต่ละบุคคล และชุมชน

2. หลักความต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลมีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดจนตาย เต็มศักยภาพและความสนใจ

3. หลักความเสมอภาค ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึง และรับ การศึกษาอย่างกว้างขวาง ทัวถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน

4. หลักการกระจายอำนาจแก่สถานศึกษา และหลักการมีส่วนร่วมของสถาบันต่างๆ ของ สังคมซึ่ง เป็นกระบวนการที่มุ่งให้ภาคีเครือข่ายและสถาบันอื่นของสังคม มีสิทธิและส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้

5. หลักการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนและสังคมซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพชีวิต ของประชาชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการ แข่งขันของประเทศ

นอกจากนี้ สุมาลี สังข์ศรี (2545) เสนอว่า ปรัชญาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะ ประยุกต์ใช้ปรัชญาหลายปรัชญาผสมผสานกัน และหลักการการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยึด หลักการดังต่อไปนี้

1. ความครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. ความเท่าเทียมและเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
3. การเปิดโอกาส สร้างโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษา
4. สนองความต้องการของบุคคลและสังคม
5. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้กลุ่มเป้าหมายมีสิทธิเลือกได้
6. มีความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่าย ลดกฎระเบียบ ขั้นตอน และเปิดโอกาสสำหรับทุก กลุ่มเป้าหมาย
7. จัดบริการให้ใกล้ชิด เข้าถึงตัวผู้เรียน เช่น ใช้สื่อประเภทต่าง ๆ มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
8. จัดกิจกรรมให้ผสมกลมกลืนกับวิถีชีวิต ไม่ให้แปลกแยกไปจากการดำเนินชีวิต
9. จัดกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง
10. สร้างแรงจูงใจ สร้างนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย
11. ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ เอกชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน
12. ให้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยเริ่มที่ชุมชนและชุมชนเป็นหลักในการดำเนินการ
13. เน้นการเรียนรู้ตามสภาพปัญหา

14. เปลี่ยนภาพของการศึกษาจากห้องเรียน การท่องจำ การบอกความรู้มาเป็นภาพของการร่วมเรียนรู้จากการดำเนินชีวิตและสภาพปัญหาจริง

สรุปได้ว่า หลักการศึกษานอกระบบโรงเรียนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาที่เรียนควรนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันที ควรมีความยืดหยุ่นเท่าเทียม และสอดคล้องกับสภาพชีวิตของผู้เรียน

เป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาชัญญา รัตนอุบล (2550) เสนอว่าความมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ทั้งในด้านการเพิ่มพูนความรู้ เกิดทัศนคติที่ดี เกิดทักษะในชีวิต เพื่อรับมือกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. เพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม หรือพัฒนาด้านวัตถุที่ตื้นเขิน เช่น การส่งเสริมด้านการผลิต การส่งเสริมการคมนาคม และการส่งเสริมสาธารณสุขสมบัติ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังมุ่งหมายที่จะทำ ให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และสามารถเข้าใจปัญหาของตนเองและสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

3. เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมในการศึกษา ช่วยสนับสนุนความเป็นธรรมในการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัยและทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอันจะนำไปสู่ความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองและสังคมของตนได้ต่อไป

4. เพื่อส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศชาติ ช่วยสนับสนุนให้บุคคลเกิดการรับรู้เกี่ยวกับบรรณคดี ประวัติศาสตร์ และศิลปะประจำท้องถิ่น อันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการรักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรมของประเทศชาติขึ้น

5. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน ช่วยสนับสนุนพัฒนาความสามารถทางด้านประชาธิปไตยของประชาชนไทย และยังส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รู้จักการรับผิดชอบงานร่วมกัน รู้จักการแบ่งงานกันทำ รู้จักการปรับตัว รู้จักเคารพความคิดเห็นและสิทธิหน้าที่ของผู้อื่น

6. เพื่อพัฒนาจิตใจ ช่วยให้บุคคลได้ใช้ชีวิตอย่างสมบูรณ์ และรู้จักพัฒนาจิตใจของตนเองให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติ มีค่านิยมที่เหมาะสม มีความเชื่อและเข้าใจในเรื่องของความดีและความเลว ตลอดจนสามารถวินิจฉัย ตัดสินใจและเข้าใจสภาพการณ์ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างถูกต้อง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สรุปได้ว่า เป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนคือการพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ความรู้เป็นฐานในการดำรงชีวิตและการทำงาน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้สังคมทุกพื้นที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ตอนที่ 2 แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (Neo-humanist) เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2525 โดยนักจิตวิทยาชาวอินเดียชื่อ พี อาร์ ซาการ์ (P.R. Sarkar) หรือศรีพระบาทเรนจันสัการ แนวคิดนี้มีปรัชญาพื้นฐานของความเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลมีจุดเริ่มต้นมาจากสิ่งเดียวกัน ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจึงมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งซึ่งจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด แนวคิดนี้แตกต่างกับความเชื่อของนักมนุษยนิยมทั่วไปที่แม้มีความเชื่อพื้นฐานในการเห็นคุณค่าของมนุษย์และมีความเสมอภาคกันในหมู่มนุษย์ แต่ยังมีการเบียดเบียนและเอาเปรียบกันอยู่ และเห็นมนุษย์เป็นทรัพยากรที่ทำให้เกิดประโยชน์เท่านั้น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2535) ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้แนวคิดมนุษยนิยมทั่วไปแตกต่างจากแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพราะแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีที่มาจากความรักความเมตตาที่มีต่อทุกสรรพสิ่งในจักรวาล และมีความเชื่อว่ามนุษย์ควรเป็นผู้รับหน้าที่และสิทธิพิเศษในการให้บริการ ปกป้องคุ้มครองดูแลทุกสรรพสิ่งบนโลกใบนี้ (Sarkar, 1998)

2.1 ความหมายของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

Sarkar (2004) ให้ความหมายว่า นีโอฮิวแมนนิส เป็นปรัชญาที่อธิบายความก้าวหน้าของมนุษยชาติในมุมมองที่กว้างขึ้น ช่วยให้มนุษย์เข้าใจในการดำรงชีวิต ทำให้มนุษย์ยอมรับความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อจักรวาล โดยอธิบายธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์ประกอบด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วนที่ไม่สามารถแยกจากกันได้อย่างเด็ดขาด ส่วนประกอบชั้นนอกสุดของคนเรา เรียกว่า ร่างกาย ที่ประกอบด้วยอวัยวะภายนอกที่สามารถมองเห็นได้ อวัยวะภายใน และต่อมไร้ท่อต่างๆ ส่วนประกอบที่ลึกเข้าไปเรียกว่า จิตใจ ซึ่งมี 3 ระดับคือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึก ซึ่งเป็นส่วนที่ลึกและละเอียดอ่อนที่สุดของชีวิต เป็นแหล่งพลังงาน ความรอบรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความปิติสุขที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) อธิบายว่า นีโอฮิวแมนนิสเป็นแนวคิดมนุษยนิยมรูปแบบใหม่ แนวคิดมนุษยนิยมเดิมนั้นยอมรับเรื่องพื้นฐานจิตใจที่มีความดิ่งาม มีคุณค่า มีศักยภาพที่ยิ่งใหญ่และความต้องการจากภายในของมนุษย์ที่ต้องการก้าวไปสู่ลำดับขั้นความต้องการที่สูงกว่าเดิม รวมถึงมนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ ทำให้บุคคลมีความอ่อนโยน เข้าใจ เห็นอกเห็นใจ นำไปสู่สังคมแห่งการช่วยเหลือกันของมนุษยชาติ สำหรับแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ก็มองมนุษย์ด้วยสายตาที่คล้ายคลึงกัน คือ มนุษย์มีศักยภาพแฝงเร้นที่ยิ่งใหญ่ซ่อนอยู่ในตัวทุกคน มนุษย์มีคุณค่า พื้นฐานจิตใจ

ดิงาม ต้องการพัฒนาดตนเองอย่างไม่มีสิ้นสุด นีโอฮิวแมนนิส เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมจิตใจที่บริสุทธิ์ มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจลึกๆทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น วรรณะ สีผิว เชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ ทุกสรรพสิ่งในจักรวาลทั้งสิ่งไม่มีชีวิต พืช สัตว์ มนุษย์ล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้งซึ่งทางใดทางหนึ่งจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้เด็ดขาด จึงเป็นการมองโลกชีวิตและทุกแขนงวิชาความรู้ในแนวคิดนี้แบบการมองส่วนรวมของจักรวาล (Holistic View of Universe) (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2535)

วรรัตน์ อภินันท์กุล (2548) อธิบายว่า แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หมายถึง หลักการที่มีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ดังนี้ ร่างกายที่แข็งแรง มีจิตใจมั่นคง ควบคุมความคิดและการกระทำของตนเองได้ ทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรักความเมตตาให้กับตนเอง ผู้อื่นและทุกสรรพสิ่ง มีความรู้ด้านวิชาชีพและวิชาการ โดยการพัฒนาตนเองตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต้องเริ่มจากการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งในส่วนบุคคลและเป็นกลุ่ม และการตั้งใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีต่อไป

สรุปได้ว่า นีโอฮิวแมนนิส หมายถึง แนวคิดที่มีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุกๆด้าน มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมจิตใจที่บริสุทธิ์ มีความรักและความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจ ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น วรรณะ สีผิว เชื้อชาติ ศาสนา ทุกสรรพสิ่งในจักรวาลล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้งจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้

2.2 เป้าหมายการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2530) ได้กล่าวว่เป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ การพัฒนาดตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ การถ่ายทอดพลังแห่งความดีงามที่เต็มไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มาสู่วิถีการดำเนินชีวิต การแพร่กระจายและสร้างพลังแห่งความดีงามในสังคมโดยรวม เป้าหมายการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต้องการให้บุคคลเป็นคนที่สมบูรณ์หรือมีความสุข ประกอบด้วยการพัฒนา 4 ด้าน คือ การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง (Physically Fit) การมีจิตใจมั่นคงเข้มแข็ง (Mentally Strong) การพัฒนาระดับจิตใจ (Spiritual Elevate) มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่หรือความรักไร้จำแนก (Universal Love) และการมีความรู้ทางด้านวิชาการ (Academic Knowledge)

นอกจากนี้ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2535) อธิบายว่าเป้าหมายของนีโอฮิวแมนนิสคือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ขัดขวางความสงบสุขของโลกให้หมดไปโดยเร็ว การแก้ปัญหาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มีขั้นตอนการปฏิบัติ 3 ประการ คือ การพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ (Universal Love) ในจิตใจของตนเอง การส่งผ่านกระแสความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่จากตัวเราไปสู่คนรอบข้าง กลุ่มที่มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ร่วมกันพัฒนาความอยู่ดีมีสุขของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล คือ

ขั้นที่ 1. การพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจตนเอง

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมจิตใจที่บริสุทธิ์ ปราศจากความรู้สึกด้านลบต่างๆ เช่น ความโกรธ ความเกลียด ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความต้องการที่จะทำร้ายคนอื่น เป็นต้น ความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มีอยู่แล้วในจิตใจลึกๆของทุกคน แต่ความรู้สึกด้านลบต่างๆของคนเราเกิดจากการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู (Condition) ที่ไม่ถูกต้องมาตั้งแต่วัยเยาว์ การพัฒนาจิตใจต้องพัฒนาถึงขั้นบึงหัวใจที่สามารถชำระล้างความหยาบกระด้างจิตใจที่เต็มไปด้วยความรู้สึกทางลบให้กลับสู่จิตเดิมแท้ของบุคคลที่มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ให้แก่ทุกสรรพสิ่ง (Universal love) เสมือนว่าจิตใจของแต่ละคนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับทุกสรรพสิ่งในจักรวาล ถ้าบุคคลปฏิบัติตามหลักการนีโอฮิวแมนนิสอย่างถูกต้องแล้วเขาจะยอมรับและคุ้มครองสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ของชีวิตทั้งปวง พร้อมแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น พอใจในสิ่งที่ตนมี มีระเบียบวินัยในตนเอง แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเป็นแนวคิดที่ทำให้มนุษย์ชาติและสรรพสิ่งอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ขั้นที่ 2. กลุ่มพลังแห่งความรัก

การปฏิบัติสมาธิอย่างสม่ำเสมอทำให้แต่ละบุคคลมีจิตใจที่ละเอียดอ่อน เยือกเย็น เข้มแข็งมากขึ้น มองเห็นความบริสุทธิ์ดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของตัวเองและทุกสรรพสิ่งมากขึ้น เมื่อบุคคลผู้มีจิตใจบริสุทธิ์ดีงามทั้งหลายได้รวมกลุ่มกันจะเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า อภิจิต ทำให้เกิดการรวมพลังคลื่นทางจิตแห่งความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มหาศาลกระจายออกไปยังทุกๆส่วนของจักรวาล ด้วยเหตุนี้พลังทางลบที่ทำลายล้างจะค่อยๆอ่อนกำลังลง พลังจิตอันงดงามที่เกิดขึ้นมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ชาติมีความเสมอภาค สงบสุขและมีสันติภาพในเวลาอันรวดเร็ว

ขั้นที่ 3. การสร้างสรรค์สังคมใหม่ด้วยความรักความเมตตา

บุคคลดำเนินชีวิตของตนอย่างเหมาะสมในโลกเช่นเดียวกับคนปกติธรรมดา แต่สิ่งที่แตกต่างจากคนทั่วไปก็คือ มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจตลอดเวลา ดังนั้นภารกิจที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับสรรพสิ่งในจักรวาล เมื่อแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสถูกนำไปเผยแพร่และปฏิบัติในสถานที่ต่างๆมากขึ้นก็ทำให้สังคมมีความสงบและสวยงามขึ้น ทำให้วิถีชีวิตแต่ละบุคคลดำเนินไปในทิศทางเดียวกันกับชีวิตคนส่วนรวม เป็นสภาวะสมบูรณ์สูงสุดที่มีความสงบสุขทั้งต่อมนุษยชาติ รวมถึงกลุ่มสัตว์และพืชทั้งหลาย

สรุปว่า เป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ การพัฒนามนุษย์ให้มีความสุขและสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ ซึ่งบุคคลที่เป็นคนมีความสุขหรือสมบูรณ์ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่ การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง การมีจิตใจมั่นคงเข้มแข็ง การพัฒนายกระดับจิตใจ มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่หรือความรักไร้จำแนก และ การมีความรู้ทางด้านวิชาการ มีขั้นตอนการปฏิบัติ 3 ประการ คือ การพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจตนเอง กลุ่มพลังแห่งความรัก การสร้างสรรค์สังคมใหม่ด้วยความรักความเมตตา

3194814983

CU-Thesisis 5784257927 dissertation / revc: 03082562 19:18:46 / seq: 14

2.3 หลักการของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

หลักการนีโอฮิวแมนนิส หรือ มนุษยนิยมใหม่ เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาอัจฉริยภาพที่ซ่อนเร้นในตัวมนุษย์ทุกคนให้ปรากฏออกมาให้มากที่สุด พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ รวมถึงคุณธรรมควบคู่กันไป โดยให้มีคลื่นสมองต่ำอยู่เสมอ คลื่นอัลฟา คือ ช่วงที่คลื่นสมองของเราส่งคลื่นที่มีพลังสูง กว้าง ลึก ซ้ำสงบ ออกมา เราจะเกิดการผ่อนคลายอย่างลึกซึ้ง สมองซีกซ้ายและขวาจะทำงานอย่างสมดุล ทุกภารกิจที่เราทำจะไหลลื่น ง่ายตาย อย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็คือ การพัฒนาคลื่นสมองจากคลื่นสมองสูงไปสู่คลื่นสมองต่ำ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545)

นอกจากนี้การพัฒนาบุคคลตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีหลักการที่เน้นให้เราสามารถนำศักยภาพที่แฝงเร้นในตนเองของแต่ละคนออกมาใช้ได้สูงสุด ผู้ที่สามารถนำศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองออกมาใช้ได้สูงถึง 5-10 % จากคนปกติส่วนใหญ่ที่ใช้ความสามารถเพียง 1-5% ก็นับได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถยิ่งใหญ่ ดังนั้น แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงมุ่งพัฒนาค้นให้สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจและจิตวิญญาณพร้อมๆกันไป เพื่อให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความฉลาด เก่ง ดี และมีความสุข (สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์, 2553)

สรุปได้ว่าหลักการนีโอฮิวแมนนิสเป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาอัจฉริยภาพของมนุษย์ทุกคนโดยมีการมีคลื่นสมองต่ำอยู่เสมอ ซึ่งเรียกว่าคลื่นอัลฟา สามารถทำได้โดยการควบคุมอาหาร การฝึกสมาธิและโยคะต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อให้ชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และสามารถนำศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองออกมาใช้ได้สูงขึ้น

2.4 กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีขั้นตอนดังนี้ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545)

- 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายหรือทำให้คลื่นสมองต่ำ
- 2) การเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน
- 3) การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน
- 4) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม
- 5) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ
- 6) ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย มีคลื่นสมองต่ำ และเน้นการเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนเป็นกลุ่ม ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนและใช้วิธีจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยไม่บังคับ

2.5 กิจกรรมการพัฒนาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2551) อธิบายว่า กิจกรรมการพัฒนาตามหลักการนีโอฮิวแมนนิสคือกระบวนการหรือแนวทางที่ทำให้คนเราเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย (Physical) จิตใจ (Mental) และ จิตวิญญาณ (Spirit) โดยเชื่อว่าคนที่สมบูรณ์จะต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 3 ด้านควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม กิจกรรมการพัฒนาคนตามหลักการนีโอฮิวแมนนิสเริ่มจากการพัฒนา EQ หรือ ความฉลาดทางอารมณ์ของคนเรา ซึ่งหมายถึง ความสามารถทางจิตใจและอารมณ์ที่ทำให้คนเรามีความสุขในชีวิตได้ง่าย สามารถอดทนรอคอย มุ่งมั่นในการกระทำจนบรรลุเป้าหมายที่ตัวเองตั้งไว้ได้อย่างมีความสุขและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นกิจกรรมที่ใช้จะเน้นการมีความคิดด้านบวกด้วยการพัฒนาความคิด คำพูด และการกระทำทางด้านบวก และมีความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการประสบความสำเร็จและความสุขของชีวิต (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2550) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคลตามหลักการนีโอฮิวแมนนิส มีดังนี้

1. การทำให้คลื่นสมองต่ำ

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสให้ความสำคัญมากกับเรื่องคลื่นสมอง สมองมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์นับล้านๆ เซลล์ที่สร้างกระแสไฟฟ้าเล็กๆ ขึ้น เมื่อรวมกันทำให้เกิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นสมอง สมองสามารถส่งคลื่นสมองได้หลายชนิดแปรเปลี่ยนไปตามความสงบของจิตใจ คลื่นสมองที่ทำให้บุคคลตื่นตัวพร้อมปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันได้อย่างดีคือ คลื่นอัลฟา มีลักษณะเป็นคลื่นที่มีพลังสูง กว้าง ลึก ช้า สงบ ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ มีการผ่อนคลายลึกลับ สมองซีกซ้ายและซีกขวาทำงานอย่างสมดุล ปราศจากความวิตกกังวลหรือความเครียดต่าง ๆ เมตตาโบลีซิมในร่างกายทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการย่อยอาหาร ระบบการทำงานของอวัยวะภายในร่างกายทำงานได้อย่างดี ความจำ ความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น ความคิดด้านบวกสูงขึ้น ความคิดและจินตนาการมีพลังอย่างสูง มีสมาธิสูง มีภูมิคุ้มกันในร่างกายสูง มีพลังความคิดที่นำไปสู่ความเป็นจริงสูง การปฏิบัติให้เข้าถึงสภาวะนี้เพียง 10-15 นาทีต่อเนื่องกัน 7-14 วัน ชีวิตจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2547) กิจกรรมที่ช่วยทำให้คลื่นสมองต่ำมีหลายลักษณะ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติโดยเทคนิคเสียงเพลงที่มีคลื่นสมองต่ำทำได้โดยหลับตา หายใจลึกๆ ช้าๆ สั่งให้ทุกส่วนของร่างกายผ่อนคลาย และอยู่ใกล้ธรรมชาติอาจเป็นธรรมชาติจริงๆ หรือในจินตนาการ

1.2 โยคะ หรืออาสนะ (Asana) เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) กล่าวว่า เป็นท่ากายบริหารที่ง่าย ๆ ท่าทางต่าง ๆ มีรูปแบบที่แน่นอนถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งโยคีได้ค้นคว้าวิจัยทดลองด้วยตัวเองหลายพันปีแล้ว อาสนะจึงเป็นกายบริหารที่คนทุกเพศทุกวัยสามารถฝึกฝนได้ ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาสุขภาพกายด้วยการกระตุ้นการหมุนเวียนของกระแสโลหิต เพิ่มความคล่องตัวของข้อต่อ

ต่าง ๆ ปรับกลับเนื้อ นวดอวัยวะภายใน และบริหารต่อมไร้ท่อต่าง ๆ เท่านั้น แต่อาสนะยังช่วยให้จิตใจของคนเราสงบเบิกบานและสดใสขึ้นอีกด้วย

1.3 การฝึกเดินรำเกาชิกิ (Kaoshikii) เป็นการฝึกสติด้วยท่าเคลื่อนไหว ประดิษฐ์โดยสักการ (Sarkar) ผู้ก่อตั้งแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส การเดินเกาชิกิประกอบด้วย 18 จังหวะ คือไปทางขวา 5 จังหวะ ไปทางซ้าย 5 จังหวะ ไปข้างหน้า 3 จังหวะ และไปข้างหลัง 5 จังหวะผู้ฝึกต้องมีสมาธิอย่างสูง เพราะต้องควบคุมการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กันของมือและเท้า พร้อมทั้งภาวนาคำภาษาสันสกฤตว่า บาบา นัม เควาลัม (BABA NAM KEVALAM) ซึ่งแปลว่า ความรักมีอยู่ในทุกหนทุกแห่ง หรือมีความรักให้กับตนเองและมีความรักกับทุกสิ่งทุกอย่าง ประโยชน์ของการฝึกสติด้วยท่าเดินรำเกาชิกิ ได้แก่ ช่วยบริหารต่อมสำคัญในร่างกายและกล้ามเนื้อตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ลดอาการเจ็บปวดเกร็ง อาการบวมที่กระดูกสันหลัง คอ เอว และข้อต่อส่วนต่างๆ การทำให้เลือดไปเลี้ยงสมองมากขึ้น กระตุ้นการทำงานของหัวใจและระบบไหลเวียนของโลหิต ทำให้ผิวพรรณและใบหน้าเปล่งปลั่ง ทำให้กระดูกสันหลังยืดหยุ่นขึ้น แก้อาการซึมเศร้า ท้อแท้ นอนไม่หลับ ลดอาการกลัวที่เกิดจากจิตใจ ช่วยลดแก๊สในกระเพาะอาหารโรคอาหารย่อยไม่ปกติ โรคอ้วนเกินไป โรคผอม โรคตับ โรคปัสสาวะอักเสบ รวมถึงมีประโยชน์ต่อสุขภาพสตรีที่ต้องการลดอาการปวดท้องประจำเดือน หรือประจำเดือนมาไม่ปกติ

1.4 การทำสมาธิ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2542a) ได้สรุปถึง เป้าหมายสำคัญของการทำสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสว่ามีอย่างน้อย 5 ประการ คือ การผ่อนคลายอย่างล้าลึก มีสติสูงหรือมีจิตใจเป็นหนึ่งเดียว มีคลื่นสมองต่ำ มีพลังจิตและมีการหยั่งรู้เอง มีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ ผู้ทำสมาธิจะมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสรรพสิ่งในจักรวาล เปี่ยมไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการทำสมาธิ ผู้ทำสมาธิอยู่เสมอสามารถควบคุมคลื่นสมองและความคิดของตนเองได้อย่างดี คือ สามารถปรับคลื่นของความคิดที่เคยสับสน วิดกกังวล เครียด ให้รวมตัวเป็นคลื่นความถี่เดียวที่มีพลังอย่างมหาศาล ดังนั้น การทำสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเป็นกระบวนการทำให้ร่างกาย จิตสำนึก และจิตใต้สำนึกหยุดการทำงานหรือมีการทำงานน้อยที่สุดเพื่อให้จิตเหนือสำนึกทำงานได้อย่างเต็มที่ การทำสมาธิที่ถูกต้องเป็นเหมือนการชำระล้างสิ่งสกปรกให้แก่จิตใจ เพราะพลังแห่งความรักที่เกิดจากสมาธิทำให้บุคคลมีจิตใจเยือกเย็น สงบนิ่ง มั่นคง เป็นเกราะป้องกันความรู้สึกทางลบหรือความชั่วร้ายที่เกิดขึ้นในจิตใจได้เป็นอย่างดี

2. การสร้างภาพพจน์ของตนเองด้านบวก

คือ ความรู้สึกที่เรามีต่อตัวเองด้านบวก โดยเรารู้สึกกับตัวเองอย่างไรก็รู้สึกกับคนอื่นอย่างนั้น เช่น รู้สึกบวกกับตัวเองก็จะรู้สึกบวกกับผู้อื่น เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) ได้กล่าวว่า ภาพพจน์ของตัวเอง (Self Image หรือ Self Concept) เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่เขามีต่อตนเองโดยตรง ซึ่งอาจสอดคล้องหรือแตกต่างจากความรู้สึกที่คนอื่นรู้สึกต่อตัวเขา

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แต่บุคคลจะนำความรู้สึกมีต่อตนเอง(self-image)ติดตัวไปตลอดเวลาเหมือนเงาของตนเอง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองเกิดจากความเชื่อฝังใจ ประสบการณ์ต่างๆที่ยังลึกลับซ่อนเงื่อนในจิตใต้สำนึก ทำให้บุคคลเชื่อว่าตนเป็นคนอย่างไร การเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของตนเองทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงนิสัย ทัศนคติ บุคลิกภาพ ความสามารถ รวมทั้งการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี ลักษณะเด่นชัดของผู้มีภาพพจน์ตนเองด้านบวกแสดงออกโดยมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนเพื่อแผ่ความรู้สึกที่ดีงามนี้ไปยังผู้อื่นด้วย เขายอมรับถึงความสามารถที่แตกต่างจากผู้อื่นโดยไม่จำเป็นต้องนำตนเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น การสร้างภาพพจน์ของตนเองด้านบวกสามารถกระทำได้ด้วยกิจกรรมดังนี้

2.1 การใช้คำพูดด้านบวกกับตนเองและผู้อื่น (Auto-suggestion)

การใช้คำพูดด้านบวกกับตนเองเป็นการเปลี่ยนข้อมูลในจิตใต้สำนึกด้วยการใส่ข้อมูลทางบวก ทั้งการใช้คำพูดด้านบวกกับตัวเองและผู้อื่น การใช้ประโยคคำพูดด้านบวก การใช้คำพูดดีๆ กับตัวเอง และการรับฟังคำพูดดีๆ จากผู้อื่น เช่น เป็นคนที่ยอดเยี่ยม เป็นคนที่มีความสามารถ เป็นคนที่มีเสน่ห์ และน่ารัก เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ ทำได้ดีทีเดียว มีความพยายาม รอบคอบ ดีจัง ทำงานเร็วและเรียบร้อย ฯลฯ กิจกรรมนี้สามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ โดยเลือกประโยคคำพูดด้านบวก เพียงประโยคเดียวแล้วพูดซ้ำๆ 5-10 รอบ ปฏิบัติวันละ 2 ครั้ง ในสภาวะที่คลื่นสมองต่ำ เช่น ช่วงก่อนนอนหรือเพิ่งตื่นนอน ในขณะที่เดียวกันบุคคลต้องหมั่นสังเกตคำพูดด้านลบในสมองของตน หากได้ยินคำพูดด้านลบ เช่น ไม่ได้เรื่อง ผิดอีกแล้ว ทำไม่ได้ เป็นจุดอ่อนของเรา เป็นเวรเป็นกรรม ฯลฯ ต้องรีบเตือนตนเองโดยพูดในใจว่า เลิกคิด แล้วแทนที่คำพูดลบนั้นด้วยคำพูดบวกแทน นอกจากนี้ การฟังคำพูดด้านบวกจากบุคคลรอบข้าง คำพูดดีๆจากคนในครอบครัว เพื่อน หรือจากสื่อต่างๆ บทสวดมนต์ หนังสือดีๆ ล้วนแล้วแต่ช่วยเพิ่มพลังทางบวกทั้งสิ้น หากบุคคลพูดดีกับตนเองเสมอๆ ฟังคำพูดบวกจากผู้อื่นเป็นประจำ ข้อมูลด้านลบที่เคยประทับในจิตใต้สำนึกจะค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ กลายเป็นคนที่มีความสบายใจ สุขใจ มีภาพพจน์ตนเองด้านบวก มีความคิด พฤติกรรมต่างๆที่เปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น สอดคล้องกับความเชื่อของนักบวชหลายท่านที่ว่า เราคิดอย่างไร จิตใจของเราก็เป็นอย่างนั้น (as you think so you become) ท่านทั้งหลายจึงให้ความสำคัญต่อการใช้ความคิดในทางที่ดี (Power of positive thinking) (เกียรตวิวรรณ อมาตยกุล, 2542b)

2.2 พลังจินตนาการ (Power of Imagination)

โดยการใช้คำพูดให้เห็นภาพหรือเกิดจินตนาการซึ่งมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อจิตใจของมนุษย์ พลังจินตนาการมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของตนเอง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตมนุษย์เริ่มต้นจากความคิดหรือจินตนาการ ถ้าเราจินตนาการถึงเรื่องเลวร้าย หายนะ เศร้าเสียใจที่เกิดขึ้นกับตนเอง การรับรู้ภาพพจน์ของตนเองย่อมแตกต่างจากการจินตนาการถึงเรื่องที่ดีตนเอง ประสบความสำเร็จ สมหวัง เอาชนะความยากลำบากต่างๆมาได้ กิจกรรมฝึกจินตนาการเพื่อทำให้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

คลื่นสมองต่ำควรให้บุคคลนึกถึงเหตุการณ์ด้านบวกต่างๆที่เกิดขึ้นแล้วหรืออยากให้เกิดขึ้นในชีวิต เช่น ได้รับคำยกย่องชมเชย อยู่ใกล้คนที่รักอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าให้มากที่สุด ใช้เวลาวันละ 2-3 นาที และฝึกบ่อยๆ เป็นเหมือนการฝึกออกกำลังกายให้สมอง

2.3 ภาวะแห่งการรับรู้ (Trance)

มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพพจน์ตนเองด้วยความเชื่อที่ว่าเมื่อจิตใจของเราสงบที่สุด สมองสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเช่นกัน ในสภาวะที่จิตใจสงบ เยือกเย็น ผ่อนคลาย สมองส่งคลื่นอัลฟา ซึ่งมีความถี่ประมาณ 8-13 รอบต่อวินาที เป็นคลื่นสมองที่มีจังหวะช้า ขนาดใหญ่และมีพลังงานมาก ทำให้ร่างกายมนุษย์ตื่นตัวพร้อมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะเป็นสภาวะที่สมบูรณ์แบบที่สุดที่จิตใต้สำนึกมีสภาพคล้ายฟองน้ำสามารถซึมซับ หรือรับข้อมูลใหม่ๆเข้ามาได้อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงสภาพพจน์ตนเองทางบวกจึงสามารถกระทำได้ง่ายและรวดเร็ว

2.4 พลังสติ (Power of Concentration)

พลังสติ หมายถึง สภาวะที่จิตใจของเราเป็นหนึ่งเดียวในการจดจ่อกับสิ่งที่ต้องทำอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำภารกิจใดๆ ในชีวิตเป็นไปได้สูงสุด สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ตามระดับของพลังจิต ดังนี้

ประเภทแรก คือ คนที่มีพลังสติน้อย คนเหล่านี้มักจะควบคุมจิตใจของตนเองไม่ค่อยได้ มีสมาธิสั้นมีความสามารถในการควบคุมจิตใจให้จดจ่อกับภารกิจในปัจจุบันได้น้อย มักปล่อยจิตให้ล่องลอยไปกับเรื่องของอดีตและอนาคตอยู่เสมอ ควบคุมความคิดของตนเองไม่ค่อยได้ สิ่งเร้ารอบตัวมีอิทธิพลต่อจิตใจและอารมณ์ของคนประเภทนี้มากที่สุด

ประเภทที่สอง คือ คนที่มีสติค่อนข้างดีหรือมีสมาธิค่อนข้างสูง มีความสามารถในการควบคุมจิตใจของตนเองให้จดจ่อกับภารกิจที่จะต้องทำในปัจจุบันได้ค่อนข้างดี สามารถควบคุมความคิดของตนเองให้คิดในเรื่องที่ควรคิด และไม่คิดในเรื่องที่ไม่ควรคิดได้อย่างดี สิ่งเร้ารอบตัวมีอิทธิพลต่อจิตใจและอารมณ์ของคนประเภทนี้น้อยกว่าคนประเภทแรก

ประเภทที่สาม คือ คนที่สามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้อย่างยอดเยี่ยมมีสติหรือมีสมาธิสูง สามารถควบคุมจิตใจของตนเองให้จดจ่อกับภารกิจที่จะต้องทำในปัจจุบันได้อย่างดีเป็นระยะเวลาานาน สามารถควบคุมจิตใจตนเองให้อยู่เหนือสิ่งเร้ารอบตัวที่จะเบี่ยงเบนความสนใจของเราให้หันเหออกไปจากสิ่งที่ตัวเองทำอยู่ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เช่น ดูหนังสือได้อย่างมีสมาธิในขณะที่คนรอบข้างคุยกันเสียงดังอย่างสนุกสนาน ไม่ทานอาหารที่เป็นโทษต่อร่างกายต่างๆ ที่เพื่อนทุกคนในโต๊ะอาหารกำลังทานอาหารนั้นอยู่อย่างเอร็ดอร่อย เป็นต้น

2.5 พลังแห่งความรัก

3194814983

ความรักเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในจักรวาล สามารถแบ่งความรักได้ 3 ประเภท คือ ความต้องการความรักและความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (Love need) ความรักในวงแคบๆ (Small love) และความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ (Big love) ดังนี้

2.5.1 ความต้องการความรักและความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (Love need) เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคนที่ต้องการให้ผู้อื่นชอบเรา รักเรา เห็นอกเห็นใจเรา ยอมรับเรา เห็นคุณค่าและความสามารถในตัวเรา ความต้องการความรักประเภทนี้สามารถปรากฏออกมาได้หลายรูปแบบ เช่น ความต้องการที่จะให้คนอื่นฟังเมื่อเรากำลังพูด ความต้องการคำชม คำยกย่อง เกียรติยศชื่อเสียง เงินทอง คนรัก เป็นต้น เพื่อเราจะได้รู้สึกที่เราเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่รักของผู้อื่น เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะภาพพจน์ของตัวเองเป็นตัวกำหนดความต้องการความรัก และการยอมรับของคนเรา ถ้าเรามีภาพพจน์ด้านบวกกับตัวสูงเท่าไร ความต้องการความรักและความต้องการการยอมรับจากผู้อื่นก็จะน้อยลง

2.5.2 ความรักในวงแคบ ๆ (Small love) เป็นความรักที่มีอยู่ในวงแคบที่เราเห็นได้ทั่วไปจากคนที่ไม่ค่อยได้มีการพัฒนาทางจิตใจมากนัก ความรักที่แคบที่สุด คือ คนที่มีความรักให้แก่ตนเองเท่านั้น ความรักที่กว้างออกไปอีกหน่อย ได้แก่ คนที่มีความรักให้แก่ตนเองและคนใกล้ชิดมากๆ เท่านั้น เช่น คนรัก หรือคนในครอบครัว เป็นต้น คนที่มีความรักในวงแคบๆ นี้ มักจะมีชีวิตที่ทุกข์ระทมเมื่อต้องพลัดพรากหรือสูญเสียสิ่งตัวเองรัก เพราะสิ่งที่ตัวเองรักมีจำนวนจำกัด เมื่อต้องสูญเสียสิ่งนั้นไปก็ต้องเสียใจเป็นธรรมดา

2.5.3 ความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ (Big love) เป็นความรักที่มีพลังยิ่งใหญ่ที่สุดเป็นพลังที่ทำให้เรารู้สึกว่าตัวเราเองเป็นสิ่งที่มีความค่าและทุกสรรพสิ่งในจักรวาลนี้ก็เป็นสิ่งที่มีความค่าแตกต่างกัน ทำให้เราเคารพตัวเราเองและทุกสิ่งทุกอย่างที่เราต้องมีความสัมพันธ์ด้วย เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาจิตใจตามแนวนิโอะฮิวแมนนิสก็คือ การฝึกจิตที่ทำให้คนเรามีจิตใจกว้างขวางขึ้น มีน้ำใจให้กับคนรอบข้างในวงที่กว้างขึ้น มีความรักความเมตตาให้กับสรรพสิ่งในวงที่กว้างขึ้น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2551)

3. การให้พลังทางบวก (Empowerment)

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) ได้กล่าวถึง การให้พลังทางบวกว่าเป็นการใช้ความคิด คำพูด หรือการกระทำที่ทำให้ตัวเราและผู้อื่นมีพลังด้านบวกเพิ่มมากขึ้น บุคคลที่ได้รับพลังทางบวกมากก็จะกลายเป็นคนที่คิดด้านบวก ทำด้านบวก ในทางกลับกัน การให้พลังทางลบ (SAP) หรือการดูถูกดูแคลน เป็นการใช้ความคิด คำพูดและการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นมีพลังด้านบวกในตัวลดน้อยลง ผลลัพธ์จากการได้รับพลังทางบวกทำให้บุคคลรู้สึกสดชื่น มีพลัง มีกำลังใจเผชิญและฟันฝ่าปัญหาอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตอย่างแข็งแกร่ง อดทน มีมุมมองปัญหาอุปสรรคที่ยากเป็นเรื่องท้าทายที่สามารถเอาชนะได้

มองโลกมองชีวิตด้านบวก มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นมากยิ่งขึ้น การให้ความรักและพลังทางบวก สามารถทำได้ด้วยการแสดงพฤติกรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในรูปแบบกิจกรรม ดังนี้

1. การยิ้ม รอยยิ้มเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุดข้อหนึ่งของคนที่คิดด้านบวก ทำด้านบวก การที่เรายิ้มให้กับใครก็หมายความว่าเราให้เกียรติและมีความเคารพให้กับคนๆ นั้น ถ้าเรายิ้มให้กับใครก็เหมือนกับว่าเรากำลังเติมพลังให้คนผู้นั้น และที่สำคัญที่สุดเราก็มักจะได้รับรอยยิ้มกลับคืนมา ดังคำกล่าวที่ว่า รอยยิ้มหนึ่งเกิดขึ้นหลังรอยยิ้มหนึ่งเสมอ เราจึงควรฝึกยิ้มเสมอๆ ยิ้มบ่อยๆ และยิ้มให้กับทุกคนที่เราจะยิ้มให้ได้และในทุกสถานการณ์ของชีวิต

2. คำชม คำชมทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดกำลังใจเกิดพลังที่จะต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ด้วยนั้น ถ้าเราต้องการให้พลังด้านบวกแก่ใครต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับใคร เราควรที่จะหมั่นชมคนผู้นั้นอยู่เสมอๆ ทั้งต่อหน้า และลับหลังโดยหลีกเลี่ยงการตำหนิติเตียน

3. สบตา เพื่อเป็นการเพิ่มพลังให้กับตัวเองและผู้อื่น เราควรฝึกสบตากับคนที่เรากำลังพูดด้วยให้เป็นนิสัย หรือสบตากับผู้พูดในขณะที่เราเป็นผู้ฟังด้วยความรู้สึกที่ดีๆ อยู่เสมอ

4. สัมผัส การสัมผัสมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของคนเรา ช่วยให้เรากลายเป็นคนดีและมีความสุข

5. สวัสดิ์ เมื่ออึ้งมือทั้งสองข้างของคนเราประกบกันในท่าไหว้จะส่งพลังสูงส่ง การทักทาย และการลาจากกันของคนเรามีได้หลายวิธี เช่น การจับมือ การโอบกอด การโค้งคำนับ ฯลฯ แต่ไม่มีวิธีใดที่จะเป็นการเพิ่มพลังด้านบวกให้กับตัวเอง และผู้อื่นได้เท่ากับการสวัสดิ์ด้วยการไหว้แบบชาวตะวันออก เราจะรู้สึกดีเมื่อมีใครมาสวัสดิ์เรา และเราก็ควรจะสวัสดิ์ตอบกลับทุกครั้ง การสวัสดิ์จนเคยชินเป็นนิสัยทำให้เราลดอัตราของตัวเราเองลง มีความเคารพให้กับผู้อื่น และมีความเคารพให้กับตัวเองมากขึ้น การสวัสดิ์จึงเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดวิธีหนึ่งในการให้พลังด้านบวกแก่ผู้อื่น และตัวเราเอง

4. การปฏิบัติและการฝึกฝน

หัวใจสำคัญของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ การปฏิบัติสม่ำเสมอ การที่บุคคลจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับกระทำที่สม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ถ้าบุคคลต้องการเปลี่ยนแปลงตนเอง ต้องเริ่มที่การกระทำหรือการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของตน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงเป็นแนวคิดที่เน้นว่าความคิดและการกระทำเป็นตัวกำหนดอุปนิสัย คุณลักษณะ และชะตาชีวิตของเรา (Sarkar, 1990) แนวคิดนี้จึงเน้นเรื่องการปฏิบัติตัวเป็นอย่างดี โดยเชื่อว่าความสำเร็จของคนเราขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนถึง 95% ส่วนที่เหลืออีก 5% เป็นเรื่องของทฤษฎี การปฏิบัติซ้ำ ๆ หรือกระทำซ้ำ ๆ จึงเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส การที่บุคคลจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนหรือการกระทำที่สม่ำเสมอในชีวิตประจำวันนั่นเอง (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545)

5. การรับประทานอาหารที่เป็นธรรมชาติ

ควรให้ความสำคัญในเรื่องอาหาร ผู้ที่ฝึกฝนคลายอย่างล้าลึก โยคะและสมาธิแบบนี้โอมักจะรู้สึกว่ามีนิสัยการรับประทานอาหารของตัวเองจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทีละน้อย เช่น อยากรับประทานอาหารที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น ความอยากที่จะทานเนื้อสัตว์ใหญ่ ๆ ลดน้อยลง ความอยากบุหรี่ยาและเหล้าจะลดน้อยลงไปเป็นอย่างมาก ดังนั้น ธรรมชาติที่เห็นชัดเจนของผู้ที่คลีนสมองต่ำลงก็คือ การเปลี่ยนแปลงนิสัยการรับประทานอาหาร

6. คนรอบข้าง

การพิจารณาคนรอบข้างยังมีผลต่อการพัฒนาตนเอง เพราะคลีนสมองของคนรอบข้างมีผลต่อคลีนสมองของตัวเองเป็นอย่างมากถ้าเราได้อยู่ใกล้คนที่คลีนสมองสูง คลีนสมองของเราก็จะสูงตามไปด้วย ถ้าเราได้อยู่ใกล้ชิดกับคนที่คลีนสมองต่ำ คลีนสมองเราก็จะต่ำไปด้วย

สรุปได้ว่า กิจกรรมการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เพราะเป็นจุดเริ่มต้นให้ประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ยังเน้นการทำให้คลีนสมองต่ำ การสร้างภาพพจน์ของตัวเองด้านบวก เพื่อให้มีกำลังใจเผชิญและฟันฝ่าปัญหาอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตอย่างแข็งแกร่ง และเน้นการให้ความรักและพลังทางบวกซึ่งช่วยพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีความสุขสมบูรณ์ในชีวิตได้อย่างแท้จริง

ตอนที่ 3 แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

3.1 ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ดังนี้

Inglis (1994) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการที่นำผู้เรียนมาร่วมกัน เพื่อหาทางแก้ปัญหา ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนเองและองค์กรด้วยการเรียนรู้จากปฏิบัติเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะมีเนื้อหาสองประการ คือ การเจริญเติบโตและการพัฒนาของผู้เรียนรวมถึงการกระตุ้นให้แก้ไข้ปัญหา

Pedler (1997) อธิบายว่า แนวทางในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรที่ใช้งานเป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ มีพื้นฐานว่าไม่มีการเรียนรู้ที่ปราศจากการกระทำ และไม่มีการกระทำโดยเจตนาที่ปราศจากการเรียนรู้ วิธีการนี้มียุทธศาสตร์ประกอบหลักสามส่วน คือ กลุ่มคน ปัญหา และเพื่อนร่วมงาน ประมาททุกคน การเรียนรู้จากการปฏิบัติสามารถใช้ในการพัฒนาตนเองและองค์กร

Dotlich and Noel (1998) เสนอว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาได้เป็นอย่างดี ถือเป็นกระบวนการที่ช่วยตอบโต้ ปัญหา

Mcgill and Beaty (2001) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องโดยได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน

ด้วยความตั้งใจที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติของบุคคลที่เรียนรู้จากผู้อื่นด้วยการทำงานกับปัญหาที่แท้จริงและสะท้อนประสบการณ์ตัวเอง

Edmonstone (2003) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นวิธีการสำหรับการพัฒนาบุคคลและองค์กรที่บุคคลทำงานในทีมเพื่อรับมือกับปัญหาหรือประเด็นต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย มีการสะท้อนความคิดและเรียนรู้ตามพัฒนาการ

M. J. Marquardt, Leonard, Freedman, and Hill (2009) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่กลุ่มที่มีความหลากหลายใช้วิธีการแก้ปัญหา เน้นที่การตั้งคำถามเพื่อสร้างแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงอย่างเร่งด่วนและสำคัญ โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้นำอาวุโสในองค์กรว่าการแก้ปัญหานั้นจะสามารถดำเนินการถ้าเป็นไปได้และดี

อาชัญญา รัตนอุบล (2550) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากการปฏิบัติว่าเป็นพื้นฐานจากการที่ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการทำงานหรือปัญหาในชีวิตจริงแล้วต้องการที่หาคำตอบให้กับปัญหานั้น โดยพยายามจากการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหานั้นๆ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นการเรียนรู้ที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความคิด ทักษะ ค่านิยมของตนเองขึ้นมา โดยผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหาของตนเอง และหาคำตอบด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติจริงทั้งสถานการณ์จริงหรือจำลองด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย หรือการสะท้อนความคิดเห็นของตนออกมาก็ตาม การเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงเป็นความพยายามเชื่อมโยงระหว่าง ทฤษฎีและการปฏิบัติ เป็นการนำเอาความรู้ใหม่เขารวมกับความรู้เดิม เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคคล

สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ หลักการทางการศึกษาที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตตนเอง โดยมีหัวใจสำคัญ คือ การร่วมกันระบุปัญหา การหาสาเหตุ การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การลงมือปฏิบัติจริง การสะท้อนความคิด และการสรุปความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเองและองค์กร ซึ่งจุดเด่นของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ เน้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม และการสะท้อนความคิด

3.2 แนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ในการศึกษาแนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ผู้วิจัยพบว่า Revans (1982) เสนอแนวคิดขั้นพื้นฐานของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีการเสนอสมการของการเรียนรู้ ดังนี้ (Learning) = (Programmed) + (Questioning) โดย L คือ การเรียนรู้ P คือ ความรู้ คำชี้แนะเพื่อเป็นแนวทางอาจได้มาจาก หนังสือ การ บรรยาย กรณีศึกษา หรือสถานการณ์จำลอง เป็นต้น Q คือ มุมมองที่ได้จากการถามหรือคิดใคร่ครวญ

ต่อมา Marquardt (1999) ได้เพิ่มเติมสมการให้เป็นระบบมากขึ้น คือ $L = P+Q+R+I+R$

3194814983

โดย R = Reflection คือ การคิดใคร่ครวญ I = Implementation คือ การดำเนินการแก้ไข การทดลองเพื่อเรียนรู้

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ได้คิด ตั้งคำถาม ลงมือปฏิบัติ และคิดใคร่ครวญเพื่อหาคำตอบของการเรียนรู้

3.3 องค์ประกอบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

มีผู้ศึกษาถึงองค์ประกอบการเรียนรู้จากการปฏิบัติจำนวนมาก แต่ที่ได้รับการนำมาใช้ศึกษามาก คือ Marquardt (1999) ซึ่งอธิบายถึงองค์ประกอบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ดังนี้

1. งาน ปัญหา หรือโครงการที่จำเป็นและเร่งด่วน

จะต้องระบุงาน ปัญหาที่สำคัญของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรเพื่อการแก้ไขโดยความรับผิดชอบของกลุ่ม ก่อให้เกิดโอกาสการเรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของบุคคล ทีม และหรือองค์กร ลักษณะของปัญหา คือ 1) ปัญหาเกี่ยวข้องกับองค์กร หรือหน่วยงาน 2) ปัญหาเกี่ยวข้องกับการจัดการ และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล 3) ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาของแต่ละบุคคล เช่น คุณภาพ ความสามารถ หรือพฤติกรรมที่บุคคลค้นหาเพื่อที่จะปรับปรุง การคัดเลือกปัญหาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติมีเงื่อนไขหลายอย่าง ดังนี้

2. กลุ่มสมาชิกที่มีความหลากหลายจำนวน 4-8 คน

เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายและแตกต่างทางด้านภูมิหลังและประสบการณ์ ได้แก่ เพศ วัย เชื้อชาติ ประสบการณ์ และหน่วยงาน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้จากการปฏิบัติมีคุณค่าและประสบความสำเร็จ กลุ่มการเรียนรู้จากการปฏิบัติควรประกอบด้วยสมาชิก 4 – 8 คน เนื่องจากกลุ่มที่มีสมาชิกน้อยกว่า 4 คนจะไม่ทำให้เกิดความแตกต่าง การสร้างสรรค์ และการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งที่เพียงพอ และกลุ่มที่มากกว่า 8 คนจะมีความซับซ้อนเกินไป คุณลักษณะของกลุ่มการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ควรเป็นดังนี้ 1) การได้รับมอบหมายในการแก้ปัญหา 2) ความสามารถในการรับฟัง การถามคำถามตนเองและผู้อื่น 3) ความเต็มใจในการเปิดใจกว้างและเรียนรู้จากสมาชิกกลุ่มอื่น 4) การเห็นคุณค่าและการให้ความนับถือแก่บุคคลอื่น 5) การได้รับมอบหมายในการลงมือปฏิบัติและการได้รับความสำเร็จ 6) การตระหนักถึงตนเองและความสามารถของผู้อื่นในการเรียนรู้และการพัฒนา

3. กระบวนการตั้งคำถามและการสะท้อนความคิด

เป็นกระบวนการสื่อสารในการตอบ คำถามและสะท้อนความคิด เน้นการถามคำถามที่ถูกต้องมากกว่าการตอบคำถามที่ถูกต้อง ซึ่งการแก้ปัญหาส่วนใหญ่มักจะได้จากคำถามของการสนทนากลุ่ม (group dialogue) การสร้างความสามัคคี (build cohesiveness) การสร้างนวัตกรรม (generate innovative) และระบบความคิด (system thinking) และการเสริมสร้างผลลัพธ์ทางการ

เรียนรู้ (enhance learning results) การมีช่วงเวลาเงียบๆ ระหว่างคำถามและการตอบสนองเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ตรวจสอบข้อสันนิษฐานและข้อพบมุมมองทั่วไป การถามคำถามทำให้บุคคลได้คิด โดยจัดให้คำถามถูกถามในลักษณะของการสนับสนุน ไม่สันนิษฐานเอง คำถามแบบช่วยเหลือจะช่วยให้บุคคลได้คิดอย่างลึกซึ้ง การสะท้อนกลับถือเป็นหัวใจของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ กระบวนการถามคำถามและการสะท้อนกลับจะช่วยสนับสนุนสมาชิกในการมองซึ่งกันและกันเหมือนกับเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

4. การตกลงร่วมกันในการกระทำร่วมกัน

กลุ่มการเรียนรู้จากการปฏิบัติควรจะมีคามรับผิดชอบใน การปฏิบัติตามแนวคิดและคำแนะนำของกลุ่ม และการทดสอบแนวคิดในการปฏิบัติจะทำให้สมาชิกในกลุ่มรู้ว่าแนวคิดของสมาชิกมีประสิทธิภาพในการกระทำและนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

5. ข้อตกลงร่วมของกลุ่มในการเรียนรู้

ความสำคัญที่ควรจำในการเรียนรู้จากการปฏิบัติคือเหตุผลมากกว่าการแก้ปัญหาโดยทันทีหรือรับภาระในโครงการที่รับผิดชอบในขณะนั้น การเพิ่มขึ้นของความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ทีม องค์กร เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันและมีความสำคัญ

6. ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้

ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้หรือผู้ให้คำแนะนำอาจเป็นสมาชิกของกลุ่มทำงาน ควรได้รับการฝึกอบรมและทำความเข้าใจการปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ควรมีความสามารถและความมั่นใจในการใช้วิธีการถามคำถาม การตั้งใจในการฟัง การให้เวลาในการสะท้อนกลับ

สรุปว่าองค์ประกอบการเรียนรู้จากการปฏิบัติประกอบด้วยปัญหาที่จำเป็น กลุ่มสมาชิกที่มีความหลากหลายจำนวน 4-8 คน มีกระบวนการตั้งคำถามและสะท้อนความคิด มีการตกลงร่วมกันในการกระทำร่วมกัน มีผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ โดยกลุ่มบุคคลมีเป้าหมายร่วมกันในการช่วยเหลือ การตอบคำถาม และการสะท้อนความคิดร่วมกับผู้ฝึกสอนที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ เพื่อให้ นำความรู้จากการเรียนรู้จากการปฏิบัติไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ในการศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ Marquardt (1999) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการเรียนรู้จากการปฏิบัติในการแก้ปัญหา ดังนี้ 1) นำเสนอปัญหา โดยเป็นปัญหาทางหรือประเด็นจริงในองค์กรที่เกิดขึ้นแล้วมานำเสนอ 2) กำหนดกรอบของปัญหา นำปัญหาหรือประเด็นจริงในองค์กรนั้นที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและต้องมีความเป็นไปได้ 3) การพิจารณาสาเหตุของปัญหา โดยเน้นการพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา และแนวคิดที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ และช่วยในการค้นหาแนวทางใหม่ของการปฏิบัติ 4) การพัฒนาทางเลือกในการแก้ไขปัญหา โดยสมาชิกในทีมจะร่วมกันเสนอแนะแนว

ทางแก้ไขปัญหาผ่านการอภิปรายกลุ่ม การค้นพบ และการเรียนรู้จากกันและกัน และคัดเลือกแนวทางแก้ไขที่มีความเป็นไปได้ พร้อมกับวางแผนเพื่อนำแนวทางแก้ไขปัญหาไปปฏิบัติ 5) การประเมินผลและการเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาไปปฏิบัติ โดยประเมินผลที่ได้รับภายหลังจากการนำแนวทางแก้ไขปัญหาไปปฏิบัติ และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเสนอแนะแนวทางเลือกในการแก้ไขที่ดีที่สุดต่อไป 6) การดำเนินการแนวทางแก้ไขปัญหา โดยนำแนวทางแก้ไขปัญหาที่ได้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง

ขณะที่ Ivergard (2002) กล่าวว่า ขั้นตอนการเรียนรู้จากการปฏิบัติประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการเรียนรู้เป็นทีมๆ ละ ประมาณ 5-7 คน และควรมีมากกว่า 2 กลุ่ม 2) กลุ่มระบุว่า จะศึกษาปัญหาใด ซึ่งปัญหานั้นทุกคนในทีมจะต้องเข้าใจและยอมรับ 3) หน้าที่ของทีม คือ บรรยายสภาพปัญหา อธิบายสาเหตุของปัญหา เสนอนโยบาย แนวทาง แก้ไขปัญหา และระบุแผนดำเนินการ ลงมือทดลองเพื่อแก้ปัญหา 4) แต่ละกลุ่มจัดทำแผนเป็นโครงการ ระบุเป้าหมาย ผลผลิต การดำเนินการ ระยะเวลา ดำเนินการ และงบประมาณ 5) เตรียมการนำเสนอ โดยการอภิปรายในที่ประชุมใหญ่เพื่อระดมสมองร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จ วิธีการตรวจสอบความสำเร็จ และวัดความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดขึ้นและส่งผลให้เกิดความล้มเหลว 6) กำหนดช่วงของการแจ้งข้อมูลย้อนกลับ 7) ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการกลุ่มสนับสนุนการเรียนรู้ ควรแนะนำระบบการให้เกรดที่ควรจะใช้ช่วงของการแจ้งผลสะท้อนกลับ

อาชญญา รัตนอุบล (2542) ได้เสนอแนวทางการนำแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติสู่งาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้ 1) นำปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นโจทย์ของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ปัญหาของบุคคลแต่ละบุคคลมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 2) วางแผนการแก้ปัญหาด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ควรเริ่มต้นด้วยการค้นหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ผู้เรียนระหว่างผู้สอนหรือระหว่างผู้อำนวยการความสะดวก เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3) ลงมือเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ผู้สอนมีส่วนช่วยในการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนได้ทบทวนประสบการณ์เดิม โดยอาจใช้วิธีการต่างๆ ช่วย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การชมสไลด์ วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ เกมการศึกษา และกรณีศึกษาต่างๆ เป็นต้น 4) เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายเชิงวิพากษ์และไตร่ตรองเมื่อบุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยการลงมือกระทำแล้ว ควรให้ผู้เรียนได้มีการสังเกตการปฏิบัติ พูดคุย อภิปราย เชิงวิพากษ์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้สะท้อนความคิดเห็นของตนออกมาสู่การปฏิบัติ 5) สร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล และนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามต้องการ ผู้เรียนนำความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่มาสู่การสรุปและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตน และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของตนได้ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์หรือความคิดของตนเอง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ถาวรต่อไป 6) มีการ

ประเมินและติดตามผลการเรียนรู้ ควรต้องมีการประเมินการกระทำการแก้ปัญหาดังกล่าว และมีการติดตามผลกระทำนั้น เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

Revans (1969) ได้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 2) กำหนดสมาชิกกลุ่ม 3) วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง 4) เจ้าของปัญหาจะต้องนำเสนอเรื่องแก่สมาชิกในกลุ่มทราบ 5) กลุ่มวิเคราะห์ปัญหา 6) กลุ่มกำหนดเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลามากหรือน้อย 7) กำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา 8) ดำเนินการปฏิบัติ 9) กระทำซ้ำอีกครั้งหนึ่งจนกระทั่งหมดปัญหาหรือพบแนวทางใหม่ 10) สรุปการเรียนรู้

เพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2.1 นี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

Revans (1969)	Marquardt (1999)	Ivergard (2002)	อาชญญา รัตนอุบล (2547)	การสังเคราะห์ กระบวนการ เรียนรู้จากการ ปฏิบัติ
1. กำหนด วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ 2. กำหนด สมาชิกกลุ่มใน องค์กร	1. นำเสนอปัญหา 2. กำหนดกรอบ ของปัญหา	1. การแบ่งกลุ่ม ผู้เรียนทีละ ประมาณ 5-7 คน 2. กลุ่มระบุว่า จะศึกษาปัญหาใด	1. นำปัญหา ที่เกิดขึ้นเป็น โจทย์การ เรียนรู้	1. การ แบ่งกลุ่มผู้เรียน และระบุปัญหา เป็นโจทย์การ เรียนรู้
3. วิเคราะห์ ปัญหาและ กำหนดการ ปฏิบัติ 4. เจ้าของ ปัญหานำเสนอ เรื่องแก่สมาชิก ในกลุ่ม	3. การพิจารณา สาเหตุของปัญหา โดยการตั้งคำถาม	3. บรรยายสภาพ ปัญหาและ เสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหา		2. การ วิเคราะห์ ปัญหาผ่าน การตั้งคำถาม

Revans (1969)	Marquardt (1999)	Ivergard (2002)	อาชีพญญา รัตนอุบล (2547)	การสังเคราะห์ กระบวนการ เรียนรู้จากการ ปฏิบัติ
5. กลุ่มทำการ วิเคราะห์ ปัญหา				
6) กลุ่ม กำหนด เป้าหมายใน การแก้ไข ปัญหา 7) กำหนดกล ยุทธ์ในการ แก้ไขปัญหา	4 การเสนอแนว ทางแก้ไขปัญหา และ วางแผน ปฏิบัติ	4. กลุ่มจัดทำแผน ระบุเป้าหมาย ผลผลิต การ ดำเนินการ 5. การนำเสนอ เพื่อกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จ 6. กำหนดช่วงของ การแจ้งข้อมูล ย้อนกลับ 7. กำหนดระบบ การให้เกรดการ แจ้งผลสะท้อน กลับ	2. วาง แผนการ แก้ปัญหา ด้วยการ เรียนรู้จาก การปฏิบัติ	3. การกำหนด แนวทางการ แก้ไขปัญหา และวางแผน ปฏิบัติ
8) ดำเนินการ ปฏิบัติ 9) กระทำซ้ำ อีกครั้งหนึ่งจน หมดปัญหา หรือพบ แนวทางใหม่			3. ลงมือ เรียนรู้จาก การลงมือ ปฏิบัติ 4. เปิด โอกาสให้มี การ อภิปรายเชิง	4. การเรียนรู้ จากการลงมือ ปฏิบัติ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

Revans (1969)	Marquardt (1999)	Ivergard (2002)	อาชัญญา รัตนอุบล (2547)	การสังเคราะห์ กระบวนการ เรียนรู้จากการ ปฏิบัติ
			วิพากษ์และ ไตร่ตรอง	
10) สรุปการ เรียนรู้			5. สรุปสร้าง เป็นองค์ ความรู้ใหม่ และนำไป ประยุกต์ใช้ แก้ปัญหา	5. การสรุป ความรู้ใหม่ ผ่านการ สะท้อน ความคิด
	5. การประเมินผล หลังการปฏิบัติ 6. การปฏิบัติใน สถานการณ์จริง		6. มีการ ประเมินและ ติดตามผล การเรียนรู้	6. การ ประเมินผล กิจกรรม

ในการสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดและกระบวนการของ (Ivergard, 2002; Marquardt, 1999); Revans (1969) และ (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542) ซึ่งสรุปว่ามีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุปัญหาเป็นโจทย์การเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ 5) การสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิด 6) การประเมินผลกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุปัญหาเป็นโจทย์การเรียนรู้

โดยกำหนดกลุ่มสมาชิกที่มีความหลากหลายประมาณ 4-8 คน ควรเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายและแตกต่างทางด้านภูมิหลังและประสบการณ์ เพราะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนได้และมีความคิดเห็นที่หลากหลายมุมมอง คุณลักษณะของกลุ่มควรมีความสามารถในการรับฟัง การถามคำถามตนเองและผู้อื่น มีความเต็มใจ เปิดใจกว้างและเรียนรู้จากสมาชิก เห็นคุณค่าตนเองและบุคคลอื่น ให้ความนับถือแก่บุคคลอื่น มีความรับผิดชอบ เคารพข้อตกลงร่วมของกลุ่มในการเรียนรู้ ในการระบุปัญหาควรเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของแต่ละบุคคล โดยคัดเลือกปัญหาที่

เหมาะสมกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติตามเงื่อนไข ต้องเป็นปัญหาที่ควรต้องได้รับการแก้ไขและมีความสำคัญ ต้องอยู่ภายใต้ความสามารถของกลุ่มในการเข้าใจถึงปัญหาและกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้

2. การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม ศีรษะเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาผ่านการถามคำถาม (Asking Question) ทำให้บุคคลได้คิดและสะท้อนความคิด เน้นการถามคำถามที่ถูกต้องตรงประเด็น การทำปัญหาให้ชัดเจน โดยจัดให้คำถามถูกถามในลักษณะของการสนับสนุน ไม่สนับสนุนเอง คำถามแบบช่วยเหลือจะช่วยทำให้บุคคลได้คิดอย่างลึกซึ้ง สมาชิกกลุ่มฟังอย่างตั้งใจ และเขียนประสบการณ์ของผู้อื่นแต่ละคนออกมา โดยสมาชิกในทีมจะร่วมกันเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาผ่านการอภิปรายกลุ่ม และคัดเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

ในขั้นนี้เป็นการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยร่วมกันวางแผนการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาที่กำหนด ซึ่งแต่ละกลุ่มจัดทำแผนเป็นโครงการ ระบุเป้าหมาย การดำเนินการ ระยะเวลา ดำเนินการ และงบประมาณ จากนั้นเตรียมการนำเสนอโดยการอภิปรายในที่ประชุมเพื่อระดมสมองร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

4. การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

เป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาผ่านการลงมือปฏิบัติ โดยเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้ตามความต้องการ ซึ่งผู้สอนมีส่วนช่วยในการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์เดิมมาใช้ประโยชน์

5. การสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิด

เป็นการเปิดโอกาสให้มีการสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิดของแต่ละบุคคลหลังจากได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำแล้ว โดยผู้เรียนได้มีการพูดคุย อภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน และสะท้อนความคิดเห็นของตน สรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาหรือปรับเปลี่ยนมโนทัศน์หรือความคิดของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรม

เป็นการประเมินผลการเรียนการสอนของกิจกรรมเมื่อได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติแล้ว โดยทำการประเมินผลการกระทำการแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างไร

สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เผชิญและหาคำตอบผ่านวิธีการตั้งคำถาม การลงมือปฏิบัติจริง และการสะท้อนความคิด ซึ่งจุดเด่นการเรียนรู้จากการ

ปฏิบัติคือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง มีการเรียนรู้หรือการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม และแก้ไขปัญหาของกลุ่ม เพื่อสามารถสรุปข้อค้นพบเป็นองค์ความรู้ใหม่ไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้

ตอนที่ 4 แนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

4.1 ความหมายของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

มีผู้ให้ความหมายของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication Competence, ICC) ดังนี้

Rubin and Martin (1994) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ความสามารถของบุคคลในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานการณ์การสื่อสาร

Lakey and Canary (2002) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication competence) หมายถึง รูปแบบการแสดงออก (impression formed) โดยผู้ร่วมมีปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารที่ได้แสดงออกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนในขณะที่ยังเคารพเป้าหมายของผู้ร่วมมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

Spitzberg and Cupach (1989) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางครั้งคำว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลถูกใช้สลับกับคำว่าสมรรถนะทางสังคม (Social Competence) หรือสมรรถนะการสื่อสาร (Communicative Competence) หรือ สมรรถนะความสัมพันธ์ (Relational Competence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจไว้ได้และมีความสามารถในการสานความสัมพันธ์ในบริบทต่างๆ

Spitzberg (2003) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ความสามารถ กลุ่มทักษะ พฤติกรรม ขอบเขตหรือการประเมินค่าที่ผู้มีปฏิสัมพันธ์บรรลุผลที่ต้องการในรูปแบบที่เหมาะสมและปรับตัวให้เข้ากับบรรทัดฐานขนบธรรมเนียมประเพณีที่ตัดสินการปฏิสัมพันธ์นั้น

Wilson and Sabee (2003) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Purhonen (2007) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication competence) หมายถึง ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ และหลักจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพ (effectiveness) และความเหมาะสม (appropriateness) อีกทั้งบรรลุในการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในบริบทระหว่างบุคคล

สรุปว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารหรือแสดงออกเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับ

บริบททางสังคมหรือวัฒนธรรมนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการ ซึ่งสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะ

4.2 ความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลอธิบายได้ดังนี้

Spitzberg and Cupach (1989) เสนอว่ามีหลักฐานมากมายที่แสดงถึงความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลว่ามีความสำคัญต่อสุขภาพจิตใจ อารมณ์ และสุขภาพร่างกาย อีกทั้งสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์กับสาเหตุและการพยากรณ์โรคทางจิต มีผลต่อการเกิดความกังวล ความตึงเครียด โรคหัวใจและหลอดเลือด ความเหงา การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ภาวะซึมเศร้า อัตราการตาย และมีการศึกษาจำนวนมากพบว่ามีผลกระทบต่อการใช้ยาเสพติด การสูบบุหรี่ โรคอ้วน และการดูแลสุขภาพ

ขณะเดียวกันสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลส่งผลดีต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชีวิตการแต่งงาน ครอบครัว และการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นที่ยอมรับได้ว่าบุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการเจรจาและมีความพึงพอใจในชีวิตการแต่งงาน ครอบครัว และขยายเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคม จึงเป็นที่ยอมรับว่าระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในขั้นสูงมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับของจิตใจ อารมณ์ และสุขภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น (Segrin และ Flora, 2000 อ้างถึงใน (Spitzberg & Cupach, 1989) นอกจากนี้ยังพบว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญและส่งผลเชิงบวกต่อการสื่อสารกับบุคคลรอบข้าง มีความสัมพันธ์กับความสุขและความเข้มแข็งของชีวิตการแต่งงาน โดยมีข้อมูลแสดงให้เห็นว่าคนที่แต่งงานแล้วมีอัตราการฆ่าตัวตาย อัตราการจำคุก การวินิจฉัยทางจิตเวช และอัตราการเสียชีวิตที่ต่ำกว่าคนโสดหรือคนที่หย่าร้าง

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในสองอันดับแรกของสมรรถนะที่องค์กรต้องการจากพนักงาน แต่อย่างไรก็ตามพบว่ามีสัดส่วนของประชากรจำนวนมากที่มีประสบการณ์มีปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์กับบุคคล และปัญหาเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับปัญหาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ และ ด้านร่างกาย (Spitzberg & Cupach, 1989)

Argyle (1991) พบว่าการสื่อสารมีความเกี่ยวเนื่องกับการมีความสุขในการแต่งงาน ความพึงพอใจเชิงสัมพันธ์ และความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตวิทยา สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้รับการจัดอันดับเป็นสมรรถนะสูงสุดที่องค์กรต้องการและกำหนดคุณลักษณะของพนักงาน นอกจากนี้ยังมีบทบาททางอ้อมด้านของทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ข้อมูลการแต่งงานแสดงให้เห็นว่าคนที่แต่งงานแล้วเมื่อเทียบกับคนโสดหรือหย่าร้างมีอัตราการฆ่าตัวตายลดลง ทั้งมีอัตราการจำคุก จิตวิเคราะห์ และอัตราการตายลดลง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ขณะที่ Wiemann (1977) ได้ศึกษาการวิจัยในด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ช่วยสร้างความเข้าใจและเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งความสามารถด้านการสื่อสารคือการจัดการการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

จากการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญต่อด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ และด้านร่างกาย ซึ่งสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถส่งผลได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อบุคคลทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับสังคม

เกณฑ์ของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

Spitzberg and Cupach (1989) อธิบายว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีเกณฑ์ คือ

1. การโต้ตอบ (Dialogical) บทสนทนาถูกกำหนดโดยลักษณะของการประสานงานหรือความร่วมมือ การเชื่อมโยงกัน (coherence) การพึ่งพาอาศัย (reciprocity) และการมีส่วนร่วม เน้นทักษะต่างๆ เช่น การเอาใจใส่ (empathy) การยืนยัน (confirmation) ความพร้อมในการผ่อนคลาย (relaxed readiness) การสะท้อนมุมมอง (perspective reflection) การสื่อสารด้วยปัญญา (meta-communication) ความสอดคล้อง (congruence) อารมณ์ขัน (humor) ความเที่ยงธรรมและความเท่าเทียม

2. ความชัดเจน (Clarity) ความชัดเจนเป็นความคิดที่สะท้อนถึงมุมมองการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีความสามารถในการสะท้อนมุมมองได้ และมีจุดประสงค์ ความชัดเจนอาจขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ เช่น ความซับซ้อนหรือความเฉพาะเจาะจงตามบริบท

3. ความเข้าใจ (Understanding) เป็นการทำความเข้าใจในความคิดจิตใจของคู่สนทนา ไม่มีรูปแบบของการแสดงออกที่ตายตัว

4. การมีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แนวคิดที่การสื่อสารสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยไม่สิ้นเปลืองเวลาหรือทรัพยากร

5. ความพอใจ (Satisfaction) คนที่ประสบความสำเร็จในการมีปฏิสัมพันธ์ย่อมคาดหวังถึงผลกระทบหรือการตอบสนองในทางบวกหรือความพึงพอใจ เช่น ความชอบพุดคุยกับอีกฝ่าย

6. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ ผลลัพธ์ที่ต้องการหรือได้จากการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและความพึงพอใจ ประสิทธิภาพอาจเป็นตัวแทนที่สำคัญที่สุดของการสื่อสารที่มีขึ้นเพื่อบรรลุบางสิ่งบางอย่างและการประสบความสำเร็จสิ่งนี้ได้เป็นตัวชี้วัดความสามารถในการสื่อสาร

7. ความเหมาะสม (Appropriateness) คือ ความเหมาะสมของพฤติกรรมที่ตรงตามมาตรฐานสังคม ความชอบธรรมหรือการเป็นที่ยอมรับในบริบท ซึ่งความเหมาะสมถูกกำหนดให้เป็นขอบเขตที่พฤติกรรมสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ตามบริบทที่มีอยู่แล้ว แต่บางครั้งพฤติกรรมมีอำนาจในการแก้ไขกฎที่มีอยู่หรือสร้างกฎใหม่ ๆ

สรุปว่า เกณฑ์ของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลควรมี การโต้ตอบ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพ ความพอใจ ความชัดเจน ความเข้าใจ

4.3 องค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

Huang and Lin (2016) อธิบายว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ประกอบด้วย พฤติกรรม (behavior) แรงจูงใจ (motives) และทักษะ (skills) ที่นำมาใช้ในการอธิบาย

สอดคล้องกับ Purhonen (2007) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารส่วนใหญ่ได้แบ่ง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลไว้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิด (cognition) ด้านความรู้สึก (affection) และด้านพฤติกรรม (behavior) คือ

1. ด้านความคิด (cognitive dimension) หมายถึง ความรู้และทักษะทางปัญญา ซึ่งความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร รวมทั้งกลยุทธ์และบริบทในการสื่อสาร และทักษะด้านอภิปัญญาเพื่อรับรู้และวิเคราะห์การสื่อสาร

2. ด้านความรู้สึก (affective dimension) หมายถึง แรงจูงใจ (Motivation) ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. ด้านพฤติกรรม (behavioral dimension) หมายถึง ทักษะ สามารถมองเห็นเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจนเพื่อพยายามบรรลุเป้าหมายและทำความเข้าใจในการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งทักษะสำคัญ คือ ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal skill) และทักษะเป็นมิติเดียวที่สามารถสังเกตได้โดยตรงจากคู่สนทนาและบุคคลที่สามในการปฏิสัมพันธ์ บางครั้งจึงเข้าใจว่าทักษะเป็นความสามารถ สิ่งสำคัญคือทักษะด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นเพียงมิติด้านเดียวของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลเท่านั้น

การวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลนิยมใช้แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล Conversational Skills Rating Scale (CSRS) กันอย่างแพร่หลาย ทักษะเหล่านี้จะถูกจัดแบ่งในด้านของความสนใจต่อคู่สื่อสาร (attentiveness) ความมั่นใจ (confidence) การแสดงออกทั้งผ่านการสื่อสารแบบวจนภาษาและอวจนภาษา (expressiveness) และการประสานอย่างเสมอภาค (coordination) คือการจัดจัดการการปฏิสัมพันธ์

Spitzberg and Cupach (1989) ระบุองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลคือ

1. ความรู้ (Knowledge) ซึ่งหมายถึง ความรู้และความเข้าใจว่าพฤติกรรมใดที่จะนำไปสู่การสื่อสารอย่างมีความเหมาะสมและการมีประสิทธิภาพ คือ บุคคลจะต้องรู้กระบวนการและวิธีว่าทำอย่างไร (knowing how) และรู้ความรู้ทางสังคม (social knowledge) ใน 8 ขอบเขต คือ แรงขับเคลื่อนหรือเป้าหมาย (Drive and goals of people) กฎของการปฏิสัมพันธ์ (rules of

interaction) บทบาท (Roles and behavior) ทักษะ (Skills and behaviors) ลำดับ (sequences of behavior) สถานการณ์ (situation types) ความสัมพันธ์ (relationship types) เนื้อหาด้านภาษา (semantic or linguistic content) ซึ่งผู้สื่อสารจำเป็นต้องรู้ขั้นตอนหรือกระบวนการของความรู้ทางสังคมที่ประกอบด้วยข้อมูลของคนในสังคมนั้น ซึ่งบางครั้งความรู้ทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอาจบอกได้เพียงโดยนัย ไม่สามารถบรรยายได้ แต่สิ่งสำคัญคือผู้ที่มีความรู้แล้วจะต้องนำไปประยุกต์ใช้ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

2. แรงจูงใจ (Motivation) คือ สิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอยากเข้าสังคมหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรม โดยแรงจูงใจเป็นสาเหตุที่ทำให้คนเข้าร่วมในสถานการณ์ต่างๆ แรงจูงใจเป็นการอธิบายถึงเหตุผลว่าทำไมแต่ละคนจึงมีการตอบสนองต่อสถานการณ์เดียวกันแตกต่างกัน และทำไมบางคนจึงมีปฏิกิริยาเหมือนกันต่อเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน แรงจูงใจจึงเป็นตัวบอกหรือเป็นเกณฑ์จำแนกว่าบุคคลจะสามารถตัดสินใจเข้าร่วมในสถานการณ์นั้นหรือไม่ ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นโครงสร้างหลักที่ครอบคลุมและมีผลต่อการปฏิบัติในเชิงพฤติกรรมคือ ทักษะและความรู้ องค์ประกอบของแรงจูงใจของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1) เป้าหมายของผู้สื่อสาร (actor's goals) คือ วัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการ

2.2) ความเชื่อและความมั่นใจส่วนบุคคล (efficacy belief) ซึ่งบุคคลจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นใจ และเห็นคุณค่าในตนเองจึงอยากสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.3) ความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้น (outcome expectancy) ซึ่งหมายถึง ความสำเร็จของงานหรือโครงการทางด้านพฤติกรรมที่บรรลุเป้าหมาย

อุปสรรคด้านแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจของบุคคลเชิงลบ เป็นการหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆกับผู้อื่น อาจเป็นไปได้ว่าเพราะปัจจัย ดังต่อไปนี้ ความกังวลทางสังคม (social anxiety) ความอาย (shyness) ความไม่เต็มใจในการสื่อสาร (unwillingness to communicate) ความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบ (fear of negative evaluation)

การสร้างแรงจูงใจสามารถสร้างได้โดย 1) Affectance motivation คือ แรงจูงใจเกี่ยวกับความรู้สึกด้านจิตใจของบุคคล 2) Self-esteem หมายถึง การเห็นคุณค่าในตนเอง 3) Control หมายถึง การควบคุมภายในตนเองของแต่ละบุคคลที่จะต้องควบคุมให้ตนเองกระทำในสถานการณ์ต่างๆ 4) Interaction involvement คือ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในสังคม มีความเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 5) Conversation involvement คือ ความเกี่ยวข้องในประเด็นสื่อสารหรือการสนทนาซึ่งบุคคลจะอยากสื่อสารและเกิดแรงจูงใจถ้าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องในการสนทนานั้น

3. ทักษะ (skill) คือ เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ โดยเป็นพฤติกรรมในสังคมที่ถูกตัดสินว่าเรียบร้อย (Smooth) และเป็นไปตามปกติ (normal) ในสังคม มีโครงสร้างของทักษะ 4 ด้าน

คือ การจัดการการปฏิสัมพันธ์ (interaction management) การเห็นแก่ผู้อื่น (altercentrism) การแสดงออก (expressiveness) และพฤติกรรมที่เปิดเผยและสงบ (composure of overt behavior) การที่บุคคลมีทักษะในกระบวนการสื่อสารซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

3.1) ทักษะการถอดรหัสสาร (decoding skills) ซึ่งหมายถึง กระบวนการในการรับรู้ การตอบรับทางความคิด การตีความสิ่งเร้าทางสังคมต่างๆ

3.2) ทักษะการตัดสินใจ (decision skills) คือ กระบวนการของบุคคลในด้านการตัดสินใจว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือการสื่อสารอย่างไร เป็นกระบวนการในการเสาะหาและทดสอบการตอบสนองที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ มีการประเมินค่าของการกระทำที่คาดว่าจะใช้ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ

3.3) ทักษะการเข้ารหัสสาร (encoding skills) คือ ความสามารถในการแปลเป้าหมายและเลือกตอบสนอง โดยเปลี่ยนเป็นองค์ประกอบในเชิงการกระทำ เช่น การใช้ทักษะภาษา หรือความสามารถต่างๆในเชิงภาษาเช่นคำพูด ความหมายต่างๆ เป็นต้น

ระดับของทักษะที่จะทำให้เกิดสมรรถนะประกอบไปด้วยปัจจัยหลายด้าน คือ ความเหมาะสมในการเปิดเผยตนเอง ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การตรวจสอบตนเอง ความเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง การแสดงออกเชิงอวัจนภาษา ปัจจัยเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ คือ ความกลัวและความกังวล

ในการสร้างทักษะของสมรรถนะการสื่อสารจำเป็นต้องมีปัจจัยในด้านการยืนยันทางสังคม (Social confirmation) ความสงบในสังคม (Social composure) การออกเสียง (Articulation) และการเปิดเผยตนเองอย่างเหมาะสม (Appropriate disclosure)

นอกจากนี้ทักษะที่จำเป็นในการมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจำเป็นต้องมีทักษะทางสังคมซึ่ง Dillard and Spitzberg (1984) ได้ทำการวิเคราะห์และอธิบายองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่บุคคลจำเป็นต้องมี คือ การสบตา การจ้องมอง ท่าทาง ความสามารถในการตอบสนองระยะเวลาในการพูดคุย การตั้งคำถาม การชมเชย การยิ้ม การพยักหน้า การใช้สรรพนาม การแทรกหรือขัดจังหวะ และความชื่นชอบ

Spitzberg and Cupach (1989) อธิบายถึงทักษะที่สำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ว่าต้องมีทักษะสำคัญ คือ ทักษะทางสังคม (Social Skill) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นในการสร้างสมรรถนะ โดยทักษะสังคม หมายถึง พฤติกรรมระหว่างบุคคลที่เป็นบรรทัดฐานและถูกต้องตามมาตรฐานสังคม ซึ่งรวมถึงการแต่งกาย กฎหมาย หรือมารยาทเกี่ยวกับสิ่งที่ควรพูดและไม่ควรพูด การแสดงออกทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม ระยะห่างระหว่างบุคคล เป็นต้น

Hargie (1986 อ้างถึงใน (Spitzberg & Cupach, 1989) อธิบายว่าทักษะสังคม คือ แบบของการชี้นำเป้าหมาย (Set of Goal-directed) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับความเหมาะสมของพฤติกรรมทางสังคมในสถานการณ์ต่างๆซึ่งบุคคลสามารถเรียนรู้และควบคุมตนเองได้

จากการศึกษาถึงองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สรุปได้ว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) แรงจูงใจ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้คนเข้าร่วมในสถานการณ์ต่างๆ 2) ความรู้ที่พฤติกรรมใดที่จะนำไปสู่การสื่อสารอย่างมีความเหมาะสมและการมีประสิทธิภาพ และ 3) ทักษะ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ในการแสดงออกและสื่อสารกับผู้อื่น

ปัจจัยของการสื่อสารระหว่างบุคคล

DeVito (2013) อธิบายว่าปัจจัยสำคัญในการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร (source-receiver) สาร (messages) การตอบสนองกลับ (feedback) ช่องทางการสื่อสาร (channel) อุปสรรครบกวน (noise) บริบท (context) และความสามารถ (competence)

1. แหล่งสารและผู้รับสาร (source-receiver) ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างน้อยสองคน แต่ละคนทำหน้าที่เป็นแหล่งสารหรือผู้ส่งข้อความและทำงานเป็นผู้รับสารด้วย โดยการสื่อความหมายผ่านคลื่นเสียง ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า หรือการเคลื่อนไหวของร่างกาย โดยใส่ความคิดและความรู้สึกลงในรหัสหรือชุดของสัญลักษณ์ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียกว่าการเข้ารหัส เมื่อแปลสัญลักษณ์เหล่านี้เป็นความคิด จะทำกระบวนการการถอดรหัสนั้น

2. สาร (messages) ข้อความสำหรับการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อข้อความที่แสดงความคิดและความรู้สึกจะต้องถูกส่งและรับ การสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเป็นคำพูดหรือวจนภาษาและอวจนภาษา ซึ่งปกติมักเป็นการรวมกันของทั้งสองประเภท เช่น สื่อสารด้วยคำพูดพร้อมท่าทาง เมื่อสื่อสารผ่านแป้นพิมพ์ข้อความจะถูกสื่อสารด้วยคำพูดรวมถึงภาพถ่ายและวิดีโอด้วยเช่นกัน ข้อความแบ่งได้ 3 ประเภท คือ metamesages, feedback และ feedforward

2.1 metamesages คือ ข้อความทั้งคำพูดและอวจนภาษาที่สามารถสื่อสารได้ เช่น พูดว่า "คุณเข้าใจในสิ่งที่ฉันพูดหรือไม่" ด้วยท่าทางที่กำลังโกหกหรือตำหนิประสิทธิภาพของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมักจะขึ้นอยู่กับความสามารถของการแสดงออก

2.2 feedback messages เป็นข้อความที่สื่อถึงข้อมูลหรือข้อความที่ส่งไป เช่น ส่งข้อความที่พูดหรือเขียนไปยังบุคคลอื่น หรือโพสต์ในโซเชียลมีเดียจะได้รับการตอบรับจากข้อความการได้ยินสิ่งที่พูด นอกจากนี้ยังได้รับการตอบรับจากผู้อื่นที่ติดต่อสื่อสารกำลังส่งข้อความถึงอย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุว่าได้รับและตอบสนองต่อข้อความอย่างไร

2.3 feedforward messages คือ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อความก่อนที่จะส่ง ตัวอย่างเช่น หัวเรื่องในอีเมล และชื่อที่ปรากฏในโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ข้อความเหล่านี้บอกให้ผู้ฟังทราบเกี่ยวกับข้อความที่จะมาหรือเกี่ยวกับวิธีที่ผู้ฟังต้องการตอบ โดยอวัจนภาษาคุณให้การป้อนข้อมูลด้วยการแสดงออกทางสีหน้า การสัมผัส ทางตา และท่าทางทางกายภาพ การหลีกเลี่ยงดวงตาอาจส่งสัญญาณว่าข้อความที่จะมานั้นเป็นเรื่องยากและอาจไม่สะดวกใจในการแสดงออก

3. ช่องทางการสื่อสาร (channel) เป็นสื่อที่ส่งผ่านสัญญาณข้อความเหมือนสะพานเชื่อมต่อแหล่งที่มาและตัวรับสัญญาณ โดยปกติจะใช้หลากหลายช่องทางพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น ในการพูดได้ตอบแบบเห็นหน้าคุณพูดและฟังโดยใช้ช่องเสียงคือหู นอกจากนี้ยังทำท่าทางและรับสัญญาณเหล่านี้ด้วยสายตาโดยใช้มมองภาพ ทั้งยังมีกลิ่นการสัมผัส ดังนั้นการติดต่อแบบเห็นหน้า โทรศัพท์ อีเมลล์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ถือเป็นตัวอย่างประเภทของช่องทาง การสื่อสารระหว่างบุคคล

4. สิ่งรบกวน (noise) คือ สิ่งที่ขัดขวางการรับข้อความ ทั้งการได้ยินและรับรู้ มีรายละเอียดคือ

4.1 เสียงทางกายภาพ คือ การรบกวนภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งสารของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เช่น เสียงรบกวนในรถยนต์ที่ผ่านมา

4.2 เสียงทางสรีรวิทยา คือ สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยอุปสรรคภายในตัวผู้ส่งหรือผู้รับ และรวมถึงความบกพร่อง เช่น การสูญเสียการมองเห็น การสูญเสียการได้ยิน การสูญเสียความทรงจำ

4.3 เสียงทางจิตวิทยา คือ การแทรกแซงทางจิตใจต่อผู้พูดหรือผู้ฟัง รวมถึงความคิด ความลำเอียงอคติ ความสับสนและอารมณ์แปรปรวนมาก

4.4 ความหมายสัญญาณ คือ การมีระบบความหมายระหว่างผู้พูดและผู้ฟังต่างกัน ทั้งประเภทของเสียง ความหมาย รวมถึงความแตกต่างทางด้านภาษาศาสตร์ การใช้ศัพท์แสงหรือคำที่ซับซ้อนเกินไป และคำคลุมเครือมากเกินไป ซึ่งความหมายสามารถตีความผิดได้ง่าย

5. บริบท (context) การสื่อสารเกิดขึ้นตามบริบท เช่น สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสาร บริบทของการสื่อสารมีมิติอย่างน้อย 4 มิติ ได้แก่

5.1 มิติทางกายภาพ เช่น ห้องพื้นที่ทำงานที่มีการติดต่อสื่อสารเกิดขึ้น สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ในการติดต่อสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์อาจอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

5.2 มิติทางสังคมหรือจิตวิทยา ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์สถานะระหว่างผู้สื่อสาร ความเป็นกันเองหรือเป็นศัตรู ความร่วมมือ ความสามารถในการแข่งขันปฏิสัมพันธ์

5.3 มิติทางเวลา เกี่ยวข้องกับข้อความที่เหมาะสมกับลำดับเหตุการณ์การสื่อสาร ตัวอย่างเช่น ถ้าบอกว่าเป็นเรื่องตลกทันทีหลังจากที่เพื่อนบอกว่าคุณป่วยแล้ว เรื่องตลกจะได้รับการรับรู้แตกต่างไป

5.4 มิติทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยกฎ บรรทัดฐาน ความเชื่อ และทัศนคติของคน สื่อสารที่สืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในบางวัฒนธรรมถือว่าเป็นการสุภาพที่จะพูดคุยกับคนแปลกหน้า ในขณะที่เป็นเรื่องที่ควรหลีกเลี่ยง

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญในการสื่อสารระหว่างบุคคลประกอบด้วย ผู้ส่งสารและผู้รับสาร การตอบสนองกลับ ช่องทางการสื่อสาร อุปสรรคขวางกั้น และบริบทในมิติต่างๆ

4.4 หลักการของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

Purhonen (2007) อธิบายว่ามีหลักการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และมีความเหมาะสม (Appropriateness) โดยประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึงการบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จในหน้าที่ที่มุ่งหวัง อาจเป็นได้ทั้งความพึงพอใจ การมีผลลัพธ์เชิงบวกเกิดขึ้น ขณะที่ความเหมาะสม (Appropriateness) หมายถึง การรู้จักกาลเทศะหรือความสุภาพ หลีกเลี่ยงความรุนแรงทางสังคมหรือความรู้สึก

สอดคล้องกับ Spitzberg and Cupach (1989) ที่มองว่าแนวคิดของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication competence) มีเป้าหมาย 2 ด้านคือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (effective) และการมีพฤติกรรมการสื่อสารที่เหมาะสม (Appropriate behavior)

1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 3 อย่าง คือ การควบคุมตนเองให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม (Control) มีการบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ (Successful goal achievement) และทำงานภาระที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ (Task accomplishment) นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ (Satisfaction) และผลลัพธ์เชิงบวก (Positive effect, positive outcome)

2) การสื่อสารที่มีความเหมาะสม (Appropriateness) ซึ่งหมายถึง การรู้จักกาลเทศะ (tact) ความสุภาพ (politeness) และการหลีกเลี่ยงความรุนแรงทางสังคม หรือการกระทำผิดต่อบรรทัดฐานทางสังคม กฎหมาย ความคาดหวัง หรือกฎเกณฑ์ระหว่างบุคคล

ซึ่งผู้คนจะตัดสินพฤติกรรมตามความเหมาะสมของการกระทำที่เหมาะสมกับกฎหรือสถานการณ์ (Spitzberg, 1983) ถ้าการกระทำไม่เหมาะสมถือเป็นความผิดของผู้กระทำ โดยเจตนา ขัดขวางกฎทางสังคมที่ควบคุมสถานการณ์ หรือผิดกฎโดยไม่ได้ตั้งใจ ทั้งนี้การตัดสินว่ามีประสิทธิภาพและความเหมาะสมต้องใช้ความสามารถในการยืดหยุ่นและหลากหลายรูปแบบ

นอกจากนี้ DeVito (2013) อธิบายว่าหลักการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ

1. มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งจุดหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ เพื่อเรียนรู้ (learn) เพื่อการเกี่ยวข้อง (relate) เพื่อสร้างอิทธิพล (influence) เพื่อความเพลิดเพลิน (play) และเพื่อช่วยเหลือ (help)
2. เป็นการมุ่งเน้นการเสริมสร้าง ส่งเสริมความสัมพันธ์
3. การรวมเนื้อหาและสารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับวัตถุและเหตุการณ์ต่างๆ ในโลก และยังเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร
4. เป็นขั้นตอนการปรับตัวที่แต่ละคนต้องปรับตนเองให้สอดคล้องกับวิธีการสื่อสารของอีกฝ่าย
5. เป็นการเชื่อมต่อกับอำนาจ
6. มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจนบ้าง
7. เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การติดต่อสื่อสารจะเกิดขึ้นไม่ว่าเราจะต้องการหรือไม่ก็ตาม ไม่สามารถย้อนกลับได้ และเมื่อได้รับสารยังคงถูกสื่อสารและไม่สามารถหลบออกจากความทรงจำของผู้ฟัง และไม่ซ้ำกัน ไม่สามารถสื่อสารซ้ำแบบเดิมได้

สรุปว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีหลักการหลักที่สำคัญ 2 ข้อ ได้แก่ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สามารถการบรรลุเป้าหมายการสื่อสารได้สำเร็จ และการสื่อสารที่เหมาะสม รู้จักกาลเทศะ และมี ความสุภาพ

4.5 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

แนวทางในการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถทำได้ 3 ประเด็น คือ หลักการควบคุม (Control) ความร่วมมือกัน (Collaboration) และความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) (Spitzberg & Cupach, 1989)

1) การควบคุม (Control) หมายถึง ความปรารถนาและความสามารถในการมีอิทธิพลต่อสังคมแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ ในการสร้างสมรรถนะการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ จำเป็นต้องใช้แนวคิดการบังคับควบคุมเป็นกระบวนการในการทำให้บรรลุเป้าหมาย Foote and Cottrell (1955) ระบุคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถเสริมสร้างนิสัยในการควบคุมคือ การเป็นอิสระ (autonomy)ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเห็นอกเห็นใจ (empathy) สุขภาพที่ดี (health) ปัญญา (intelligence) และการตัดสินใจ (judgment) การควบคุมยังรวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาและการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งหัวใจสำคัญของหลักการควบคุม คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการบังคับตนเองให้มีประสิทธิภาพ การควบคุมตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมหรือในบริบทสังคมนั้น บุคคลจะต้องมีความสามารถในการควบคุมการกระทำของตนเอง และการ

กระทำของผู้คนที่อาจถูกสร้างขึ้น หรืออาจถูกโน้มน้าวใจ หรือทำให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น มีความจำเป็นในด้านการสร้างความพอใจร่วมกันในสิ่งแวดล้อมทางสังคมนั้น การควบคุมเป็นกระบวนการที่สำคัญทางสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร

2) ความร่วมมือกัน (Collaboration) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ยินยอมให้บุคคลนำเสนอตนเองเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการมีประสิทธิภาพส่วนบุคคลในด้านระบบความสัมพันธ์ที่บุคคลจะต้องเกี่ยวข้องกัน ความร่วมมือกันเป็นที่ยอมรับว่าเป้าหมายของผู้มีปฏิสัมพันธ์และความพยายามในการควบคุมนั้นจะต้องมีความประนีประนอมกัน ซึ่งในความเป็นจริงแต่ละคนจะมีเป้าหมายและมีพยายามความพยายามที่จะควบคุมอีกฝ่าย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการยืดหยุ่นและความสุภาพในรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม คือเป็นพฤติกรรมที่ต้องมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพไปพร้อมกัน เพราะในบางครั้งความเหมาะสมก็ไม่สามารถมีประสิทธิภาพได้ ในขณะที่บางครั้งการมีประสิทธิภาพทางการสื่อสารก็ไม่สามารถเหมาะสม ซึ่งความจริงแล้วทั้งสองแนวคิดนี้ล้วนแล้วมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งทักษะที่มีความจำเป็นต่อความสามารถในการทำงานร่วมกัน คือ การเห็นอกเห็นใจ (empathy) การรับผิดชอบในหน้าที่ (role taking) การรับฟัง (listening) ความตั้งใจ (attentiveness) การยืนยันทางสังคม (social confirmation) การเห็นแก่ผู้อื่น (altercentrism) และความเกี่ยวข้องทางการปฏิสัมพันธ์ (interaction involvement)

3) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความยืดหยุ่นทางพฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสังคมของบุคคล เป็นความสามารถในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมในบริบทต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแต่ละบุคคลจะต้องมีกลยุทธ์และมารยาทในระหว่างการปฏิสัมพันธ์ ความยืดหยุ่น หมายถึง การที่บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเป้าหมายของผู้อื่น หัวใจสำคัญคือมีความเกี่ยวข้องต่อการปรับเปลี่ยนทางการกระทำทั้งในด้านกายภาพ ด้านสังคม และบริบทของความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการปรับเปลี่ยนนั้น คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อบริบททางสังคมต่างๆได้ทันทีอย่างชาญฉลาดหรือการเจรจาต่อรองกับกฎใหม่ในการทำงานหรือพฤติกรรมต่างๆ ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็น สัจจะตามธรรมชาติหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามความสามารถของบุคคล ซึ่งบางครั้งมีความยากในการวัดในเชิงการสอน นอกจากนี้ความสามารถในการปรับเปลี่ยนหรือการปรับตนเองนั้นยังรวมถึงความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่มีปัญหา สามารถแก้ไขปัญหาไปได้โดยพยายามแก้ไขและฟื้นฟูลดความผิดพลาดหรือปัญหาต่างๆซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของทักษะทางสังคม

สรุปได้ว่า แนวทางสำคัญในการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การควบคุม ซึ่งเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างบุคคล และความสามารถในการบังคับตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมหรือในบริบทสังคมนั้น ความร่วมมือกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ และ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเป็นความสามารถในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมในบริบทต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นความสามารถที่สำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ มีความสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื่องจากสามารถบรรลุเป้าหมายในการปฏิสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของตนได้ อีกทั้งยังช่วยลดหรือขจัดความขัดแย้งระหว่างบุคคล ส่งให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตอนที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษา

5.1 ความหมายของนิสิตนักศึกษา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554) ให้ความหมายของนิสิตนักศึกษา ดังนี้

นิสิต หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยบางแห่ง เช่น นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศิษย์ที่เล่าเรียนอยู่ในสำนัก ผู้อาศัย

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า

ดังนั้น นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย

5.2 คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาในฐานะเยาวชนกลุ่ม Gen Z

กลุ่มคนในปัจจุบันมีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์และลักษณะทางจิตวิทยา กลุ่มคนที่ถือกำเนิดขึ้นมาร่วมสมัยเดียวกันเป็นผู้ที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน จะมีความทรงจำทั่วไปเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญและสิ่งอื่น ๆ ร่วมกันอยู่มากมาย ดังนั้นการทำความเข้าใจคุณลักษณะเยาวชนรุ่นใหม่จึงจำเป็นต้องศึกษา (นิพนธ์ ชาญอัมพร, 2558) Generation หมายถึง ชุดของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งสร้างความสร้างความแตกต่างทางความคิดระหว่างกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัยอย่างชัดเจน การระบุช่วงวัยต้องมีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสังคมเพื่อแบ่งปันเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ทางสังคมร่วมกัน (Parry & Urwin, 2011)

การแบ่งยุคตามช่วงวัย

Sladek and Grabinger (2014) ได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะทางช่วงวัยเพื่อให้เห็นความแตกต่างและปัญหาที่แต่ละช่วงวัยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน และแบ่งช่วงวัยของบุคคลคือ 1) Baby boomers คือ คนที่เกิดในปีค.ศ. 1946 – 1964 2) Generation X คือ คนที่เกิดในปีค.ศ. 1965 – 1981 3) Generation Y คือ คนที่เกิดในปีค.ศ. 1982 – 1995 4) Generation Z คือ คนที่เกิดในปีค.ศ. 1996 – 2009

นอกจากนี้อธิบายถึงเจนเนอเรชัน Z ว่ามีลักษณะเฉพาะอยู่กับความเป็นจริง มีความคิดสร้างสรรค์ รับข่าวสารรอบด้าน มีรูปแบบการสื่อสารชอบการติดต่อสื่อสารแบบผ่านเทคโนโลยีมากกว่าพบกัน คาดหวังว่าจะสื่อสารได้ตลอดเวลาทุกที่ที่ต้องการ ปัญหาที่กำลังเผชิญ คือ การขาดโอกาสในการทำงาน ขาดเสียขาดความสามารถการสื่อสาร

Ivanova and Smrikarov (2009) อธิบายว่ากลุ่ม Gen Z เป็นคนที่เกิดในระหว่างปีค.ศ. 1994 - 2004 ซึ่งส่วนใหญ่จะถูกเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ที่อยู่ในกลุ่ม Gen X ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นพวกพึ่งพาตนเองมากกว่าและเน้นความเป็นที่ม่น้อยกว่ากลุ่ม Gen Y การเกิดขึ้นในโลกยุคดิจิทัลทำให้กลุ่ม Gen Z ต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

Mcqueen (2011) อธิบายถึงลักษณะเด่นของกลุ่ม Gen Z ว่ามีความเป็นเลิศทางเทคโนโลยี การเป็นผู้ใหญ่ก่อนกำหนด ถูกเอาใจ มีอำนาจ ไม่ชอบเสี่ยง ได้รับการปกป้อง

สรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาในปัจจุบันจัดเป็นคนกลุ่ม Gen Z เป็นกลุ่มคนที่เกิดในปีค.ศ. 1996–2009 มีลักษณะอยู่กับความเป็นจริง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นเลิศทางเทคโนโลยี รับข่าวสารรอบด้าน มีรูปแบบการสื่อสารชอบการติดต่อสื่อสารแบบผ่านเทคโนโลยีมากกว่าพบกัน คาดหวังว่าจะสื่อสารได้ตลอดเวลาทุกที่ที่ต้องการ แต่มีข้อเสียด้านการขาดความสามารถการสื่อสารระหว่างบุคคล ต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีมากกว่ากลุ่มอื่น และมีปัญหาที่กำลังเผชิญคือการขาดโอกาสในการทำงาน ทั้งนี้จึงควรเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขยิ่งขึ้น

5.3 แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561) ได้กำหนดสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560 – 2564) ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา ภาพรวมการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จ อาศัยหลักสำคัญ คือ การบูรณาการทักษะวิชาชีพและทักษะคนและสังคม นิสิตนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) มีความสมดุลทั้งการเป็นคนเก่งและเป็นคนดีอย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องสร้างขึ้นตามแนวทางแบบองค์รวม ประกอบไปด้วยมิติหลัก 4 มิติ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของสถาบัน (Institutional Leadership) 2) วัฒนธรรมของสถาบัน (Institutional Culture) 3) การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา 4) ความผูกพันของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement)

2. ทิศทางของการพัฒนา การกำหนดทิศทางของการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่

2.1) ปรัชญา คือ บัณฑิตไทยเป็นคนดีและเก่ง เป็นกำลังสำคัญของประเทศ และเป็นพลเมืองโลกที่ดี

2.2) วิสัยทัศน์ คือ บัณฑิตไทยเป็นพลเมืองโลกที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3) พันธกิจ คือ พัฒนานิสิตนักศึกษาให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้แบบองค์รวมผ่านการบูรณาการทักษะด้านคนและสังคม (Soft Skills) ควบคู่กับการ พัฒนาทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) โดยการออกแบบการเรียนการสอนแบบกิจกรรมร่วมหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.4) เป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560 – 2564) มุ่งเน้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในสถาบันอุดมศึกษา 2) ระบบการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม โดยบูรณาการการพัฒนาทั้ง Soft Skills และ Hard Skills อย่างสมดุล และสร้างนักพัฒนานักศึกษามีอาชีพ 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อ สังคม และมีความรู้ควบคู่คุณธรรม

บัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ บัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะ และบุคลิกอุปนิสัยสอดคล้องกับสังคมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีผลการเรียนรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิด มีความรู้ในหลักคิดทางวิชาการ ความรู้ในการปฏิบัติตน การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ ทักษะในการสืบหาข้อมูล ความรู้รอบ ความรู้เกี่ยวกับโลกศตวรรษที่ 21 และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้

2. ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น การดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีเรียนรู้ผ่านสื่อ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้คนต่างวัฒนธรรม ทักษะการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ทักษะการรักษาสุขภาพ

3. ทักษะความเป็นพลเมืองโลก มีบุคลิกอุปนิสัยความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามอยู่ในจิตใจ พึ่งตนเอง และพร้อมทุกสถานการณ์ มีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีนิสัยใฝ่คุณภาพ

Chickering and Reisser (1993) ได้เสนอนิสิตนักศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน คือ

1. การพัฒนาสมรรถนะ ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะพัฒนาความสามารถ 3 ด้าน คือ สมรรถนะด้านสติปัญญา (Intellectual competence) สมรรถนะทางร่างกาย (Physical competence) และสมรรถนะการปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal competence) โดยพัฒนาจากความรู้ที่แต่ละคนสามารถบรรลุเป้าหมายและรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างมั่นใจ

2. การจัดการด้านอารมณ์ การประสบกับอารมณ์ด้านไม่ดีต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความคิดถึง ความเบื่อหน่าย หรือความเครียด ผลจากการศึกษาพบว่าเมื่อมีอารมณ์ด้านลบมากเกินไปจะมีส่งผลต่อการการศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี

3. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน เน้นการเรียนรู้เพื่อพึ่งพอใจในตนเอง มีความรับผิดชอบในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงการเป็นอิสระจากความ ต้องการที่อยู่ในพื้นที่ปลอดภัยและการอนุญาตจากผู้อื่น

4. การพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ คือ การยอมรับ การชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง ความเปิดเผย ความอยากรู้อยากเห็น และการไม่ยึดติดกับความเห็นตน

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน คือ กระบวนการค้นหาว่าประเภทและวิธีสร้างประสบการณ์ที่ทำให้เราพึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในตนเอง

6. การพัฒนาเป้าหมาย คือ การวางแผนการปฏิบัติและมีการกำหนดแผนแรงบันดาลใจเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว ความผูกพันกับบุคคลอื่นและครอบครัว และการมีความตั้งใจดำเนินชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาคุณธรรม คือ ค่านิยมด้านเกี่ยวกับมนุษย์ จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่างๆ ไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์อื่นๆ

สรุปได้ว่า นิสิตและนักศึกษาควรพัฒนาสมรรถนะตั้งแต่ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งสมรรถนะด้านสติปัญญา สมรรถนะทางร่างกาย และสมรรถนะการปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ควรเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อยกระดับคุณภาพตนเองและเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

อำนาจ ยอดทอง (2560) ศึกษาการสื่อสารระหว่างบุคคลในฐานะสามภรรยาตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลปฐมภูมิ พบว่ากระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลตามหลักพระพุทธศาสนา มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คนผู้ส่งสาร (รูปร่างหรือขั้น 5) 2) เนื้อหาหรือเรื่องราวของสาร (จิตหรือใจ) 3) สื่อหรือช่องทางของสาร (ทวาร 3 หรือกรรมทวาร) 4) วิธีการสื่อสาร (กรรม) 5) รูปแบบของข่าวสาร (อายุตนะภายนอก 6) และ ส่วนของผู้รับสาร ได้แก่ 6) ช่องทางการรับสาร (ทวาร 6 หรืออายุตนะภายใน 6) 7) การรับรู้สาร (ผัสสะ วิญญาณ) 8) การถอดรหัสหรือตีความสาร (เวทนา สัญญา สังขาร) และ 9) ผู้รับสาร (รูปร่าง หรือขั้น 5) ส่วนกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลในฐานะสามภรรยาตามหลักพระพุทธศาสนา และ

พบว่า การสื่อสารระหว่างสามีหรือภรรยาจะต้องมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ส่งเสริมความรัก ความผูกพัน และความสุขในครอบครัว จัดเป็นการกระทำการสื่อสารที่เป็นกุศล (ความดีงาม) ต่อกันและกัน ส่วนการกระทำการสื่อสารที่เป็นอกุศล (ความชั่ว) สามีหรือภรรยาควรพยายามงดเว้นที่จะแสดงออก ต่อกันและกันโดยที่มีกระบวนการสื่อสารโดยทั่วไป 9 องค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในฐานะสามีหรือภรรยาผู้ส่งสารส่วนหนึ่ง และสามีหรือภรรยาผู้รับสารอีกส่วนหนึ่ง เช่นเดียวกับกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลตามหลักพระพุทธศาสนา

ระวีรัฐ รุ่งโรจน์ (2559) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้โปรแกรมฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา เป็นการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบวิเคราะห์สัมพันธภาพ เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ และเทคนิคการให้คำปรึกษาที่เน้นความคิด เช่น การฟังอย่างใส่ใจ การเงียบ การยอมรับทางบวกอย่างไม่มีเงื่อนไข การเสริมแรง การแสดงตัวแบบ การสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงบทบาทสมมติ การซักถาม การอธิบาย และการข้อมบท และใช้เทคนิคการฝึกอบรมโดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมระยะเวลา 2 วัน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่านัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม และมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม

ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ ธีระวัฒน์ จันทิก และ พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2559) ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเพื่อการเจรจาเชิงผลได้ของพนักงานบริหารงานลูกค้าในบริษัทตัวแทนโฆษณา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเพื่อการเจรจาเชิงผลได้ของพนักงานบริหารงานลูกค้าในบริษัทตัวแทนโฆษณา โดยผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเอกสารและการสังเคราะห์ร่วมกับการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบการวิเคราะห์บทสนทนา 2) การใช้โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเพื่อการเจรจาเชิงผลได้ของพนักงานบริหารงานลูกค้าในบริษัทตัวแทนโฆษณา โดยผู้วิจัยจัดทำร่างรายละเอียดของโปรแกรมและชุดคู่มือประกอบโปรแกรมฯ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมหักรวมมีกระบวนการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) การเตรียมการความรู้และประเมินความรู้ก่อนการทดลอง 2) การปรับองค์ความรู้เบื้องต้นให้เท่าเทียมกันด้วยการฝึกอบรม 3) การฝึกฝนและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ด้วยการอภิปรายและการจำลองประสบการณ์จริง 4) การประเมินความรู้และทักษะหลังการทดลอง

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Sarwari, Said, and Wahab (2018) ศึกษาการประเมินคุณลักษณะสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจากหลากหลายวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณสมบัติของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในมหาวิทยาลัยของรัฐมาเลเซีย ผู้วิจัยใช้การออกแบบการวิจัยด้วยวิธีแบบผสม กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 130 คน จาก 18 ประเทศ ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามความสามารถระหว่างบุคคล (ICQ) ผลการศึกษาพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานจากวัฒนธรรมที่แตกต่างช่วยให้กลุ่มตัวอย่างพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งทักษะการเริ่มต้นสื่อสาร การเปิดเผยตนเอง และทักษะการจัดการความขัดแย้ง และพบว่าระดับของตัวแปรด้านการศึกษามีผลกระทบต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างในบริบทของการสื่อสารในเอเชีย

Huang and Lin (2016) ศึกษาเรื่องมาตรการวัดการประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษา ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ปัจจัยและสำรวจข้อมูลจากนักเรียนชาวจีนจำนวน 1336 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า Interpersonal Communication Competence Inventory (ICCI) เป็นตัววัดที่สามารถวัดสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง และสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นต่อนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

Škodová (2016) ศึกษาถึงประสิทธิผลของวิธีการฝึกอบรมที่มีต่อการสื่อสารและการเสริมสร้างทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการฝึกปฏิบัติงานผดุงครรภ์ ได้รับผลการยืนยันว่าทักษะการสื่อสารในเชิงบวกมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความมั่นใจในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง และความสามารถการสื่อสารภายในทีม การศึกษาครั้งนี้ทำการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน พบว่ามีประสิทธิภาพและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Nelson (2016) ได้วิจัยถึงความเป็นไปได้ของอารมณ์เชิงบวกว่าช่วยส่งเสริมการออกแบบการสื่อสารเพื่อการสร้างสัมพันธ์ภาพที่มีประสิทธิภาพ วิธีการวิจัยทำการศึกษาแบบกึ่งทดลอง มีผู้เข้าร่วมการศึกษามีเพศชาย 44 คน หญิง 96 คน ผลการศึกษาพบว่าคนที่มีอารมณ์ดีสามารถสื่อสารสร้างข้อความที่มีรายละเอียดและมีความหมายที่ตีมากกว่าคนทั่วไป สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าอารมณ์เชิงบวกมีผลต่อการปรับมุมมองในการสื่อสาร ซึ่งให้เห็นว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้สื่อสาร

Hwang and Lee (2015) ศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลและความวิตกกังวลทางสังคมในนักศึกษาพยาบาลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสื่อสารกับความวิตกกังวลทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาล 303

คน จาก P-university ในเมืองY-city ถูกนำมาจาก P-university ใน Y-city เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป แบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ (IAS) และ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสากล (GICC) จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา พบว่า สมรรถนะการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ระดับ .001 นอกจากนี้ความพึงพอใจของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้งด้าน สมรรถนะการสื่อสารและด้านความวิตกกังวลทางสังคม ความวิตกกังวลทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการสื่อสาร จึงสรุปได้ว่าสมรรถนะการสื่อสารมีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลทางสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีโปรแกรมการศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารเพื่อลดความวิตกกังวลทางสังคมในนักศึกษาพยาบาล

Ross and Williams (2014) ศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาแพทย์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่สองจากมหาวิทยาลัย Monash เพื่อบันทึกการรับรู้ของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้มาตรวัดความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล (ICCS) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบที่มี 30 ข้อคำถาม พบว่า นักศึกษาแพทย์รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเฉพาะบางคน มีค่าคะแนนสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสูงสุดด้านการเห็นอกเห็นใจ การเอาใจใส่ และมีค่าคะแนนสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลต่ำสุดในด้านการเปิดเผยตนเองและการจัดการการโต้ตอบ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งในด้านการหาความสัมพันธ์ของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลกับปัจจัยด้านอื่นของบุคคล ศึกษาวิธีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ศึกษาการวัดประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล และศึกษาการพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยศึกษาด้วยการใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลโดยรวมจากงานวิจัยดังกล่าวช่วยยืนยันถึงความจำเป็นในการใช้โปรแกรมการศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลและการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยนำเข้า

ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีข้อมูลดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) เพราะเป็นการพัฒนาโปรแกรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้นั้นไปใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตได้ ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

2. กระบวนการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้บูรณาการกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ร่วมกับกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากกระบวนการของ (Ivergard, 2002; Marquardt, 1999; Revans, 1969; อาชญญา รัตนอุบล, 2542) ซึ่งสรุปว่ามีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุปัญหาเป็นโจทย์การเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ 5) การสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิด 6) การประเมินผลกิจกรรม และบูรณาการร่วมกับกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545) 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ 2) การเสริมสร้างสภาพจนด้านบวกให้กับผู้เรียน 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน 5) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ 6) ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน เพื่อบูรณาการเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีน สมองต่ำ
1) การแบ่งกลุ่มผู้เรียน และระบุปัญหาเป็นโจทย์ การเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ปัญหา ผ่านการตั้งคำถาม	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็น กลุ่ม 5) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่ บังคับ	2) การร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาโดย วิธีการตั้งคำถาม
3) การกำหนดแนว ทางการแก้ไขปัญหาและ วางแผนปฏิบัติ	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็น กลุ่ม	3) การกำหนดแนว ทางการแก้ไขปัญหา และวางแผนปฏิบัติเป็น กลุ่ม
4) การเรียนรู้จากการลง มือปฏิบัติ	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ 2) การเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกให้กับ ผู้เรียน 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็น กลุ่ม 4) การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและ ฝึกฝน 5) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่ บังคับ 6) ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ผู้เรียน	4) การเรียนรู้โดย วิธีการปฏิบัติโดยมี ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี และเสริมสร้าง สภาพพจน์ด้านบวกแก่ ผู้เรียน

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5) การสรุปความรู้ใหม่ผ่านการสะท้อนความคิด	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ 2) การเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน 3) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม 5) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ	5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน
6) การประเมินผลกิจกรรม	1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีน สมองต่ำ 4) การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน	6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

จากตารางที่ 2.3 แสดงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส สรุปได้ว่ามี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

3. เนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ประกอบด้วย

องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) แรงจูงใจ 2) ความรู้ และ 3) ทักษะ

กระบวนการ

ขั้นตอนนี้เป็นการนำปัจจัยนำเข้าทั้งหมดมาพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) 8 ขั้นตอน

ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม และนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการจากแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในขั้นตอนที่ 6 คือ โปรแกรมของการปฏิบัติงาน

ผลที่ได้รับ

ผลที่ได้รับจากการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ

1. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 1. กระบวนการ มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม 2. องค์ประกอบ มี 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรม 8) เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผล การเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้

2. สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะ

3. แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 3.1) แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3.2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

จากการอธิบายข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

การพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา” มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

2.1 การร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 การทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 3 การนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

3.1 การร่างแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

รายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะมีดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ รายละเอียดมีดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีจำนวน 2,019,276 คน ข้อมูลนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา พ.ศ. 2558 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีจำนวน 80 แห่ง (สมาคมสภามหาวิทยาลัย, 2560) ประกอบด้วย ภาคกลาง 37 แห่งภาคเหนือ 9 แห่ง ภาคใต้ 8 แห่ง ภาคอีสาน 18 แห่ง ภาคตะวันออก 4 แห่ง ภาคตะวันตก 4 แห่ง (รายชื่อตั้งภาคผนวก ก)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งหมด 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค จำนวน 1,101 คน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Multi-stage stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro (1973) ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 3% ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 97% จากประชากรจำนวน 2,019,276 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1101 คน

2) เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 80 แห่ง (สมาคมสภามหาวิทยาลัย, 2560) ต่อจากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งตามภูมิภาค รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3. 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค

จำนวน	ภาค กลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาค อีสาน	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	รวม
ประชากร มหาวิทยาลัย	37	9	8	18	4	4	80
กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัย	10	3	2	5	1	1	22

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

เพื่อให้มหาวิทยาลัยทุกกลุ่มและทุกภาคได้มีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน ผู้วิจัยทำการสุ่มโดยใช้ สัดส่วนเท่ากันในอัตราส่วน 1:4 วรรณิ แกมเกตู (2555) ได้อธิบายถึงการสุ่มแบบแบ่งชั้นว่า สัดส่วน ของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มขึ้นมาจะเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม จากนั้นได้ทำการสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแล้วหยิบให้ได้จำนวนเท่ากับ ตัวอย่างประชากรที่ต้องการเพื่อเป็นตัวอย่างประชากร ได้ผลการสุ่มมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งหมด 22 แห่ง (รายชื่อมหาวิทยาลัย ดังภาคผนวก ก) ดังนี้

- ภาคกลาง 10 แห่ง จาก 37 แห่ง ได้แก่ 1) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง 2) มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย 5) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราช มงคลพระนคร 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 8) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9) มหาวิทยาลัยศิลปากร 10) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

- ภาคเหนือ 3 แห่ง จาก 9 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

- ภาคใต้ 2 แห่ง จาก 8 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต

- ภาคอีสาน 5 แห่ง จาก 18 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ 3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 4) มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ 5) มหาวิทยาลัยนครพนม

- ภาคตะวันออก 1 แห่ง จาก 4 แห่ง ได้แก่ คือ มหาวิทยาลัยบูรพา

- ภาคตะวันตก 1 แห่ง จาก 4 แห่ง ได้แก่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3) เมื่อสุ่มมหาวิทยาลัยได้ทั้งหมดจำนวน 22 แห่งแล้วจึงเทียบสัดส่วนในการเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 1101 คน (Taro Yamane, 1973) โดยคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่ม ตัวอย่างนิสิตนักศึกษาจากการจัดระดับจำนวนประชากรนิสิตนักศึกษาของทั้ง 22 มหาวิทยาลัย และ ใช้หลักการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากรนิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยที่มี จำนวนมากน้อยแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559) สามารถแสดง รายละเอียดได้ดังตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3. 2 แสดงการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรนิสิตนักศึกษาทั้ง 22 มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ระดับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด	จำนวนมหาวิทยาลัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละมหาวิทยาลัย	รายชื่อมหาวิทยาลัย
1.	1000-5,000	30	1	30	ม.ภาพสินธุ์
2.	5,001-10,000	50	1	50	ม.นครพนม
3.	10,001-15,000	70	7	10	ม.สวนดุสิต
					ม.เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
					ม.เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย
					ม.ราชภัฏจันทรเกษม
					ม.แม่ฟ้าหลวง
					ม.ราชภัฏภูเก็ต ม.เทคโนโลยีสุรนารี
4.	15,001-20,000	90	2	45	ม.ราชภัฏบุรีรัมย์
					ม.ราชภัฏนครปฐม
5.	20,001-25,000	111	3	37	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
					ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
					ม.ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
6.	25,001-30,000	110	2	55	ม.ศิลปากร
					ม.เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
7.	30,001-35,000	130	1	130	ม.เชียงใหม่
8.	35,001-40,000	150	2	75	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
					ม.ขอนแก่น

3194814983

CD IThesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ลำดับ	ระดับขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่ กำหนด	จำนวน มหาวิทยาลัย	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างแต่ละ มหาวิทยาลัย	รายชื่อ มหาวิทยาลัย
9.	40,001-45,000	170	2	85	ม.บูรพา
					ม.สงขลานครินทร์
10.	45,001 เป็นต้น ไป	190	1	190	ม.รามคำแหง
	รวม	1,101	22	1,101	22

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) ครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ รายละเอียดของข้อคำถาม มีดังนี้

2.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบวัด ประกอบด้วย ข้อคำถามเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบวัด

2.2 ข้อคำถามด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษา โดยออกแบบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีความหมาย ดังนี้

5 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมาก

3 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อย

1 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อยที่สุด

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและ

กิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง นอกจากนี้มีการแก้ไขแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยการปรับ ภาษาและคำที่ใช้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งมีการตัดประเด็น ที่มีความซ้ำซ้อนออกเพื่อให้แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีความ สมบูรณ์

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมี คุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .978 แปลผลคือ ระดับดีมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบ วัดมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิการบดีของมหาวิทยาลัยทั้ง 22 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.2 ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล (ตัวอย่างดังภาคผนวก ข) ถึงอธิการบดีของมหาวิทยาลัย ทั้ง 22 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.3 เมื่อได้รับการอนุญาตเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูลโดยทำการเก็บข้อมูล ด้วยตนเองและใช้ผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้ง 22 แห่ง ใน 6 ภูมิภาค โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลในบริเวณแหล่งที่มีนิสิตนักศึกษาทำกิจกรรมเป็น จำนวนมาก เช่น โรงอาหาร ลานกิจกรรมอเนกประสงค์ ลานม้าหินที่นั่งพักสำหรับนิสิตนักศึกษา เป็นต้น จากนั้นจึงแนะนำตัวพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากนั้นจึงทำการเก็บข้อมูลจากนิสิต นักศึกษาที่มีความสมัครใจและเต็มใจตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลในรูปแบบ QR CODE เพื่อเข้าถึงแบบวัดสมรรถนะการสื่อสาร

ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านเว็บไซต์ surveymonkey.com ซึ่งช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสามารถให้ข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามจำนวน 1101 คน การเก็บข้อมูลใช้ระยะเวลารวม 3 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2561

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการหาร้อยละของคะแนน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) โดยแบ่งขั้นตอนย่อยในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 การทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ใน 5 ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ, ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน และขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำรา และบทความที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

3194814983

CD :Thesiss 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

รวมทั้งศึกษาสถานการณ์และลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อการทำ ความเข้าใจ และเพื่อกำหนดพื้นฐานทางปรัชญาสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัย มีความเชื่อว่าปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับนิสิตนักศึกษาควรมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น เน้นการเรียนรู้ตาม สภาพปัญหาและการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศใน การเรียนรู้ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นกับผู้เรียนทั้งแรงจูงใจ ความรู้ ทักษะ และเพื่อพัฒนา ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

การนำกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติและกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่มในการเรียนรู้ผ่านการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การร่วมกันระดมสมอง การลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลาย เป็นมิตร และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อกัน ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยนำเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้ กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตได้ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นตัวกำหนดการวาง แผนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สอนหลักทำหน้าที่สอนและอำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้และเตรียมบุคลากรให้พร้อม คือ เจ้าหน้าที่ และผู้ช่วยวิจัยประจำกลุ่มร่วมในการดำเนิน โปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์รวมถึงสภาพปัญหาของนิสิตนักศึกษาที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐที่ให้ ความร่วมมือในการเป็นพื้นที่วิจัย โดยทำการติดต่อผู้เกี่ยวข้องและฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมและดำเนินการตามโปรแกรมที่ วางแผนไว้ พบว่า มหาวิทยาลัยในพื้นที่ภาคตะวันตก คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้ความ อนุเคราะห์ในการให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าพบผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม และอาจารย์ที่ดูแลด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อแนะนำตัว พร้อมทั้งนำเสนอโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ และรายละเอียดของ โปรแกรม จากนั้นจึงพูดคุยเพื่อสอบถามข้อมูลเพื่อศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์รวมถึงสภาพปัญหา

ของนิสิตนักศึกษา จากการสอบถามข้อมูลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีปัญหาการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ สื่อสารกันแล้วไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจ เช่น คอยกันไม่รู้เรื่อง มีการฟังและตีความที่ผิด จากวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสาร และมีการพูดจาไม่เหมาะสม ซึ่งผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และอาจารย์ที่ดูแลด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีความเห็นตรงกันว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสื่อสารแก่นักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ซึ่งผลการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารแก่นักศึกษาเพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจึงเห็นสมควรให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยยึดเป้าหมายที่มุ่งสร้างผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ คือ การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2.2 ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษา หลังจากได้รับการเห็นชอบและอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ ผู้วิจัยจึงประชาสัมพันธ์โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อรับสมัครเข้าร่วมโปรแกรม โดยสื่อการประชาสัมพันธ์ที่ใช้ คือ โปสเตอร์ และการฝากข่าวผ่านสื่อบุคคล ได้แก่ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา จากนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดวันปฐมนิเทศให้เป็นวันรับสมัครกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบวัตถุประสงค์ ข้อมูลและรายละเอียดของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากนั้นจึงรับสมัครกลุ่มตัวอย่างโดยการลงชื่อสมัครเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เมื่อผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างครบ 30 คนแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ทราบผลระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ศึกษาโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันจากหน่วยงานต่างๆเพื่อหลีกเลี่ยงการทำซ้ำ

2.4 ผู้วิจัยนำผลข้อมูลที่ได้จากการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยนำผลการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จากขั้นตอนที่ 2 มากำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ร่วมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันนั่งล้อมวงเพื่อพูดคุย เสนอความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความต้องการในการเรียนรู้และร่วมกันกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์จากการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ และเมื่อสัมภาษณ์ความต้องการในการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการเรียนรู้ด้านการสื่อสารกับผู้อื่น อยากมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และอยากมีความมั่นใจในการสื่อสาร อีกทั้งยังต้องการให้มีเทคนิคการเรียนรู้และกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติอย่างสนุกสนาน เช่น การเล่นเกม การแสดงละคร การร้องเพลง การสนทนา การโดยผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้เลือกและกำหนดเทคนิคการเรียนรู้และกิจกรรมทั้งหมดร่วมกับผู้สอน หลังจากได้รับข้อมูลการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลที่พบแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการ และอาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยมีการประชุมเพื่อร่วมกันยืนยันการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือ มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีความสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความพร้อมในการเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนด้านการกำหนดแหล่งทรัพยากร ดังนี้ 1) ด้านผู้สอน ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยระบุแหล่งเรียนรู้ทั้งหนังสือ เว็บไซต์ เอกสาร บทความ และสื่อที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเป้าหมายในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ 2) ด้านระยะเวลาในการเรียนรู้ ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความพร้อมต่อการทำกิจกรรมคือการฝึกอบรมจำนวน 3 วันแบบต่อเนื่องกันในช่วงวันหยุดก่อนเปิดเทอม (4-6 มกราคม 2562) การฝึกปฏิบัติและติดตามผลการเรียนรู้ควรดำเนินการให้เสร็จภายในช่วงเปิดเทอม 2 เดือนแรก (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2562) เพราะกลุ่มตัวอย่างยังมีการะงานไม่มากเกินไปและยังไม่ตรงกับช่วงสอบ ทำให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านสถานที่จัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและ

ความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้ใช้สถานที่ คือ ห้องประชุมชั้น 2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมได้สะดวก และมีความปลอดภัยต่อการทำกิจกรรม รวมทั้งนักศึกษาทุกคนสามารถพักที่ห้องพักของตนเองที่อยู่ใกล้สถานที่จัดกิจกรรมได้ 4) สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีความสะดวกต่อผู้เรียน ได้แก่ วิทยุแท็บเล็ต เอกสาร กระดาษ ปากกา สีเมจิก และมุ่งเน้นการใช้สื่อที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านโทรศัพท์มือถือคือ เว็บไซต์ [surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com) และ QR CODE เพราะเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างบอกว่าชอบ เพราะใช้งานง่ายและมีความสะดวก ไม่ต้องพกพาอุปกรณ์จำนวนมาก 5) ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกระบุอาหารที่ชอบ จากนั้นผู้วิจัยและทีมงานจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้เรียน โดยจัดอาหารที่คำนึงถึงผู้เรียนที่นับถือต่างศาสนาด้วย เพื่อให้ทุกคนมีความสุขในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้

การออกแบบแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เข้าอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ได้หลักปฏิบัติและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรม โดยเข้าร่วมอบรมในหลักสูตร “เลี้ยงลูกอย่างไรให้ฉลาด เก่ง ดี มีความสุข” วิทยากร คือ รศ.ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล วันศุกร์ที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เพื่อศึกษาเรื่องการจัดการศึกษา บรรยากาศในการเรียนรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเชิงบวกตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

5.2 ผู้วิจัยออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยบูรณาการกระบวนการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) และกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ชั้นนำ

1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

1.1) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่าเกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การเรียนรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม

1.3) กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติ คือ ขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตรเคารพและให้กำลังใจกัน

2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

2.1) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

3.1) ร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

3.2) ร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ชั้นสอน

4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1) ผู้สอนจงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมทั้งให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน

4.2) ลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ชั้นสรุป

5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน

5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ

6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

5.3 ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เนื้อหาการเรียนรู้มี 10 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

5.4 ผู้วิจัยกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมตัวต่อ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

5.5 ผู้วิจัยกำหนดบทบาทและแบ่งงานแก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่ 1) ฝ่ายอุปกรณ์และสื่อ 2) ฝ่ายประสานงาน 3) ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม และ 4) ฝ่ายบันทึกภาพ และจัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ กระดาษ ปากกา ดินสอ สีเมจิก สีชอล์ก และสื่อเว็บไซต์ [surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้รวดเร็วผ่านโทรศัพท์มือถือ นอกจากนี้จัดเตรียมสื่อเอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

5.6 ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้ของโปรแกรมใช้เวลา 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 6 ระยะ มีรายละเอียดดังนี้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

5.6.1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7 ธันวาคม 2561 ณ หอประชุมปิ่นเกลียว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เวลา 8.00- 16.00 น. รวมเป็นเวลา 8 ชั่วโมง

5.6.2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 4- 6 มกราคม 2562 เวลา 8.00 - 18.00 น. รวมเป็นเวลา 30 ชั่วโมง ณ ห้องประชุมชั้น 2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งในระยษะนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะแก่ผู้เรียน

5.6.3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7-23 มกราคม 2562 รวมเป็นเวลา 17 ชั่วโมง ซึ่งในระยษะนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้มีคลื่นสมองต่ำตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และมีการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามขั้นตอนการเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

5.6.4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จำนวน 3 ครั้ง คือ วันที่ 10 มกราคม 2562 , 17 มกราคม 2562 และ 24 มกราคม 2562 เวลา 8.30- 16.30 น. รวมเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ณ ห้อง SC 101 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งในระยษะนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่

ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เพื่อตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

5.6.5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง วันที่ 24-31 มกราคม 2562 รวมเป็นเวลา 25 ชั่วโมง ซึ่งในระยษณนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตตามขั้นตอนการเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

5.6.6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 8.30 - 12.30 น. รวมเป็นเวลา 4 ชั่วโมง ณ ห้อง SC 101 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งในระยษณนี้ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้ทำการสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน พร้อมทั้งทำการประเมินผลการเรียนรู้และประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

5.7 การร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยนำผลจากการดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ, ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน และขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้ และผู้วิจัยจึงได้ร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 5) ขั้นตอนการดำเนินงาน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) วิทยากร 8) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9) ระยะเวลาการจัดกิจกรรม 10) ผู้รับผิดชอบ 11) การประเมินผล 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ 13) กำหนดการของโปรแกรม

แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ สื่อการสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชื่อกิจกรรม การประเมินผล โดยกิจกรรมที่จัดมีความสอดคล้องกับขอบเขตเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเลือกจากผลการวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ รวม 10 หัวข้อ ดังนี้

ตารางที่ 3. 3 แสดงเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ลำดับ	องค์ประกอบ	เนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	กิจกรรม
1.	แรงจูงใจ	เป้าหมายการสื่อสาร	ตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร
2.	แรงจูงใจ	การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก	โลกแห่งความรัก
3.	แรงจูงใจ	การสื่อสารเพื่อความบันเทิง	คนมีเสน่ห์
4.	แรงจูงใจ	การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	การเดินทางของชีวิต
5.	ความรู้	กระบวนการสื่อสาร	นักสื่อสาร
6.	ความรู้	การตีความสาร	นักแสดงมืออาชีพ
7.	ความรู้	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	พิธีกรมืออาชีพ
8.	ทักษะ	การออกเสียง	เพลงรัก
9.	ทักษะ	การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร	กระจกดวงตา
10.	ทักษะ	การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม	นักพูดมืออาชีพ

ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 10 หัวข้อ ผู้วิจัยปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) และกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่

ตารางที่ 3. 4 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับ	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด
1	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ	1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารกายท่าเกาซิกิหรือโยคะ - การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง - การเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตายิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์)

ลำดับ	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด
		<p>1.2 แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม</p> <p>1.3 ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ โดยทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจกัน</p>
2	การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม	2.1 ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา
3	การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ	<p>3.1 ร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลา ดำเนินการ และการประเมินผล</p> <p>3.2 ร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม</p>
4	การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี และเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน	<p>4.1) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน</p> <p>4.2) ลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน</p>
5	การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน	<p>5.1 ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง</p> <p>5.2 ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน</p> <p>5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต</p> <p>5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ</p> <p>5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต</p>

ลำดับ	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด
6	การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ	6.1 ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การปฏิบัติตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าวช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะแก่ผู้เรียนรวมทั้งช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้น เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความรักให้แก่ตนเองและผู้อื่น ได้ฝึกการสื่อสารเชิงบวก และมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น โดยผู้เรียนจะได้ปฏิบัติในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระยะเวลาฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 4-6 มกราคม 2562 การทำกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7-23 มกราคม 2562 และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง วันที่ 24-31 มกราคม 2562 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง) เพื่อให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2. การตรวจคุณภาพร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

หลังจากได้ร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ความสอดคล้องระหว่างโปรแกรมกับวัตถุประสงค์และการใช้ภาษาเพื่อนำไปใช้จริง

2.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) โดยมีเกณฑ์ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ

0.5 ถือว่าร่างโปรแกรมมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) ได้ผลค่าความสอดคล้องในระดับ 0.8 แสดงว่าผู้ทรงคุณส่วนใหญ่เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับลดกิจกรรมการเรียนรู้ให้น้อยลง เนื่องจากมีจำนวนกิจกรรมและเครื่องมือการประเมินผลที่มากเกินไป ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพราะกลายเป็นภาระงานที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สามารถวัดผลการเรียนรู้ที่แท้จริงได้

2.3 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้โปรแกรมที่สมบูรณ์ และมีความพร้อมต่อการนำไปทดลองใช้

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 3.1.1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3.1.2) แบบทดสอบ 3.1.3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3.1.4) แบบบันทึกประจำวัน 3.1.5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3.1.6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 3.1.7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา รายละเอียดมีดังนี้

3.1.1 แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ รายละเอียดของข้อคำถาม ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด 2) ข้อคำถามด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษา โดยออกแบบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีความหมาย ดังนี้

5	หมายความว่า	ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมากที่สุด
4	หมายความว่า	ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมาก
3	หมายความว่า	ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง
2	หมายความว่า	ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อย
1	หมายความว่า	ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อยที่สุด

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อย
 1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิวิธวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีความมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .978 แปลผลคือ ระดับดีมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

3.1.2) แบบทดสอบ ใช้ประกอบการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยแบบทดสอบมีข้อคำถามวัดความรู้ แรงจูงใจ และทักษะของผู้เรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนการตอบแบบทดสอบเชิงพรรณนา

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิวิธวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีความมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และ

แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง

3.1.3) แบบประเมินตนเอง เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเองหลังจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นเวลา 17 วัน ข้อคำถามจะครอบคลุมกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ได้แก่ การบริหารกายท่าเกาซิกิ การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก และการฝึกปฏิบัติสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จำนวน 4 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) ดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทุกครั้ง
 4 หมายถึง ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล บ่อยครั้ง
 3 หมายถึง ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทำบ้าง
 2 หมายถึง ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อยครั้ง
 1 หมายถึง ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ไม่ได้ทำ และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทุกครั้ง

3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล บ่อยครั้ง

2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทำบ้าง

1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อยครั้ง

1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบไม่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจิตรวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่า

แบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .850 แปลผลคือ ระดับดี แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

3.1.4) แบบบันทึกประจำวัน เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวันเพื่อบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีหัวข้อการเขียนบันทึกประจำวัน 10 หัวข้อ ได้แก่ เป้าหมายการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกรู้สึก การสื่อสารเพื่อผลิตเพลิน การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย กระบวนการสื่อสาร การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร การออกเสียง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม การตีความสาร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3.1.5) แบบประเมินตนเองเพื่อการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ใช้ประกอบการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 10 หัวข้อ ได้แก่ เป้าหมายการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกรู้สึก การสื่อสารเพื่อผลิตเพลิน การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย กระบวนการสื่อสาร การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร การออกเสียง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม การตีความสาร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อวัดพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ ดีขึ้น

2 หมายถึง มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ คงที่

1 หมายถึง มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ แย่ลง

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

2.51 – 3.00 หมายถึง ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ ดีขึ้น

1.51 – 2.50 หมายถึง มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ คงที่

1.00 – 1.50 หมายถึง มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับ แ่่งลง

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .739 แปลผลคือ ระดับดี แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

3.1.6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้ประกอบการปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยมีข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 10 หัวข้อ ได้แก่ เป้าหมายการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก การสื่อสารเพื่อผลิตผลิต การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย กระบวนการสื่อสาร การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร การออกเสียง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม การตีความสาร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อวัดพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของผู้เรียน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) ดังนี้

5	หมายถึง	มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับ น้อยที่สุด

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริง

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .910 แปลผลคือ ระดับดีมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

3.1.7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยการสร้างข้อคำถามที่สอดคล้องกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในด้านสารประโยชน์ เทคนิค วิธีการอบรม กิจกรรม การนำไปใช้ และการประเมินทั่วไปตลอดโปรแกรม โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) ดังนี้

5 หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับ มาก

3 หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับ น้อย

1 หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจัดโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจัดโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจัดโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจัดโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจัดโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิวิธวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าแบบวัดนั้นมีความเหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .976 แปลผลคือ ระดับดีมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดมีความเข้าใจในข้อความถามได้ดี

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาตามประเด็นที่ได้รับคำแนะนำเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 การทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็น การนำร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาดำเนินการทดลองโดยดำเนินการตามการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมการปฏิบัติงาน จากนั้นผู้วิจัยจึงสรุปผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการทำงาน

การทดลองใช้โปรแกรมดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2,019,276 คน ข้อมูลนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา พ.ศ. 2558 (สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีจำนวน 80 แห่ง (สมาคมสภา มหาวิทยาลัย, 2560)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555) โดยเปิดรับสมัครกลุ่มตัวอย่างที่อาสาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยความเต็มใจผ่านการประชาสัมพันธ์รับสมัครโดยสื่อบุคคลและสื่อออนไลน์ โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องในระยะเวลาประมาณ 108 ชั่วโมง

เหตุผลการกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เป็นเพราะเนื้อหาในการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างนิสิตนักศึกษาผู้มีความรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตทั้งในมหาวิทยาลัยและสังคมต่อไป อีกทั้งการเรียนรู้ตามโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีการใช้ระยะเวลาการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีกิจกรรมหลายขั้นตอน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างเต็มที่ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องเกิดจากการสมัครใจและเต็มใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ใช่วิธีการบังคับ

2. การออกแบบการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังทดลอง (The One Group, Pretest-Posttest Design) (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555)

$$E = O_1 \times O_2$$

โดยที่	X	หมายถึง	การจัดกระทำตามกิจกรรมฯ
	O_1	หมายถึง	การวัดผลก่อนการทดลอง
	O_2	หมายถึง	การวัดผลหลังการทดลอง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

3. การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและทดลองโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 เมื่อได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการทดลองแล้ว ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำการประชาสัมพันธ์และรับสมัครนักศึกษาเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สื่อบุคคล และ สื่อสังคมออนไลน์ (Line Application) ในการส่งต่อข้อมูลที่ระบุเกณฑ์การรับสมัคร กำหนดการเรียนรู้ และระยะเวลาการเรียนรู้ เพื่อให้ข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายได้พิจารณาและตัดสินใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

3.3 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาครบจำนวน 30 คนแล้ว ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยการวัดผลก่อนเรียนโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

3.4 ประสานงานกับผู้ช่วยสอนประจำกลุ่มและบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และ รายละเอียดของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อทำความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และรายละเอียดของการดำเนินการอย่างครบถ้วน

3.5 จัดเตรียมสถานที่ ได้แก่ ห้องประชุมชั้น 2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ จอฉายภาพ ไมโครโฟน เครื่องเสียง เครื่องเขียน และเอกสารประกอบการเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.6 ดำเนินการจัดกิจกรรมแก่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดกิจกรรมแก่กลุ่มตัวอย่างรวม 108 ชั่วโมง โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนกำหนดการเรียนรู้ ได้แก่ วันที่และเวลา จำนวนครั้ง ในการพบเจอกับผู้สอน หัวข้อการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

3.7 ดำเนินการตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มี 6 ชั้น ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติ โดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ โดยในทุกขั้นตอนของการดำเนินการจะต้องอยู่ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ มีความรักความเมตตาและช่วยเหลือกันตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้นและเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

จากนั้นผู้วิจัยสรุปผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร

ผู้วิจัยประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อวัดความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาระยะเวลา 108 ชั่วโมง

2. เครื่องมือการเก็บข้อมูล

เครื่องมือการเก็บข้อมูลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มี 7 เครื่องมือ คือ

2.1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2) แบบทดสอบ

2.3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

2.4) แบบบันทึกประจำวัน

2.5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือด้วยรูปแบบเอกสารและรูปแบบการแสดงผลภาพข้อมูล QR CODE เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ข) ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาระยะเวลา 108 ชั่วโมงได้ทำการประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ขั้นตอนการใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีดังนี้

3.1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2) การเข้าฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีเครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบ

3.3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ แบบบันทึกประจำวัน

3.4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง มีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการ

สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล ดังนี้

4.1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษาก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบที (T-Test Dependent)

4.2) แบบทดสอบ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

4.3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4) แบบบันทึกประจำวัน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

4.5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียนรู้

4.6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบที (T-Test Dependent)

4.7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 3 การนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การดำเนินการระยะนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา (Boyle, 1981) ขั้นตอนที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็น

โดยการสนทนากลุ่มและแบ่งประเด็นการสนทนาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 3.1) การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ 3.2) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยจัดทำร่างแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา และทำการปรับแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้ในกรสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1. การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 ยึดหลักการผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2 ศึกษาสภาพของกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น งานวิจัย การสังเกต การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์และรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย

1.3 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

1.4 กำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การทำความเข้าใจโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 12 องค์กรประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ คุณสมบัติของผู้เรียน คุณสมบัติของผู้สอน วิธีการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการและเหตุผล ความสำคัญ และแนวคิดพื้นฐานของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตรงประเด็น

2.2 วัตถุประสงค์ มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2.3 เนื้อหาสาระ กำหนดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนควรทำความเข้าใจเนื้อหาสาระให้ถูกต้องและเรียงลำดับแผนการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง

2.4 คุณสมบัติของผู้เรียน ควรคัดเลือกหรือรับสมัครนิสิตนักศึกษาที่มีความยินดีและมีเวลาสะดวกเข้าร่วมกิจกรรมตลอดทั้งโปรแกรม เพราะความตั้งใจและความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสำคัญมาก

2.5 คุณสมบัติของผู้สอน กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสำคัญดังนี้ 1) ด้านความรู้ คือ มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญด้านแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อทำความเข้าใจและยึดเป็นแนวทางการปฏิบัติในกระบวนการทุกขั้นตอน 2) ด้านการสื่อสาร เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและเป็นต้นแบบที่ดีแก่ผู้เรียนด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล พุดจาไพเราะ สุกภาพ ใช้วิธีการสอนจูงใจ ไม่บังคับ 3) ด้านการสอน ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอยู่เสมอ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหา แนะนำความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง 4) ด้านจิตใจ ให้ความรัก กำลังใจ ให้เกียรติ มีความเชื่อมั่นและปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียม ผู้สอนต้องมียารมณ์ดี คิดบวก เป็นมิตร มีคำชมและรอยยิ้ม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าตนเอง เกิดความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.6 วิธีการเรียนรู้ ควรดำเนินกิจกรรมตามวิธีการเรียนรู้ครบทุกขั้นตอน เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2.7 กระบวนการจัดกิจกรรม ควรทำความเข้าใจกระบวนการจัดกิจกรรมที่บูรณาการกระบวนการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติทั้ง 6 ขั้นตอน เพื่อยึดเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม

2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษารายละเอียดทุกขั้นตอนให้เข้าใจและควรปฏิบัติตามทุกขั้นตอนตามลำดับ เนื่องจากแต่ละขั้นตอนจะช่วยเตรียมความพร้อมและทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงในตนเองทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2.9 สื่อการเรียนรู้ เนื่องจากแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลยังมีเอกสารเป็นภาษาไทยไม่มากนัก ผู้สอนจึงควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนโดยการจัดเตรียมและแนะนำสื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงได้สะดวกและง่ายยิ่งขึ้น ควรใช้สื่อที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนและเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกผ่านโทรศัพท์มือถือ เช่น email, QR Code, Line Application เป็น

ต้น เพราะกลุ่มเป้าหมายมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบกลุ่มคน Gen Z ที่ชอบใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสาร

2.10 การประเมินผล ควรทำการประเมินผลทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้ เพื่อดูผลความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน

2.11 บรรยากาศในการเรียนรู้ ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย

- 1) ด้านกายภาพ ห้องเรียนควรมีความกว้างขวาง มีอุณหภูมิที่เย็นสบายเหมาะสม มีแสงสว่างอยู่เสมอ
- 2) ด้านจิตวิทยา ผู้สอนและผู้เรียนควรมีรัก เป็นมิตร คำพูดด้านบวก ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม เคารพ และให้เกียรติกันและกัน
- 3) ด้านสังคม ผู้เรียนทุกคนควรมีความรักและปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม ไม่แบ่งแยก มุ่งช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และสนับสนุนกัน

2.12 ผลลัพธ์การเรียนรู้ ควรชี้ประโยชน์ที่คาดว่าผู้เรียนจะได้รับจากการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและลงมือปฏิบัติอย่างเต็มที่จนเกิดการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้สำเร็จ

3.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. บทบาทผู้สอน ควรใส่ใจและสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และกำหนดให้ผู้เรียนได้จับกลุ่มทำงานกับเพื่อนร่วมกลุ่มใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้เปิดใจ สร้างความกล้าและฝึกฝนการสื่อสารกับผู้อื่น เรียนรู้การทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีคิดเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันผู้อื่น เป็นต้น

2. บทบาทผู้เรียน ควรยึดหลักการมีความรัก มีความเคารพ ให้เกียรติกัน และมีคลื่นสมองต่ำ อีกทั้งจำเป็นต้องนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติในชีวิตจริงอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาททีมงาน ควรได้รับการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมให้ทุกคน มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีอารมณ์ดี เป็นมิตร และปฏิบัติไปในทางเดียวกันกับผู้สอนเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้คลื่นสมองต่ำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

4. การจัดการงบประมาณ ควรวางแผนและจัดการงบประมาณในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เช่น ค่าสถานที่ ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าตอบแทนผู้ช่วยสอน และค่าใช้จ่ายปัจจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการอยู่ในงบประมาณที่สามารถควบคุมได้

5. ระยะเวลาการฝึกอบรม ควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มระยะเวลาการอบรมให้นานขึ้นได้ เช่น การเข้าร่วมฝึกอบรมกิจกรรมเป็นเวลา 4 วัน หรืออบรมแบบค้างคืน 3 วัน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
6. การประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรประสานงานและสื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น อาจารย์ผู้ดูแลกลุ่มเป้าหมาย อธิการบดี ผู้อำนวยการฝ่ายที่รับผิดชอบ เป็นต้น เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการดำเนินการเรียนรู้ และขออนุญาตในการทำกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่าง
7. บริบทของวัฒนธรรม ควรใส่ใจและคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้ได้แก่ นักการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจารย์ วิทยากร และนิสิตนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้ได้แก่ นักการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจารย์ วิทยากร และนิสิตนักศึกษา จำนวน 20 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ประกอบด้วย

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการสื่อสาร รวมทั้งอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน (Krueger, 1994 อ้างถึงใน (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ 1) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสาขานั้น และ 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาดังกล่าวนั้นไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 2) นิสิตนักศึกษาที่ไม่เคยเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จำนวน 5 คน
- 3) นิสิตนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) ครอบคลุมเนื้อหา คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร

ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ 3) ข้อมูลข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยออกแบบเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีความหมาย แสดงถึงความเหมาะสมของแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริม สร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ดังนี้

5 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเหมาะสมใน ระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเหมาะสมใน ระดับมาก

3 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเหมาะสมใน ระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเหมาะสมใน ระดับน้อย

1 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเหมาะสมระดับ น้อยที่สุด

และมีการแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เหมาะสมในระดับปานกลาง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ สื่อสาร 2 ท่าน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและ กิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนด 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 10 ปี ผลการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความตรง พบว่าได้ผลค่าความสอดคล้องระดับ 0.8 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่ามีความ เหมาะสมที่ใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าแบบประเมิน ความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้วัดได้จริง

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วิทยากร อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็น ประชากรที่ศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .894 แปลผลคือ ระดับดีมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความเข้าใจในข้อคำถามได้ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยส่งจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความ ร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย พร้อมจัดส่งเครื่องมือแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาและพิจารณาความ เหมาะสมก่อนการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านที่ เกี่ยวข้องกับเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจำนวน 10 คน และ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 10 คน เข้าร่วมดำเนินการสนทนากลุ่มพร้อมกัน ทั้งหมด 20 คน

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

3) ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยเริ่มขั้นตอนจากการแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจึงขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างให้รับทราบและอนุญาตทำการบันทึกเสียง และเริ่มต้นถามคำถามตามประเด็นคำถามจากแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้น โดยการสนทนาเป็นไปในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นมิตร เคารพและให้เกียรติซึ่งกัน และปราศจากการชี้นำ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและนิสิตนักศึกษามีความสบายใจในการร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อประเด็นการสนทนาตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้การสนทนากลุ่มใช้ระยะเวลาในการสนทนารวม 3 ชั่วโมง

4) หลังจากการสนทนากลุ่มดำเนินการเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อแสดงความคิดเห็นและประเมินผลแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การวิเคราะห์และสรุปผล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากประเด็นการสนทนากลุ่ม ร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และร่างแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยทำการตีความ วิเคราะห์เรียบเรียง และสรุปข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) จากแบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศมาใช้ในการศึกษาระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1101 คน จากมหาวิทยาลัย 22 แห่งทั่วประเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค

มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4. 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	373	33.88
หญิง	728	66.12
รวม	1101	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	311	28.25
20-22 ปี	652	59.22
23 ปี ขึ้นไป	138	12.53
รวม	1101	100.00
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	292	26.52
ชั้นปี 2	94	8.54

ข้อมูลภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปี 3	446	40.51
ชั้นปี 4	231	20.98
ชั้นปี 5	17	1.54
ชั้นปี 6	21	1.91
รวม	1101	100.00
คณะ/สาขาวิชา		
สาขาวิทยาศาสตร์	217	19.71
สาขาเทคโนโลยี	67	6.09
สาขาชีวการแพทย์	11	1.00
สาขามนุษยวิทยาและศิลปกรรมศาสตร์	69	6.27
สาขาสังคมศึกษา	90	8.17
สาขาเกษตร	32	2.91
สาขาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	185	16.80
สาขาอื่นๆ	430	39.06
รวม	1101	100.00
ภูมิภาคที่อยู่ปัจจุบัน		
ภาคกลาง	471	42.78
ภาคเหนือ	195	17.71
ภาคใต้	95	8.63
ภาคอีสาน	210	19.07
ภาคตะวันออก	85	7.72
ภาคตะวันตก	45	4.09
รวม	1101	100.00
การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล		
ไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว	878	79.75
เคยผ่าน	223	20.25
รวม	1101	100.00

3194814983

CD :Thesis 5784257227 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งหมด 1101 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน 728 คน คิดเป็นร้อยละ 66.12 เป็นชายจำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 33.88 อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 20-22 ปี จำนวน 652 คน คิดเป็นร้อยละ 59.22 รองลงมา อยู่ในกลุ่มอายุระหว่างต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และอยู่ในกลุ่มอายุ 23 ปี ขึ้นไป จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 12.53 กำลังศึกษาชั้นปี 3 จำนวน 446 คน คิดเป็นร้อยละ 40.51 รองลงมา ชั้นปี 1 จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 26.52 ชั้นปี 4 จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 20.98 ชั้นปี 2 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 8.54 ชั้นปี 5 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 1.54 และชั้นปี 6 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 1.91

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาสาขาอื่นๆ จำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 39.06 รองลงมา สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 19.71 และ สาขาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ตามลำดับ ภูมิภาคที่อยู่ปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง จำนวน 471 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.78 รองลงมาอยู่ในภาคอีสาน จำนวน 210 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.07 ภาคเหนือ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 17.71 ภาคใต้ จำนวน 95 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.63 ภาคตะวันออก จำนวน 85คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 และภาคตะวันตกจำนวน 45 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.09 นิสิตนักศึกษาไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล จำนวน 878 คน คิดเป็นร้อยละ 79.75และ เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25

สรุปผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 1101 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 20-22 ปี กำลังศึกษาชั้นปี 3 ศึกษาสาขาอื่นๆ ภูมิภาคที่อยู่ปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4. 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
แรงจูงใจ			
1. ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง	3.62	0.76	มาก
2. ฉันอยากมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น	4.07	0.84	มาก

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
3. ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก	4.29	0.74	มาก
4. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน	4.01	0.79	มาก
5. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่น	4.13	0.75	มาก
6. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น	4.01	0.80	มาก
7. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น	4.16	0.76	มาก
8. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	4.00	0.80	มาก
9. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	4.18	0.79	มาก
รวม	4.05	0.53	มาก
ความรู้			
1. ฉันเข้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่น	3.62	0.75	มาก
2. ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร	3.38	0.76	ปานกลาง
3. ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว	3.41	0.80	ปานกลาง
4. ฉันรู้วิธีการใช้คำพูดอย่างเหมาะสม	3.61	0.78	มาก
5. ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านท่าทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม	3.67	0.86	มาก
6. ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี	3.96	0.80	มาก
7. ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร	3.59	0.76	มาก
8. ฉันรู้มารยาททางสังคม	4.01	0.80	มาก
9. ฉันรู้ว่าจะตอบโต้พูดคุยกับผู้อื่นอย่างไรให้เหมาะสม	3.60	0.81	มาก
10. ฉันรู้มารยาทการพูด	3.62	0.76	มาก
11. ฉันรู้กาลเทศะในการสื่อสาร	3.64	0.86	มาก
12. ฉันรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก	3.61	0.43	มาก
รวม	3.66	0.56	มาก
ทักษะ			
1. ฉันพูดกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ	3.82	0.76	มาก
2. ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง	3.36	0.86	ปานกลาง
3. ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด	3.41	0.95	ปานกลาง

3194814983

CD :Thesis 5784257227 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
4. ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร	3.90	0.75	มาก
5. ฉันพูดชื่นชมผู้อื่น	3.75	0.80	มาก
6. ฉันแสดงออกด้วยสีหน้าที่เป็นมิตรขณะสื่อสาร	3.83	0.81	มาก
7. ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร	3.67	0.85	มาก
8. ฉันแสดงท่าทางกิริยาที่สุภาพขณะสื่อสาร	3.81	0.75	มาก
9. ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร	3.88	0.75	มาก
10. ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ	3.95	0.78	มาก
11. ฉันสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ถูกต้อง	3.74	0.82	มาก
12. ฉันพักทายผู้อื่นด้วยความมั่นใจ	3.84	0.76	มาก
13. ฉันชวนผู้อื่นพูดคุยในหัวข้อต่างๆได้เหมาะสม	3.82	0.73	มาก
รวม	3.74	0.55	มาก
รวมทั้งหมด	3.82	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.82 (S.D.=0.48) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแต่ละด้าน พบว่ารายละเอียดดังนี้

ด้านแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.05 (S.D.=0.53) ข้อที่มีคะแนนสูงสุดได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก มีคะแนนเฉลี่ย 4.29 (S.D.= 0.74) รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.18 (S.D.= 0.79) และ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.16 (S.D.= 0.76) ตามลำดับ ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง มีคะแนนเฉลี่ย 3.62 (S.D.= 0.76) รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.00 (S.D.= 0.80) และ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน มีคะแนนเฉลี่ย 4.01 (S.D.= 0.79) และ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.01 (S.D.= 0.80) ตามลำดับ

ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.66 (S.D.=0.56) ข้อที่มีคะแนนสูงสุดได้แก่ ฉันรู้มารยาททางสังคม มีคะแนนเฉลี่ย 4.01 (S.D. =0.80) รองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.96 (S.D.= 0.80) และ ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านท่าทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 (S.D.= 0.86) ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.38 (S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้

ถูกต้องและรวดเร็ว มีคะแนนเฉลี่ย 3.41 (S.D.= 0.80) และ ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.59 (S.D.= 0.76) ตามลำดับ

ด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.74 (S.D.=0.55) ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ มีคะแนนเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.90 (S.D.= 0.75) และ ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.88 (S.D.= 0.75) ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง มีคะแนนเฉลี่ย 3.36 (S.D. = 0.86) รองลงมา คือ ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด มีคะแนนเฉลี่ย 3.41 (S.D.= 0.95) และ ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 (S.D.= 0.85) ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น ตามลำดับ ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย และ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกับผู้อื่นด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันรู้มารยาททางสังคม มี รองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี และ ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร รองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว และ ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร ด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ รองลงมา คือ ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร และ ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง รองลงมา คือ ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด และ ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในแต่ละภูมิภาค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตารางที่ 4. 3 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก					
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ			
แรงจูงใจ																					
1. ต้องการกำกับบท	3.60	0.81	มาก	3.46	0.70	มาก	3.60	0.72	มาก	3.78	0.76	มาก	3.72	0.68	มาก	3.73	0.62	มาก	3.73	0.62	มาก
เป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง																					
2. ดันอยากมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น	4.08	0.84	มาก	4.12	0.93	มาก	3.86	0.79	มาก	4.12	0.84	มาก	4.05	0.71	มาก	4.11	0.83	มาก	4.11	0.83	มาก
3. ต้องการสื่อสารให้เกิดขึ้น																					
3. ต้องการสื่อสารให้เกิดในเชิงบวก	4.35	0.74	มาก	3.91	0.81	มาก	4.40	0.66	มาก	4.47	0.63	มาก	4.24	0.73	มาก	4.40	0.58	มาก	4.40	0.58	มาก

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
4. ขั้นตอนการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงพิเศษเพิ่ม	3.99	0.86	มาก	3.88	0.73	มาก	3.87	0.72	มาก	4.22	0.70	มาก	4.18	0.77	มาก	3.84	0.64	มาก
5. ขั้นตอนการสื่อสารเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อผู้อื่น	4.15	0.79	มาก	3.91	0.70	มาก	4.02	0.86	มาก	4.33	0.66	มาก	4.19	0.72	มาก	3.96	0.56	มาก
6. ขั้นตอนการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น	3.98	0.86	มาก	4.00	0.71	มาก	4.00	0.74	มาก	4.21	0.77	มาก	3.99	0.73	มาก	3.58	0.72	มาก

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออกเฉียง			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
7. ด้านต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น	4.18	0.77	มาก	4.00	0.87	มาก	4.06	0.77	มาก	4.21	0.64	มาก	4.44	0.63	มาก	4.18	0.65	มาก
8. ด้านต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	3.99	0.82	มาก	3.88	0.83	มาก	3.93	0.84	มาก	4.10	0.71	มาก	4.14	0.69	มาก	3.96	0.77	มาก
9. ด้านต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	4.22	0.76	มาก	3.91	0.81	มาก	4.06	0.84	มาก	4.29	0.80	มาก	4.45	0.59	มาก	4.13	0.97	มาก
รวม	4.06	0.56	มาก	3.90	0.53	มาก	3.98	0.52	มาก	4.19	0.46	มาก	4.15	0.46	มาก	3.99	0.47	มาก

3194814983

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก			
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	
ความรู้																			
1. ด้านเข้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่น	3.54	0.78	มาก	3.67	0.74	มาก	3.64	0.77	มาก	3.73	0.74	มาก	3.64	0.57	มาก	3.69	0.70	มาก	
2. ด้านรู้กระบวนการสื่อสาร	3.39	0.79	ปานกลาง	3.42	ปานกลาง	มาก	3.35	ปานกลาง	มาก	3.31	0.75	ปานกลาง	3.41	0.64	มาก	3.51	0.99	มาก	
3. ด้านรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว	3.42	0.82	ปานกลาง	3.51	0.92	มาก	3.31	ปานกลาง	มาก	3.32	0.72	ปานกลาง	3.38	0.77	มาก	3.40	0.72	มาก	

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
4. อนุมัติการใช้คำพูดอย่างเหมาะสม	3.61	0.80	มาก	3.63	0.63	มาก	3.48	ปานกลาง	มาก	3.59	0.87	มาก	3.69	0.64	มาก	3.73	0.81	มาก
5. อนุมัติการสื่อสารผ่านทางน้ำเสียงและสีหน้าที่เหมาะสม	3.64	0.88	มาก	3.79	0.86	มาก	3.60	0.79	มาก	3.62	0.91	มาก	3.75	0.60	มาก	3.78	1.00	มาก
6. อนุมัติการเป็นผู้ฟังที่ดี	3.95	0.81	มาก	4.05	0.89	มาก	3.93	0.82	มาก	3.98	0.72	มาก	3.78	0.84	มาก	4.09	0.67	มาก
7. อนุมัติการศึกษาคำพูดหรือสาร	3.58	0.79	มาก	3.75	0.83	มาก	3.64	0.74	มาก	3.48	0.65	ปานกลาง	3.40	0.58	มาก	3.64	0.93	มาก
8. อนุมัติมารยาททางสังคม	4.07	0.82	มาก	3.79	0.70	มาก	3.88	0.92	มาก	4.10	0.81	มาก	4.15	0.70	มาก	3.98	0.75	มาก

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
9. ฉันรู้ว่าจะตอบโต้พูดคุยกับผู้อื่นอย่างไรให้เหมาะสม	3.94	0.82	มาก	4.14	0.91	มาก	3.82	0.82	มาก	3.97	0.73	มาก	3.70	0.87	มาก	4.04	0.68	มาก
10. ฉันสามารถยกย่องชมเชย	3.66	0.82	มาก	3.73	0.67	มาก	3.51	0.84	มาก	3.59	0.82	มาก	3.69	0.65	มาก	3.75	0.85	มาก
11. ฉันรู้กาลเทศะในการสื่อสาร	3.96	0.82	มาก	4.04	0.91	มาก	3.92	0.82	มาก	3.95	0.73	มาก	3.77	0.87	มาก	4.09	0.68	มาก
12. ฉันรู้สึกใช้คำพูดที่ถ่มถุย	3.61	0.81	มาก	3.65	0.63	มาก	3.64	0.76	มาก	3.57	0.87	มาก	3.68	0.65	มาก	3.33	0.78	ปานกลาง
รวม	3.65	0.59	มาก	3.70	0.57	มาก	3.61	0.56	มาก	3.64	0.53	มาก	3.65	0.44	มาก	3.73	0.64	มาก
ทักษะ																		

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ฉันทพุดกับผู้อื่นด้วย ความสุภาพ	3.81	0.81	มาก	3.75	0.77	มาก	3.87	0.73	มาก	3.85	0.73	มาก	3.92	0.60	มาก	3.87	0.55	มาก
2. ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูด ได้ถูกต้อง	3.37	0.88	ปานกลาง	3.34	0.80	ปานกลาง	3.39	0.84	ปานกลาง	3.29	0.94	ปานกลาง	3.60	0.66	มาก	3.33	0.77	ปานกลาง
3. ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดัง ฟังชัด	3.51	0.95	มาก	3.29	1.05	ปานกลาง	3.48	0.86	ปานกลาง	3.29	0.97	ปานกลาง	3.41	0.85	ปานกลาง	3.40	0.72	ปานกลาง
4. ฉันทบิโทกาทให้ผู้อื่น สนทนามีส่วนร่วมใน การสื่อสาร	3.96	0.75	มาก	3.79	0.82	มาก	3.78	0.79	มาก	3.97	0.69	มาก	3.82	0.66	มาก	3.93	0.65	มาก
5. ฉันทพุดชื่นชม ผู้อื่น	3.76	0.86	มาก	3.84	0.80	มาก	3.67	0.86	มาก	3.75	0.66	มาก	3.62	0.65	มาก	3.73	0.81	มาก

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ภาคอีสาน		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก				
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ			
6. ด้านแหล่งออกค่ายสี่หมื่นที่ควยสี่หมื่นที่เป็นมิตรจนช่สื่อสาร	3.84	0.80	มาก	3.63	0.95	มาก	3.85	0.76	มาก	3.87	0.63	มาก	3.84	0.71	มาก
7. ด้านสถาปัตยกรรมของสี่หมื่นช่อสื่อสาร	3.70	0.94	มาก	3.54	0.64	มาก	3.76	0.83	มาก	3.65	0.77	มาก	3.56	0.72	มาก
8. ด้านแหล่งทำพาทงักิริยาที่สุภาพจนช่สื่อสาร	3.86	0.76	มาก	3.54	0.70	มาก	3.80	0.74	มาก	3.82	0.58	มาก	3.82	0.58	มาก
9. ด้านเข้ามาเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร	3.88	0.78	มาก	3.67	0.69	มาก	3.85	0.68	มาก	4.07	0.73	มาก	4.00	0.67	มาก
10. ด้านฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ	3.93	0.78	มาก	3.91	0.81	มาก	3.78	0.92	มาก	4.08	0.67	มาก	4.14	0.69	มาก

3194814983

สมรรถนะการ สื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับ นิสิตนักศึกษา	ภาคกลาง			ภาคเหนือ			ภาคใต้			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคตะวันตก		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
11. ฉันสามารถ เข้าใจผู้อื่นได้ ถูกต้อง	3.79	0.98	มาก	3.83	0.82	มาก	3.75	0.89	มาก	3.75	0.67	มาก	3.67	0.69	มาก	3.73	0.83	มาก
12. ฉันมักทัก ผู้อื่นด้วย ความมั่นใจ	3.89	0.74	มาก	3.54	0.72	มาก	3.83	0.75	มาก	3.96	0.84	มาก	3.84	0.57	มาก	3.82	0.59	มาก
13. ฉันชอบผู้อื่น พูดคุยใน หัวข้อต่างๆ ได้เหมาะสม	3.96	0.77	มาก	3.78	0.82	มาก	3.81	0.78	มาก	3.85	0.74	มาก	3.82	0.66	มาก	3.97	0.68	มาก
รวม	3.76	0.57	มาก	3.63	0.53	มาก	3.72	0.58	มาก	3.79	0.54	มาก	3.79	0.46	มาก	3.71	0.50	มาก
รวมทั้งหมด	3.82	0.49	มาก	3.74	0.49	มาก	3.77	0.44	มาก	3.87	0.42	มาก	3.86	0.38	มาก	3.81	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค มีผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างภาคกลาง มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.82 (S.D.=0.49) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.06 (S.D.= 0.56) ด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 (S.D.= 0.59) และด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.76 (S.D.= 0.57)

กลุ่มตัวอย่างภาคเหนือ มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.74 (S.D.=0.49) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.90 (S.D.= 0.53) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 (S.D.= 0.57) และด้านทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.63 (S.D.= 0.53)

กลุ่มตัวอย่างภาคใต้ มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.77 (S.D.=0.44) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.98 (S.D.=0.52) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.61 (S.D.= 0.56) และด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.72 (S.D.= 0.58)

กลุ่มตัวอย่างภาคอีสาน มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.86 (S.D.= 0.43) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.19 (S.D.= 0.46) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.62 (S.D.= 0.54) และด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.77 (S.D.= 0.55)

กลุ่มตัวอย่างภาคตะวันออกมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.86 (S.D.= 0.38) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.15 (S.D.= 0.46) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 (S.D.= 0.44) และด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.79 (S.D.= 0.46)

กลุ่มตัวอย่างภาคตะวันตก มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.81 (S.D.= 0.48) ด้านแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.99 (S.D.= 0.47) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.73 (S.D.= 0.64) และด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.71 (S.D.= 0.50)

สรุปได้ว่า ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาคทั้ง 6 ภาคได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากระยะที่ 1 เพื่อร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (รายละเอียดดังภาคผนวก) จากนั้นจึงนำร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (รายนามดังภาคผนวก ข) ซึ่งสามารถสรุปผลเป็นโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1. กระบวนการ และ 2. องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ผู้วิจัยกำหนดพื้นฐานทางปรัชญาที่นำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ รวมทั้งศึกษากลุ่มเป้าหมายคือนิสิตนักศึกษา ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยนำเนื้อหาสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ใช้แก้ไขปัญหาและ พัฒนาชีวิตได้ และผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จากนั้นเตรียม บุคลากรให้พร้อม คือ เจ้าหน้าที่ และผู้ช่วยวิจัยประจำกลุ่มในการดำเนินโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

ผู้วิจัยศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายนิสิตนักศึกษา เพื่อทำความเข้าใจ รายละเอียดข้อมูลให้ชัดเจน จากนั้นจึงศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลของนิสิตนักศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน และใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับ นิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษาโปรแกรมที่ เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันจากหน่วยงานต่างๆเพื่อหลีกเลี่ยงการทำซ้ำ และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ จากศึกษาความต้องการในการเรียนรู้และการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของ กลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยนำผลระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจาก ขั้นตอนที่ 2 มากำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เปลี่ยนแปลงและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้าน แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ และเมื่อสัมภาษณ์ความต้องการในการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความ ต้องการในการเรียนรู้ด้านการสื่อสารกับผู้อื่น อยากมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีความ ต้องการด้านเทคนิคการเรียนรู้ที่ชื่นชอบกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติ เช่น เล่นเกมส์ ละคร ร้องเพลง สันทนาการ โดยผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้เลือกและกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ทั้งหมดร่วมกับผู้สอน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ผู้วิจัยการกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน ดังนี้ ด้านผู้สอน ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็น ผู้สอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ด้านระยะเวลาในการเรียนรู้ ระยะเวลาที่กลุ่ม ตัวอย่างทุกคนมีความพร้อมต่อการทำกิจกรรมควรดำเนินการให้เสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ด้านสถานที่ทำกิจกรรม จัดที่ห้องประชุมชั้น 2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้าน สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสะดวกต่อผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านโทรศัพท์มือถือ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเมนูอาหารที่ชอบโดยจัดอาหารที่คำนึงถึงผู้เรียนที่นับถือต่างศาสนาด้วย เพื่อให้ทุกคนมีความสุขในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้

5.1 การออกแบบแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ผู้วิจัยนำแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อบูรณาการเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 6 ชั้น ได้แก่

1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

1.1) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลาย จากนั้นฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ได้แก่ การบริหารกายท่าเกาซิกิหรือโยคะ การทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์)

1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม

1.3) ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจกัน

2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

2.1) ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

3.1) ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

3.2) ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน

4.2) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน

5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

5.2 ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ โดยทำการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนโดยใช้ผลการวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ รวม 10 หัวข้อ ได้แก่

- 1) เป้าหมายการสื่อสาร ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านแรงจูงใจที่ 1 “ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง”
- 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านแรงจูงใจที่ 6 “ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น”
- 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านแรงจูงใจที่ 4 “ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพิลิตเพลิน”
- 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านแรงจูงใจที่ 8 “ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย”
- 5) กระบวนการสื่อสาร ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านความรู้ที่ 2 “ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร”
- 6) การตีความสาร ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านความรู้ที่ 7 “ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร”
- 7) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านความรู้ที่ 3 “ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว”
- 8) การออกเสียง ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านทักษะที่ 3 “ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดัง

ฟังชัด” 9) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านทักษะที่ 7 “ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร” และ 10) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งได้จากข้อคำถามด้านทักษะที่ 2 “ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง” โดยการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ทั้ง 10 หัวข้อมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ

5.3 ผู้วิจัยกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เลือกและกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของตนเองเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมตัวต่อ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

5.4 ผู้วิจัยกำหนดบทบาทและแบ่งงานแก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่ 1) ฝ่ายอุปกรณ์และสื่อ 2) ฝ่ายประสานงาน 3) ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม และ 4) ฝ่ายบันทึกภาพ และจัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ กระจาซ ปากกา ดินสอ สีเมจิก สีชอล์ค สื่อเว็บไซต์ surveymonkey.com และสื่อเอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

5.5 ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้ของโปรแกรมใช้เวลา 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 6 ระยะ ได้แก่ 1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง และแบ่งออกเป็น 6 ระยะ ได้แก่ 1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติ โดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร

ผู้วิจัยประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นต่อนิสิตนักศึกษา เพราะช่วยให้นิสิตนักศึกษาสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันได้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม อันนำไปสู่ความสำเร็จในมหาวิทยาลัย อาชีพการงาน และถือเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศไทยต่อไป

2) วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

3) เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4) คุณสมบัติของผู้เรียน นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความสนใจพัฒนาตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

5) คุณสมบัติของผู้สอน มีความรู้และประสบการณ์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีความรู้และเป็นวิทยากรด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีทักษะในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีความรู้และเข้าใจโปรแกรมนี้เป็นอย่างดี

6) วิธีการเรียนรู้ ขั้นตอนก่อนเรียน ได้แก่ 6.1) การปฐมนิเทศผู้เข้าร่วมโปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6.2) ขั้นตอนระหว่างเรียน ได้แก่ 6.2.1) การเข้าฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6.2.2) การจัดกิจกรรมรายบุคคล 6.2.3) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6.2.4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 6.3) ขั้นตอนหลังเรียน ได้แก่ 6.3.1) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

7.1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

7.1.1) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลาย จากนั้นฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ได้แก่ การบริหารกายท่าเกาซีหรือโยคะ การทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์)

7.1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม

7.1.3) ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ โดยทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจกัน

7.2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

7.2.1) ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

7.3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

7.3.1) ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

7.3.2) ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

7.4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

7.4.1) ผู้สอนตั้งใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน

7.4.2) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

7.5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

7.5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

7.5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน

7.5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

7.5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

7.5.5) ผู้สอนตั้งใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

7.6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ

7.6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

8) เทคนิคการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมตัวต่อ 2) สถานการณ์จำลอง 3) บทบาทสมมติ 4) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ 5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม 6) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา 7) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง 8) กรณีตัวอย่าง 9) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และ 10) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวัน รูปแบบรายการ

9) สื่อการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน มีความทันสมัยและผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ประกอบด้วย 9.1) บุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ 9.2) สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ surveymonkey.com, YouTube 9.3) เอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้

10) การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ แก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบทดสอบ แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบบันทึกประจำวัน แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

11) บรรยากาศในการเรียนรู้ ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีความสุขในการเรียนรู้ มีความพอใจ รู้สึกเป็นกันเอง และ เห็นอกเห็นใจซึ่งกัน ประกอบด้วย 11.1) การจัดบรรยากาศเชิงจิตวิทยา ควรมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนสมองต่ำ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีความสบายใจ มีความสุข รู้สึกผ่อนคลายและเป็นมิตร 11.2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ควรมุ่งเน้นให้ทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสบตา ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ทักทาย ชื่นชม ให้กำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทุกคนรู้สึกมีความสุข มีส่วนร่วม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แบ่งแยก ไม่ประเมินตัดสิน 11.3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จัดอบรมควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าอบรม มีความสะอาด มีอุณหภูมิเหมาะสม ไม่มีเสียง

รบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนพร้อม เช่น คอมพิวเตอร์ จอภาพ เครื่องฉายภาพ ไมโครโฟน ลำโพง เป็นต้น

12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรักและเห็นคุณค่าตนเอง มีจิตที่เป็นมิตรต่อตนเอง มีความสุขในจิตใจ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความคิดค้นคว้า มีการแสดงออกที่เป็นมิตรต่อผู้อื่น ขณะเดียวกันก็มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น มีการเห็นคุณค่า ให้เกียรติ และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมด้วยความเคารพในคุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งผลให้บุคคลมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญในชีวิต สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยสร้างสรรค์โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ให้เต็มไปด้วยความรัก ความเข้าใจ และความปรารถนาดีต่อกัน

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน และขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร ผู้วิจัยแบ่งผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเรียนรู้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวความคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกประจำวัน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเรียนรู้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิด การเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

ผลการเรียนรู้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาและระยะเวลาตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ชั้น ประกอบด้วย 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

1.1) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกําลังกายประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลาย พบว่าผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นและชื่นชอบกิจกรรมการเต้น สลับกันออกมานำท่าเต้นและบริหารร่างกายที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนทุกคนยิ้มแย้ม มีความผ่อนคลาย และรู้สึกเป็นกันเองกับผู้เรียนคนอื่นมากยิ่งขึ้น จากนั้นฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ได้แก่ การบริหารกายท่าเกาซิกิหรือโยคะ พบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดี ร่างกายผู้เรียนส่วนใหญ่มีความยืดหยุ่น และทำให้ผู้เรียนมีสมาธิมากยิ่งขึ้น ต่อจากนั้นจึงทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง โดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย พบว่าผู้เรียนชื่นชอบกิจกรรมนี้มาก เพราะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ หลังจากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวกโดยการให้ผู้เรียนจับคู่กันและทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดี พบว่าผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเองมีความสุข ผ่อนคลาย และพร้อมทำกิจกรรมต่อไป ดังที่ นิสิตนักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

มกราคม 2562) กล่าวว่า “รู้สึกสงบ ผ่อนคลาย หายเครียดจากเรื่องอื่น ทำให้มีสมาธิ และรู้สึกเป็นกันเองกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น”

ภาพที่ 4. 2 การเดินออกกำลังกาย

ภาพที่ 4. 1 การทำเกาซิกิ

ภาพที่ 4. 3 การทำโยคะ

ภาพที่ 4. 4 การผ่อนคลายเป็น
เพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วย

ภาพที่ 4. 5 การเสริมภาพพจน์ตนเองด้านบวก

1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม ในการแบ่งกลุ่มแต่ละกิจกรรมมีการกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและสนิทกับเพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้การปรับตัว และฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผลจากการจับกลุ่มกับเพื่อนใหม่และทำงานเป็นกลุ่ม พบว่า ผู้เรียนทุกคนชื่นชอบที่ได้ทำงานกับเพื่อนใหม่ ได้เปิดใจ ได้ฝึกสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทำให้ตนเองมีความมั่นใจและกล้าสื่อสารมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนและรับความรู้และวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆจากเพื่อนคนอื่น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ชอบที่ได้ทำกิจกรรมจับกลุ่มกับเพื่อนใหม่ ทำให้ได้

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับความรู้และวิธีการแก้ปัญหาจากคนอื่นๆ ทำให้รู้ว่าเรายังมีคนมากมายที่เป็นมิตรกับเรา ทำให้เราเปิดใจกว้าง”

1.3) ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาตามเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนทุกคนร่วมกันเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ มีการสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจกัน ในการทำกิจกรรมพบว่าช่วงแรกของการทำกิจกรรมตามสาระการเรียนรู้ที่ 1 เป้าหมายการสื่อสาร ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังสับสนและระบุปัญหาได้ไม่ตรงตามหัวข้อการเรียนรู้ แต่เมื่อผู้สอนเข้าไปให้คำแนะนำและอธิบายวิธีการระบุปัญหาให้ชัดเจนพร้อมยกตัวอย่าง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มก็สามารถระบุปัญหาได้ชัดเจน และสามารถทำความเข้าใจปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเมื่อทำกิจกรรมตามสาระการเรียนรู้ต่อไปก็พบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถระบุปัญหาได้ตรงประเด็นและชัดเจนขึ้นมาก รวมทั้งทำงานไวขึ้น อีกทั้งทุกคนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปิดใจรับฟังกัน ช่วยเหลือ และแสดงความคิดเห็นกันอย่างเท่าเทียม

ภาพที่ 4. 6 การร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถาม

2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

2.1) ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ตามเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และพบว่า ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยเหลือกันในการตั้งคำถามเพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

และตรงประเด็น มีการร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นมิตร เปิดใจ และรับฟังซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีความสามัคคีและสื่อสารกันเชิงบวก แม้ว่าจะมีการจับกลุ่มใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานกับเพื่อนใหม่ที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกคนก็สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีการแสดงออกที่เป็นมิตร ผ่อนคลาย สนุกสนาน ปราศจากความขัดแย้งในการทำงานหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

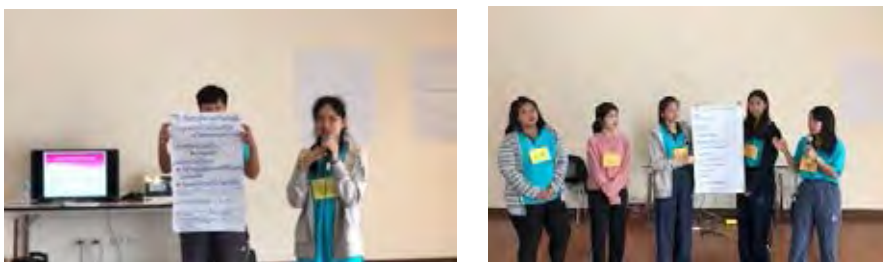

ภาพที่ 4. 7 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

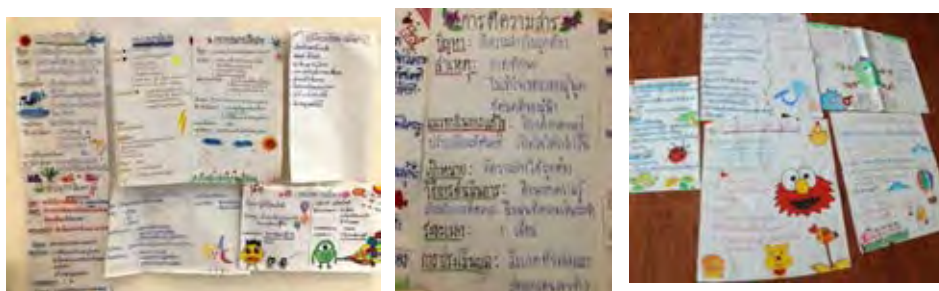
3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

3.1) ผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติ ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติตามเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนการปฏิบัติประกอบด้วย การระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล พบว่าผู้เรียนทุกคนร่วมมือกันจัดทำแผนการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตนเองได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีการระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผลที่สามารถปฏิบัติได้จริงและตรงตามหัวข้อการเรียนรู้

3.2) ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะสลับกันออกมานำเสนอแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผลแก่เพื่อนกลุ่มอื่น ผู้เรียนทุกคนตั้งใจรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในการนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุมแต่ละครั้ง ผู้เรียนจะสลับกันออกมานำเสนอแผนการปฏิบัติเพื่อฝึกฝนและพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของตนเองให้กล้าสื่อสารต่อหน้าชุมชน รวมทั้งการนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุมทุกครั้งจะช่วยให้ผู้เรียนทุกกลุ่มได้ตรวจสอบความชัดเจนของแผนการปฏิบัติของกลุ่มตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 4. 8 ร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ภาพที่ 4. 9 การจัดทำแผนการปฏิบัติตามเนื้อหาสาระ

4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1) ผู้สอนจงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติพร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้วิธีการตั้งคำถาม การชี้ประโยชน์และเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องใช้วิธีการกระตุ้นด้วยการพูดให้กำลังใจและจูงใจให้ผู้เรียนนึกถึงข้อดีและผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับบัณฑิตนักศึกษายุ่งเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจและมีกำลังใจในการฝึกปฏิบัติ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ตั้งใจรับฟัง เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้ทุกกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นและสนุกสนาน เพราะเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง อยากมีความสามารถในการสื่อสาร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังที่นักศึกษาคนที่ 9 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ชอบฝึกปฏิบัติทุกกิจกรรม เพราะทำให้เราเปิดใจกว้าง และอยากเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง”

4.2) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องใช้วิธีการกระตุ้นและการพูดให้กำลังใจ อยู่เสมอ และมีการใช้คำพูดชื่นชมผู้เรียนที่หลากหลาย เพราะจะช่วยกระตุ้นให้สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนได้ดีกว่าการใช้คำชมซ้ำๆ ในการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ พบว่าผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำทุกกิจกรรมอย่างสนุกสนาน บรรยากาศในการเรียนรู้เป็นไปอย่างสดชื่นและเป็นมิตร ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้และให้กำลังใจกันและกันอย่างเต็มที่ เช่น การปรบมือ การให้คำชม การ

ยิ้มแย้มและส่งเสียงเชียร์เพื่อนๆ ทั้งกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่นอย่างสนุกสนาน รวมทั้งผู้เรียนทุกคนมีสมาธิและมีความตั้งใจในการฝึกลงมือปฏิบัติในทุกกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ดังที่นักศึกษาคนที่ 15 (สัมภาษณ์ 5 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ชอบฝึกปฏิบัติทุกกิจกรรม รู้สึกสนุกมาก ทุกคนช่วยเหลือกันดีมาก เพื่อนทุกคนน่ารัก และเวลาเราฝึกปฏิบัติแล้วทำให้เราได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และมีแรงจูงใจอยากไปสื่อสารในชีวิตประจำวันให้ดียิ่งขึ้นจริง ๆ มันทำให้เราได้เปลี่ยนแปลงตนเองจริง ๆ”

ภาพที่ 4. 10 การลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้

5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ในขั้นตอนนี้ผู้สอนชวนผู้เรียนทุกคนนั่งล้อมวงเป็นกลุ่มใหญ่ร่วมกันเพื่อสร้างบรรยากาศการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดที่อบอุ่น เป็นกันเอง จากนั้นผู้สอนชวนให้ทุกคนคิดถึงความรู้และประโยชน์ใหม่ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม โดยจูงใจให้ทุกคนมีอิสระที่จะพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น มีการให้กำลังใจให้ทุกคนได้พูด ซึ่งวิธีการที่ใช้คือการแสดงความรู้สึกชื่นชมและขอบคุณ เมื่อผู้เรียนสะท้อนความคิดเห็น ซึ่งผลจากการทำเช่นนี้พบว่าทำให้ผู้เรียนกล้าสื่อสารและแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเองเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ในกรณีที่ผู้เรียนบางคนเงียบหรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ผู้สอนใช้วิธีการเรียกชื่อด้วยความเป็นมิตรและซักถามโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูด และเมื่อผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ผู้สอนและเพื่อนๆ จะช่วยกันชื่นชมและปรบมือให้ ทำให้ผู้เรียนที่เงียบไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นมีกำลังใจและกล้าพูดมากขึ้นเรื่อยๆ ในครั้งต่อไป และเมื่อผู้เรียนได้ทำกิจกรรมมากขึ้นก็ยิ่งทำ

ให้ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น พบว่าผู้เรียนบางคนที่เคยถูกเพื่อนมองว่าเงิบและขี้อายก็เปลี่ยนไป กลายเป็นคนที่ยิ้มแย้ม สบตา และกล้าสื่อสารอย่างมั่นใจ ยกมือตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น จนทำให้ได้รับคำชมจากเพื่อนสมาชิกผู้เข้าอบรม ผู้สอน รวมทั้งอาจารย์สังเกตการณ์ของมหาวิทยาลัยที่มาเข้าชมเพื่อสังเกตการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 23 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ชอบเวลาเพื่อนทุกคนได้มานั่งล้อมวงกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการทำกิจกรรม เพราะทำให้เราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของตนเอง จากเดิมจะไม่กล้าสื่อสาร จะนั่งเงิบฟังคนอื่น แต่พอทุกคนมาล้อมวงแบบนี้ เรารู้ว่ามีคนรับฟังเราจริงๆ ทั้งเพื่อนทั้งวิทยากร ทำให้เราหลายกำแพงความกลัวหรือความเงิบทิ้งไป ทำให้รู้ว่าจริงๆ เราสามารถสื่อสารได้ และกล้าที่จะสื่อสารออกไป”

5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ พบว่าผู้เรียนทุกคนตั้งใจรับฟังและเรียนรู้ สามารถตอบคำถามผู้สอนได้อย่างถูกต้องทุกหัวข้อการเรียนรู้ เมื่อไม่เข้าใจก็ซักถามผู้สอนเพื่อแก้ไขปัญหาและหาคำตอบให้ตนเอง

5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต ในขั้นนี้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นว่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด มุมมอง หรือได้รับข้อคิดอย่างไร ซึ่งทุกคนสามารถตอบได้อย่างมั่นใจและเห็นการเปลี่ยนแปลงของตนเองในด้านที่ดีขึ้นทุกคน ดังที่ นักศึกษาคนที่ 29 (สัมภาษณ์ 5 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้รับมุมมองใหม่ๆ จากเดิมเป็นคนที่มีมองอะไรด้านเดียว คิดแต่ว่าคนอื่นไม่เข้าใจเรา แต่ความจริงเราก็ไม่เคยทำความเข้าใจผู้อื่น ชอบพูดไม่คิดออกไป ทำให้มีปัญหากับเพื่อน แต่ตอนนี้รู้ว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ให้ดีขึ้น คิดก่อนพูด เปิดใจกว้าง และเข้าใจคนอื่น และจะนำความรู้พวกนี้ไปใช้ในชีวิต ”

5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ โดยสลับกันให้คำชมและกำลังใจทั้งแบบการจับคู่ กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่เพื่อให้ทุกคนเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีความผ่อนคลาย ขึ้นชอบกิจกรรมนี้ มีการพูดชื่นชม สบตา และรับฟังกันอย่างกระตือรือร้นและยิ้มแย้มแจ่มใส ดังที่ นักศึกษาคนที่ 18 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “การให้กำลังใจกันหลังเรียน ทำให้เรามีกำลังใจ อยากออกไปสื่อสารกับผู้อื่นเชิงบวกมากยิ่งขึ้น รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น และอยากเจออยากคุยกับเพื่อนๆ ”

5.5) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ในขั้นนี้ผู้สอนใช้วิธีการตั้งคำถาม การชี้ประโยชน์และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ รวมทั้งจูงใจโดยการชักชวนให้ผู้เรียนนึกถึงข้อดีและผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผลดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระดับตนเอง ระดับครอบครัว ระดับสังคม

และระดับโลก พบว่าผู้เรียนทุกคนเข้าใจ เห็นด้วย และอยากนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ดังที่ นักศึกษาคนที่ 14 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “อยากเปลี่ยนชีวิตตนเองใหม่ให้ดีขึ้น หลังจากนั้นจะนำความรู้ที่เรียนกันไปใช้ในชีวิต เพราะอยากให้บ้านมีความสุข ที่ผ่านมากคนในบ้านเห็น ทางการเมืองน้อยลง แต่ต่อไปจะพยายามชวนทุกคนคุยหรือยิ้มให้กัน กอดกัน ทุกคนที่บ้านจะได้รู้ว่าเรา รัก มีความเข้าใจกันมากขึ้น” และ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 12 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ต่อไปจะคุยกับเพื่อนให้ดี เอาความรู้ที่เรียนไปใช้ อยากให้รอบตัวเรามีแต่คนที่เข้าใจกัน เราจะได้มีความสุขด้วย เพราะไม่ทะเลาะกับคนอื่น”

ภาพที่ 4. 11 การร่วมกันสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิด

ภาพที่ 4. 12 การร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัด ผู้เรียน พบว่าผู้เรียนทุกคนมีสมาธิและกระตือรือร้นในการประเมินผลในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โทรศัพท์มือถือของตนเองทำแบบทดสอบและประเมินผลการเรียนรู้อย่างตั้งใจ นอกจากนี้พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้าน แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ภาพที่ 4. 13 การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทั้ง 10 หัวข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมาย การสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสาร เพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้แต่ละหัวข้อได้ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการ แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส สามารถสรุปผลการเรียนรู้ของ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทั้ง 10 หัวข้อ ดังนี้

1) เป้าหมายการสื่อสาร

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องเป้าหมายการสื่อสารด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อละลาย พฤติกรรมและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลาย จากนั้นจึงฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าเกาซิกิ และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวิงค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย พบว่าผู้เรียนชื่นชอบกิจกรรมนี้มาก เพราะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ หลังจากนั้นจึงทำกิจกรรมเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กันและทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดี ผลจากการปฏิบัติ กิจกรรมดังกล่าวพบว่าผู้เรียนมีความสบายใจ ผ่อนคลาย และพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ดังที่ นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ช่วยทำให้รู้สึกสดชื่น สบายใจ และมีความพร้อมในการทำกิจกรรมต่อไป” ซึ่งผู้เรียนทุกกลุ่มได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 1 การสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำเช่นนี้ในทุกครั้งที่เรียนรู้ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทั้ง 10 หัวข้อ จากนั้นจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อ ถามคำถาม ในการแบ่งกลุ่มแต่ละกิจกรรมมีการกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้

ทำความเข้าใจจักและสนิทกับเพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้การปรับตัว และฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องเป้าหมายการสื่อสาร ในช่วงแรกของการระบุปัญหาพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มยังระบุปัญหาได้ไม่ตรงประเด็น ผู้สอนจึงแนะนำด้วยการสาธิตและยกตัวอย่างวิธีการระบุปัญหาที่ชัดเจนและตรงประเด็นตามหัวข้อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความเข้าใจและสามารถระบุปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ได้แก่ ปัญหาผู้ส่งสารไม่ตั้งเป้าหมายการสื่อสารก่อนส่งสาร ปัญหาการไม่วางแผนการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารไม่ชัดเจนและผู้ฟังไม่เข้าใจ ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ การขาดทักษะในการสื่อสาร การขาดความรู้ในเรื่องที่สื่อสาร นิสัยส่วนตัวที่เคยชินไม่วางแผนหรือกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร ความตื่นเต้น ความไม่มั่นใจในเรื่องที่จะพูด การไม่มั่นใจในตัวเอง การไม่มีสติจดจ่ออยู่กับสิ่งที่จะพูด การใช้คำพูดในชีวิตประจำวันจนเคยชิน จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการสื่อสาร การฝึกฝนตั้งเป้าหมายในการสื่อสาร การฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การประมวลผลความคิดก่อนจะพูดออกไป การตั้งสติ การฝึกสมาธิ จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายให้ผู้รับสารได้รับสารที่ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของผู้สื่อสาร การมีเป้าหมายสื่อสารให้ชัดเจนและเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ ผู้ส่งสารจะต้องทำความเข้าใจเรื่องที่จะสื่อสารก่อน จากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายการสื่อสารให้ชัดเจน มีการฝึกฝนการสื่อสารกับคนรอบข้างภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตและการสอบถามให้ผู้ฟังหรือเพื่อนสรุปใจความสำคัญได้ตรงตามเป้าหมายและจุดประสงค์ การสื่อสารของตนเอง จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้วิธีการตั้งคำถาม การชี้ประโยชน์และเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งจูงใจให้ผู้เรียนนึกถึงข้อดีและผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเป้าหมายการสื่อสาร จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้กำลังใจผู้เรียน หลังจากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพุดจูงใจให้ผู้เรียนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นได้กล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

พบว่า ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของเป้าหมายในการสื่อสารและการกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้มีความสุข เช่น การตั้งใจ การสร้างความบันเทิง การช่วยเหลือผู้อื่น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 8 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ต่อไปจะพยายามกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารทุกครั้งก่อนสื่อสารหรือพูดออกไป จะคิดก่อนพูด พูดอย่างมีสติ เพื่อให้ผลการสื่อสารมีประโยชน์ต่อผู้อื่นและดีต่อตัวเราเอง ” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีสมาธิและกระตือรือร้นในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้โทรศัพท์มือถือของตนเองทำแบบทดสอบและประเมินผลการเรียนรู้อย่างตั้งใจ นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องเป้าหมายการสื่อสารได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในการดำเนินการตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ชั้น พบว่าผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนรู้เนื้อหาสาระแรกค่อนข้างนาน (รวม 3 ชั่วโมง) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนยังไม่คุ้นชินจึงต้องการเวลาในการคิด วิเคราะห์ และสรุปความรู้ ผู้สอนจึงควรให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้วยการเข้าไปอธิบายหรือพูดคุยโดยทันทีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองและคนที่เราสื่อสารด้วย จากนั้นจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเสมอในทุกสัปดาห์ พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นด้านการกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร ดังที่ นักศึกษาคนที่ 9 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “มีเป้าหมายในการสื่อสารมากขึ้น สามารถคุยกับเพื่อนได้อย่างเข้าใจและถูกต้องตามที่เราคาดหวังไว้ ทำให้เรามั่นใจในการพูด” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ตอนนี้จะคิดก่อนพูด กำหนดเป้าหมายในการสื่อสารให้ชัดเจน และคิดถึงผลลัพธ์ของสื่อสาร เวลาจะคุยกับใครก็มีความสุขสบายใจ” และสอดคล้องกับ นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “หลังจากได้ฝึกปฏิบัติ พบว่าพูดคุยกับผู้อื่นเข้าใจมากขึ้น สบายใจที่จะพูดคุยกับคนอื่นมากขึ้น รู้สึกมั่นใจในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น ”

ภาพที่ 4. 14 เป้าหมายการ
สื่อสาร

2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน สลับกันออกมานำเดินเพื่อสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลาย จากนั้นจึงฝึกปฏิบัติกิจกรรม ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าเกาซิกิและโยคะเพื่อยืดเส้นยืดสายและผ่อนคลายร่างกาย และทำ กิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนั่งสมาธิประมาณ 10 นาที พบว่าช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้าง ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป จากนั้นจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียน จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและ ฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุ ปัญหาเรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การไม่กล้าแบ่งปันความรู้ให้กับ ผู้อื่น การไม่เปิดใจในการสื่อสารกับผู้อื่น ไม่เปิดเผยความรู้สึกรับรู้ให้คนอื่นรับรู้ การไม่ไว้วางใจและไม่เชื่อ ใจผู้อื่น ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงาน กลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ความกลัวการตัดสินใจ ด้านลบจากผู้อื่น การถูกมองว่าตลกหรือต่อว่าผู้สื่อสารในทางที่ไม่ดี การไม่เห็นคุณค่าในตนเอง การ

ไม่เปิดใจ ผู้ฟังไม่น่าเชื่อถือ ความเกรงใจ ความสนิท เคยมีประสบการณ์ด้านลบที่ผิดหวังกับการเปิดใจ จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การเปิดใจคุยกัน การคิดบวก ยอมรับคนอื่น หากคนที่ตัวเองไว้วางใจได้ เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ตัดสินผู้อื่น จริงใจกับผู้อื่นก่อน จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การเปิดใจในการแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น ถ้าแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น เห็นคุณค่าในตนเอง ตั้งเป้าหมายในการแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ การฝึกคิดบวก เปิดใจยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าตนเอง ฝึกคุยกับเพื่อนมากขึ้นโดยเริ่มต้นจากการหัดทักทายพูดคุยกับผู้อื่น เช่น การพูดชื่นชม การให้กำลังใจ การปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม สร้างความมั่นใจให้ตนเอง ไม่ตัดสินผู้อื่นไปก่อน สร้างความสนิทสนมกับผู้ที่เราสนทนามีความจริงใจให้กับผู้อื่นก่อน ภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การประเมินตนเองว่าตนเองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนคือให้ตนเองเป็นคนมองโลกในด้านบวกมากขึ้น มีเพื่อนมากขึ้น อหยาศัยดีมากขึ้น มีเพื่อนสนิทเพิ่มมากขึ้น จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมโลกแห่งความรัก โดยผู้สอนพูดให้กำลังใจผู้เรียน พบว่าผู้เรียนทุกคนเปิดใจในการสื่อสารมากขึ้น ถ้าพูดคุยกับเพื่อนใหม่ๆ มีความเป็นมิตรต่อกัน หลังจากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจให้ผู้เรียนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นได้กล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก มีแรงจูงใจในการสื่อสารและพูดคุยกับผู้อื่นมากขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 14 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “กล้าที่จะพูดแบ่งปันความรู้สึกมากขึ้น เปิดใจคุยกับเพื่อนได้อย่างไม่ตัดสิน” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในการดำเนินการตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้น พบว่า

3194814983

CD IThesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนรู้ที่น้อยลง เนื่องจากผู้เรียนเริ่มคุ้นชินกับกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมากขึ้น และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเสมอในทุกสัปดาห์ ผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 11 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลง คือ กล้าแบ่งปันความรู้สึกกับเพื่อนมากขึ้น กล้าพูดกล้าคุย แล้วรู้สึกว่ามีเพื่อนใหม่เพิ่มมากขึ้นทำให้รู้สึกว่าจะอย่างไรก็ยังมีคนที่คอยรับฟังปัญหาทุกเวลา รวมทั้งเวลาที่เรามีความสุข” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “กล้าแบ่งปันความรู้สึกเพิ่มมากขึ้น เมื่อก่อนจะไม่กล้าพูด จะเก็บปัญหาไว้คนเดียว มักมีปัญหากับเพื่อน แต่ตอนนี้เมื่อเปิดใจแล้วพบว่าคนรอบข้างเข้าใจและรับฟังความรู้สึกของเรามากขึ้น”

ภาพที่ 4. 15 การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อความบันเทิงด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะเพื่อยืดเส้นยืดสายและผ่อนคลายร่างกาย และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิด

ภวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนั่งสมาธิประมาณ 10 นาที เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลาย และพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป จากนั้นจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคล กับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการสื่อสารเพื่อควม บันเทิง พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การไม่สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้ฟังได้ เวลาที่พูดเล่น แล้วเพื่อนไม่รู้สึกเพลิดเพลินกับคำพูดของเรา การเล่าเรื่องตลกแต่ไม่ตลก การคุยเล่นไม่เป็น ทำให้คู่ สนทนาเครียด การพูดเล่นแต่ไม่ตรงประเด็น ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดย วิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุ ของปัญหา ได้แก่ ตนเองพูดเรื่องไร้สาระมากเกินไป มีการใช้น้ำเสียงที่ไม่น่าสนใจ การพูดเรื่องตลกใน สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม การมีสีหน้าตึงเครียดและอารมณ์ที่ไม่ผ่อนคลาย ไม่มีอารมณ์ขัน ไม่ยิ้มแย้ม ไม่มีเรื่องที่จะคุย คนพูดและคนฟังมีความรู้สึกที่ไม่ตรงกัน จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนด แนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการ แก้ปัญหา ได้แก่ การฝึกฝนการใช้น้ำเสียงในแต่ละสถานการณ์และเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้ฟัง การเล่าเรื่องตลกในสถานการณ์ที่เหมาะสม การใช้คำพูดที่เหมาะสม การพัฒนาตัวเองให้ร่าเริงแจ่มใส การเข้าใจผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติ ภายใต้อากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การมี เป้าหมายการสื่อสารให้เกิดบันเทิง การสร้างความเพลิดเพลิน การเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนที่คุย สนุก การมุ่งสร้างความสุขและมีความรักแก่ผู้อื่น โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ คิดก่อนพูด การสื่อสาร เรื่องที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีความสนใจร่วมกัน การสังเกตประเด็นที่เพื่อนชอบฟัง การทำตัวเองให้ ร่าเริง ผ่อนคลาย มีสีหน้ายิ้มแย้ม และใช้คำพูดด้านบวก มองโลกด้านบวก สนใจรายละเอียดของคู่ สนทนา ทำตัวให้ร่าเริงสดใส เอาใจเขามาใส่ใจเรา เลือกสถานการณ์ที่จะพูดเล่น โดยวางแผนการฝึก ปฏิบัติภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตความรู้สึกตนเองว่ามี ความสบายใจในการเป็นผู้พูดและผู้ฟัง การสังเกตพฤติกรรมของผู้ร่วมสนทนา ดูสีหน้าและเสียง หัวเราะของผู้ฟัง จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรม ตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จาก

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การลงมือปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมคนมีเสน่ห์ ผู้สอนพูดให้กำลังใจผู้เรียนให้ลองเปิดใจและตั้งแรงจูงใจฝึกการสื่อสารเพื่อความบันเทิง พบว่า ผู้เรียนมีการแสดงออกและการพูดที่ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่ละกลุ่มได้เล่าเรื่องตลกและแสดงเรื่องราวที่สร้างความบันเทิงแก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี

หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อความบันเทิง มีความมั่นใจและกล้าพูดคุยกับผู้อื่นมากขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 22 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้เรียนรู้ว่าความจริงแล้วการพูดคุยเพื่อสร้างความบันเทิงและความสุขให้ผู้อื่นเป็นเรื่องที่ดีและควรดูกาลเทศะ ซึ่งต้องเริ่มจากความคิดด้านบวกและมีความมั่นใจในตนเอง” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการสื่อสารเพื่อความบันเทิงได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในการดำเนินการตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ชั้น พบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อย่างมั่นใจและรวดเร็วขึ้น เพราะสามารถจดจำลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้ได้จนทำให้แต่ละกลุ่มมีทิศทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่าแต่ละขั้นตอนต้องช่วยกันทำงานอย่างไร และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ ผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติการสื่อสารเพื่อความบันเทิงและมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 26 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “รู้สึกว่ามันมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เพื่อนมีความสุขได้ในเวลาที่คุยกัน จากเมื่อก่อนพูดคุยสื่อสารกันเพื่อนจะไม่เข้าใจ แต่ตอนนี้เพื่อยิ้ม หัวเราะกับเรา ทำให้เรารู้สึกมั่นใจและมีความสุขมากขึ้น” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 18 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ปกติจะเป็นคนเครียด ไม่ค่อยมีอารมณ์ขัน แต่ตอนนี้รู้สึกที่เปิดใจรับฟังการสื่อสารของคนอื่นมากขึ้น พยายามคิดถึงเจตนาของผู้พูดและเข้าใจเขา ทำให้เรารู้สึกผ่อนคลายและสนุกไปกับเพื่อนมากขึ้น”

ภาพที่ 4. 16 การสื่อสารเพื่อความบันเทิง

4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

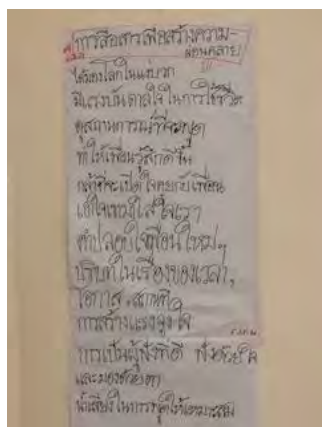
ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกกำลังกายประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อทำกายบริหารและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในกิจกรรมช่วงเช้า จากนั้นจึงฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าเกาซิกิ และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสวด ยัมแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย พบว่ามีปัญหา ได้แก่ เนื้อหาของการสื่อสารทำให้สถานการณ์แย่ง การไม่กล้าพูดกับผู้อื่น การไม่มีแรงจูงใจที่จะเล่าเรื่องต่างๆให้คนอื่นฟัง มีปัญหาความตึงเครียดแล้วไม่รู้วิธีการเล่า การเก็บเรื่องเครียดต่างๆเอาไว้คนเดียว ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ การไม่กล้าพูดกับคนอื่น การไม่มีความมั่นใจในตัวเอง การไม่มีความเชื่อมั่นในตัวผู้ฟัง กลัวสร้างความไม่สบายใจให้ผู้ฟัง การไม่สามารถเลือกประเด็นสนทนาที่มีความสนใจตรงกัน จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่า

แนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เปิดใจต่อผู้อื่น ตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจให้ตนเองมีการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายกับคนที่ไว้วางใจได้ คิดก่อนพูด จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การสร้างความมั่นใจในตนเองให้มากขึ้น การผ่อนคลายความเครียด การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้ตนเองและผู้อื่น โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ พิจารณาเรื่องที่เราต้องการจะพูดก่อนสื่อสาร สังเกตความพร้อมในการรับฟังของผู้ฟัง ฝึกฝนการสร้างแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้แก่ผู้ฟัง เช่น ปลอบใจ ให้กำลังใจ โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1-2 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตความรู้สึกของตนเองว่ามีความสบายใจขึ้น กล่าวพูดกับคนอื่น และสังเกตผู้ฟังว่ามีความรู้สึกสบายใจจากการสื่อสารหรือไม่ จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเดินทางของชีวิต ผู้สอนพูดให้กำลังใจแก่ผู้เรียนให้เปิดใจและเล่าประสบการณ์ที่ดีของตนเองแก่เพื่อนใหม่ พบว่า ผู้เรียนมีการสื่อสารที่ผ่อนคลาย ขณะที่เล่าเรื่องทุกคนตั้งใจรับฟัง มีการให้กำลังใจและเห็นคุณค่าซึ่งกัน หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น มีความรู้สึกมั่นใจในตนเองและผ่อนคลายตนเองมากขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 9 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้เรียนรู้ว่าการผ่อนคลายมีความสำคัญ ปกติตัวเองจะคิดถึงแต่ข้อเสียของตัวเอง แต่พอได้ทำกิจกรรมก็ทำให้คิดว่าเราเองก็มีข้อดีอีกหลายอย่างและเพื่อนก็รักเรา ทำให้เราได้ให้กำลังใจตนเองและลดความไม่สบายใจลงได้ และเวลาที่เราได้ให้กำลังใจเพื่อนก็ทำให้เรามีความสุขมากขึ้นด้วย” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายและมีการ

เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 15 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “เดิมทีเป็นคนชอบพูดให้เพื่อนหายเครียดด้วยเรื่องตลก แต่สถานการณ์ยิ่งแย่กว่าเดิม หลังจากผ่านการอบรมทำให้รู้ว่าเวลาสื่อสารควรดูสถานการณ์ อารมณ์ และปัญหาของเพื่อนด้วยว่าควรสื่อสารแบบไหน” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 19 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “มีความมั่นใจ กล้าใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วยผ่อนคลายและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้สนทนามากขึ้น เช่น ถ้าเพื่อนมีเรื่องเครียดหรือเศร้าก็สามารถพูดให้กำลังใจเพื่อนด้วยความเข้าใจ เพื่อทำให้เพื่อนผ่อนคลายและมีกำลังใจ”

นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสรุปว่าได้ความรู้ด้านแรงจูงใจในการสื่อสาร ดังนี้ มีแรงจูงใจในการสื่อสารกับเพื่อนมากขึ้น การแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างมีมิตรภาพ ได้เปลี่ยนแปลงตนเอง ได้ปรับทัศนคติและเปลี่ยนมุมมอง ได้ปรับบุคลิกภาพในการพูด ได้ฝึกให้กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าที่จะพูดกับเพื่อนใหม่ ปรับเปลี่ยนนิสัยของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกกับเพื่อน ได้รู้ว่ายังมีคนรับฟังเรา เวลาไม่สบายใจ ดูบริบทและกาลเทศะในการสื่อสารทั้งเรื่องเวลา โอกาส สถานที่ และบุคคล มีเป้าหมายการสร้างแรงจูงใจในการสื่อสารที่ดี ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังด้วยใจ การสบตา และใช้น้ำเสียงในการพูดให้เหมาะสม

ภาพที่ 4. 17 การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

5) กระบวนการสื่อสาร

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องกระบวนการสื่อสารด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะเพื่อยืดเส้นยืดสายและผ่อนคลายร่างกาย และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนั่งสมาธิประมาณ 10 นาที เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องกระบวนการสื่อสาร พบว่ามีปัญหาได้แก่ การสื่อสารมีความคาดเคลื่อน ผู้ฟังไม่เข้าใจผู้พูด ได้รับสารไม่ถูกต้อง ความขัดแย้งระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไม่สามารถสื่อสารได้เหมาะสมกับผู้รับสาร ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ผู้พูดขาดทักษะการสื่อสาร พูดไม่รู้เรื่อง ผู้รับสารมีปัญหาด้านการฟัง สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ผู้ส่งสารใช้ช่องทางการสื่อสารผิดวิธี เนื้อหาสารที่คุยไม่เหมาะสมและไม่ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การเลือกช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้รับสาร การเตรียมความพร้อมในการสื่อสาร ผู้สื่อสารและผู้รับสารควรให้ความสำคัญในการสื่อสาร ผู้พูดต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารทั้งสาร ช่องสาร ผู้รับสาร และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การฝึกทักษะการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ การเรียบเรียงคำพูดให้เข้าใจได้ง่าย การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารที่เหมาะสม และข้อมูลควรมีความน่าเชื่อถือ จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมายได้แก่ การมีความสามารถสื่อสารได้ชัดเจนตรงประเด็น ผู้รับสารได้รับสารที่ถูกต้องตรงตามเป้าหมายของผู้สื่อสาร การมีความสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ การฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การทำความเข้าใจข้อมูลที่จะสื่อสาร การพิจารณาบริบทด้านสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในการสื่อสาร การฝึกฝนและปฏิบัติการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว การเรียบเรียงคำพูดและสารให้กระชับเหมาะสมกับผู้ฟัง โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลา 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตพฤติกรรมของผู้ฟังว่าสามารถเข้าใจเรื่องที่สื่อสารได้ชัดเจนขึ้นหรือไม่ การตรวจสอบว่าผู้รับสารได้รับสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนโดยการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4

การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนักสื่อสาร พบว่า ผู้เรียนร่วมกันเรียนรู้อย่างสนุกสนานและตั้งใจฝึกปฏิบัติในกิจกรรม แต่ละกลุ่มมีความตั้งใจสื่อสารให้ถูกต้องตรงตามข้อความที่กำหนด

หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกระบวนการสื่อสารซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 9 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ทำให้ได้กลับมามองดูตัวเอง บางทีเราโทษผู้ฟังว่าฟังไม่เข้าใจ แต่ความจริงเรามีปัญหาสื่อสารไม่ชัดเจนเอง พูดเสียงเบาในลำคอ และพูดห้วนไป ต่อไปต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่ององค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกกระบวนการสื่อสารและมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 16 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “หลังการเรียนรู้ได้รู้จักพิจารณาสารมากขึ้นว่าผู้พูดต้องการอะไร มีความสำคัญอย่างไร และตัวเราเองก็สามารถเรียบเรียงคำพูดได้ดีขึ้น เวลาคุยแล้วเพื่อนเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง จากที่แต่ก่อนเพื่อนบอกว่าเราพูดไม่รู้เรื่อง” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 27 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “สามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ถูกต้องมากขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งกับคนรอบข้าง ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบตัวมากขึ้น สถานการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้น” นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้สรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องกระบวนการสื่อสาร ได้แก่ องค์ประกอบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมตนเองให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม การสื่อสารได้ตรงเป้าหมาย การมีบุคลิกภาพการพูดที่ดี ความมั่นใจ การมีหลักการสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูลที่กระชับชัดเจน ข้อมูลที่น่าเสนอต้องมีความน่าเชื่อถือและความเหมาะสมกับผู้ฟัง ผู้รับสารมีความพร้อมที่จะสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งผู้เรียนเสนอว่าความรู้ดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อการสัมภาษณ์งาน การนำเสนองาน และการประกอบอาชีพ

ภาพที่ 4. 18 กระบวนการสื่อสาร

6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ กิจกรรมโยคะเพื่อยืดเส้นยืดสายและผ่อนคลายร่างกาย และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิด ภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตายประมาณ 10 นาที เพื่อให้ผู้ เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเอง ด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดี เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการ สื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่อง การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การไม่กล้าสบตาคู่สนทนาขณะสื่อสาร และการไม่ กล้าสบตากับเพศตรงข้ามต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียน ร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ความ เินอาย ความกลัวคู่สนทนา ความกังวลว่าคู่สนทนา รู้สึกกดดัน ความไม่สนิทสนม จากนั้นในขั้นตอนที่

3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การฝึกการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร การสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง การเปิดใจทำความรู้จักกับคู่สนทนา การมีความจริงใจต่อคู่สนทนา จากนั้นผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การสบตาและสามารถใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีดำเนินการ คือ การเปิดใจ การฝึกมองตากับคู่สนทนา การปรับทัศนคติต่อการสบตากับเพื่อนเพศตรงข้ามว่าเป็นมารยาทสังคม สร้างความมั่นใจให้ตนเอง การฝึกพูดและสบตากับตัวเองในกระจก โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลา 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตตนเองและสอบถามความคิดเห็นของคู่สนทนา จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนพุดจูงใจให้ผู้เรียนเปิดใจ ตัดความกังวลทุกเรื่องทิ้งไป และมีสมาธิจดจ่ออยู่กับการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมกระจกดวงตา พบว่าผู้เรียนทุกคนตั้งใจฝึกปฏิบัติกิจกรรมและพยายามใช้สายตาที่เป็นมิตรเพื่อสื่อสารความคิดด้านบวกแก่เพื่อนร่วมกิจกรรม หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพุดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร และได้เห็นการเปลี่ยนแปลงตนเองรู้สึกว่าคุณมั่นใจและกล้าสบตาผู้อื่นมากขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 5 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้เรียนรู้ว่าที่ผ่านมาตัวเองคิดไปเองว่าตัวเองไม่น่ามอง กลัวว่าการสบตากับผู้อื่นแล้วเค้าจะตัดสินเราด้านลบ แต่พอทำกิจกรรมครั้งนี้ทำให้เราได้เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นว่าเรามีค่า เรากล้าที่จะสบตากับผู้อื่นมากขึ้น” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถอธิบายถึงวิธีการและความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ข้อค้นพบที่ได้รับจากการทำกิจกรรมการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนบางคนอาจมีความหวั่นไหวทางอารมณ์ในการสบตากับผู้อื่น เช่น การร้องไห้เมื่อมองตาผู้อื่นเพราะคิดถึงเรื่องที่ทำให้ตนเองรู้สึกเศร้า หรือ การไม่กล้าสบตาผู้อื่น เนื่องจากแต่ละคนมีประสบการณ์และภูมิหลังแตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรใส่ใจและสังเกตผู้เรียนอย่างทั่วถึง ควรมีการปลอบโยนและให้กำลังใจผู้เรียนว่าสามารถทำได้แน่นอน ตัดความกังวลเรื่องอื่นทิ้งไป คิดถึงความสำเร็จที่จะได้รับจากการฝึกฝน จากนั้นจึงจูงใจให้ผู้เรียนทุกคนตั้งสมาธิในการเรียนรู้และตั้งใจฝึก

อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษาอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดคุยและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ในระยะเวลาตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกกระบวนการสื่อสาร และมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 7 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “หลังการเรียนรู้ทำให้กล้าสบตากับผู้อื่นขณะสื่อสาร ช่วยให้เข้าใจความรู้สึกและเปิดใจกับผู้อื่นมากขึ้น เหมือนเราได้ทลายกำแพงกันระหว่างเรากับคนบางคนเอาไว้ เช่น ครอบครัว” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ตอนนี้สามารถมองตากับผู้อื่นได้อย่างไม่เขินอาย ทำให้รับรู้ถึงความจริงใจจากผู้อื่นได้ว่าเค้ารู้สึกแบบนั้นจริง” นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้สรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ วิธีการและมารยาทในการสบตา การกล้าสบตากับเพื่อนใหม่ การรับรู้ความรู้สึกผ่านสายตา การแสดงความจริงใจให้แก่กันและกันได้

ภาพที่ 4. 19 การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

7) การออกเสียง

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการออกเสียงด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกาย ประกอบเสียงเพลง โดยผู้เรียนทุกคนสลับกันออกมานำเต้นเพื่อทำกายบริหารและสร้างบรรยากาศที่ สนุกสนานและทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในกิจกรรมช่วงเช้า จากนั้นจึงฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าเกาซิกิ และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสวดตา ยัมแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการออกเสียง พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การออกเสียงไม่ชัดเจน ทั้งพยัญชนะ คำควบกล้ำ และมีปัญหาการออกเสียงสำเนียงท้องถิ่น (พูดเหนือ) ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ความเคยชินในการใช้สำเนียงท้องถิ่น การขาดการฝึกฝนทักษะการออกเสียงที่ถูกต้อง จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การฝึกออกเสียงที่ถูกต้องชัดเจนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง การฝึกพูดภาษากลางและออกเสียงให้ชัดเจน จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การออกเสียงให้ดังชัดเจน พูดจาชัดถ้อยชัดคำ การออกเสียงได้ถูกต้อง โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ การฝึกฟังการออกเสียงที่ถูกต้องบ่อยๆ การฝึกฝนการออกเสียงที่ถูกต้อง การฝึกพูดกับตนเองแล้วอัดเสียงเพื่อประเมินการออกเสียงของตนเองเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดและสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตตนเอง การสอบถามคนรอบข้างเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการออกเสียงของตนเอง จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้การออกเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมเพลงรัก โดยผู้สอนสาธิตวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ทั้งการเรียนรู้เรื่องการหายใจและพลังเสียง การวางรูปปากเพื่อออกเสียงคำ การเน้นคำ และการออก

3194814983

CD :Thesis 578425727 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

เสียงในการสื่อสาร พบว่า ผู้เรียนสามารถออกเสียงและปฏิบัติตามที่ผู้สอนแนะนำได้ถูกต้องทุกคน มีผู้เรียนบางคนไม่สามารถออกเสียง ร เรือ ได้ แต่ผู้สอนได้ให้กำลังใจให้พยายามฝึกฝนต่อไป หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนมีความมั่นใจและกล้าออกเสียงให้ชัดเจนมากขึ้น ดังที่นักศึกษาคนที่ 10 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “รู้สึกมั่นใจในการออกเสียงมากขึ้น ทำให้รู้ว่าแท้จริงแล้วเราสามารถออกเสียงให้ชัดเจนมีพลังได้ เวลาที่พูดแล้วออกเสียงชัดเจนเสียงดังขึ้นก็ทำให้รู้สึกมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นด้วย” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการออกเสียงได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับบัณฑิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระหว่างการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงที่ดีขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 8 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “รู้สึกมีความมั่นใจมากขึ้น เดิมทีเป็นคนพูดเหน่อทำให้ไม่มั่นใจ แต่หลังจากฝึกบ่อยๆก็พูดและออกเสียงได้ชัดเจนขึ้นเพื่อนก็ชมว่าดีขึ้นมาก” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 24 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ตอนนี้เปลี่ยนมาออกเสียงได้ชัดเจนแล้วรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนใหม่ มั่นใจมากขึ้น กล้าพูดกับคนอื่นมากขึ้น”

ภาพที่ 4. 20 การออกเสียง

8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมโยคะเพื่อยืดเส้นยืดสายและผ่อนคลายร่างกาย และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนั่งสมาธิประมาณ 10 นาที เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายสงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การขาดทักษะในการพูด การใช้ภาษาพูดไม่เหมาะสมกับระดับบุคคล การพูดภาษาไทยปนกับภาษาอังกฤษ การขาดความรู้ในเรื่องระดับภาษา ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ การไม่มีความรู้เรื่องระดับภาษามากพอ การไม่มีความมั่นใจ ไม่ การขาดการฝึกฝน การขาดความรู้ในการใช้ภาษาไทย ความเคยชินติดภาษาจากสื่อสังคมออนไลน์ ความเคยชินกับวัฒนธรรมต่างชาติ จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การศึกษาหาความรู้เรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม การศึกษาคำศัพท์ที่ต้องใช้ฝึกพูดและฝึกฝนการใช้คำศัพท์ที่ถูกต้องและเหมาะสมเป็นประจำ จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ สามารถใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องและเหมาะสม ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับบุคคลระดับต่างๆได้อย่างถูกต้อง โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตตนเอง การสังเกตความพึงพอใจของคู่สนทนา การสอบถามเพื่อนหรือคนใกล้ชิดถึงความเหมาะสมในการสื่อสารว่าตนเองสามารถใช้คำได้ถูกต้อง คนรอบข้างชื่นชม จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุมและทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมว่าจะส่งผลดีต่อผู้พูดและทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนักพูดมืออาชีพ หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็น

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตนเองเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ว่ามีจุดอ่อนด้านใดและควรพัฒนาการใช้ภาษาพูดในด้านใด ดังที่ นักศึกษาคนที่ 21 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “จะนำความรู้มาปรับใช้กับตัวเองให้ใช้คำพูดได้ถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคล และเป็นแบบอย่างที่ดีของการใช้ภาษาให้สุภาพ เพราะต่อไปพวกเราจะเป็นครูในอนาคต” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถนำความรู้จากเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 11 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ดีขึ้น คิดก่อนพูดว่าคำที่จะใช้เหมาะสมหรือไม่ มีคนชมว่าพูดเจ้าน่ารักขึ้น” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 26 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ตอนนี้มั่นใจมากขึ้นเวลาสื่อสารกับคนหลากหลายวัย ทั้งเพื่อน อาจารย์ หรือคนในครอบครัว เวลาพูดจะดูความเหมาะสมของบริบทที่จะพูดก่อน ทำให้การสื่อสารมีความเหมาะสม ตัวเราเองก็สบายใจไม่ต้องมากังวลหลังการพูดเหมือนเคย

ภาพที่ 4. 21 การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

9) การตีความสาร

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการตีความสารด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าเกาซิกิ และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วย

เสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย 10 นาทีเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการตีความสาร พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การตีความสารผิด ผู้ฟังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผู้พูด ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ การขาดทักษะการตีความสาร การขาดความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริง ผู้ตีความสารมีอคติ จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การศึกษาวิธีการตีความสาร การฝึกตีความสารและรับฟังตัวความเป็นกลางไม่อคติ ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เปิดใจกว้างขึ้นในการรับสาร จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การตีความสารได้ถูกต้อง โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ การศึกษาวิธีการตีความสาร การฝึกฝนการตีความให้ถูกต้องเป็นประจำ โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การสังเกตตนเอง และการสังเกตคู่สนทนาว่ามีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและเรียนรู้การออกเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนักแสดงมืออาชีพ โดยผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเปิดใจและตีความสารที่ได้รับด้วยความเป็นกลาง ไม่ใช่อคติ รวมทั้งนำเสนอละครเพื่อให้เพื่อนกลุ่มอื่นได้รับชมและตีความสารจากละครร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ พบว่า ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถตีความสารได้ถูกต้องและสร้างสรรค์ละครให้ผู้ชมได้รับชมอย่างสนุกสนาน หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพุดจูงใจและคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนมีความมั่นใจในการตีความสารมากขึ้น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 19

(สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้เรียนรู้การตีความสารเพื่อทำความเข้าใจความหมายที่ซ่อนอยู่ให้ลึกและตรงประเด็น จากแต่ก่อนเป็นคนที่ฟังไม่ค่อยเข้าใจ ไม่ตั้งใจตีความให้ดีทำให้เกิดการทะเลาะกับเพื่อน แต่จากนี้จะเปิดใจและตีความสารหรือรับฟังอย่างเป็นกลาง มีความเข้าใจและต่อกัน” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจซึ่งกัน โดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการตีความสารได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะเวลาการฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดคุยและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดยพูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระยะเวลาการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการตีความสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 16 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “นำความรู้เรื่องการตีความสารมาปรับใช้ในชีวิต ทำให้รับฟังและตีความหมายได้ดีมากขึ้น เข้าใจผู้พูด สามารถรับรู้ความหวังดีหรือความรู้สึกของผู้พูดที่รักเราได้” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 30 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ตอนนี้เข้าใจและตีความสารที่คนใกล้ตัวสื่อในทางที่ดีขึ้น เช่น คนในบ้านเตือนเพราะความเป็นห่วงและรักเรา จึงไม่หงุดหงิดหรือทะเลาะกันเหมือนแต่ก่อน ทำให้เข้าใจกันมากขึ้น”

ภาพที่ 4.22 การตีความสาร

10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสท่าโยคะเพื่อยืดกล้ามเนื้อและผ่อนคลาย และทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงโดยให้ผู้เรียนนอนในท่าโยคะแบบนอนตาย 10 นาทีเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สงบ มีสมาธิ จากนั้นจึงทำกิจกรรมการเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก โดยการให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนใหม่และทำกิจกรรมสบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์ เพื่อให้ผู้เรียนผ่อนคลายและพร้อมทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและฝึกฝนการสื่อสารระหว่างบุคคลกับผู้อื่น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ พบว่ามีปัญหา ได้แก่ การสื่อสารไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้พูดไม่มีความน่าเชื่อถือ ผู้พูดขาดบุคลิกภาพที่ดีในการสื่อสาร ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มและระดมสมองเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา พบว่า สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ผู้พูดขาดความรู้ในเรื่องที่จะพูด มีการใช้คำพูดกำกวม ความไม่มั่นใจในตนเอง ความเคยชิน การมีสภาพจิตใจที่ไม่พร้อมในการสื่อสาร การมีสิ่งรบกวน เช่น มีเสียงดัง การแต่งกายไม่ถูกกาลเทศะ จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ ผู้เรียนได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหา ได้แก่ การศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่จะพูดให้เพียงพอ การฝึกพูดให้ชัดเจน การฝึกทักษะการพูดและพัฒนาบุคลิกภาพ การวางตัวให้มีความน่าเชื่อถือ การรับรู้สภาพอารมณ์ของผู้ฟัง การพิจารณาความเหมาะสมของกาลเทศะ สถานที่ และเวลาให้เหมาะสม การตรวจสอบข้อมูลให้ดีก่อนสื่อสาร จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติโดยระบุเป้าหมาย ได้แก่ การสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์ การสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้ส่งสาร โดยมีวิธีการดำเนินการ คือ การศึกษาหาความรู้และฝึกทักษะการพูด การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้พูดให้มีความน่าเชื่อถือ การสร้างความมั่นใจในการสื่อสาร โดยวางแผนการฝึกปฏิบัติภายในระยะเวลา 1 เดือน วิธีการประเมินผล คือ การประเมินตนเอง และการสังเกตคู่สนทนาว่ามีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ จากนั้นผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน ในขั้นนี้ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และแนะนำวิธีการแสดงออกเพื่อบุคลิกภาพที่ดี ทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทาง ภาษากาย เพื่อให้ผู้พูดมีความน่าเชื่อถือ จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมพิธีกรรมืออาชีพ โดยผู้สอนพูดจูงใจให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างเต็มที่และกล้าแสดงออก พบว่า ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถสื่อสารกับ

ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ส่งสารพูดจาฉะฉานชัดเจน มีบุคลิกภาพที่ดี สื่อสารได้ตรงประเด็นและ กระชับ หลังจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงทำกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 คือ การสรุปความรู้ผ่านการ สะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน อภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ผู้สอนพูดจูงใจ และคอย กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง พบว่า ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารมากขึ้น มี กำลังใจอยากนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ดังที่ นักศึกษาคนที่ 29 (สัมภาษณ์ 6 มกราคม 2562) กล่าว ว่า “การได้ฝึกการแสดงออกและบุคลิกภาพในการสื่อสารทำให้รู้สึกมั่นใจในการสื่อสารขึ้นมาก จะ นำไปใช้เวลาพูดกับผู้อื่น” จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำ ชมและกำลังใจซึ่งกันโดยการจับคู่ชื่นชมกัน และทำการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำตามขั้นตอนที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถตอบคำถามเรื่องการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ในระยะ การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้พูดจูงใจและให้กำลังใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกใช้ในชีวิตจริง โดย พูดให้ผู้เรียนนึกถึงประโยชน์ต่อตนเองที่จะได้รับ จากนั้นผู้วิจัยจึงติดตามผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ในระยะการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการตีความสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 18 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ได้ปรับปรุงตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดีในการสื่อสาร เพื่อนๆชมว่านำเสนองานได้ดีมาก พูดเก่งขึ้น” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 30 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “เดี๋ยวนี้คิดก่อนพูด และพยายามพูดให้กระชับ ทำให้คนฟังเข้าใจง่ายขึ้น”

ภาพที่ 4.23 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 4.24 การร่วมกันนั่งล้อมวงสรุปความรู้หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากนี้ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนโปรแกรม คือ อาจารย์ผู้ดูแลกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ยังได้ร่วมกันนั่งล้อมวงสรุปความรู้หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ร่วมกับ โดยผู้เรียนทุกคนเห็นว่าความรู้ที่ได้รับจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพราะการทำกิจกรรมกลุ่มมีการกำหนดให้ผู้เรียนสลับกลุ่มอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและสนิทกับเพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้การปรับตัว เปิดใจ มีความมั่นใจและกล้าสื่อสารมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนและรับความรู้และวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆจากเพื่อนคนอื่น ดังที่ นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ชอบที่ได้ทำกิจกรรมจับกลุ่มกับเพื่อนใหม่ ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ความรู้และวิธีการแก้ปัญหาจากคนอื่น ๆ มาปรับใช้ในชีวิตให้ดียิ่งขึ้น” นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้รับความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อความเป็นครูที่ดีในอนาคต สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจูงใจผู้เรียน การใช้สายตาสื่อสารกับนักเรียน การมีบุคลิกภาพที่ดี การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การพูดสอนและสื่อสารให้เหมาะสมกับช่วงวัย การแสดงออกที่เหมาะสม การพูดอ่อนน้อมถ่อมตน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน การรับฟังความคิดเห็นของเด็กนักเรียน การพูดให้กำลังใจผู้อื่น การเข้าสังคม การเข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของนักเรียน การนำเทคนิคคลื่นสมองต่ำไปใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดสมาธิ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความมั่นใจในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

จากผลการเรียนรู้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทั้ง 10 หัวข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้อง

และเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสทั้ง 6 ชั้น ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนสมองต่ำ การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน และ การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และ ทักษะ นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการจัดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการบริหารเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้อยู่ในระยะเวลาเหมาะสม ไม่นานเกินไป แต่ก็ไม่ควรเร่งผู้เรียน เพราะการทำกิจกรรมบางอย่างจำเป็นต้องให้เวลาผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปและตกผลึกทางความคิดเกิดเป็นคำตอบในการเรียนรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเอง นอกจากนี้การให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนนั้นมีความสำคัญมากต่อการทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการลงมือปฏิบัติได้สำเร็จ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ภาคผนวก จ) เพื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษาก่อนและหลังการทดลอง

1.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ

1.4 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้

1.5 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะสามารถอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

รายละเอียดแสดงตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4. 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	23.33
หญิง	23	76.67
รวม	30	100.00
2. อายุ		
20-22 ปี	30	100.00
รวม	30	100.00
3. ชั้นปี		
ชั้นปี 3	30	100.00
รวม	30	100.00
4. คณะ/สาขาวิชา		
สาขาวิทยาศาสตร์	12	40.00
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	18	60.00
รวม	30	100.00
5. ภูมิภาคที่อยู่ปัจจุบัน		
ภาคกลาง	27	90.00
ภาคตะวันตก	3	10.00
รวม	30	100.00
6. การเข้าร่วมกิจกรรม		
ไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล	30	100.00
เคยผ่าน	0	0.00
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.67 ทั้งหมดมีอายุตั้งแต่ 20-22 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 100 ศึกษาศาสาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.00 และศึกษาศาสาวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 60.00 อาศัยอยู่ในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 90.00 ภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 10.00 และทั้งหมดไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับ นิสิตนักศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง

สมรรถนะการสื่อสาร	กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	SD	t-test	p-value
แรงจูงใจ	ก่อนการทดลอง	30	4.17	0.48	-3.962	0.000*
	หลังการทดลอง	30	4.60	0.34		
ความรู้	ก่อนการทดลอง	30	3.42	0.63	-8.559	0.000*
	หลังการทดลอง	30	4.57	0.38		
ทักษะ	ก่อนการทดลอง	30	3.73	0.46	-6.776	0.000*
	หลังการทดลอง	30	4.51	0.42		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง

สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีประสิทธิภาพ

1.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4. 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจก่อนและหลังการทดลอง

แรงจูงใจ	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
1. ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง	4.00	0.87	4.60	0.56	เพิ่มขึ้น
2. ฉันอยากมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น	4.20	0.76	4.80	0.41	เพิ่มขึ้น
3. ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก	4.43	0.57	4.70	0.47	เพิ่มขึ้น
4. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน	4.03	0.61	4.43	0.57	เพิ่มขึ้น
5. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแสดงห่วงใยต่อผู้อื่น	4.13	0.73	4.70	0.47	เพิ่มขึ้น
6. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกับผู้อื่น	4.03	0.61	4.53	0.51	เพิ่มขึ้น
7. ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น	4.27	0.74	4.63	0.49	เพิ่มขึ้น
8. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	4.07	0.94	4.50	0.51	เพิ่มขึ้น
9. ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	4.57	0.63	4.67	0.55	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันทายกมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.80 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.41 รองลงมาคือ ฉันท้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก และฉันท้องการสื่อสารเพื่อแสดงห่วงใยต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.47 เท่ากัน และฉันท้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.67 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.55 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันทายกมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น รองลงมาคือ ฉันท้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก ฉันท้องการสื่อสารเพื่อแสดงห่วงใยต่อผู้อื่น และฉันท้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ตามลำดับ

1.4 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้ก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้ก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. ฉันท้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่น	3.53	0.82	4.47	0.57	เพิ่มขึ้น
2. ฉันทรู้กระบวนการสื่อสาร	3.17	0.91	4.40	0.56	เพิ่มขึ้น
3. ฉันทรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร	3.17	0.91	4.43	0.50	เพิ่มขึ้น
4. ฉันทรู้ว่าจะตอบโต้พูดคุยกับผู้อื่นอย่างไรให้เหมาะสม	3.50	0.82	4.53	0.51	เพิ่มขึ้น
5. ฉันทรู้วิธีการใช้คำพูดหรือภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.43	0.97	4.53	0.51	เพิ่มขึ้น
6. ฉันทรู้มารยาทการพูด	4.00	0.64	4.73	0.45	เพิ่มขึ้น
7. ฉันทรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี	3.37	0.76	4.50	0.57	เพิ่มขึ้น

ความรู้	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
8. ฉันทรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว	2.87	0.86	4.63	0.49	เพิ่มขึ้น
9. ฉันทรู้วิธีการสื่อสารผ่านทางน้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม	4.13	0.68	4.57	0.50	เพิ่มขึ้น
10. ฉันทรู้กาลเทศะในการสื่อสาร	3.43	0.94	4.63	0.49	เพิ่มขึ้น
11. ฉันทรู้มารยาททางสังคม	3.27	0.98	4.60	0.50	เพิ่มขึ้น
12. ฉันทรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก	3.47	1.04	4.83	0.38	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันทรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.83 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.38 รองลงมาคือ ฉันทรู้มารยาทการพูด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.73 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.45 และฉันทรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว และฉันทรู้กาลเทศะในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.63 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.49 เท่ากัน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันทรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก รองลงมาคือ ฉันทรู้มารยาทการ ฉันทรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว และฉันทรู้กาลเทศะ ตามลำดับ

1.5 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะก่อนและหลังการทดลอง

ทักษะ	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
1. ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาหรือพูดได้ถูกต้องชัดเจน	3.37	0.85	4.60	0.50	เพิ่มขึ้น
2. ฉันพูดกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ	4.03	0.61	4.47	0.63	เพิ่มขึ้น
3. ฉันสามารถใช้ท่าทางกิริยาที่สุภาพขณะสื่อสาร	3.50	0.97	4.37	0.67	เพิ่มขึ้น
4. ฉันทักทายผู้อื่นด้วยความมั่นใจ	3.87	0.51	4.67	0.55	เพิ่มขึ้น
5. ฉันแสดงออกทางสีหน้าที่เป็นมิตรขณะสื่อสาร	3.93	0.74	4.50	0.57	เพิ่มขึ้น
6. ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร	3.33	0.80	4.27	0.64	เพิ่มขึ้น
7. ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด	3.13	0.82	4.40	0.56	เพิ่มขึ้น
8. ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร	3.87	0.73	4.63	0.56	เพิ่มขึ้น
9. ฉันสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ถูกต้อง	4.07	0.74	4.53	0.51	เพิ่มขึ้น
10. ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร	4.17	0.79	4.60	0.56	เพิ่มขึ้น
11. ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ	3.57	0.94	4.57	0.57	เพิ่มขึ้น
12. ฉันชื่นชมผู้อื่น	3.60	0.56	4.57	0.57	เพิ่มขึ้น
13. ฉันชวนผู้อื่นพูดคุยในหัวข้อต่างๆได้เหมาะสม	4.07	0.69	4.57	0.57	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันทักทายผู้อื่นด้วยความมั่นใจ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.67 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.55 รองลงมาคือ ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.63 และมีค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.56 และ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาหรือพูดได้ถูกต้องชัดเจน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.60 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.50 และฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.60 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.56 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาด้านทักษะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ ฉันตกทายผู้อื่นด้วยความมั่นใจ รองลงมาคือ ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาหรือพูดได้ถูกต้องชัดเจน และฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการทดลองข้างต้น สามารถแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ (ดังภาคผนวก จ) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งแบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่ใช้ทดสอบความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 4- 6 มกราคม 2562 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้จนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถสรุปและตอบคำถามจากแบบทดสอบทั้ง 10 หัวข้อการเรียนรู้ได้ถูกต้องทุกคน สามารถจำแนกคำตอบและความคิดเห็นได้ตามหัวข้อการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เป้าหมายการสื่อสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายความหมายและระบุประเภทของเป้าหมายการสื่อสารได้ถูกต้อง พร้อมทั้งสามารถอธิบายการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตเพื่อให้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการสื่อสารกับคนรอบข้าง โดยการให้ความสำคัญกับเป้าหมายการสื่อสารมากขึ้น เพื่อให้การสื่อสารเข้าใจง่าย มีประสิทธิภาพ ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือเพื่อน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ สนุกสนาน ปลอดภัย ให้กำลังใจ ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำไปปรับปรุงการสื่อสารของตนเองให้ดีขึ้น ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ การสื่อสารเพื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายมากขึ้น เป็นมิตรไมตรีที่ดีต่อกัน ”

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นถึงความสำคัญของแรงจูงใจในการสื่อสารและการสังเกตตนเอง อาทิ “ การสร้างแรงจูงใจ สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง ” “ เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ” และ “ รู้วิธีการในการสื่อสารในสถานการณ์นั้นๆว่าควรใช้วิธีใดในการสื่อสาร ”

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายหมายและความสำคัญแรงจูงใจของในการสื่อสารและการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกได้ถูกต้อง และอธิบายการนำความรู้จากเรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการสื่อสารกับคนรอบข้างอย่างถูกวิธี ไม่ว่าจะเป็นการให้คำแนะนำ การสร้างความสัมพันธ์ต่างๆ ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ เรากลับมาแบ่งปันความรู้สึกกับเพื่อนรอบข้าง ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เพื่อบรรเทาความเหงา ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ คอยแนะนำและเปิดใจรับความรู้สึกกับผู้อื่นรวมทั้งเพื่อนพ่อแม่และคนรอบตัว ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ปรับใช้กับตนเองเพื่อให้เข้าใจความรู้สึกของตนเองและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ”

3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การสื่อสารเพื่อความบันเทิง

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถสรุปความรู้ในการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลินกับผู้อื่นได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำข้อคิดจากการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลินไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ สร้างความสุขเวลาที่อยู่ร่วมกันกับเพื่อนและครอบครัว ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ รู้ว่าต้องพูดกับใคร เวลาไหน ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ปรับเปลี่ยนวิธีสื่อสารกับผู้อื่นให้มีความสุขมากขึ้น ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ คิดก่อนที่จะพูดเพราะเรื่องที่เรารู้สึกดีเหมือนเราก็ได้ ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และปรับปรุงตัวเอง หากพูดเล่นรุนแรงไม่รักษาความรู้สึกผู้ฟัง”

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างอื่นๆยังเสนอความคิดว่า “เพิ่มเสน่ห์ให้กับตัวเองในด้านการสื่อสาร” และ “สื่อสารให้เหมาะสมกับอารมณ์ของผู้ฟัง ”

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายความสำคัญและสรุปการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำข้อคิดจากการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลินไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำมาประยุกต์ใช้กับตัวเอง เพื่อให้ตัวเองมองโลกในมุมมองต่างๆ และปรับเปลี่ยนนิสัยที่ปิดกั้นตัวเองในบางเรื่อง แล้วถ้ามีโอกาสได้พูดพลอบใจ หรือให้กำลังใจคนอื่นก็สามารถโน้มน้าวผู้ฟังให้มีทิศทางความคิดและมุมมองไปในทางที่ดีขึ้น เพราะผู้ฟังจะสามารถรับรู้ความรู้สึกได้จากการพูดที่เข้าใจ และการแสดงออกที่จริงใจกับผู้ฟังจริงๆ ทำให้เราเป็นผู้ฟังที่ดี และผู้ฟังก็ไม่เคืองคว้าง ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ รู้จักมองผู้อื่นและมองตนเองในแง่ดี พูดด้วยความจริงใจ มีความหวังดีให้กับผู้อื่นเสมอ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เปิดใจกับผู้อื่นมากขึ้น มองโลกให้กว้างขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ระบายเพื่อผ่อนคลายความไม่สบายใจของเรา”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการพูดคุยเรื่องเครียดกับครอบครัวกับเพื่อน รับฟังความทุกข์ของเพื่อนและปลอบใจ”

5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายคุณลักษณะของปัจจัยสำคัญในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ทำให้เข้าใจการสื่อสารระหว่างบุคคลมากขึ้น ทำให้เวลาที่ส่งสารต้องระมัดระวังมากขึ้น ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ สื่อสารกับครอบครัว เพื่อน ได้ทั้งหมดเลย มีกระบวนการที่ถูกต้องที่เราสามารถปฏิบัติได้”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำมาปรับปรุงตัวเอง และฝึกให้ตัวเองเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารที่ดีมากขึ้น เพื่อให้การสื่อสารนั้นดีและมีประสิทธิภาพ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ปรับการสื่อสารกับเพื่อนหรือคนรอบข้างให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ระมัดระวังในการสื่อสารให้มากขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอื่นๆที่เข้าใจผิดกันเกิดขึ้น”

6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถปฏิบัติและอธิบายความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการสื่อสารผ่านสายตาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ได้นำไปใช้ในการสื่อความจริงใจกับผู้อื่นผ่านทางสายตามากกว่าการพูด ได้กลับไปมองคนในครอบครัว คนที่เรารัก มันสามารถทำให้เข้าใจความรู้สึกซึ่งมากกว่าการที่เราพูดคุยกัน”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ถ้าที่จะมองตาผู้อื่นอย่างจริงจัง ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้คุยกับเพื่อนและครอบครัวให้เข้าถึงความรู้สึกของคนที่เราคุยด้วย”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ มีประโยชน์ในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการนำเสนองาน การสนทนากับเพื่อน”

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังอธิบายการประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการสื่อสารผ่านสายตาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตด้านอาชีพการงาน ดังนี้ นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ในอนาคตจะต้องประกอบวิชาชีพครู เป็นการสบตาเพื่อทราบถึงลักษณะนักเรียน ความต้องการของนักเรียน รวมถึงความกังวลที่นักเรียนมี” สอดคล้องกับ นักศึกษาคนที่ 6 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ในอนาคตจะเป็นครู ก็อยากสื่อสารความรู้สึกที่จริงใจให้กับนักเรียนผ่านสายตา” และ นักศึกษาคนที่ 7 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ในอนาคตจะไปเป็นครูก็จะนำเทคนิคต่างๆไปใช้ในการทำบุคลิกภาพตัวเองให้ดีระหว่างที่สอนเด็ก”

7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การออกเสียง

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายวิธีการออกเสียงได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการออกเสียงไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ต่อไปจะกล้าพูดออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเราได้ถูกต้อง”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ช่วยทำให้สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมั่นใจ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เปลี่ยนให้เรามีความมั่นใจมากขึ้น แต่ก่อนคิดว่าตัวเองพูดเหนือทำให้ไม่มั่นใจ แต่ตอนนี้รู้แล้วว่าถ้าเราฝึก เราก็ทำได้ดี ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ทำให้เป็นคนพูดจาฉะฉานชัดเจน มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เวลาออกเสียงได้ชัดเจนแล้วรู้สึกว่าเป็นคนใหม่ มีพลังมากขึ้น กล้าพูดกับคนอื่นมากขึ้น ”

8) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายหลักการและความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การสอนหนังสือ การรายงานผล การประกอบธุรกิจ เป็นต้น”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการนำเสนองานโดยการมีบุคลิกภาพที่ดีและใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม พูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ใช้ในการประกอบอาชีพ การเข้าสังคม การสนทนากับบุคคลอื่นที่สูงกว่าเรา(ระดับบุคคล) ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ปรับปรุงการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเอง การเป็นคนขี้โมโหง่าย เครียดง่าย แต่หากเราต้องทำงาน เข้าสังคม เราควรแยกแยะ และเก็บอารมณ์ส่วนตัวของเราเอาไว้ ไม่ควรแสดง”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เพื่อนำมาปรับใช้กับตัวเองให้ใช้คำพูดได้ถูกต้องกับบุคคล และเป็นแบบอย่างที่ดีของการใช้ภาษาให้สุภาพและเหมาะสม”

นักศึกษาคนที่ 6 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการสอนในอนาคตเพื่อไม่ให้ภาษาที่พูดออกไปมันผิด เด็กก็จะได้รับแต่สิ่งที่ถูกต้อง”

9) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การตีความสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายหลักการและกระบวนการตีความสารได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการตีความสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ การรับรู้สารจากคนรอบข้างที่สื่อ เช่น แม่บอกให้เราขับรถช้าๆ สารที่จะสื่อคือ ความเป็นห่วง”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ นำมาปรับใช้ในการใช้ชีวิต ในการตีความหมายให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ได้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิผลมากที่สุด”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ในการฟังข้อมูลข่าวสารและคิดวิเคราะห์ข่าวสารนั้นๆ”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการประกอบอาชีพ การติดต่อสื่อสาร การรับรู้ความรู้สึกของผู้ส่งสารและผู้รับสาร”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ไปใช้สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้กับเพื่อน ครอบครัว และสังคม ไปใช้ในการประกอบอาชีพครู”

10) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถอธิบายวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้ถูกต้อง และสามารถประยุกต์นำความรู้จากเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ จะหัดพูดให้กระชับ คิดก่อนพูด และพูดให้เข้าใจง่ายขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการประกอบอาชีพ การสัมภาษณ์งาน การนำเสนอผลงาน การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “นำมาปรับปรุงตนเองให้มีการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพที่ดีและมีทักษะการสื่อสาร ที่จะสามารถนำไปแนะนำสำหรับบุคคลใกล้เคียง”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการเรียน การประกอบอาชีพในอนาคต พัฒนาศักยภาพของตนจนสื่อสารได้มีประสิทธิภาพ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้ในการเรียน และการประกอบอาชีพครูในอนาคต โดยจะใส่ใจ และปฏิบัติตามหลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ”

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) ซึ่งแสดงถึงความสม่ำเสมอของการปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

กิจกรรม	\bar{X}	SD	ความหมาย
การบริหารกายท่าเกาชิกิหรือโยคะ	4.97	0.18	ทุกครั้ง
การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ด้วยเสียงเพลง	5.00	0.00	ทุกครั้ง
การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก	5.00	0.00	ทุกครั้ง
การฝึกปฏิบัติสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	5.00	0.00	ทุกครั้ง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ด้วยเสียงเพลง การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก และการฝึกปฏิบัติสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X}) เท่ากับ 5.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.00 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ทุกครั้ง ขณะที่การบริหารกายท่าเกาชิกิหรือโยคะ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.97 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.18 ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทุกครั้งเช่นกัน

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ด้วยเสียงเพลง การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก การฝึกปฏิบัติสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และการบริหารกายท่าเกาชิกิหรือโยคะทุกครั้ง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกประจำวัน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกประจำวัน (ดังภาคผนวก จ) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อบันทึกการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการทำกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาตามหัวข้อการเรียนรู้ครบทั้ง 10 ข้อ สามารถจำแนกคำตอบและสรุปการเรียนรู้ ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เป้าหมายการสื่อสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านเป้าหมายการสื่อสาร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “มีจุดหมายในการสื่อสารมากขึ้น สื่อสารกับผู้รับสารอย่างเข้าใจและถูกต้องตามที่เราคาดหวังไว้ และได้รับผลตอบรับอย่างน่าพึงพอใจกว่าแต่ก่อนเยอะ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ พูดตามเป้าหมาย และไม่พูดเลอะเทอะ พูดสิ่งที่ควรพูด”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ กำหนดเป้าหมายในการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้นคำนึงถึงผลลัพธ์ของสิ่งที่จะพูดและสื่อสาร”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ได้ลองสื่อสารกับเพื่อนโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการสื่อสารแต่ละครั้งจะคิดก่อนพูด ผลที่ออกมาคือทำให้เกิดความสบายใจและไม่รู้สึกผิดกับคำพูดที่พูดออกไป เพราะคำพูดที่เราพูดออกไปนั้นได้ผ่านการไตร่ตรองแล้วนั่นเอง”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ หลังจากได้ทำตามสิ่งต่างๆ รู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี พูดคุยกับเพื่อนรู้เรื่องมากขึ้น ได้รับความคิดเห็นที่มีคุณค่าเกี่ยวกับความรู้สึกของคนที่เราสื่อสารด้วย รู้สึกกล้าที่จะพูดคุยกับคนอื่นมากขึ้น รู้สึกไม่โดดเดี่ยวและมีความสุขมากยิ่งขึ้น ”

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ครั้งที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “รู้สึกว่ามีเปลี่ยนแปลง คือ กล้าแบ่งปันความรู้สึกกับเพื่อนมากขึ้น กล้าพูดกล้าคุย แล้วรู้สึกว่าเพื่อนใหม่เพิ่มมากขึ้นทำให้ รู้สึกว่าอย่างไรก็ยังมีคนที่คอยรับฟังปัญหาทุกเวลา รวมทั้งเวลาที่เรามีความสุข”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้สื่อสารกับคุณยายเวลารู้สึกไม่สบายใจ ทำให้ได้รับกำลังใจ อีกทั้งเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ทำให้ได้มองโลกหลายหลายมุมมากขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “กล้าที่จะพูดแบ่งปันความรู้สึกมากขึ้น เปิดใจรับฟังเพื่อนอย่างไม่ตัดสิน”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “มีการแบ่งปันความรู้สึกเพิ่มมากขึ้น จากเมื่อก่อนจะไม่กล้าที่จะพูด จะเก็บไว้คนเดียว มักมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน แต่ตอนนี้เมื่อเปิดใจแล้วพบว่าคนรอบข้างเข้าใจและรับฟังความรู้สึกของเรามากขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “สื่อสารกับเพื่อนๆ แบ่งปันความรู้สึก จากเมื่อก่อนไม่ค่อยคุย ไม่ค่อยสื่อสารกับใคร อยู่คนเดียว แต่เมื่อได้อบรมก็ได้คุยกับเพื่อน ได้คุยแชร์ความรู้สึกซึ่งกันและกัน”

3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ครั้งที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “รู้จักระมัดระวังคำพูดของตนเองก่อนจะพูดมากขึ้น ตอนนี้พูดสิ่งที่ดีเพื่อทำให้ผู้อื่นสนุกสนาน เพลิดเพลินในสิ่งที่เราสนทนา”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “รู้สึกได้ว่าการเปลี่ยนแปลง คือ ทำให้เพื่อนมีความสุข มีความเพลิดเพลินในระหว่างที่เราสื่อสารกัน จากเมื่อก่อนพูดคุยสื่อสารกัน เพื่อนจะงงว่าเราพูดอะไรแต่ตอนนี้ดีขึ้นกว่าเดิม”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้ฝึกการเล่าเรื่องตลกต่างๆ ที่ดูจาก YouTube ให้เพื่อนฟัง ผลตอบรับคือเพื่อนๆ ยิ้มหัวเราะและมีความสุข นอกจากนั้นยังทำให้ตัวเราที่เป็นผู้เล่าเองก็มีความสุขไปด้วย”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ปกติจะเป็นคนนิ่งๆจริงจังกับทุกคำพูด ทุกความรู้สึกของคน ไม่ค่อยมีอารมณ์ขัน แต่ตอนนี้รู้สึกว่าการสื่อสารของคนอื่นมากขึ้น จากเดิมที่เวลาเครียดเพื่อนพยายามเล่าเรื่องตลก เราจะไม่เข้าใจหรือไม่ก็โกรธเพื่อนไปเลย แต่ตอนนี้ก็พยายามดูถึงเจตนาของผู้พูดและเข้าใจเขา”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ มีแรงจูงใจให้พูดคุยสนุกสนานกับเพื่อนมากขึ้น”

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เวลาเพื่อนรู้สึกไม่สบายใจหรือขาดความมั่นใจในตนเอง เราจะพูดให้กำลังใจด้วยคำว่าเธอทำได้แน่ๆ นอกจากนั้นยังมีการชมเพื่อนๆจากใจ พอเพื่อนได้รับคำชมก็จะยิ้ม เพื่อนยิ้มเราก็มีความสุข”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วยบรรเทาความเครียดให้คู่สนทนามากขึ้น ช่วยให้มีสมาธิและความผ่อนคลายและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้สนทนา เช่น เพื่อนตื่นตื่นเวลาจะพรีเซนต์งานหน้าชั้นเรียน เราก็จะพูดให้เพื่อนมีแรงจูงใจในการพรีเซนต์ เพื่อให้ผ่อนคลายและให้กำลังใจเพื่อน”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “วันนี้มีเพื่อนโดนอาจารย์ตำหนิดูคำรุนแรงมาก เราพูดให้กำลังใจจนเพื่อนผ่อนคลายและรู้สึกดีขึ้น ไม่เครียด”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ หลังจากได้เรียนรู้ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น คือ สามารถพูดให้กำลังใจคนรอบข้างให้ลดความไม่สบายใจลงได้ และสามารถให้กำลังใจเพื่อนหรือคนรอบข้างได้อย่างเปิดใจ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ปกติเป็นคนชอบพูดให้เพื่อนผ่อนคลาย พูดเรื่องขำๆแต่สถานการณ์ยิ่งแย่งกว่าเดิม หลังจากผ่านการอบรมทำให้รู้ว่าเวลาเราจะพูดให้เพื่อนสบายใจ ควรดูสถานการณ์ อารมณ์ และปัญหาของเพื่อนด้วยว่าควรสื่อสารแบบไหน”

5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “สามารถทำได้ดีมากขึ้น มีวิธีการเลือกกระบวนการในการสื่อสารได้ดีขึ้นว่าควรใช้แบบใดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้คู่สนทนาเข้าใจได้อย่างถูกต้อง”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ หลังเข้าอบรมทำให้มีการคิดก่อนพูด เรียบเรียงลำดับการพูดได้ดีขึ้น ทำให้การสื่อสารแต่ละครั้งเป็นไปด้วยดี”

3194814983

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ทำให้รู้จักพิจารณาสารมากขึ้นว่า ผู้ส่งสารต้องการอะไร มีความสำคัญอย่างไร และทำให้เรียบเรียงคำพูดได้ดีขึ้น เพื่อนเข้าใจง่ายขึ้น จากที่แต่ก่อนเพื่อนไม่ค่อยเข้าใจสิ่งที่เราพูด”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “หลังจากอบรม เปลี่ยนเป็นคนที่ คิดก่อนพูดมากขึ้น ไตร่ตรองคำพูดมากขึ้น คิดวิเคราะห์คำพูดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งเปิดใจกว้าง”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “สามารถสื่อสารได้ดีมากขึ้นผ่านช่องทางที่เหมาะสม ทำให้คู่สนทนาไม่หลงประเด็นหรือเข้าใจผิด และทำให้ผู้ฟังตอบรับในสิ่งที่เราสื่อสารมากขึ้น สถานการณ์ต่างๆดีขึ้น ทำให้เกิดการเข้าใจและตีความได้ดีขึ้น”

6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “กล้ามองตาผู้อื่น ทำให้เข้าใจความรู้สึกและสื่อสารถึงกันได้อย่างเปิดใจ เหมือนเราได้ทลายกำแพงกันระหว่างเรากับคนบางคน เอาไว้ เช่นครอบครัว”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “กล้าสบตากับคู่สนทนามากขึ้น ทำให้เข้าใจถึงสิ่งที่คู่สนทนาสื่อสารและรับรู้ถึงความจริงใจผ่านสายตาของคู่สนทนาได้ ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ได้สบตากับเพื่อน พบว่าตนเองมีความมั่นใจในการสนทนามากขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “สามารถมองตากับผู้อื่นได้อย่างไม่เขินอาย ทำให้รับรู้ถึงความจริงใจจากผู้อื่นอย่างมากว่าเค้ารู้สึกแบบนั้นจริงๆ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “จากแต่ก่อนคุยกับใครไม่ค่อยสบตา แต่เมื่อได้อบรมและฝึกแล้ว เวลาพูดผมจะสบตาคนมากยิ่งขึ้น สื่อสารได้ดีขึ้น มั่นใจทุกครั้งที่จะออกไปพูดเราจะรู้ถึงความรู้สึกของคู่สนทนาว่าตอนนั้นเค้ารู้สึกอย่างไรโดยการที่เรามองตาขณะสื่อสาร”

7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การออกเสียง

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการออกเสียงโดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดั่งที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “มีการเปลี่ยนแปลง คือ จะคิดคำออกมาก่อนที่จะพูด และออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้อง สามารถพูดในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น”

นักศึกษาคคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ใช้น้ำเสียงได้เหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น ปกติเป็นคนมีน้ำเสียงนิ่ง ถ้าจริงจังหรือคุยเล่น เพื่อนหรือบุคคลรอบข้างจะแยกไม่ออก แต่เมื่อฝึกการใช้เสียงทำให้เพื่อนเข้าใจดีขึ้น”

นักศึกษาคคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ปกติเป็นคนทีพูด ซ.ติดกันแล้วค่านั้นจะไม่ชัดเช่น เซลซี จะอ่านเป็น เซลล์ซี ไม่สามารถพูดเสียง ซ ที่อยู่ติดกันได้ แต่พอค่อยๆฝึกฝนก็สามารถพูดได้คล่องกว่าแต่ก่อน ถึงจะไม่ได้ดีที่สุดแต่ก็ดีกว่าแต่ก่อนมาก”

นักศึกษาคคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ก่อนได้รับการอบรมเป็นคนเสียงเบาและพูดเร็ว เพื่อนฟังไม่ค่อยรู้เรื่อง แต่หลังจากที่ได้อบรมผมพูดได้เสียงดังฟังชัดและพูดช้าลงเล็กน้อย ทำให้การสื่อสารกับเพื่อนและคนอื่นเป็นไปได้ดีขึ้น”

นักศึกษาคคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “พยายามออกเสียงให้ชัดเจนขึ้น มีอุปสรรคคือ สำเนียงท้องถิ่น แต่ตอนนี้พยายามเลือกสถานที่ สถานการณ์ เวลาในการใช้สำเนียงท้องถิ่น เช่น เวลานำเสนองานก็ต้องใช้สำเนียงที่ดูเป็นทางการ”

8) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดั่งที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เดิมเป็นคนทีพูดจาไม่มีหางเสียงและบ่อยครั้งที่พูดคำไม่สุภาพในที่สาธารณะ แต่หลังจากผ่านการอบรมตอนนี้เมื่อพูดกับผู้ใหญ่ก็จะมีหางเสียงตามมา จนเริ่มเป็นนิสัย และพูดคำไม่สุภาพน้อยลงเรื่อยๆ”

นักศึกษาคคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “คิดก่อนพูดมากขึ้น ใช้คำพูดให้เหมาะสมกับคู่สนทนาทั้งอายุ เพศ รวมถึงความสนิทสนม”

นักศึกษาคคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “พิจารณาสถานะของคู่สนทนามากขึ้น ให้ความสำคัญกับการเลือกคำให้เหมาะสมกับระดับของผู้ฟัง มีการคิดและเรียบเรียงถ้อยคำในใจก่อนพูดออกมา และใช้ภาษาวัยรุ่นหรือศัพท์สแลงน้อยลงในชีวิตประจำวันและในโซเชียล”

นักศึกษาคคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เมื่อก่อนก็จะใช้ภาษาถิ่นบ้านตัวเองจนเพื่อนบอกว่าเธอพูดอะไร เราก็จะสื่อสารกับเพื่อนไม่ค่อยเข้าใจกัน หลังจากได้อบรมก็มีการพัฒนาที่ดีขึ้น คือ เราจะใช้ภาษากลางในการสื่อสารกับเพื่อนและครูมากขึ้น ทำให้การสื่อสารเป็นไปได้ด้วยดี”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เป็นคนที่พูดมีหางเสียงขึ้นขนาดยายยังขมว่าน่ารัก รวมถึงการใช้ประโยคหรือใช้คำพูดที่เหมาะสมมากขึ้น”

9) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การตีความสาร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการตีความสาร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ทำให้รู้จักการตีความสารให้ถูกต้องและมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ในการตีความทำให้สามารถเรียบเรียงสารที่ส่งมาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเอาความรู้ที่ได้จากการตีความไปใช้ในการทำข้อสอบ ทำให้เข้าใจข้อสอบที่ทำมากขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ รู้จักคิดวิเคราะห์ก่อนที่จะตีความสารที่ผู้พูดต้องการสื่อ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เมื่อก่อนเป็นคนที่ชอบพูดคุยเล่นโทรศัพท์เวลาเพื่อนนำเสนองาน จึงทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่เพื่อนนำเสนอ แต่พอเราเริ่มสนใจเรื่องที่เพื่อนพูดมากขึ้น ไม่คุยเล่นโทรศัพท์ ตั้งใจรับรู้ตีความก็จะเข้าใจเรื่องที่เพื่อนนำเสนอและนำความรู้ไปใช้ได้”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ หลังจากที่ได้รับการอบรมมาแล้ว ก็พยายามใช้ในสิ่งที่เรียน เช่น เป็นผู้ฟังที่ดี ตั้งใจฟังสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อ มองตาคู่สนทนา และเราจะตีความได้ดีขึ้น ”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ตีความสารต่างๆด้วยเหตุผล ไม่ใช่ใช้อารมณ์ แต่มีบางครั้งที่อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลทำให้ตีความสารผิด แต่พอนึกถึงเจตนาของผู้พูดก็ทำให้หายโกรธได้ ”

10) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ดังที่ นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ หลังจากที่ได้อบรมผมก็สื่อสารกับเพื่อนๆหรือคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สังเกตจากเพื่อนหรือคนรอบข้างชมเราว่าสื่อสารได้เสียงดังฟังชัดและพูดมีความมั่นใจมากขึ้น รู้เรื่องมากขึ้น ทำให้บุคลิกเราดีขึ้น”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ พูดเรื่องที่มีประโยชน์กับผู้ฟังมากขึ้น เวลานำเสนองานก็มีความมั่นใจมากขึ้น มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความสุขทุกครั้งที่ได้ทำการสื่อสารกับเพื่อนๆ”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “พอได้เรียนแล้วคนรอบข้างชื่นชมเราว่าพูดได้ดีขึ้น กล้าพูดมากขึ้น สื่อสารมีประสิทธิภาพดีกว่าแต่ก่อน”

นักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เมื่อก่อนมักตะโกนคุยกับเพื่อน ทำให้การสื่อสารผิดพลาดอยู่บ่อยครั้ง แต่ตอนนี้ได้รู้แล้วว่าสิ่งที่ทำให้การสื่อสารผิดพลาดคืออะไร จึงเลือกที่จะเดินไปคุยกับเพื่อนต่อหน้าในระยะใกล้ดีกว่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร”

นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) กล่าวว่า “มีการเปลี่ยนแปลง คือ เวลาสื่อสารกับบุคคลทั่วไปเรามีการโต้ตอบกับบุคคลนั้นได้อย่างดีมีกระบวนการและมีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น”

จากการวิเคราะห์บันทึกการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างได้ฝึกปฏิบัติและมีการเปลี่ยนแปลงด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในที่ดีขึ้น ทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

สมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ความหมาย
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. เป้าหมายการสื่อสาร	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	เท่าเดิม
2. การสื่อสารเพื่อแบ่งปัน ความรู้	2.87	0.35	3.00	0.00	2.97	0.18	ลดลง
3. การสื่อสารเพื่อความ เพลิดเพลิน	2.93	0.25	2.97	0.18	2.93	0.25	ลดลง
4. การสื่อสารเพื่อสร้าง ความผ่อนคลาย	2.83	0.38	3.00	0.00	3.00	0.00	เพิ่มขึ้น

สมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ความหมาย
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
5. กระบวนการสื่อสาร	2.87	0.35	2.93	0.25	2.97	0.18	เพิ่มขึ้น
6. การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร	3.00	0.00	3.00	0.00	2.97	0.18	ลดลง
7. การออกเสียง	2.83	0.38	2.80	0.41	2.93	0.25	เพิ่มขึ้น
8. การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม	2.97	0.18	2.97	0.18	2.90	0.31	ลดลง
9. การตีความสาร	2.97	0.18	2.93	0.25	2.87	0.35	ลดลง
10. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	2.90	0.31	2.97	0.18	2.97	0.18	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองที่ เพิ่มขึ้น ได้แก่ การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.00 รองลงมาคือ กระบวนการสื่อสาร และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.97 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.18 เท่ากัน และการออกเสียง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.93 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.25 ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองที่ เท่าเดิม ได้แก่ เป้าหมายการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.00

ค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองที่ ลดลง ได้แก่ การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก และการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.97 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.18 เท่ากัน รองลงมาคือ การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.93 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.25 และการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.90 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.31 ตามลำดับ

ผลการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษา พบว่า สาเหตุของค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองที่ ลดลง และเท่าเดิม เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องความกังวลทางสังคมและความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบจากผู้อื่น เมื่อกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นำความรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปประยุกต์ใช้จริง พบว่ามีการเผชิญปัญหาเรื่องการจัดการอารมณ์ตนเอง ความกลัวและความกังวลว่าเพื่อนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมด้วยจะมองว่าตนเองเปลี่ยนไป มีความกังวลว่าเพื่อนจะรับตนเองในแบบที่ดีขึ้นไม่ได้ บ้างก็มีความกังวลว่าตนเองถูกเพื่อนกลุ่มเดิมที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมด้วยตำหนิเรื่องวิธีการสื่อสารที่เปลี่ยนไปและไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มด้วย ดังที่

นักศึกษาคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ กลัวว่าเพื่อนมองว่าเราไม่จริงใจ เพราะเรามีพฤติกรรมเปลี่ยนไป เพื่อนมีทัศนคติลบและติเตียนเราเดิมๆ คิดว่าแนวทางแก้ไขปัญหา คือ ต้องทำดีสม่ำเสมอ อยากให้เพื่อนเห็นว่าเราจริงใจ ”

นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ เพื่อนมาต่อว่าเราว่าโลกสวยเกินไป เราารู้สึกว่าตอนนี้ทัศนคติเรากับเพื่อนแตกต่างกัน พยายามคุยกันแต่ก็ยังไม่ค่อยสบายใจ เหมือนรู้สึกว่าคุณกับเพื่อนที่มาอบรมด้วยกันจะเข้าใจกันมากกว่า”

นักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ถูกเพื่อนว่าเสแสร้ง ทำเป็นพูดจาไพเราะ ไม่เป็นตัวเอง เวลาฟังก็เสียใจ แต่พอได้มาเรียน มาเจอเพื่อนคนอื่นๆ มาเจอผู้สอน ก็ทำให้เราได้ทบทวนตัวเองว่าเราอยากจะเป็นคนแบบไหน ทำให้เรามีกำลังใจ เพราะปัญหานี้ไม่ใช่เราคนเดียวที่เจอ เราเปลี่ยนคนอื่นไม่ได้ แต่เปลี่ยนตัวเราเองได้”

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง

จำนวนครั้งในการประเมิน	N	\bar{X}	SD	F-test	p-value
ครั้งที่ 1	30	2.92	0.13	0.990	0.376
ครั้งที่ 2	30	2.96	0.07		
ครั้งที่ 3	30	2.95	0.14		
รวม	90	2.94	0.12		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า การประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อซ่อมเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันและไม่มีความแตกต่างกัน

จึงสรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันและไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ดังภาคผนวก จ) แบ่งการแสดงผลเป็น 3 ส่วน ได้แก่

7.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

7.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

7.3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนและหลังการทดลอง

มีรายละเอียดดังนี้

7.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อมูลของผู้ตอบ แบบสอบถาม	ก่อน		หลัง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	7	23.33	7	23.33
หญิง	23	76.67	23	76.67
รวม	30	100.00	30	100.00
2. สถานะผู้ประเมิน				
เพื่อนร่วมงาน	30	100.00	30	100.00
รวม	30	100.00	30	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมา เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 23.33 และมีสถานะเป็นเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 100

7.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
1) มีการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง	3.50	0.51	4.50	0.51	เพิ่มขึ้น
2) มีการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น	3.27	0.45	4.73	0.45	เพิ่มขึ้น

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล	ก่อน		หลัง		ความหมาย
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	
3) มีการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความเพลิดเพลิน	3.23	0.43	4.70	0.53	เพิ่มขึ้น
4) มีการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	3.27	0.45	4.67	0.55	เพิ่มขึ้น
5) รู้กระบวนการสื่อสาร	3.33	0.48	4.60	0.56	เพิ่มขึ้น
6) สบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร	3.23	0.43	4.77	0.43	เพิ่มขึ้น
7) พูดเสียงดังฟังชัด	3.40	0.50	4.53	0.57	เพิ่มขึ้น
8) ใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องและเหมาะสม	3.43	0.50	4.43	0.63	เพิ่มขึ้น
9) ตีความคำพูดหรือสารได้ถูกต้อง	3.37	0.49	4.57	0.57	เพิ่มขึ้น
10) สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว	3.30	0.47	4.57	0.63	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ข้อที่เพิ่มมากที่สุด ได้แก่ สบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.77 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.43 รองลงมาคือ มีการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.73 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.45 และมีการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความเพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.53 ตามลำดับ

7.3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	<i>SD</i>	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	30	3.33	0.32	-13.566	0.000*
หลังการทดลอง	30	4.61	0.41		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่าข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มากกว่าก่อนการทดลอง

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าก่อนการทดลอง

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (ดังภาคผนวก จ) มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ข้อความ	\bar{X}	<i>SD</i>	ความหมาย
1. ความสอดคล้องของหลักการกับผู้เข้าร่วมโปรแกรม	4.73	0.45	มากที่สุด
2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์	4.83	0.38	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่ใช้ในโปรแกรม	4.67	0.55	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโปรแกรม	4.63	0.49	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินการของโปรแกรม	4.60	0.50	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของวิธีการเรียนรู้ในโปรแกรม	4.73	0.45	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของวิทยากรในโปรแกรม	4.90	0.31	มากที่สุด
8. ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.73	0.45	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดโปรแกรม	4.47	0.63	มากที่สุด

ข้อความ	\bar{X}	<i>SD</i>	ความหมาย
10. ความเหมาะสมของสถานที่จัดโปรแกรม (หอประชุมชั้น2)	4.73	0.52	มากที่สุด
11. ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ในโปรแกรม (เอกสารประกอบการเรียนรู้ อุปกรณ์ เครื่องเสียง สื่อ)	4.73	0.45	มากที่สุด
12. ความเหมาะสมของการประเมินผลการจัดโปรแกรม	4.73	0.45	มากที่สุด
13. โปรแกรมสามารถพัฒนาให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาได้	4.63	0.56	มากที่สุด
14. การได้รับประสบการณ์ใหม่จากโปรแกรม	4.80	0.41	มากที่สุด
15. ลักษณะของโปรแกรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.87	0.35	มากที่สุด
16. ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรม	4.77	0.43	มากที่สุด
17. ความเหมาะสมของกิจกรรมการปฐมนิเทศโปรแกรม	4.77	0.43	มากที่สุด
18. ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมในโปรแกรม	4.77	0.43	มากที่สุด
19.กิจกรรม			มากที่สุด
19.1. ตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร	4.70	0.47	มากที่สุด
19.2. โลกแห่งความรัก	4.63	0.49	มากที่สุด
19.3. คนมีเสน่ห์	4.70	0.47	มากที่สุด
19.4. การเดินทางของชีวิต	4.63	0.49	มากที่สุด
19.5. นักสื่อสาร	4.63	0.49	มากที่สุด
19.6. กระจกดวงตา	4.73	0.45	มากที่สุด
19.7. เพลงรัก	4.60	0.50	มากที่สุด
19.8. นักพูดมืออาชีพ	4.80	0.41	มากที่สุด
19.9. นักแสดงมืออาชีพ	4.67	0.48	มากที่สุด
19.10.พิธีกรมืออาชีพ	4.67	0.48	มากที่สุด

3194814983

CD :Thesis 5784257227 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ข้อความ	\bar{X}	SD	ความหมาย
20. ความเหมาะสมของกิจกรรมรายบุคคล	4.63	0.49	มากที่สุด
21. ความเหมาะสมของการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้	4.57	0.50	มากที่สุด
22. ความเหมาะสมของการปฏิบัติในสถานการณ์จริง	4.77	0.43	มากที่สุด
23. ความเหมาะสมของเครื่องมือวัดผลโปรแกรม	4.70	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของวิทยากรในโปรแกรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.90 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.31 รองลงมาคือ ลักษณะของโปรแกรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.87 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.35 และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.83 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.38 ตามลำดับ

สรุปได้ว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของวิทยากรในโปรแกรม รองลงมาคือ ลักษณะของโปรแกรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

จากการนำร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้และได้ผลการทดลอง ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นกรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) ผู้สอน 4) บรรยากาศในการเรียนรู้ 5) ผู้เรียน 6) เนื้อหาสาระ 7) วิธีการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 11) การประเมินผลการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นต่อนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และส่งผลต่อนิสิตนักศึกษาทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สุขภาพ

ร่างกาย และสังคม โดยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน การจัดการการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างความสำเร็จในมหาวิทยาลัย ความสำเร็จในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความสำเร็จในอาชีพการงาน เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าว โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจึงมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและเตรียมความพร้อมด้านการสื่อสารแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

2) วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

3) ผู้สอน

ผู้สอนมีความสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นต้นแบบที่ดีแก่ผู้เรียน คุณสมบัติของผู้สอนควรมีความรู้และมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และดำเนินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้สอนควรให้กำลังใจ สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียน ควรใช้คำพูดและการสื่อสารเชิงบวก ไม่บังคับควบคุม ไม่ประเมินหรือตัดสินผู้เรียน อีกทั้งมีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

4) บรรยากาศในการเรียนรู้

ผู้สอนควรจัดบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อทำให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลายและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม ประกอบด้วย

4.1) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนรู้สึกผ่อนคลาย มีอารมณ์ดี มีความสบายใจ มีความสุข และเป็นมิตรซึ่งกันและกัน สามารถสร้างได้โดยการทำกิจกรรมผ่อนคลายก่อนการเริ่มเรียน และผู้สอนพูดชื่นชม ให้กำลังใจ ไม่ตำหนิหรือบังคับผู้เรียน มีการสื่อสารและใช้คำพูดด้านบวก เป็นต้น

4.2) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้สอน ทีมงานหรือเจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มุ่งเน้นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถสร้างได้โดยการสบตา การยิ้มแย้ม การทักทาย การชื่นชม การให้กำลังใจ หรือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทุกคนมี

ความสุข มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แบ่งแยก ไม่ประเมินตัดสิน ทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจและมี
ความสุขในการเรียนรู้ร่วมกัน

4.3) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้เชิงกายภาพ สถานที่จัดอบรมควรมีพื้นที่ที่กว้าง
เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าอบรม มีความสะอาด มีอุณหภูมิเหมาะสม ไม่มีเสียงรบกวน มีแสงสว่าง
เพียงพอ และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม เช่น คอมพิวเตอร์ จอภาพ
เครื่องฉายภาพ ไมโครโฟน ลำโพง เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

5) ผู้เรียน

นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความสนใจพัฒนาตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง
บุคคลและมาเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยความสมัครใจ

6) เนื้อหาสาระ

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษาได้กำหนดเนื้อหาสาระรวม 10 หัวข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การ
สื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย
5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูด
ที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม
ขอบเขตเนื้อหาสาระของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและควรมีความ
ยืดหยุ่นในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการเรียนรู้และระดับ
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้โปรแกรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี
ประสิทธิผลในการเรียนรู้อย่างสูงสุด ผู้ที่นำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปประยุกต์ใช้ควรวัดระดับสมรรถนะการ
สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มผู้เรียนโดยใช้แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง
บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาก่อนการเรียนรู้ เพื่อให้ได้รับผลระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มผู้เรียนและสามารถนำมาใช้ในการกำหนดเนื้อหาสาระได้สอดคล้องตรง
กับความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด

7) วิธีการเรียนรู้

วิธีการเรียนรู้ที่ใช้ควรมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งการพูดและการฟัง และ
มุ่งเน้นการแสดงพฤติกรรมสื่อสารที่สะท้อนถึงความเข้าใจจากการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่
เรียนไปปฏิบัติเพื่อสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมได้ นอกจากนี้วิธีการเรียนรู้ที่

ใช้ควรมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับผู้เรียนทั้งด้านความต้องการในการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ และความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีวิธีการเรียนรู้ ได้แก่ การปฐมนิเทศผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา การเข้าฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา การจัดกิจกรรมรายบุคคล การปฏิบัติในสถานการณ์จริง การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งอาจเลือกวิธีการเรียนรู้ทั้งหมดหรือบางประเภทไปใช้ตามความจำเป็น

8) เทคนิคการเรียนรู้

ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยการกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ควรบังคับหรือควบคุมการกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเทคนิคการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมตัวต่อ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ เป็นต้น ทั้งนี้การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยการกำหนดเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

9) สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน สิ่งสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ผู้สอนต้องเข้าใจลักษณะ วิธีการใช้ และประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้แต่ละประเภทว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้มากน้อยเพียงใด โดยอาจเลือกใช้สื่อเพียงบางประเภทที่เพียงพอต่อความจำเป็นและปริมาณทรัพยากรที่มี นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ควรมีความทันสมัยและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและประหยัด เช่น สื่อออนไลน์ แอปพลิเคชัน เป็นต้น เพราะผู้เรียนในปัจจุบันนิยมใช้โทรศัพท์มือถือเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่ตนเองสนใจ อาจมีการนำสื่อวีดิทัศน์เพื่อบันทึกภาพเคลื่อนไหวมาใช้ในการนำเสนอพัฒนาการของผู้เรียนที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และสะท้อนการเปลี่ยนแปลงตนเอง ขณะเดียวกันผู้สอน

อาจช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนด้วยการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องสมรรถนะ การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ศึกษาข้อมูลได้สะดวก เนื่องจากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสาร ตำรา หรือหนังสือที่เกี่ยวกับสมรรถนะ การสื่อสารระหว่างบุคคลที่เขียนเป็นภาษาไทยยังมีไม่แพร่หลายในปัจจุบัน

10) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อ พัฒนาตนเอง การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนความคิด ซึ่งการร่วมกันเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารกับผู้อื่น ได้ฝึกการพูด การฟัง และการแสดงออกที่ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนาตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนได้มองตนเอง เพื่อเรียนรู้และยอมรับว่าตนเองมีข้อผิดพลาดหรือปัญหาการสื่อสารด้านใดที่ควรแก้ไข ซึ่งผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยการระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การลงมือ ปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างพฤติกรรมใหม่ด้านการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และการสะท้อนความคิดช่วยให้ผู้เรียนได้สรุปความรู้ ตกผลึกทางความคิด และเสนอแนวทางการนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ การจัดกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนทุกคนมีความผ่อนคลาย สบายใจ และมีความ พร้อมในการเรียนรู้เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้เปิดใจ มีอารมณ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

10.1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

10.1.1) ผู้เรียนและผู้สอนควรร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสร้างความผ่อนคลาย ก่อนเริ่มเรียน ซึ่งกิจกรรมที่มีความเหมาะสมควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีคลีนสมองต่ำ ได้ผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาวะที่พร้อมจะเรียนรู้ มีความผ่อนคลาย มีอารมณ์ดี รู้สึกปลอดภัย และมีความไว้วางใจซึ่งกัน

10.1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มควรมี หัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถามสมาชิกในกลุ่ม ในระยะเริ่มต้นผู้สอนควรมีการให้ความรู้และ อธิบายวิธีการตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การถามคำถามเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยรูปคำถาม ที่ใช้ควรเป็นประโยคคำถามปลายเปิด

10.1.3) ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้ บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจ กัน

10.2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

10.2.1) ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศ
คลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

10.3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ

10.3.1) ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการ
ปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการ
ดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

10.3.2) ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

10.4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้าง
ภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

10.4.1) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่
ผู้เรียน

10.4.2) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก
ในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

10.5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้าน
บวกแก่ผู้เรียน

10.5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความ
คิดเห็นของตนเอง

10.5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน

10.5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เพื่อ
นำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

10.5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้
คำชมและกำลังใจ

10.5.5) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

10.6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

10.6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ
โดยผู้สอนคอยให้กำลังใจ สนับสนุน เป็นมิตร และไม่เร่งรัดผู้เรียน

11) การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ และควรใช้วิธีการประเมินผลการ
เรียนรู้ที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา แบบทดสอบ แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้าง

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบบันทึกประจำวัน แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ควรยึดหลักการประเมินผลการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ อาจมีการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้เพียงบางประเภทตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากสภาพของผู้เรียน ระยะเวลา วิธีการเรียนรู้ เป็นต้น

12) ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้เรียนจะได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษาด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถในการแก้ไขปัญหาการสื่อสารที่เผชิญในชีวิต มีความสามารถในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

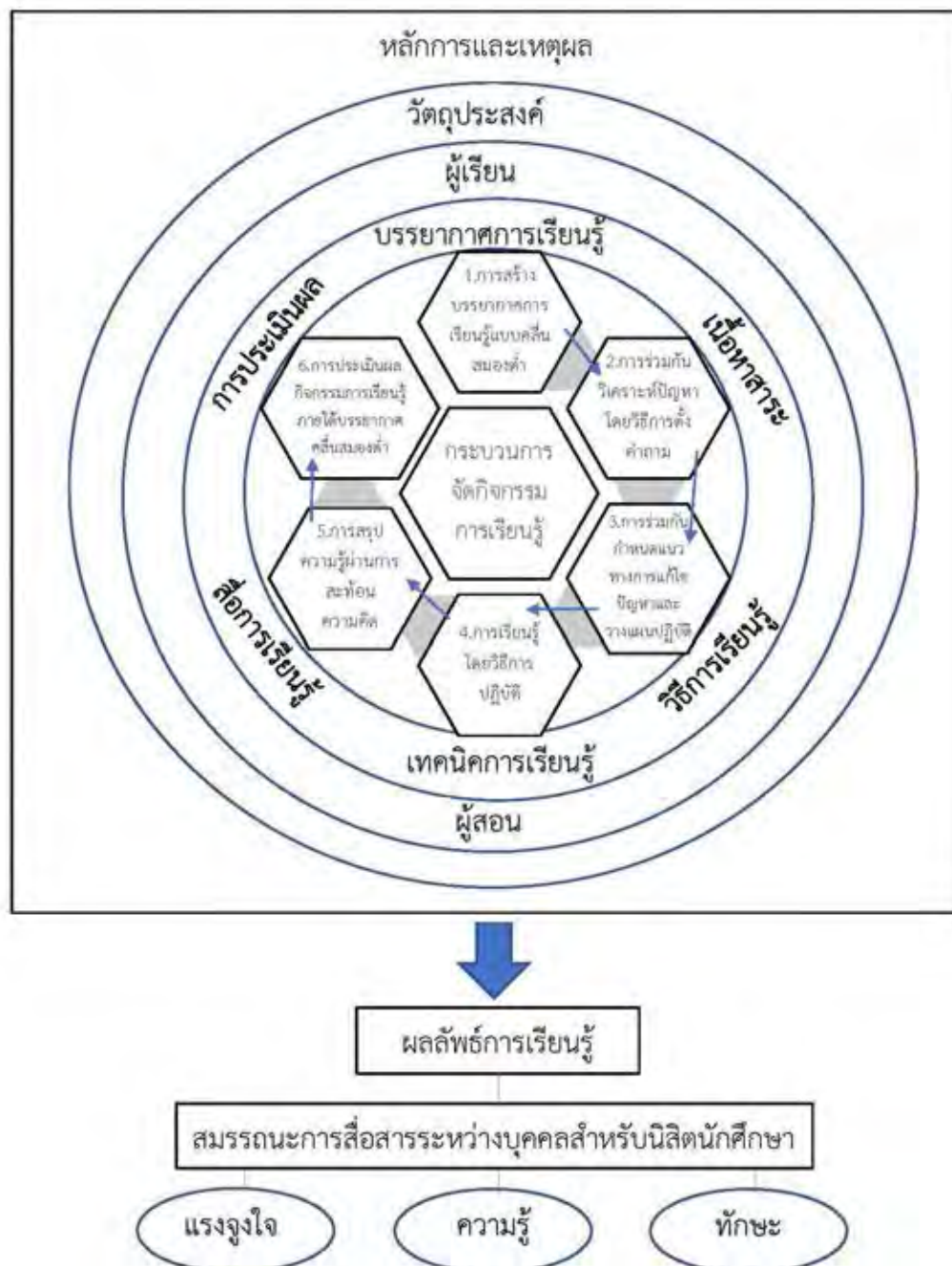
จากการอธิบายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้สอน บรรยากาศในการเรียนรู้ ผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดสามารถพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอกรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้วยแผนภาพดังต่อไปนี้

3194814983

ภาพที่ 4.25 แสดงกรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

กรอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นโดยการสนทนากับกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นักการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจารย์ วิทยากร และ นิสิตนักศึกษา จำนวน 20 คน (รายนามดังภาคผนวก ค) สามารถนำเสนอข้อมูลได้เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.3 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดโปรแกรมมีประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดคุณสมบัติผู้สอน 2) การจัดการและบริหารโปรแกรม และ 3) การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การกำหนดคุณสมบัติผู้สอน

ผู้สอนมีความสำคัญต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพราะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน ในการกำหนดผู้สอนเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนควรมีการศึกษาข้อมูลและมีการกำหนดคุณสมบัติผู้สอนโดยเลือกจากคุณสมบัติดังนี้

1.1) มีความรู้และมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ สามารถสื่อสารและมีการแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีและสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน

1.2) มีความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ อีกทั้งมีความเข้าใจหลักการของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถดำเนินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากแนวคิดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) มีคลื่นสมองต่ำ ผู้สอนควรมีคลื่นสมองต่ำ มีอารมณ์ดี มีการสื่อสารและการแสดงออกด้านบวกที่มีความรักและความเมตตาแก่ผู้เรียน มีรอยยิ้ม คำชม สบตา ทักทาย ให้กำลังใจ และชื่นชมผู้เรียนเสมอ นอกจากนี้ควรมีความเอาใจใส่ ความเข้าใจ การเห็นอกเห็นใจ และปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความรักอย่างจริงใจ เพราะทำให้ผู้เรียนเปิดใจ เห็นคุณค่าในตนเอง รู้สึกผ่อนคลาย และมีกำลังใจในการเรียนรู้

2) การจัดการและบริหารโปรแกรม

ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึงการจัดการและบริหารโปรแกรม เพื่อให้การประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

2.1) การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และประโยชน์ของโปรแกรม โดยโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล และมีความคาดหวังว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

2.2) การทำความเข้าใจกระบวนการและองค์ประกอบของโปรแกรม ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม และคำนึงถึงองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งมี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ คุณสมบัติของผู้เรียน คุณสมบัติของผู้สอน วิธีการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

2.3) การจัดการประชาสัมพันธ์ ควรมีการวางแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา แก่บุคคล มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้และเข้าใจถึง วัตถุประสงค์และความสำคัญของโปรแกรม อันจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้จัดโปรแกรม ควรพิจารณาถึงวิธีการสื่อสาร รูปแบบการสื่อสาร สื่อ และช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์ การประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

2.4) การวางแผนการดำเนินงาน ควรคำนึงถึงความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นหลัก เช่น ความต้องการในการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมกิจกรรม และประโยชน์ของผู้เรียน นอกจากนี้การวางแผนการดำเนินงานควรมีความยืดหยุ่นและยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานจริงมีประสิทธิภาพและสามารถปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

2.5) การจัดการงบประมาณ ควรวางแผนและจัดการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ เช่น ค่าสื่อและอุปกรณ์การเรียน ค่า สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ

2.6) การจัดการด้านบุคลากร ควรมีการวางแผนการบริหารจัดการและการสื่อสาร ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทีมงานทุกฝ่ายได้เข้าใจวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้การทำงานขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.7) การจัดการระยะเวลา ควรมีความยืดหยุ่นในการพิจารณาและจัดการระยะเวลา การจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม โดยมุ่งเน้นสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาเป็นประเด็นสำคัญ จากนั้นจึงกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมเป็นตัวแปรตามว่าอยากให้เกิดผลลัพธ์ใดแก่ผู้เรียน ซึ่งโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีระยะเวลาการจัดกิจกรรมรวม 108 ชั่วโมง แต่ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถเข้าเรียนได้ครบตามระยะเวลาดังกล่าว ผู้จัดโปรแกรมสามารถวางแผนและกำหนดระยะเวลา การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และแผนการ เรียนรู้

นอกจากนี้ ผู้จัดโปรแกรมควรมีการจัดการและบริหารโปรแกรมโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสม เช่น สถานที่ สื่อการเรียนรู้อันอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อให้ การจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3) การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้จัดโปรแกรมควรสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ทั้งบุคคล องค์กร หรือชุมชน เช่น ผู้อำนวยการ อธิการบดีมหาวิทยาลัย ฝ่ายบริหารจัดการกิจกรรมนิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เจ้าขององค์กร ผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือบุคคลในชุมชน เป็นต้น เพื่อเป็นการชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในด้านการสนับสนุน การให้ความร่วมมือ การกระทำ หรือการร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษา เช่น การอนุมัติการดำเนินการ การติดต่อประสานงาน การให้ความช่วยเหลือทั้งด้านทรัพยากร งบประมาณ ด้านสถานที่จัดกิจกรรม ด้านแหล่งเรียนรู้ หรือการดำเนินงานของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาให้สัมฤทธิ์ผล แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การสร้างการรับรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการสื่อสารเพื่อการแนะนำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รู้จักและทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการ และความสำคัญของโปรแกรม ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้จัดโปรแกรมควรมีการแนะนำตนเองและแนะนำโปรแกรมเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดโปรแกรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันด้วยความสมัครใจและความเต็มใจอันจะนำไปสู่การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมร่วมกันในลำดับต่อไป

3.2 การตัดสินใจในการมีส่วนร่วม เป็นการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายและการให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งด้านกลวิธี ทรัพยากร งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ การประเมินผล หรือปัจจัยอื่นๆที่จำเป็นต่อการดำเนินการของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.3 การดำเนินการในการมีส่วนร่วม เป็นการลงมือให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม หรือด้านกายภาพ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านสถานที่จัดกิจกรรม อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ ทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ การประสานงาน หรือการเป็นบุคลากรอาสา เป็นต้น เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

3.4 การรายงานผลจากการมีส่วนร่วม เป็นการนำเสนอข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านรายละเอียดและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเสร็จสิ้น เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของตน ในขั้นตอนนี้ผู้จัดโปรแกรมสามารถนำผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของผู้เรียนและผลการประเมินโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต

นักศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพราะสามารถแสดงถึงพัฒนาการในการเรียนรู้และประโยชน์อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษาในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ

จากการอธิบายข้างต้น สรุปได้ว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามีประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดคุณสมบัติผู้สอน การจัดการและบริหารโปรแกรม และการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน ทีมงาน และบริบทของวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้เรียนควรมีหลักปฏิบัติดังนี้

1.1) ผู้เรียนควรมาเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยความสมัครใจ ทั้งนี้ผู้จัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสามารถทำได้โดยการประชาสัมพันธ์ถึงผลลัพธ์การเรียนรู้และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ควรมีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถให้ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายได้ครบถ้วน เช่น เว็บไซต์ โปสเตอร์ และที่สำคัญควรเข้าถึงและประชาสัมพันธ์จากสื่อบุคคลที่เป็นผู้นำความคิด (Opinion Leader) ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น เพราะมีส่วนช่วยให้ข้อมูลและมีอิทธิพลในการจูงใจนักศึกษา นอกจากนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจเข้าร่วมโปรแกรมได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและสามารถตัดสินใจเข้าร่วมโปรแกรมด้วยความสมัครใจ

1.2) ผู้เรียนควรได้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความผ่อนคลายและความสบายใจก่อนการเรียนรู้ เช่น โยคะ การทำสมาธิ การสันทนาการ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวควรกำหนดจากกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจและความสบายใจของผู้เรียนที่อาจมีภูมิหลังและลักษณะแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้จัดกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่นในการกำหนดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย สบายใจ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งการทำกิจกรรมเพื่อสร้างความผ่อนคลายจะทำให้มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนิ่มสบายใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันในด้านบวก มีความเคารพและให้เกียรติกัน มีรอยยิ้ม ชื่นชม ให้กำลังใจ ไม่แบ่งแยก และช่วยเหลือสนับสนุนกันในการเรียนรู้

1.3) ผู้เรียนควรนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติในชีวิตจริงโดยการปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อสร้างนิสัยใหม่และพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

วิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติในชีวิตจริงโดยการปฏิบัติซ้ำ ๆ สามารถทำได้โดยการให้ผู้สอนทำหน้าที่จูงใจและให้กำลังใจผู้เรียนในทุกๆ การเรียนรู้ โดยการพูดจูงใจให้ผู้เรียนคิดถึงเป้าหมายที่คาดหวังและผลที่จะได้รับการฝึกปฏิบัติสม่ำเสมอว่าจะเกิดผลดีต่อตนเองและสังคมอย่างไร นอกจากนี้สามารถใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อช่วยให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์หาเหตุผลว่าควรเปลี่ยนแปลงตนเองและลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อใคร เพราะอะไร เพื่ออะไร อย่างไร เป็นต้น ซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจในการฝึกปฏิบัติแก่ตนเอง ขณะเดียวกัน ผู้สอนยังมีบทบาทในการส่งเสริมผู้เรียนหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น โดยผู้สอนควรช่วยติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ซึ่งในระหว่างการลงมือฝึกปฏิบัติในชีวิตจริงพบว่าผู้เรียนสามารถเผชิญปัญหาที่แตกต่างกันไปได้ การที่มีผู้สอนคอยติดตามผล ช่วยพูดให้คำแนะนำและกำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งร่วมกันเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงการติดตามผลการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนไม่ท้อถอยในการฝึกปฏิบัติ สามารถจัดความกลัวหรือความกังวลต่อปัญหา มีกำลังใจในการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนได้สร้างนิสัยใหม่ในการสื่อสารที่ดีจนเกิดเป็นสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้สำเร็จ

2) ทีมงาน ทีมงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรได้รับการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมให้ทุกคนมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีคลื่อนิ่มสบายใจ มีอารมณ์ดี เป็นมิตร พูดจาสุภาพ ให้กำลังใจ และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันกับผู้สอนเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนิ่มสบายใจ มีความเป็นมิตร เป็นกันเอง มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และไว้วางใจได้ นอกจากนี้ทีมงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายยังมีส่วนร่วมในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ช่วยทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย สบายใจ มีความไว้วางใจ เชื่อใจต่อบุคคลรอบข้าง ได้ใกล้ชิดและเรียนรู้จากบุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

3) บริบทของวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงบริบทของวัฒนธรรมด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น ศาสนา วัฒนธรรม จารีต ประเพณี เพราะผู้เรียนหรือชุมชนแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด ผู้จัดโปรแกรมควรพิจารณาประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1) วัฒนธรรมองค์กร ชุมชน หรือกลุ่ม ผู้จัดโปรแกรมควรพิจารณาวัฒนธรรม องค์กร ชุมชน หรือกลุ่ม เพราะอาจมีความแตกต่างกันด้านความเชื่อ ธรรมเนียมปฏิบัติ หรือข้อห้าม ต่างๆที่สนับสนุนหรือขัดแย้งกับวิธีการเรียนรู้ของการจัดโปรแกรมสำหรับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าว เพื่อให้สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2) ความแตกต่างทางศาสนา ผู้จัดโปรแกรมควรพิจารณาถึงความแตกต่างทาง ศาสนาของผู้เรียน เช่น ข้อห้ามในการปฏิบัติ ธรรมเนียมและข้อปฏิบัติต่าง ๆ เพราะมีผลต่อการพัฒนา และประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เช่น รูปแบบการจัดกิจกรรม ระยะเวลาการจัดกิจกรรม อาหาร วิธีการ เรียนรู้ การปฏิบัติหรือการทำกิจกรรมกับเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น ดังนั้นผู้จัดโปรแกรมจึงควรศึกษาและ คำนึงถึงประเด็นดังกล่าวในการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.3) ความเป็นส่วนตัว ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของผู้เรียน ควร รักษาความลับของผู้เรียน และไม่นำข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์หรือมีการละเมิดโดยมิได้รับอนุญาต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสบายใจและ ไว้วางใจต่อผู้สอน ทีมงาน และผู้จัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยควรกำหนดให้มีการสื่อสารกับผู้เรียนก่อนการเข้า ร่วมกิจกรรม เช่น การจัดปฐมนิเทศ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีการพูดคุยและอธิบายเพื่อชี้แจงถึง วัตถุประสงค์และความโปร่งใสในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกชั้นตอนแก่ผู้เรียน ซึ่งการสื่อสารเพื่อทำ ความเข้าใจกับผู้เรียนดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีความไว้วางใจและมีความพร้อมในการเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

จากการอธิบายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการ ประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน ทีมงาน และบริบทของวัฒนธรรม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

3.3 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	50.0
หญิง	10	50.0
รวม	20	100.0
2. สถานภาพ		
ผู้ทรงคุณวุฒิ	10	50.0
นิสิตนักศึกษา	10	50.0
รวม	20	100.0

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีสถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.0

สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายเท่ากัน มีสถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ และเป็นนิสิตนักศึกษาเท่ากัน

ตารางที่ 4.17 แสดงข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ข้อ	ข้อความ	\bar{X}	SD	ความหมาย
1.	แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ	4.50	.607	มาก
2.	การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย	4.65	.48936	มากที่สุด
3.	การทำความเข้าใจโปรแกรมฯ	4.55	.68633	มากที่สุด
4.	หลักการและเหตุผล	4.35	.58714	มาก

ข้อ	ข้อความ	\bar{X}	SD	ความหมาย
5.	วัตถุประสงค์	4.40	.59824	มาก
6.	เนื้อหาสาระ	4.50	.60698	มาก
7.	คุณสมบัติของผู้เรียน	4.55	.60481	มากที่สุด
8.	คุณสมบัติของผู้สอน	4.40	.68056	มาก
9.	วิธีการเรียนรู้	4.40	.50262	มาก
10.	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.70	.57124	มากที่สุด
11.	สื่อการเรียนรู้	4.60	.50262	มากที่สุด
12.	การประเมินผล	4.40	.68056	มาก
13.	สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	4.55	.51042	มากที่สุด
14.	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4.65	.48936	มากที่สุด
15.	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ	4.75	.44426	มากที่สุด
16.	บทบาทผู้สอน	4.70	.47016	มากที่สุด
17.	บทบาทผู้เรียน	4.70	.47016	มากที่สุด
18.	บทบาททีมงาน	4.60	.59824	มากที่สุด
19.	การจัดตารางงบประมาณ	4.65	.58714	มากที่สุด
20.	ระยะเวลาการฝึกอบรม	4.70	.47016	มากที่สุด
21.	การประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.55	.60481	มากที่สุด
22.	บริบทของวัฒนธรรม	4.50	.51299	มาก
	รวม	4.5614	.30979	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยรวมมีผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.5614 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ .30979 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.75 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ .44426 รองลงมา คือ กระบวนการจัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ .57124 และ บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน ระยะเวลาการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ .47016 ตามลำดับ

สรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ รองลงมา คือ กระบวนการจัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน ระยะเวลาการฝึกอบรม ตามลำดับ

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา” มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งหมด 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค จำนวน 1101 คน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) มาเป็นกรอบในการพัฒนาโปรแกรม เพราะเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนที่ยังไม่ทราบปัญหาแน่ชัด แต่มีความจำเป็นและต้องการการพัฒนา อีกทั้งมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของโปรแกรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่มีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชนและสังคมนั้น โดยผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนย่อยในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ใน 5 ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ, ขั้นตอนที่ 3 การ

พิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม, ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน และขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

ผู้วิจัยนำแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มากำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เนื่องจากมีหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการหลากหลายและมีความยืดหยุ่น เน้นการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาและการลงมือปฏิบัติจริง สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้แบบคลื่อนสมองต่ำ และมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของนิสิตนักศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ปัญหาหรือความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยนำข้อมูลระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจากขั้นตอนที่ 2 มากำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน อีกทั้งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ด้านสถานที่ทำกิจกรรม ทุกคนเห็นตรงกันว่าควรเป็นห้องประชุมในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพราะผู้เรียนสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้สะดวกและมีความปลอดภัยต่อการทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้

ผู้วิจัยบูรณาการกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ 6 ชั้น ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ จากนั้นผู้วิจัยจึงร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 5) ขั้นตอนการดำเนินงาน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) วิทยากร 8) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9) ระยะเวลาการจัดกิจกรรม 10) ผู้รับผิดชอบ 11) การประเมินผล 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 การทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ข) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังทดลอง โดยดำเนินการจัดกิจกรรมแก่กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 108 ชั่วโมง

2.3 การสรุปผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ผู้วิจัยสรุปผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร โดยผู้วิจัยประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อวัดความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ข) ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาครบระยะเวลา 108 ชั่วโมง เครื่องมือการเก็บข้อมูลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี 7 เครื่องมือ ได้แก่ 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 3 การนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การดำเนินการระยะนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา (Boyle, 1981) ขั้นตอนที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้ ได้แก่ นักการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจารย์ วิทยากร และนิสิตนักศึกษา จำนวน 20 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ค) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ร่างแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และแบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา” ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีผลสรุปการวิจัยดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 1101 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-22 ปี กำลังศึกษาชั้นปี 3 ศึกษาสาขาอื่นๆ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง และไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

1.1.2 สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1) ด้านแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น ตามลำดับ ขณะที่ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง รองลงมา คือ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น และ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 2) ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันรู้มารยาททางสังคม มีรองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี และ ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร รองลงมา คือ ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว และ ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร 3) ด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ รองลงมา คือ ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร และ ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร ขณะที่ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง รองลงมา คือ ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด และ ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร

1.1.3 สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามภูมิภาค พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แต่ละขั้นตอนมีผลดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามีกระบวนการ 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

แนวคิดที่ใช้ในการกำหนดปรัชญาพื้นฐานของโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

การศึกษาและทำความเข้าใจสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวน 30 คน ที่มีความสมัครใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 108 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน และได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้สะดวกและมีความปลอดภัยต่อการทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้

5.1 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 6 ชั้น ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี และเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

5.2 เนื้อหาการเรียนรู้มี 10 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

5.3 เทคนิคการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมตัวต่อ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

5.4 กำหนดบทบาทและแบ่งงานแก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่ 1) ฝ่ายอุปกรณ์และสื่อ 2) ฝ่ายประสานงาน 3) ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม และ 4) ฝ่ายบันทึกภาพ และจัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ กระดาษ ปากกา ดินสอ สีเมจิก สีชอล์ค สื่อเว็บไซต์ [surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com) และสื่อเอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้

5.5 กำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้รวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 6 ระยะเวลา ได้แก่ 1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง โดยดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา โดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ

ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร

ประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามือถือประกอบ 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1) หลักการและเหตุผล การเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นต่อนิสิตนักศึกษา เพราะช่วยให้นิสิตนักศึกษาสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และถือเป็นการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพแก่ประเทศไทยต่อไป

2) วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

3) เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4) คุณสมบัติของผู้เรียน นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความสนใจพัฒนาตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

5) คุณสมบัติของผู้สอน ดังนี้ 1) มีความรู้และประสบการณ์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) มีความรู้และเป็นวิทยากรด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) มีทักษะในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 4) มีความรู้และเข้าใจโปรแกรมนี้เป็นอย่างดี

6) วิธีการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นก่อนเรียน ชั้นระหว่างเรียน ชั้นหลังเรียน

6.1) ชั้นก่อนเรียน ได้แก่ การปฐมนิเทศผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (8 ชั่วโมง)

6.2) ชั้นระหว่างเรียน ได้แก่ การเข้าฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (30 ชั่วโมง) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (17 ชั่วโมง) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการทำกิจกรรมกลุ่ม (24 ชั่วโมง) และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง (25 ชั่วโมง)

6.3) ชั้นหลังเรียน ได้แก่ การประเมินผลผู้เรียน (4 ชั่วโมง)

7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกัน

เสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ

8) เทคนิคการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วม ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบด้วย กิจกรรมตัวต่อ, สถานการณ์จำลอง, บทบาทสมมติ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง, กรณีตัวอย่าง, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

9) สื่อการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน มีความทันสมัย และผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ประกอบด้วย 1) บุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ 2) สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ surveymonkey.com, YouTube 3) เอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้

10) การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

11) บรรยากาศในการเรียนรู้ ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การจัดบรรยากาศเชิงจิตวิทยา 2. การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

จากการอธิบายข้างต้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ของกระบวนการและองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาได้ว่ากระบวนการทั้ง 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม นำมาใช้เป็นกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อให้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถเรียนรู้จากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปและตอบคำถามจากแบบทดสอบทั้ง 10 หัวข้อการเรียนรู้ได้ถูกต้องทุกคน โดยสามารถจำแนกคำตอบ แสดงความคิดเห็น และอธิบายการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ทุกหัวข้อการเรียนรู้

2.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก และการฝึกปฏิบัติสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทุกครั้ง ขณะที่ทำการบริหารกายท่าเก้าอี้กิหรือโยคะบ่อยครั้ง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกประจำวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ฝึกปฏิบัติและบันทึกความเปลี่ยนแปลงของตนเองตามหัวข้อการเรียนรู้ครบทั้ง 10 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระหว่างการทำกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยภาพรวมดีขึ้น

2.2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า ผลการเรียนรู้จากแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า การประเมินผลการเรียนรู้

และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อซ่อมเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

2.2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มากกว่าก่อนการทดลอง

2.2.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของวิทยากรในโปรแกรม รองลงมาคือ ลักษณะของโปรแกรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

ระยะที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึง มีประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดคุณสมบัติผู้สอน 2) การจัดการและบริหารโปรแกรม และ 3) การสร้างการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

3194814983

1) การกำหนดคุณสมบัติผู้สอน ควรมีความรู้และมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ มีความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และมีคลื่นสมองต่ำ

2) การจัดการและบริหารโปรแกรม ควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และประโยชน์ของโปรแกรม ทำความเข้าใจกระบวนการและองค์ประกอบของโปรแกรม มีการจัดการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการดำเนินงาน การจัดการงบประมาณ การจัดการด้านบุคลากร และการจัดการระยะเวลา

3) การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและการร่วมมือกันระหว่างผู้จัดโปรแกรมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยมีแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามขั้นตอน ได้แก่ การสร้างการรับรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การตัดสินใจในการมีส่วนร่วม การดำเนินการในการมีส่วนร่วม การรายงานผลจากการมีส่วนร่วม ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะทำให้เกิดประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษาในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน ทีมงาน และบริบทของวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้เรียน ควรมาเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยความสมัครใจ ควรยึดหลักการมีความรักความเมตตาต่อกันและพัฒนาตนเองให้มีคลื่นสมองต่ำ และจำเป็นต้องนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติในชีวิตจริงโดยการปฏิบัติซ้ำอย่างสม่ำเสมอ

2) ทีมงาน ควรได้รับการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมให้ทุกคนมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันกับผู้สอนเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

3) บริบทของวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงบริบทของวัฒนธรรมด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร ชุมชน หรือกลุ่ม ความแตกต่างทางศาสนา และความเป็นส่วนตัวของผู้เรียน

3.3 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา

ผลการศึกษาแบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ รองลงมา คือ กระบวนการจัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน ระยะเวลาการฝึกอบรม ตามลำดับ

จากการสรุปผลการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 ระยะในข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแผนภาพสรุปงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา” ดังนี้

3194814983

ภาพที่ 5.1 แสดงการสรุปการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ ได้แก่

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ระยะที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

รายละเอียดการอภิปรายมีดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ พบว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านแรงจูงใจในข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง รองลงมาคือฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย และ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น พบว่ามีความสัมพันธ์กับอุปสรรคด้านแรงจูงใจหรือแรงจูงใจของบุคคลเชิงลบ เป็นการหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆกับผู้อื่น ซึ่งอธิบายได้จากปัจจัยด้านความกังวลทางสังคม ความอาย ความไม่เต็มใจในการสื่อสาร ความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบ (Spitzberg and Cupach, 1989) และสอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 4 (สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2562) ที่กล่าวว่า “ไม่กล้าที่จะพูด ชอบเก็บไว้คนเดียว ไม่บอกความรู้สึกของเรา จึงมักมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน” ด้านความรู้ พบว่า ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร รองลงมาคือฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว และ ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร ซึ่งสอดคล้องกับ Sladek and Grabinger (2014) ที่อธิบายลักษณะเฉพาะทางช่วงวัยของนิสิตนักศึกษามีข้อเสียคือการขาดความสามารถการสื่อสารระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับ ัญญลักษณ์ วิระสมบัติ อ่างถึงใน(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558) ที่ระบุว่าข้อเสียของนิสิตนักศึกษาคือการพูดไม่รู้เรื่อง ขาดการจัดระบบความคิด และขาดการฝึกอบรมที่เพียงพอ ด้านทักษะ พบว่าข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง รองลงมา คือ ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด และ ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร สอดคล้องกับ ระวีรัฐ รุ่งโรจน์ (2559) ที่เสนอว่านิสิตนักศึกษามีปัญหาด้านความสามารถการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเผชิญหน้าในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านข้อมูล ความคิดเห็น

อารมณ์และความรู้สึก และสอดคล้องกับ นักศึกษาคนที่ 5 (สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2562) ที่กล่าวว่า “เวลาคุยกับใครไม่ค่อยสบตา เพราะไม่ค่อยกล้า รู้สึกไม่มั่นใจ”

ดังนั้นจึงอธิบายได้ว่านิสิตนักศึกษายังมีปัญหาด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ควรแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับที่ดีมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) ทั้ง 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม พบว่าผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

โดยการอภิปรายมีดังนี้

2.1 ผลการร่างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1. กระบวนการของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม โดยแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาของ Boyle (1981) มุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างผู้จัดโปรแกรมกับผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และมีการสร้างพื้นฐานทางปรัชญาในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อการพัฒนาบุคคลให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดของ Knowles (1980) ที่เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ผู้ใหญ่ ดังนี้ 1) สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง 2) จัดโครงสร้างทางกายภาพ 3) ผู้สอนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการของตัวเอง 4) ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นจริงได้ 5) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ 6) ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และ 7) การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Caffarella (1994) ที่ระบุองค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรมที่ควรพิจารณาและตัดสินใจจำนวน 12 ข้อ ได้แก่ 1) การสร้างพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน 2) การกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม 3) การแยกแยะลำดับความสำคัญความคิดเกี่ยวกับโปรแกรม 4) การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 5) เตรียมการถ่ายโอนการเรียนรู้ 6) สร้างแผนงานการประเมินผล 7) กำหนดรูปแบบ ปฏิทิน และความต้องการของเจ้าหน้าที่ 8) การเตรียมงบประมาณ และการวางแผนเรื่องการตลาด 9) การสร้างแผนการเรียนการสอน 10) ประสานงานในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการปฏิบัติโปรแกรมภาคสนาม และ 11) การประชาสัมพันธ์คุณค่าของโปรแกรม และสอดคล้องกับ Tyler (1986) ที่กำหนดหลักการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 2) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ในการอภิปรายรายละเอียดกระบวนการของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 8 ขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แนวคิดที่ใช้ในการกำหนดปรัชญาพื้นฐานของโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ Tyler (1986) ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่พิจารณาจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ หรือข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้การกำหนดวัตถุประสงค์โปรแกรมเป็นผลมาจากผู้เรียนที่มีความต้องการเรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาโปรแกรม (Cafferella, 2002)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ การศึกษาและทำความเข้าใจสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวน 30 คน ที่มีความสมัครใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 108 ชั่วโมง สอดคล้องกับ Knowles (1978) ที่อธิบายพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ว่าจะมีการเรียนรู้ได้ดีหากตรง

กับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาและจะเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการจัดกิจกรรมทั้งหลายควรคำนึงถึงประเด็นนี้เสมอ และสอดคล้องกับ Brookfield (1986) ที่กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่สำคัญและมีผลต่อการเรียนรู้ว่าผู้ใหญ่จะมาเรียนตามความสนใจและจะเรียนรู้ได้ดีในเรื่องที่ตนเองสนใจ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาชีวิตตนเองและครอบครัว ซึ่งเรื่องที่สนใจจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองและครอบครัว หากเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดหรือไม่เป็นประโยชน์ผู้ใหญ่ก็จะไม่สนใจเรียนรู้ สอดคล้องกับ จงกลณี ชุตินาเทินทร์ (2542) ที่อธิบายลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่ามีความสามารถที่จะรับผิดชอบ เคารพตนเอง และกำหนดวิถีของตนเองได้ **ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์** ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ซึ่งผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการเปลี่ยนแปลงในปัจเจกบุคคล (Caffarella, 1994) สอดคล้องกับ Boone et al. (1992) ที่เสนอว่าการพัฒนาโปรแกรมเป็นความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวผู้เรียน โดยการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังว่าจะเกิดจากผู้เรียน คือ ความรู้ ทักษะ เจตคติ ทั้งนี้การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ทั้งการเพิ่มพูนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในชีวิตเพื่อรับมือกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (อาชัญญา รัตนอุบล, 2550) **ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน** ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอนผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ Knowles (1980) ที่เสนอว่าผู้สอนควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์และระบุความต้องการของตนเอง ซึ่งมีข้อดีคือการภูมิใจในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง มีความผูกพันมุ่งมั่นและยอมรับสิ่งที่ตนเองเป็นผู้กำหนด อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะความรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) สอดคล้องกับ วรรมทิพา รอดแรงคำ (2541) ที่เสนอบทบาทของผู้สอนในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ว่าผู้สอนควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ใหม่ มีส่วนช่วยในการยอมรับและสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เรียน ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ความร่วมมือ การหาแหล่งข้อมูลข่าวสาร และการนำความคิดเห็นไปปฏิบัติ ด้านสถานที่จัดกิจกรรมได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้สะดวกและมีความปลอดภัยต่อการทำกิจกรรม สอดคล้องกับการประสานงานในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานโปรแกรมภาคสนาม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตามแนวคิดของ Caffarella (1994) ที่ระบุว่าต้องมีการจัดอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สอดคล้องกับ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547) ที่เสนอแนวทางการสอนผู้ใหญ่ว่าสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ต้องมีความสะดวกสบาย เหมาะสม ได้รับความไว้วางใจและให้เกียรติผู้เรียน **ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้** กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่อนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน และ 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับ Tyler (1986) ที่เสนอว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องมีความต่อเนื่อง เป็นขั้นตอน และสามารถบูรณาการได้โดยการจัดในรูปแบบการให้ข้อมูลความรู้ แนวคิด ค่านิยม และทักษะ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2547) ที่อธิบายว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งต้องมีสาระการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วยกันเสมอ ผลการเรียนรู้ที่ตามมาประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และวิธีการเรียนรู้อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ต่อไป ด้านเนื้อหาการเรียนรู้มี 10 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Purhonen (2007) ที่แบ่งสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลไว้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม และสอดคล้องกับ Spitzberg and Cupach (1989) ที่เสนอว่าบุคคลจะต้องรู้กระบวนการ ความรู้ทางสังคม แรงจูงใจ และมีทักษะ เช่น การสบตา การจ้องมอง ท่าทาง ความสามารถในการตอบสนอง การตั้งคำถาม การชมเชย การยิ้ม การพยักหน้า การใช้สรรพนาม การแทรกหรือขัดจังหวะ และความชื่นชอบ เพื่อให้เกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านเทคนิคการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมตัวต่อ, สถานการณ์จำลอง, บทบาทสมมติ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง, กรณีตัวอย่าง, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ ซึ่งสอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่ระบุว่าเทคนิคการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาที่เรียนให้แก่ผู้เรียน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การจำลองสถานการณ์จริง ด้านการกำหนดบทบาทแก่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ได้แก่ ฝ่ายอุปกรณ์และสื่อ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม และฝ่ายบันทึกภาพ ทั้งนี้การพิจารณาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงความสามารถของเจ้าหน้าที่หรือ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ผู้รับผิดชอบเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จ (Caffarella, 1994) นอกจากนี้ด้านการกำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้รวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 6 ระยะ ได้แก่ 1) การปฐมนิเทศโปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับ วัลลภ กันทรัพย์ (2534) ที่เสนอว่าการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ และสามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี สิ่งสำคัญคือผู้สอนต้องเลือกวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ **ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน** เป็นการดำเนินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีการเรียงลำดับโดยเน้นความสำคัญของประสบการณ์การเรียนรู้ (Boyle, 1981) สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ที่อธิบายว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ ผู้สอนต้องสนับสนุนและเคารพมุมมองของผู้เรียน และควรปฏิบัติต่อผู้เรียนเสมือนเป็นผู้ร่วมคิดและร่วมสร้างสรรค์ **ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร** ประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับ Knowles (1980) ที่ชี้ว่าควรมีการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจในการกระทำของตนเองตามกิจกรรมการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ยังตรงตามการวัดผลประเมินผลทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เสนอว่าควรมีการติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ควรเป็นการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว และควรใช้เทคนิควิธีการประเมินที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมและลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) และ **ขั้นตอนที่ 8**

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม เป็นการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนาโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดเตรียมการรายงานถึงคุณค่าของโปรแกรมแก่บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้คำแนะนำ และผู้เข้าร่วมโปรแกรม การรายงานผลนี้ควรมีผู้ฟังที่หลากหลายเพื่อพิจารณาประเด็นความต้องการของโปรแกรม (Boyle, 1981)

2. องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามี 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมหดงกล่าวสอดคล้องกับ จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ (2554) ที่พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อพัฒนาสมรรถนะความรู้แห่งตนสำหรับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย พบว่าโปรแกรมมีองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ 1) วัตถุประสงค์ 2) กลุ่มผู้เรียน 3) ผู้สอนประจำกลุ่ม 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล และ 8) สภาพแวดล้อม และสอดคล้องกับ (สารีพันธ์ุ สุภวรรณ, 2545) ที่ศึกษาพบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับเด็กเรื้อรัง คือ 1) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2) กลุ่มเป้าหมาย 3) คุณสมบัติผู้สอน 4) รูปแบบการเรียน 5) เนื้อหาสาระ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อการสอน 8) การวัดและการประเมินผล และ 9) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษายังสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Boyle (1981) ที่ชี้ว่าการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบด้านต่างๆ ทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้เรียน ผู้สอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แหล่งทรัพยากร งบประมาณ สถานที่ การเลือกวิธีการ เทคนิค และอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกด้วยมีความสำคัญต่อการพัฒนาโปรแกรม ดังที่ Tyler (1986) เสนอว่าโปรแกรมเป็นการจัดเตรียมแผนงานที่รวบรวมกิจกรรมทุกอย่างที่จะกระทำ และสอดคล้องกับ Boone et al. (1992) ที่อธิบายว่าการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการวางแผนที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ผู้เรียนตามที่พึงประสงค์ ผลจากการวิจัยพบ 12 องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) **หลักการและเหตุผล** การเสริมสร้าง

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความจำเป็นต่อนิสิตนักศึกษา เพราะช่วยให้ นิสิตนักศึกษาสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และถือเป็นการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพแก่ประเทศไทยต่อไป ซึ่งหลักการและเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ของชาติที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแนวคิดและหลักการการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทยที่มุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษา มีทักษะการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) และสอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ที่อธิบายภาพอนาคตและคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ไว้ว่าควรมีมิติด้านความสามารถ คือ เป็นผู้ที่มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด และทักษะสังคม เป็นต้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ เอกชัย พุทธสอน (2556) ที่เสนอแนวโน้มคุณลักษณะทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนไทยในศตวรรษที่ 21 ว่าควรมีทักษะชีวิตและการทำงาน เช่น ทักษะการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น ดังนั้นการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถอยู่ในสังคมศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) **วัตถุประสงค์** เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Boyle (1981) ที่เน้นหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมโดยศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้วัตถุประสงค์ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด และสอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่จัดบริการแก่บุคคลทุกเพศทุกวัยอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) **เนื้อหาสาระ** เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามี 10 ข้อ ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร และ 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Spitzberg and Cupach (1989) ที่ระบุองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลคือ แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ซึ่งผู้พัฒนาโปรแกรมต้องมีการจัดการว่าเนื้อหาใดที่จะต้องมีการสอนหรือเรียนรู้ในโปรแกรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและทำให้ผู้เรียนสามารถได้รับผลลัพธ์ที่คาดหวัง Boyle (1981) สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เสนอว่าเนื้อหาในแต่ละวิชาควรมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพสังคมของแต่ละ

3194814983

CT :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

กลุ่มเป้าหมาย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555) 4) **คุณสมบัติของผู้เรียน** นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีความสนใจพัฒนาตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สอดคล้องกับ Rogers (1986) ที่อธิบายลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่าเป็นช่วงเวลาที่คุณมีความต้องการจะพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าและต้องการสนองศักยภาพส่วนตนให้มีความทัดเทียมกับคนอื่นในสังคม ผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความตั้งใจหลายประการ เช่น ต้องการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องการความรู้ไปแก้ไขปัญหา ต้องการได้พบเพื่อนใหม่ หรือต้องการได้รับความรู้ ความชำนาญ และทักษะต่าง ๆ เป็นต้น และสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนรู้และอธิบายว่าคุณจะเรียนรู้ได้ดีหากมีความต้องการในการเรียนรู้สิ่งนั้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554) 5) **คุณสมบัติของผู้สอน** ผู้สอนควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีความรู้และประสบการณ์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) มีความรู้และเป็นวิทยากรด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) มีทักษะการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และ 4) มีความรู้และเข้าใจโปรแกรมนี้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ McCroskey, Larson, and Knapp (1971) ที่ระบุองค์ประกอบความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารว่าต้องมีความเป็นผู้รู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ประสบการณ์ ไหวพริบ และความเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่อธิบายว่าครูเป็นผู้สร้างบรรยากาศและเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 6) **วิธีการเรียนรู้** ใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นตอนก่อนเรียน ชั้นตอนระหว่างเรียน และชั้นตอนหลังเรียน สอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่ระบุว่าการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรายบุคคล ให้ผู้เรียนเลือกได้และเหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย 7) **กระบวนการเรียนรู้** ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) และ กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้ (ชั้นนำ) 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถามด้วยการปฏิบัติ 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม (ขั้นสอน) 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน (ขั้นสรุป) 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ ทั้งนี้การบูรณาการกระบวนการของแนวคิดดังกล่าวสอดคล้อง Knowles (1980) ที่ชี้ว่ากระบวนการทางการศึกษาผู้ใหญ่ควรออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีการบูรณาการผสมผสานเนื้อหาให้เข้ากันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ได้ และคำนึงถึงหลักการความต่อเนื่องของกิจกรรมและเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงกันตลอด ดังที่ สุมาลี สังข์ศรี (2545) เสนอว่าปรัชญาการจัด

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะประยุกต์ใช้ปรัชญาหลายปรัชญาผสมผสานกันและยึดหลักการสนองความต้องการของบุคคลและสังคม 8) **เทคนิคการเรียนรู้** เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีส่วนร่วม ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบด้วย กิจกรรมตัวต่อ, สถานการณ์จำลอง, บทบาทสมมติ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง, กรณีตัวอย่าง, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Boyle (1981) ที่ชี้ว่าเทคนิคเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งต้องมีการวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงระดับความรู้ ทักษะ และทักษะของผู้เรียน และสัมพันธ์กับ Knowles (1975) ที่เสนอว่ากิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ด้านความรู้ กิจกรรมที่ควรใช้ เช่น การอ่าน การบรรยาย การอภิปรายเนื้อหา การอภิปรายเป็นกลุ่ม การใช้อุปกรณ์สื่อทัศนศึกษา ด้านทักษะ กิจกรรมที่ควรใช้ เช่น การสาธิตวิธีการ การฝึกซ้อม การทำแบบฝึกหัด การฝึกงาน การแสดงบทบาทสมมติ ด้านทัศนคติ กิจกรรมที่ควรใช้ เช่น การให้อภิปรายอย่างอิสระ การให้คำปรึกษา การยกตัวอย่างเฉพาะกรณี การเล่นเกมต่าง ๆ และด้านความสนใจ กิจกรรมที่ควรใช้ เช่น รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ การแสดงละคร เป็นต้น 9) **สื่อการเรียนรู้** ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน มีความทันสมัยและผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว ประกอบด้วย 1) บุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ 2) สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ surveymonkey.com , YouTube 3) เอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้ นอกจากนี้ควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนโดยการจัดเตรียมสื่อตามความเหมาะสม ซึ่งการกำหนดสื่อการเรียนรู้สัมพันธ์กับแนวคิดของ Boyle (1981) ที่เสนอว่าการเลือกสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก และสอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่อธิบายว่าการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ช่วยในการเรียนการสอน โดยอาจใช้สื่อหลายชนิดผสมผสานกัน (multi-media) 10) **การประเมินผลการเรียนรู้** การประเมินผลการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลตามกระบวนการทางการศึกษาผู้ใหญ่ดังที่ Knowles (1980) เสนอว่า ควรมีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การทดสอบ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้เรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ข้อใด และควรได้รับการพัฒนา ด้านใดต่อไป รวมทั้งสอดคล้องกับสมุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่อธิบายว่าหลักการวัดผลประเมินผลทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรใช้เทคนิควิธีการประเมินที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะของ กิจกรรมและกลุ่มเป้าหมาย 11) **บรรยากาศในการเรียนรู้** ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้โดย มุ่งเน้นเชิงจิตวิทยาเป็นสิ่งสำคัญประการแรก เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีความสุขในการ เรียนรู้ มีความพอใจ รู้สึกเป็นกันเอง และ เห็นอกเห็นใจซึ่งกัน ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศเชิง จิตวิทยา การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม และ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับ Knowles (1980) ที่เสนอว่าบรรยากาศการเรียนรู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ทั้ง บรรยากาศที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ความ สะดวกสบาย และสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา เช่น การเคารพนับถือ ความสนใจ การให้ความรู้สึก ปลอดภัย อบอุ่น เป็นมิตร การไว้วางใจ การรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา เป็นต้น สอดคล้อง กับ McCombs and Whisler (1997) ที่เสนอว่าการเรียนรู้จะเกิดได้ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมที่บุคคล มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความสบายใจและเป็นระเบียบ โดยที่ผู้เรียนได้รับการชื่น ชมและการยอมรับนับถือ นอกจากนี้ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) เสนอว่ากระบวนการจัด กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายหรือมีคลื่น สมองต่ำ เพราะเป็นคลื่นสมองที่ทำให้บุคคลตื่นตัวพร้อมปฏิบัติการกิจในชีวิตได้ดี อีกทั้งยังสอดคล้อง กับ กรรณิการ์ อัสวตรเดชา (2550) ที่เสนอว่าการสื่อสารเริ่มต้นจากบรรยากาศแห่งความน่าเชื่อถือ ซึ่งขึ้นอยู่กับท่าทีการกระทำของผู้ส่งสาร การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความจริงใจต่อผู้รับสาร ซึ่งทำ ให้ผู้รับสารมีความมั่นใจในตัวผู้ส่งสารและเกิดความน่าเชื่อถือของแหล่งสารที่ส่งออกมา 12) **ผลลัพธ์ การเรียนรู้** ผู้เรียนได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรักและ เห็นคุณค่าตนเอง มีจิตที่เป็นมิตรต่อตนเอง มีความสุขในจิตใจ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความคิด ด้านบวก มีการแสดงออกที่เป็นมิตรต่อผู้อื่น ขณะเดียวกันก็มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น มีการเห็น คุณค่า ให้เกียรติ และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมด้วยความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ ส่งผลให้บุคคลมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญในชีวิต สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุข อีกทั้งยังช่วยสร้างสรรค์โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ให้เต็มไปด้วยความรัก ความเข้าใจ และความ ปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับเสาหลักแห่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีเป้าหมายการจัดการศึกษา ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) ที่มุ่งเน้นการได้รับ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ความรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติจริง (Learning to Do) ที่เน้นการพัฒนาทักษะ พัฒนาสมรรถนะ และ การพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) เป็นการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้สามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) ที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลง (Learning to Change) ที่มุ่งพัฒนาความคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน (Learning for Sustainable) (UNESCO, 2003) อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง (ปาน กิมปี, 2557) และเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้รับการยกระดับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ความรู้เป็นฐานในการดำรงชีวิตและการทำงาน (อุทัย ดุลยเกษม, 2548)

2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.2.1 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ

ผลการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีแรงจูงใจสูงกว่าก่อนการทดลอง และพบว่าผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความบันเทิง แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความปรารถนาดี แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการแบ่งปันความรู้สึก แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการทำความเข้าใจ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความผ่อนคลาย และแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการควบคุม มีระดับที่เพิ่มขึ้นทุกประเภท จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆของโปรแกรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเพิ่มสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจได้จริง เพราะผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

โดยการนำผลจากการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มเป้าหมายก่อนเรียนรู้อมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยแรงจูงใจที่มีผลค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4 ด้าน ได้แก่ฉันทต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง ฉันทต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิง ฉันทต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย ฉันทต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น จากนั้นจึงนำมาพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความบันเทิง แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความปรารถนาดี แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการแบ่งปันความรู้ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการทำความเข้าใจ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อความผ่อนคลาย และ แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อการควบคุม มีระดับที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกข้อ จึงเป็นการแสดงประสิทธิผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ (2554) ที่พบว่าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งจากการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และการฟังบรรยายจากวิทยากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นช่วยเปลี่ยนแปลงผู้เรียนทางพฤติกรรมด้านทัศนคติด้านความรู้ และด้านทักษะ และยังสอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่อธิบายถึงเป้าหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และทักษะแก่ผู้เรียน ซึ่งวัตถุประสงค์ทางการศึกษานั้นมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธิปัญญา ด้านจิตวิทยาและความรู้สึก และด้านทักษะ (Boyle, 1981)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีปัจจัยที่ทำให้แรงจูงใจที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ 1) เป้าหมายของผู้สื่อสาร แรงจูงใจเกิดขึ้นได้จากเป้าหมายของผู้สื่อสาร (Spitzberg & Cupach, 1989) ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ เพราะมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่ตนเอง เนื่องจากการมีเป้าหมายของผู้สื่อสารจะทำให้ผู้สื่อสารมีแรงจูงใจในการสื่อสาร เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเองและผู้อื่น (Devito, 2004) 2) การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นผลจากการใช้กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ดังที่ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) ได้กล่าวว่าวิธีการสร้างภาพพจน์ของตนเองด้านบวกส่งผลทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงนิสัย ทัศนคติ บุคลิกภาพ ความสามารถ รวมทั้งการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีภาพพจน์ตนเองด้านบวกจะมีการแสดงออกโดยมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนเมื่อแม่ความรู้สึกที่ดีงามนี้ไปยังผู้อื่น ซึ่งการสร้างภาพพจน์ของตนเองด้านบวก

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สามารถกระทำได้ด้วยกิจกรรมการใช้คำพูดด้านบวกกับตนเองและผู้อื่น พลังจินตนาการ ภาวะแห่ง การรับรู้ การให้ความรักและพลังทางบวก เช่น การยิ้ม คำชม สบตา สัมผัส สวัสดิ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ 3) ความคาดหวังถึงผลลัพธ์ เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการตั้งคำถามของผู้เรียนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติ ดังที่ Ivergard (2002) อธิบายว่าขั้นตอนการเรียนรู้จากการปฏิบัตินั้นมีการจัดทำแผน และมีการระบุผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับ Brookfield (1986) ที่เสนอว่าผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นำความคาดหวังมากำหนด กระบวนการเรียนรู้ โดยจะมีความคาดหวังก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนในงานวิจัยนี้มีเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและมีความคาดหวังเพื่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ทำให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคล 4) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส โดยมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ ทั้งการวิเคราะห์ ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้ง ร่วมกันเรียนรู้โดยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม สรุปความรู้และเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Spitzberg and Cupach (1989) ที่เสนอว่าแนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างบุคคลสามารถทำได้โดยการร่วมมือกัน การควบคุม และความสามารถในการปรับตัว นอกจากนี้ ทิศนา แคมมณี (2547) ยังกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และอารมณ์ว่ามีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมี แรงจูงใจที่จะเรียนรู้และมีการปฏิสัมพันธ์กันเพื่อก่อให้เกิดความรู้ 5) ความเกี่ยวข้องกับประเด็นการ สนทนา ดังที่ Spitzberg and Cupach (1989) อธิบายว่าบุคคลจะอยากสื่อสารและเกิดแรงจูงใจถ้า ตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องในการสนทนานั้น ในงานวิจัยนี้ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแนวคิด การเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนร่วมกันระบุปัญหาเกี่ยวกับ การพัฒนาของแต่ละบุคคล เช่น ความสามารถ พฤติกรรมที่บุคคลต้องการปรับปรุง และร่วมกันการ คัดเลือกปัญหาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ (Marquardt, 1999) ดังนั้นความเกี่ยวข้องกับประเด็นการ สนทนาเพื่อพัฒนาตนเองจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น 6) ความรู้สึกและจิตใจ แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสให้ความสำคัญมากกับเรื่องคลีนสมองต่ำ คือ คลีนอัลฟา เพราะทำให้บุคคล ตื่นตัวพร้อมปฏิบัติภารกิจได้เป็นอย่างดี ปราศจากความวิตกกังวลหรือความเครียดต่าง มีความจำ ความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น และความคิดด้านบวกสูงขึ้น (เกียรตวรณ อมาตยกุล, 2547) ซึ่งผู้เรียนใน การวิจัยนี้ได้ทำกิจกรรมเพื่อทำให้คลีนสมองต่ำในทุกกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ ผู้เรียนมีสภาวะจิตใจที่ดี มีความรู้สึกด้านบวก และมีความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากปัจจัยด้าน

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แรงจูงใจและอารมณ์มีผลต่อการเรียนรู้ ซึ่งแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็ได้รับอิทธิพลจากสภาพอารมณ์ของผู้เรียนด้วย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) ดังนั้นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้จึงจัดเป็นปัจจัยและวิธีการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน 7) ผู้สอน ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ใช้วิธีการจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ และเสริมสร้างสภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545) สอดคล้องกับผลการประเมินโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของวิทยาการในโปรแกรม และผลการสะท้อนความคิดของผู้เรียน นิสิตคนที่ 6 (สนทนากลุ่ม 21 มีนาคม 2562) ที่กล่าวว่า “ผู้สอนมีความสำคัญมาก เพราะทำให้ผู้เรียนอยากมาเจอ มีแรงจูงใจในการมาเรียนและพัฒนาการสื่อสาร และช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้” สอดคล้องกับ นิสิตคนที่ 10 (สนทนากลุ่ม 21 มีนาคม 2562) กล่าวว่า “ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเปลี่ยน ผู้สอนมีแต่คำชม ทุกอย่างยิ้มหมด ปรบมือ ไม่มีคำดูถูกหรือว่า ทำให้คุณค่าในจิตใจเราเพิ่มขึ้น กล้ายิ้ม กล้าสบตา กล้าแสดงออก” และ นิสิตคนที่ 9 (สนทนากลุ่ม 21 มีนาคม 2562) กล่าวว่า “ผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนอยากเปลี่ยนแปลง เพราะเป็นแรงบันดาลใจ เป็นต้นแบบ และเป็นทุกอย่าง คือผู้สอนคิดบวก ส่งพลังบวกให้ผู้เรียน ทำให้เราสัมผัสว่าผู้สอนหวังดี และรู้สึกดีกับทุกคน” และ 8) กลุ่มผู้เรียนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในงานวิจัยนี้เน้นกิจกรรมกลุ่มเป็นสำคัญ ดังนั้นกลุ่มผู้เรียนจึงมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดังที่ McGill and Beaty (2001) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อความตั้งใจที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) ที่กล่าวว่าคนรอบข้างมีผลต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนคนที่ 1 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) ที่กล่าวว่า “ชอบทำกิจกรรมกลุ่ม เพราะทุกคนได้ร่วมกันคิดและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ทำให้ได้ความรู้ใหม่ๆ จากการแชร์กัน และที่สำคัญผู้เรียนทุกคนรับฟังกัน ช่วยเหลือกัน ทำให้รู้สึกมีกำลังใจและมีแรงจูงใจอยากสื่อสาร อยากมาเจอกัน และอยากเรียนรู้”

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยศึกษาพบว่าในช่วงติดตามผลการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถมีอุปสรรคด้านแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจของบุคคลเชิงลบ ซึ่งเกิดจากปัจจัย ได้แก่ ความกังวลทางสังคม ความอยุ่ความไม่เต็มใจในการสื่อสาร ความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบ (Spitzberg & Cupach, 1989) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า การแสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 มีประเด็นที่ลดลง ได้แก่ การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก และการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร รองลงมาคือ การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

และการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม เมื่อติดตามผลการเรียนรู้จากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องความกังวลทางสังคมและความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบ มีความคิดว่าเพื่อนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมจะมองว่าตนเองเปลี่ยนไป มีความกังวลว่าเพื่อนจะรับตนเองในแบบที่ดีขึ้นไม่ได้ ดังที่ นักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2562) กล่าวว่า “เพื่อนมาต่อว่าเราว่าโลกสวยเกินไป เรา รู้สึกว่าตอนนี้ทัศนคติเรากับเพื่อนแตกต่างกัน พยายามคุยกันแต่ก็ยังไม่ค่อยสบายใจ เหมือนรู้สึกว่าคุณกับเพื่อนที่มาอบรมด้วยกันจะเข้าใจกันมากกว่า ” สอดคล้องกับนักศึกษาคนที่ 3 (สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2562) กล่าวว่า “ ถูกเพื่อนว่าเสแสร้ง ทำเป็นพูดจาไพเราะ ไม่เป็นตัวเอง เวลาฟังก็เสียใจ แต่พอได้มาเรียน มาเจอเพื่อนคนอื่น ๆ มาเจอผู้สอน ก็ทำให้เราได้ทบทวนตัวเองว่าเราอยากจะเป็นคนแบบไหน ทำให้เรามีกำลังใจ เพราะปัญหานี้ไม่ใช่เราคนเดียวที่เจอ เราเปลี่ยนคนอื่นไม่ได้ แต่เปลี่ยนตัวเราเองได้ ” ทั้งนี้สอดคล้องกับ ระเบียบวาระ (2529) ที่อธิบายว่าทัศนคติเป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้ส่งสาร หากผู้ส่งสารมีทัศนคติต่อตนเองโดยเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถในการสื่อสาร ก็จะมีเชื่อมั่นมากและการสื่อสารนั้นก็ยังมีประสิทธิภาพ หากผู้ส่งสารมีทัศนคติต่อผู้รับสารที่ไม่พึงพอใจผู้รับสาร การสื่อสารของเขาจะแตกต่างไปจากที่เขา รู้สึกพึงพอใจผู้รับสารซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรม ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านแรงจูงใจนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคลตามหลักการนีโอฮิวแมนนิส โดยให้ผู้เรียนทุกคนมุ่งเน้นการทำกิจกรรมนีโอฮิวแมนนิสตามขั้นตอนในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อให้มีคลื่นสมองต่ำโดยการทำสมาธิโดยเทคนิคเสียงเพลงที่มีคลื่นสมองต่ำ โยคะ การฝึกเดินรำกาชิกิ และการใช้คำพูดด้านบวกชื่นชมตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การมีคลื่นสมองต่ำ มีการผ่อนคลายอย่างล้าลึก มีสติสูง และมีความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวสามารถปรับคลื่นสมองจากสภาวะจิตสำนึกที่วุ่นวาย สับสน ที่เรียกว่า คลื่นเบตา (Beta Wave) ให้สงบลงจนกลายเป็นคลื่นอัลฟา (Alpha Wave) ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าสู่สภาวะที่สงบเยือกเย็นของจิตใจ ช่วยควบคุมคลื่นสมองและความคิดของตนเองได้ดีขึ้น สามารถปรับคลื่นของความคิดที่เคยสับสน วิดก กังวล เครียด ให้รวมตัวเป็นคลื่นความถี่เดียวที่มีพลังอย่างมหาศาล (เกียรดิวรรณ อมาตยกุล, 2542b) ซึ่งในท้ายที่สุดผลของการทำกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีแรงจูงใจเชิงบวกมากขึ้น สอดคล้องกับข้อมูลจากนักศึกษาคนที่ 2 (สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2562) กล่าวว่า “ หลังจากทำกิจกรรมผ่อนคลายคลื่นสมองต่ำเป็นประจำ รู้สึกสบายใจขึ้นมาก เห็นคุณค่าตนเองเพิ่มขึ้น กังวลน้อยลง ทำให้กล้าสื่อสารและมีความมั่นใจขึ้นมาก ”

จากการอภิปรายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบตัวตั้งต้นที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำให้เกิดความรู้และทักษะของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพราะแรงจูงใจสามารถทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมในการแสวงหาความรู้และฝึกปฏิบัติอย่าง

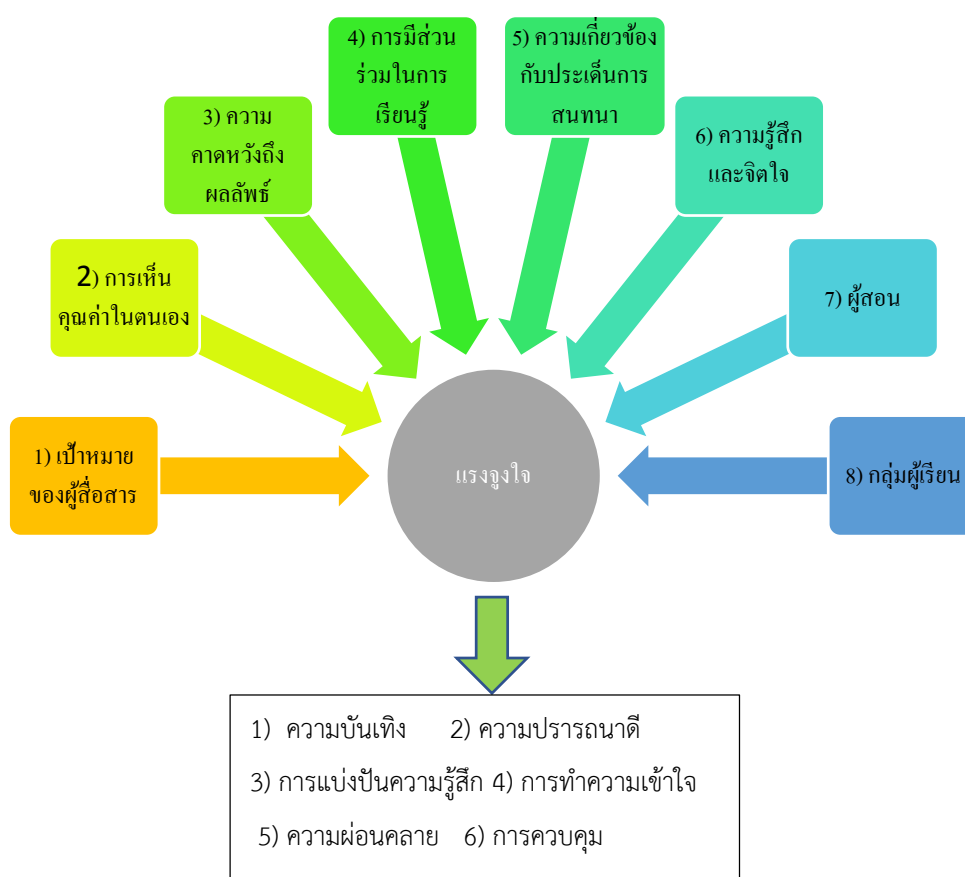

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สม่าเสมอจนกลายเป็นความรู้และทักษะในตนเอง ทำให้บุคคลมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แรงจูงใจเชิงบวกยังส่งผลให้ระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพิ่มขึ้น ขณะที่แรงจูงใจเชิงลบทำให้ระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาลดลงได้ สอดคล้องกับ Spitzberg and Cupach (1989) ที่เสนอว่าแรงจูงใจมีผลต่อการปฏิบัติในเชิงพฤติกรรมทำให้บุคคลมีทักษะและความรู้ และแรงจูงใจส่งผลต่อระดับของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนั้นในการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจึงควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญประการแรก จากการอภิปรายทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำเสนอแผนภาพเพื่อสรุปแนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ดังนี้

ภาพที่ 5. 2 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ

2.2.2 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีความรู้สูงกว่าก่อนการทดลอง และพบว่าผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้หลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ กระบวนการสื่อสาร และ มารยาทการสื่อสาร มีระดับที่เพิ่มขึ้นทุกด้าน จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆของโปรแกรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเพิ่มสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านความรู้ได้จริง เพราะผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยการนำผลจากการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มเป้าหมายก่อนเรียนรู้อมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามวัดความรู้ด้านกระบวนการสื่อสารที่มีค่าระดับคะแนนน้อยที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ ฉันทู้กระบวนการสื่อสาร ฉันทู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร ฉันทู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว จากนั้นจึงนำมาพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ กระบวนการสื่อสาร และ มารยาทการสื่อสาร มีระดับที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกข้อ จึงเป็นการแสดงประสิทธิผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทภา ปัญญารัตน์ (2555) ศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงพุทธสำหรับแม่ชีไทย พบว่า ผลคะแนนวัดความรู้เรื่องภาวะผู้นำก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความรู้ของกลุ่มทดลองหลังการจากการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงได้ว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงพุทธ

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยสำคัญของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ส่งผลต่อความรู้ที่เพิ่มขึ้น ดังนี้ 1) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยบูรณาการจากแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพราะทั้ง 2 แนวคิดมีความสอดคล้องกันด้านการเรียนรู้ด้วยการ

ปฏิบัติเป็นกลุ่ม การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การใช้การจูงใจในการเรียนรู้ การเห็นคุณค่า เคารพ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความคิดและ การมุ่งแก้ไขปัญหา และผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีช่วยเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5. 1 แสดงความสอดคล้องของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

ลำดับ	แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
1.	มีเป้าหมายเพื่อการแก้ไข้ปัญหา พัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตหรือองค์กรให้ดียิ่งขึ้น	มีเป้าหมายคือการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ การถ่ายทอดพลังแห่ง ความดีงามสู่วิถีการดำเนินชีวิต และสร้าง พลังแห่งความดีงามในสังคมโดยรวม
2.	การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม	การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็น กลุ่ม
3.	การเห็นคุณค่า เคารพซึ่งกันและกัน รับ ฟัง ช่วยเหลือ	การเห็นคุณค่า เคารพ มีความรักให้ตนเอง และผู้อื่น รับฟัง เปิดใจกว้าง ช่วยเหลือ
4.	บรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดใจ อบอุ่น เป็นกันเอง	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย หรือทำให้คลื่นสมองต่ำ
5.	การสะท้อนความคิดหลังการปฏิบัติ การเปลี่ยนและพัฒนาความคิด มโน ทัศน์ ความเชื่อ	การเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน การมีมุมมองใหม่ที่ดีและมีภาพพจน์ตนเอง ด้านบวก
6.	การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ	การจัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝน
7.	ผู้สอนช่วยกระตุ้นจูงใจ สนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน	ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และ ใช้วิธีการจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่ บังคับ

การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการตั้งคำถาม การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนความคิด จะทำให้เกิดความรู้และสามารถนำไปแก้ไข้ปัญหาได้ (Marquardt, 1999) และกระบวนการจัดการ เรียนรู้มีความสำคัญ หากผู้เรียนมีความเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือใน การแสวงหาความรู้ที่ตนเองต้องการได้ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่ เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มยังช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และ เพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (ประสาธ อิศรปริดา, 2538) 2) กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้

ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การฟังบรรยาย การพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาใบความรู้ การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การอภิปรายกลุ่ม และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ดังที่ (Knowles, 1975) ได้เสนอประเภทกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามเกณฑ์พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การอ่าน การบรรยาย การอภิปรายเนื้อหา การอภิปรายเป็นคณะ การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530) ที่เสนอว่าการทำกิจกรรมกลุ่มช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ อารมณ์ ทักษะคิด ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ 3) วิธีการเรียนรู้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การฟัง การคิดตั้งคำถาม การสนทนา การระดมสมอง การเขียน การเข้าฝึกรอบม การทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติในสถานการณ์จริง และการประเมินผล ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2545) ที่อธิบายว่าวิธีการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การฟัง การอ่าน การโต้ตอบกับผู้อื่น การถาม การซัก การเขียน การสังเกต การจดจำ การเลียนแบบ การดูตัวอย่าง การลองทำ การคิด การลงมือทำ เป็นต้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการเรียนรู้อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ต่อไป 4) การปฏิบัติและฝึกฝน ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนผ่านกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) เสนอแนะว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติและประสบการณ์ตรง การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรให้ผู้เรียนร่วมกันแสวงหาความรู้โดยใช้กระบวนการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง สอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556) ที่เสนอว่ากระบวนการสร้างความรู้ขึ้นเกิดขึ้นอย่างมีพลังเมื่อคนเราได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ เพราะผู้เรียนได้สร้างและเปลี่ยนแปลงเครือข่ายใยประสาทภายในสมองของตนขึ้น 5) ผู้สอน การมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียนส่งต่อการเรียนรู้ ในงานวิจัยนี้ผู้สอนมีบทบาทหน้าที่เป็นแบบอย่างด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีการสื่อสารและส่งพลังด้านบวก คอยให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจและได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้นจากการเห็นแบบอย่างที่ดีจากผู้สอน เนื่องจากแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเชื่อว่าจิตใต้สำนึกของคนเราเป็นศูนย์บันทึกข้อมูลที่ยิ่งใหญ่ ทุกประสบการณ์ที่ผ่านจิตสำนึกของคนทั้งตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง จะถูกบันทึกอยู่ในจิตใต้สำนึก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน (เกียรตวิรรณ อมาตยกุล, 2546) ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับ Bandura (1977) ที่เสนอว่าบุคคลจะได้เรียนรู้และรับความรู้จากการ

3194814983

CT :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

สังเกตและการจดจำอันเกิดจากการรวบรวมพฤติกรรมของแม่แบบที่สังเกตทุกครั้ง การจดจำความรู้นี้จะกระทำในรูปสัญลักษณ์ซึ่งช่วยให้จดจำพฤติกรรมได้แม้ว่าจะเห็นแม่แบบเพียงช่วงเวลาอันสั้น 6) แหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ของตนเองได้จากแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล คือ ผู้สอน แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ ได้แก่ วิดิทัศน์ เว็บไซต์ และ เอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ที่เสนอว่าแหล่งเรียนรู้มีหลายประเภท ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อที่เป็นตัวกลาง และแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรม อย่างไรก็ตามแม่แหล่งเรียนรู้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ แต่เป้าหมายร่วมกันของแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทคือการพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่างๆผู้เรียน (ณัฐลักษณ์ ธาระวานิช, 2557) จากการอภิปรายดังกล่าว สรุปได้ว่าแนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านความรู้มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านความรู้ ได้แก่ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ การปฏิบัติและฝึกฝน ผู้สอน และแหล่งเรียนรู้ ที่ทำให้เกิดความรู้ของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านกระบวนการสื่อสาร และ มารยาทการสื่อสาร สามารถอธิบายได้ตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 5. 3 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ด้านความรู้

2.2.3 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะ

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีทักษะสูงกว่าก่อนการทดลอง และพบว่าผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทักษะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะการสื่อสารเชิงวัจนภาษา และ ทักษะการสื่อสารเชิงอวัจนภาษา มีระดับที่เพิ่มขึ้นทุกประเภท จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆของโปรแกรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเพิ่มสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะได้จริง เพราะผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยการนำผลจากการวัดระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของกลุ่มเป้าหมายก่อนเรียนรู้อย่างเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามวัดทักษะที่มีค่าระดับคะแนนน้อยที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด และ ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสารจากนั้นจึงนำมาพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะการสื่อสารเชิงวัจนภาษา และ ทักษะการสื่อสารเชิงอวัจนภาษา มีระดับที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกข้อ จึงเป็นการแสดงประสิทธิผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรชนก เรืองวีรยุทธ (2550) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพการสื่อสารเชิงวัจนภาษาและอวัจนภาษาของเด็กไทยอายุ 16-18 ปี โดยใช้วิธีการฝึกอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 30 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทักษะการสื่อสารเชิงวัจนภาษา และ ทักษะการสื่อสารเชิงอวัจนภาษาที่สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอยู่ในเกณฑ์ดี และเสนอว่าแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการสื่อสารเชิงวัจนภาษาและอวัจนภาษาสำหรับกลุ่มตัวอย่างคือการจัดกิจกรรมให้ได้ฝึกพูดและแสดงออก ทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม การกระตุ้นด้วยแรงเสริมทางบวกให้กลุ่มตัวอย่างพัฒนาตัวเอง การสื่อสารสองทางระหว่างครูฝึกกับผู้เรียน และที่สำคัญครูฝึกต้องมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่ามีปัจจัยสำคัญของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะที่เพิ่มขึ้น ดังนี้ 1)

3194814983

CT :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งงานวิจัยนี้มีส่วนช่วยเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองแก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการเสริมสร้างภาพพจน์ของตนเองด้านบวกตามหลักการนีโอฮิวแมนนิส โดยการใช้พลังคำพูดด้านบวก การเสริมพลังด้วยคำชม การสบตา ยิ้มแย้ม ทักทาย และให้กำลังใจผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงนิสัย ทักษะ บุคลิกภาพ และความสามารถ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความคิด คำพูด และการกระทำด้านบวก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2550) สอดคล้องกับแนวคิดของ Spitzberg and Cupach (1989) ที่เสนอว่าระดับของทักษะที่จะทำให้เกิดสมรรถนะประกอบไปด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การเข้าถึงความรู้สึกผู้อื่น ความเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์ 2) การตรวจสอบตนเอง เป็นการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสตรวจสอบทบทวนตนเองผ่านกระบวนการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบตนเองด้านระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งทำให้เกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Spitzberg & Cupach, 1989) สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติดังที่ Marquardt (1999) อธิบายว่าเป็นกระบวนการตั้งคำถามและการสะท้อนความคิดที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการตรวจสอบตนเองผ่านการคิดอย่างลึกซึ้ง ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการตระหนักถึงคุณค่าตนเองและมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของตน 3) การฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดทักษะและสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติและการฝึกฝนอันเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หากบุคคลต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองต้องเริ่มที่การกระทำหรือการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของตน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงเป็นแนวคิดที่เน้นว่าความคิดและการกระทำเป็นตัวกำหนดอุปนิสัย คุณลักษณะ และชะตาชีวิตของเรา (Sarkar, 1990 อ้างถึงใน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545) โดยเชื่อว่าความสำเร็จของคนเราขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนถึง 95% ส่วนที่เหลืออีก 5% เป็นเรื่องของทฤษฎีและยังสอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556) ที่อธิบายว่าการทำซ้ำๆส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสมองแบบถาวร ทำให้ผู้เรียนจดจำได้และเกิดทักษะขึ้นในตัวผู้เรียน 4) ความเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2545) กล่าวว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์ การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ได้อธิบายว่าการทำกิจกรรมกลุ่มนั้นมีความสำคัญเพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองทั้งความเข้าใจ ความรู้ และทักษะ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจากการทำกิจกรรมที่หลากหลายโดยมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับ Knowles (1975) ที่เสนอกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามเกณฑ์พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดทักษะแก่ผู้เรียน ได้แก่ การสาธิตขั้นตอนหรือวิธีการ การฝึกซ้อม การทำแบบฝึกหัด การฝึกงาน การแสดงบทบาทสมมติ และ สอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่อธิบายว่าการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรมต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงระดับ

ความรู้ ทักษะ และทักษะแก่ผู้เรียน 6) ผู้สอน ผู้สอนเป็นต้นแบบที่สอนพฤติกรรมใหม่แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Bandura (1977) ที่อธิบายว่าแม่แบบหรือต้นแบบมีผลต่อการสอนความคิดและทักษะ สร้างสรรค์แก่ผู้เรียน เพราะเมื่อมนุษย์เห็นแม่แบบกระทำพฤติกรรมอาจใช้ประสบการณ์ต่างๆที่อยู่ ประกอบกับการกระทำของแม่แบบมาพัฒนาเป็นพฤติกรรมใหม่ขึ้น และสอดคล้องกับ วัชร ทรัพย์มี (2525) ที่สรุปการเรียนรู้จากตัวแบบว่าผู้เรียนได้สังเกตพฤติกรรมใหม่ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พฤติกรรมใหม่และมีทักษะ 7) แรงจูงใจ ตามแนวคิดของ Spitzberg and Cupach (1989) ที่เสนอว่า แรงจูงใจมีผลต่อการปฏิบัติในเชิงพฤติกรรม คือ ทักษะและความรู้ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2556) ที่อธิบายว่าบุคคลจะฝึกฝนทักษะอย่างเต็มที่หากมีแรงจูงใจให้ลงมือทำสิ่งที่มีคุณค่าต่อตนและ เชื่อว่าตนจะทำได้สำเร็จ

จากการอภิปรายดังกล่าว สรุปได้ว่าแนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะ ได้แก่ การเห็นคุณค่าตนเอง การตรวจสอบตนเอง การฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ความเกี่ยวข้องในการปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอน ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ทักษะการสื่อสารเชิงวัจนภาษา และ ทักษะการสื่อสารเชิงอวัจนภาษา สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 5. 4 แนวทางการสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านทักษะ

2.2.4 ผลการทดลองและการสรุปผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง อีกทั้งยังพบว่า ผลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะมีค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์หลังการทดลองเพิ่มขึ้นทุกข้อ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาและประสิทธิภาพของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพราะผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือ คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยยึดตามเกณฑ์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของ Spitzberg and Cupach (1989) ที่อธิบายว่าสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมีเกณฑ์ คือ 1) การโต้ตอบ บทสนทนาถูกกำหนดโดยลักษณะของการประสานงาน ความร่วมมือ การและการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องใช้ความร่วมมือกันในการทำงานกลุ่ม มีการโต้ตอบสื่อสารเพื่อทำงานกันอย่างมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันรู้ว่าจะตอบได้พูดคุยกับผู้อื่นอย่างไรให้เหมาะสม เป็นต้น 2) ความชัดเจน เป็นความสามารถที่สะท้อนถึงมุมมองการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาหรือพูดได้ถูกต้องชัดเจน ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด 3) ความเข้าใจ เป็นการทำความเข้าใจความคิดจิตใจของคู่สนทนา สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ถูกต้อง ฉันเข้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่น และ ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น 4) การมีประสิทธิภาพ เป็นการสื่อสารที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดโดยไม่สิ้นเปลืองเวลาหรือทรัพยากร สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว 5) ความพอใจ เป็นการคาดหวังถึงความพึงพอใจหรือการตอบสนองในทางบวก สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก ฉันรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก ฉันชื่นชมผู้อื่น 6) ประสิทธิภาพ เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการหรือได้จากการสื่อสาร สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้

ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 7) ความเหมาะสม เป็นความเหมาะสมของพฤติกรรมที่ตรงตามมาตรฐานสังคม ความชอบธรรมหรือการเป็นที่ยอมรับในบริบทสังคม สอดคล้องกับรูปแบบคำถามซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ฉันรู้วิธีการใช้คำพูดหรือภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ฉันรู้มารยาทการพูด ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านท่าทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม ฉันรู้กาลเทศะในการสื่อสาร ฉันรู้มารยาททางสังคม ฉันพูดกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ ฉันสามารถใช้ท่าทางกิริยาที่สุภาพขณะสื่อสาร ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร ฉันแสดงออกทางสีหน้าที่เป็นมิตรขณะสื่อสารฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร ฉันชวนผู้อื่นพูดคุยในหัวข้อต่างๆได้เหมาะสม การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาให้มีความสอดคล้องตรงตามเกณฑ์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลดังกล่าวมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง เพราะสามารถทำให้ผู้พัฒนาโปรแกรมทราบถึงระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจน และช่วยทำให้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาได้พัฒนาขึ้นจากข้อคำถามด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะที่มีผลค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 อันดับ รวมมี 10 หัวข้อการเรียนรู้ ได้แก่ เป้าหมายการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก การสื่อสารเพื่อความบันเทิง การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย กระบวนการสื่อสาร การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร การออกเสียง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม การตีความสาร และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า มีผลค่าเฉลี่ยสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกข้อ จึงเป็นการแสดงประสิทธิผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระเบียบวาระ (2559) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้โปรแกรมฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ได้แก่ เทคนิคการให้คำปรึกษา การเสริมแรง การแสดงตัวแบบ การสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงบทบาทสมมติ การซักถาม การอธิบาย และการซ้อมบท และใช้เทคนิคการฝึกอบรมโดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมระยะเวลา 2 วัน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาสาสมัครนักศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเชิง จิตวิทยา นักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ 1) สติ 2) ความไว ต่อเรื่องวัฒนธรรม 3) การเข้าถึงผู้อื่น 4) การเปิดเผย 5) อุตสาหการสื่อสาร 6) ความใกล้ชิด 7) ความ ยืดหยุ่น 8) การแสดงออก 9) ความรู้สึกร่วม 10) การสนับสนุน 11) ความเท่าเทียมกัน และ 12) การ จัดการการสื่อสารระหว่างบุคคล สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมและมีคะแนนสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม

จากการอธิบายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาและแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามีประสิทธิภาพและตรงตามเกณฑ์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้ทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ

ระยะที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.1 ผลการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่าผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึง ประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณสมบัติผู้สอน 2) การจัดการและบริหารโปรแกรม และ 3) การ สร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) คุณสมบัติผู้สอน ผู้สอนควรมี ความรู้และมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ มี ความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการ เรียนรู้จากการปฏิบัติ มีคลื่นสมองต่ำ มีอารมณ์ดี มีการแสดงออกด้านบวกที่มีความรักและความ เมตตาแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Sarkar (1998) ที่เสนอว่าการพัฒนามนุษย์นั้นควรเริ่มต้นที่ครู ครูที่ดี ต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ มีคุณธรรม มีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง เป็นผู้ตระหนักถึงความดีอย่าง สม่ำเสมอ ไม่เห็นแก่ตัว และมีความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) ที่เสนอว่า ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ใช้วิธีการจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่บังคับ และใช้การ เสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Kelman and Hovland (1953) ที่ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการสื่อสารและเสนอว่าผู้รับสารจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเมื่อผู้ส่ง สารมีความน่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับ Hendrix (1997) ที่อธิบายว่าความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารมี ผลต่อการรับรู้ของผู้รับสาร ผู้ส่งสารควรมีลักษณะมีความน่าเชื่อถือไว้วางใจ มีความชำนาญเชี่ยวชาญ มีความคล่องตัวกระตือรือร้นอยู่เสมอ มีบุคลิกที่น่าดึงดูดใจ และมีการรับรู้ที่คล้ายกันระหว่างผู้ส่งสาร

และผู้รับสาร 2) การจัดการและบริหารโปรแกรม ควรคำนึงถึง 2.1) การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และประโยชน์ของโปรแกรม สอดคล้องกับ Boone et al. (1992) ที่เสนอว่าวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการศึกษาของ ผู้เรียน และมีวัตถุประสงค์ในการประสานงานกับฝ่ายผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหาและความ ต้องการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่เสนอว่า การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโปรแกรมมีความสำคัญ ผลลัพธ์ควรเห็นได้อย่างชัดเจนและมีความ ยืดหยุ่นต่อผู้เรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิชชุดา หุ่นวิไล (2532) ที่เสนอว่าทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์มีความสำคัญ เพราะช่วยแก้ไขปัญหและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุข 2.2) การทำความเข้าใจกระบวนการและองค์ประกอบของโปรแกรม สอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่อธิบายว่านักพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรทำความเข้าใจและ พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของกระบวนการของโปรแกรมทั้งด้านกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา การ ดำเนินงาน และสอดคล้องกับ Knapper and Cropley (1991) ที่เสนอว่าผู้จัดการศึกษาควรมีความ เข้าใจถึงเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นฐานและความสนใจของผู้เรียน อีกทั้ง ควรคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ตามผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ที่ เสนอว่าทำความเข้าใจเนื้อหาสาระมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 2.3) การจัดการ ประชาสัมพันธ์ ควรมีการวางแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์แก่บุคคล มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญของ โปรแกรม สอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่เสนอว่าการประชาสัมพันธ์ที่ดีจะต้องมีการวางแผนถึง วัตถุประสงค์ เป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ ลักษณะของสื่อที่จะใช้ และกำหนดเวลาการ ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ควรใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อให้ข้อมูลถึงเป้าหมายให้ได้มาก ที่สุด และ Cafferella (2002) ที่อธิบายว่าควรมีการเตรียมการประชาสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของโปรแกรมต่อผู้ที่มารับบริการ และยังสอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่อธิบาย ว่าการประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้เข้าใจว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นอย่างไร มีกิจกรรมอะไร และจะเข้าร่วมได้อย่างไร 2.4) การวางแผนการดำเนินงาน ควรมีความยืดหยุ่นและยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเสมอ เพื่อให้การ ดำเนินงานจริงมีประสิทธิภาพและสามารถปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ Tyler (1986) ที่เสนอว่าการพัฒนาโปรแกรมเป็นการจัดเตรียม วางแผน และบริหารจัดการ แผนงานที่จะทำหรือชุดเหตุการณ์ที่รวบรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำไว้ด้วยกัน สอดคล้อง กับ ปฐม นิคมานนท์ (2544) ที่เสนอว่าในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรมีการ วางแผนการดำเนินงานและยึดหลักการผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาตนเอง

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตลอดเวลาและต่อเนื่อง และมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาสังคมโดยรวม 2.5) การจัดการงบประมาณ ควรวางแผนและจัดการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Cafferella (2002) ที่อธิบายว่าการเตรียมงบประมาณ การคาดการณ์ค่าใช้จ่ายในปฏิบัติงาน และการกำหนดแหล่งงบประมาณ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมที่ต้องมีการตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไร สอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่เสนอว่าการพัฒนาโปรแกรมควรมีการพิจารณาว่ามิงงบประมาณเพียงพอหรือไม่ พร้อมทั้งมีการพิจารณารวมทั้งบุคคล ระยะเวลา และอุปกรณ์ที่เป็นความต้องการของโปรแกรมที่เพียงพอ 2.6) การจัดการด้านบุคลากร ควรมีการวางแผนการบริหารจัดการและการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทีมงานทุกฝ่ายได้เข้าใจวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้การทำงานขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการของ Boyle (1981) ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดบทบาทของคณะเจ้าหน้าที่ตามแผนการสอน เพื่อให้มีการดำเนินการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับ Cafferella (2002) ที่เสนอว่าควรให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในกระบวนการทุกขั้นตอน เช่น เจ้าหน้าที่ ผู้รับบริการ และกลุ่มอื่นๆในชุมชน 2.7) การจัดการระยะเวลา ควรมีความยืดหยุ่นในการพิจารณาและจัดการระยะเวลาการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม โดยมุ่งเน้นสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับ อาชัญญา รัตนอุบล (2542) ที่เสนอว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีลักษณะที่ยืดหยุ่น การจัดการการวางแผนกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงไม่ควรเข้มงวดและมีการควบคุมดูแลเหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน และสอดคล้องกับ อุดม เขยกีวงศ์ (2544) ที่อธิบายว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา และระยะเวลาการเรียนรู้ 3) การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้จัดโปรแกรมควรสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและการร่วมมือกันอันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับ Boone et al. (1992) ที่เสนอหลักการข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมว่าเป็นเรื่องของการตัดสินใจ นักพัฒนาโปรแกรมต้องยอมรับว่าการวางโปรแกรมต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคุณหรือตัวแทนของคุณในการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งอาจจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนหรือบางขั้นตอนของโปรแกรม ตั้งแต่การวิเคราะห์กำหนดความต้องการของคุณและชุมชน ตลอดจนถึงขั้นประเมินผลและเสนอรายงานผล และสอดคล้องกับ Cafferella (2002) ที่เสนอว่าควรแสวงหาความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่การวางแผน การเลือกกิจกรรม และสอดคล้องกับ อุ่นตา นพคุณ (2546) ที่เสนอว่าควรให้ประชาชนในชุมชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้จัดหรือฝ่ายผู้รับบริการ จากการอภิปรายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติผู้สอน การจัดการและบริหารโปรแกรม และ การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ถือเป็นแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความสำคัญที่ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึงและพิจารณา เพื่อให้การประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาประสบผลสำเร็จ

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ได้แก่ ผู้เรียน ทีมงาน และบริบทของวัฒนธรรม สามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) ผู้เรียน ควรมาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ยึดหลักการมีความรักความเมตตาต่อกันและพัฒนาตนเองให้มีคลื่นสมองต่ำ อีกทั้งจำเป็นต้องนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติในชีวิตจริงเพื่อสร้างนิสัยใหม่และพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับ Knowles (1980) ที่อธิบายหลักสมมติฐานการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่าจะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้หากรู้สึกว่าการเรียน โดยการเรียนรู้ควรสนองความต้องการที่นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ทั้งปัญหาการทำงานและชีวิตส่วนตัว และสอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่เสนอว่าผู้เรียนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่จะรับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมที่ดี 2) ทีมงาน ควรได้รับการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมให้ทุกคนมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีคลื่นสมองต่ำ โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันกับผู้สอนเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Boyle (1981) ที่ระบุว่าควรพิจารณาเลือกบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมในด้านสาขาความรู้ที่จำเป็นต่อโปรแกรม และมีเวลาเพียงพอต่อการอุทิศตัวทำงานโปรแกรมเพื่อทำให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) เสนอว่าการพิจารณาคกรอบข้างมีผลต่อการพัฒนาตนเอง เพราะคลื่นสมองของคกรอบข้างมีผลต่อคลื่นสมองของตัวเองเป็นอย่างมาก ถ้าบุคคลได้สัมผัสประสบการณ์ทางบวกอย่างสม่ำเสมอทั้งการเห็น ได้ยิน การพูด หรือการปฏิบัติ จิตใต้สำนึกของเขาจะบันทึกสิ่งดังกล่าวไว้ แล้วผลักดันให้บุคคลแสดงออกในทิศทางเดียวกัน อีกทั้ง สุมาลี สังข์ศรี (2545) เสนอว่าผู้ที่ทำงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรมีความสามารถในการสร้างโอกาสการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียนและการทำงานได้ 3) บริบทของวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงบริบทของวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งวัฒนธรรมองค์กร ชุมชน หรือกลุ่ม ความแตกต่างทางศาสนา และความเป็นส่วนตัวของผู้เรียน สอดคล้องกับ Cafferella (2002) ที่กล่าวว่าควรทำความเข้าใจในบริบท มีความรู้เกี่ยวกับบริบท ปัจจัยภายในและ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ปัจจัยภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม เช่น โครงสร้างขององค์กร ชุมชน ลักษณะประชากร วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์และกลมกลืนกับวิถีชีวิตของบุคคล ชุมชน และ ประเทศชาติ

จากการอภิปรายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเปลี่ยนแปลงและพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 1. กระบวนการ 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม ซึ่งใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างกัน และ 2. องค์ประกอบ 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา กลุ่มเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา จึงอธิบายได้ว่ากระบวนการและองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันและทำหน้าที่ในการช่วยกันพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด เนื่องจากกระบวนการทำหน้าที่ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาและนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดหรือปรับองค์ประกอบให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน ในการนำโปรแกรมไปประยุกต์ใช้ ผู้จัดโปรแกรมควรคำนึงถึงแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณสมบัติผู้สอน 2) การจัดการและบริหารโปรแกรม และ 3) การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ 1)

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ผู้เรียน 2) ทีมงาน และ 3) บริบทของวัฒนธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา อันประกอบด้วย 1. แรงจูงใจ เป็นความต้องการของบุคคลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มี 6 ประเภท ได้แก่ 1) ความบันเทิง 2) ความปรารถนาดี 3) การแบ่งปันความรู้ 4) การทำความเข้าใจ 5) ความผ่อนคลาย และ 6) การควบคุม ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมเกิดแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้นได้แก่ เป้าหมายของผู้สื่อสาร การเห็นคุณค่าในตนเอง ความคาดหวังถึงผลลัพธ์ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ความเกี่ยวข้องกับประเด็นการสนทนา ความรู้สึกและจิตใจผู้สอน และ กลุ่มผู้เรียน 2. ความรู้ เป็นข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและความเหมาะสม ประกอบด้วย 2.1) กระบวนการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับสาร 2.2) มารยาทการสื่อสาร ได้แก่ มารยาทการพูด และ มารยาทการแสดงออก ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีความรู้ที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ 1) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) วิธีการเรียนรู้ 4) การปฏิบัติและฝึกฝน 5) ผู้สอน และ 6) แหล่งเรียนรู้ 3. ทักษะ เป็นความสามารถของบุคคลที่แสดงออกและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ประกอบด้วย 3.1) ทักษะการสื่อสารเชิงวจนภาษา หมายถึง ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาถ้อยคำ ได้แก่ คำพูด การพูด และการฟัง โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษาและความเหมาะสมกับการสื่อสาร 3.2) ทักษะการสื่อสารเชิงอวจนภาษา หมายถึง ทักษะการสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ได้แก่ การใช้สายตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง หรือการแสดงออกทางด้านอื่นที่สามารถแปลความหมายและทำความเข้าใจต่อกันได้ จึงเป็นการสรุปได้ว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3194814983

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์ความรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาซึ่งประกอบด้วยแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ที่ได้รับการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารของมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีอำนาจในการตัดสินใจให้สามารถนำไปใช้ในการสร้างหลักสูตรหรือกำหนดคุณลักษณะสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย หรือใช้เป็นเป้าหมายในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารของนิสิตนักศึกษาไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็แนวทางให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษามีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนานิสิตนักศึกษา

2. กระบวนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความรับผิดชอบของทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรมมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดกิจกรรมในการนำไปใช้เพื่อศึกษาและพัฒนาโปรแกรมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงลักษณะและบริบทของกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านภูมิหลัง ด้านวัฒนธรรม ด้านประสบการณ์ และด้านพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกันไป ดังที่งานวิจัยนี้เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งกลุ่มผู้เรียนอาจมีรูปแบบการเรียนรู้และบริบทที่มีความแตกต่างกับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นนิสิตนักศึกษาจากกลุ่มอื่น ดังนั้น การนำกระบวนการพัฒนาโปรแกรมไปใช้จะเป็นแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้จัดกิจกรรมสามารถศึกษา กลุ่มเป้าหมาย กำหนดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้ได้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน

3. องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้ง 12 ขั้นตอน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ และ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดกิจกรรมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพราะสามารถใช้เป็นหลักในการจัดองค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์เพื่อผู้เรียนได้ นอกจากนี้ ผู้จัดกิจกรรมควรต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นในการปรับและประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพราะกลุ่มผู้เรียนแต่ละแห่งอาจมีลักษณะการเรียนรู้ วัฒนธรรม และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้จัดกิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนองค์ประกอบแต่ละด้านได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เรียน เช่น การลดหรือเพิ่มระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่หลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือแตะต้องตัวกันระหว่างเพศตรงข้าม เช่น งดจับมือ เพื่อให้ไม่ขัดต่อหลักศาสนาและวัฒนธรรม หรือการปรับเปลี่ยนรูปแบบสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ เพื่อให้เกิดความประหยัดและความเรียบง่ายในการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งความยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของโปรแกรมดังกล่าวจะช่วยให้ประสิทธิผลของโปรแกรมมีมากยิ่งขึ้น

4. แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประโยชน์ของโปรแกรม 2) การทำความเข้าใจกระบวนการองค์ประกอบ สารโปรแกรม 3) การวางแผนบริหารจัดการ 4) การประเมินผล จะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้นำโปรแกรมไปใช้ควรมีการศึกษาและพิจารณาถึงความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ ทั้งการสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้สอน ผู้เรียน ทีมงาน การวางแผนและการจัดการงบประมาณ และบริบทของวัฒนธรรม ให้เข้าใจอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการของโปรแกรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผู้ที่จะนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปประยุกต์ใช้ อาทิ วิทยากร ครูผู้สอน อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ควรมีการพัฒนาหรืออบรมผู้สอนให้เข้าใจแนวคิดและองค์ประกอบของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้สอนมีคุณสมบัติในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาผลของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อให้ได้รับข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่กว้างและเป็นประโยชน์ต่อการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคงทนของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เช่น ระยะเวลา บุคคลรอบข้าง สังคมและวัฒนธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาในระยะยาว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้รับข้อมูลการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเชิงลึกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3194814983

ภาคผนวก

 CT Theses 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14
3194814983

ภาคผนวก ก

รายชื่อมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งหมด 22 แห่ง

รายชื่อมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งหมด 22 แห่ง

ลำดับ	รายชื่อมหาวิทยาลัย	จำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
1.	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	4,334
2.	มหาวิทยาลัยนครพนม	9,896
3.	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	11,092
4.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	12,735
5.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย	11,364
6.	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	12,574
7.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	13,813
8.	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	12,267
9.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	14,775
10.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	18,355
11.	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	19,917
12.	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	24,818
13.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	22,871
14.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	23,914
15.	มหาวิทยาลัยศิลปากร	25,800
16.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	26,337
17.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	34,662
18.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	38,130
19.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	38,883
20.	มหาวิทยาลัยบูรพา	44,997
21.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	42,102
22.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	276,982

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,2559)

3194814983

CD :Thesis 5784257227 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

3194814983

CU Theses 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

ที่ ศธ ๕๖๐๓/๕๒๓๒

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
๑๑๑ ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้มีสิทธิเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ศธ ๐๕๑๐.๖(๒๗๕๑.๐๑)/๖๓-๔๐๕๕
ลงวันที่ เดือนตุลาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจ้งความประสงค์ขอความ
อนุเคราะห์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในการอนุญาตให้ นางสาวเรณูพัชร์ ภาสกรณ์ นิสิตหลักสูตร
ครุศาสตรศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษา เพื่อใช้ในการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการศึกษจากระบบ
โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุวิจิตา จรุงเกียรติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.สาวิพันธุ์ ศุภวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีพิจารณาแล้ว ยินดีอนุญาตให้ นางสาวเรณูพัชร์ ภาสกรณ์
ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวได้ตามที่เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สันติ แม้นศิริ)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาความเป็นสากล
ปฏิบัติกรแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ส่วนสารบรรณและนิติกร
โทร. ๐ ๔๔๒๒ ๔๐๗๒ - ๓
โทรสาร ๐ ๔๔๒๒ ๔๐๗๐
E-mail : sut@sut.ac.th

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัญจน์ ปทุมเจริญวัฒนา ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลี่ฉายา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณุชชญา คำรังศิริ ภาควิชาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา

5. ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ภาควิชาการบริหารและการ
จัดการการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ

3194814983

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. อาจารย์ ดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์	อาจารย์พิเศษ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. ปาน กิมปี	อาจารย์พิเศษ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ เอื่องโชคชัย	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม	อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์เคลียร์ จันทร์สุภฤกษ์	วิทยากรด้านการสื่อสาร
6. ดร. เอกพล เขียวถาวร	อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
สุนันทา
7. ดร. ชนนิกันต์ เสรีตานนท์	อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยเอแบค

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

8. อาจารย์ ทศนา สัจฉิตกสมิต	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณิ ภาสกรณ์	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม
10. อาจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์	อาจารย์ภาควิชาการบริหาร
และการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

3194814983

รายชื่อนิสิตนักศึกษาช่วงการสนทนากลุ่ม

1. น.ส. สุภารัตน์ เฟื่องมิคุณ
2. น.ส. อสมา อาสุระ
3. น.ส. จินต์จุฑา สุขสุวรรณ
4. น.ส. ประภัสสร สังข์ห่อ
5. น.ส. สิริกานดา จริยานุกูล
6. นายรัชสรณ์ เปาะช้าง
7. นายอานนท์ รักอยู่
8. นายอรรถพล ผ่องแพร
9. นายอนุกุล วังทอง
10. น.ส. นวรัตน์ กล่อมดี

3194814983

CD Theses 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ภาคผนวก ง

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต
นักศึกษา

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย 1. กระบวนการ 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ 3) การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการพัฒนาโปรแกรม 4) การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน 5) การออกแบบแผนการเรียนรู้ 6) โปรแกรมของการปฏิบัติงาน 7) ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร 8) การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม และ 2. องค์ประกอบ 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แนวคิดที่ใช้ในการกำหนดปรัชญาพื้นฐานของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และแนวคิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตได้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

การศึกษาและทำความเข้าใจสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวน 30 คน ที่มีความสมัครใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 108 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ร่วมกับผู้สอน และได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้สะดวกและมีความปลอดภัยต่อการทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนการเรียนรู้

5.1 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ 2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติ 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

5.2 เนื้อหาการเรียนรู้มี 10 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ลึก 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

5.3 เทคนิคการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมตัวต่อ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

5.4 กำหนดบทบาทและแบ่งงานแก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่ 1) ฝ่ายอุปกรณ์และสื่อ 2) ฝ่ายประสานงาน 3) ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม และ 4) ฝ่ายบันทึกภาพ และจัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ กระดาษ ปากกา ดินสอ สีเมจิก สีชอล์ค สื่อเว็บไซต์ surveymonkey.com และสื่อเอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้

5.5 กำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้รวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 6 ระยะเวลา ได้แก่ 1) การปฐมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2) การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 3) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้

ของผู้เรียน 5) การปฏิบัติในสถานการณ์จริง 6) การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 โปรแกรมของการปฏิบัติงาน

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง โดย
ดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ
โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับ
นิสิตนักศึกษา 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลื่นสมองต่ำ 2) การร่วมกัน
วิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็น
กลุ่ม 4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวก
แก่ผู้เรียน 5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่
ผู้เรียน 6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ

ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของการใช้ทรัพยากร

ประเมินผลการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ
สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ ประกอบด้วย 1) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2)
แบบทดสอบ 3) แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4) แบบบันทึกประจำวัน 5) แบบประเมินตนเองเพื่อติดตาม
ผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6) แบบประเมินสมรรถนะ
การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) แบบประเมินผลโปรแกรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต
นักศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ
ประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง
บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อพัฒนาโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ
สื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตศึกษามี 12 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์

3194814983

3) เนื้อหาสาระ 4) คุณสมบัติของผู้เรียน 5) คุณสมบัติของผู้สอน 6) วิธีการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) เทคนิคการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) บรรยากาศในการเรียนรู้ 12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1) หลักการและเหตุผลประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เน้นการพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560: จ) สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551-2565 ที่มุ่งการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนาประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550:ก) นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564) ได้ระบุว่านิสิต นักศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพและทักษะคนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการนำเสนอ ทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการเจรจาต่อรอง เป็นต้น ซึ่งช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จก้าวหน้า ลดปัญหาสังคมหรือปัญหาความสัมพันธ์ในที่ทำงาน และช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561: 3)

อย่างไรก็ตาม แม้นโยบายระดับชาติให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว แต่ในทางปฏิบัติกลับพบปัญหาว่านิสิตนักศึกษายังได้รับการพัฒนาทักษะคนและสังคมน้อย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561: 10) อีกทั้งยังมีปัญหาด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นมีความเข้าใจร่วมกันทั้งด้านข้อมูล ความคิดเห็น อารมณ์ และความรู้สึก รวมทั้งขาดความสามารถการสื่อสารแบบเผชิญหน้าในสถานการณ์ต่าง ๆ (ระวีรัฐรุ่งโรจน์, 2559: 62) อีกทั้งยังพบว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันเป็นกลุ่มคน Generation Z ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เติบโตพร้อมกับเทคโนโลยีที่มีความเคยชินกับการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จึงส่งผลให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสารในชีวิตจริง (จิราภรณ์ อรุณากร อ่างถึงใน พิษญา เพ็งจันทร์, 2015: ออนไลน์) ดังนั้น การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ (จิราพร พฤษยานุกูล อ่างถึงใน จีราวัฒน์ คงแก้ว, 2559:ออนไลน์) เพราะสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในสองอันดับแรกของสมรรถนะสำคัญที่องค์กรต้องการจากพนักงาน และมีการศึกษาพบว่ามิมีประชากรจำนวนมากที่มีปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับปัญหาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ และด้านร่างกาย (Spitzberg and Cupach, 1989:380) นอกจากนี้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลยังมีความสำคัญเพราะช่วย

ให้บุคคลมีการจัดการด้านความสัมพันธ์และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม (Rubin and Martin, 1994:33)

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขและแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนา เพราะเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างนักพัฒนากับกลุ่มเป้าหมายเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ (Boyle, 1981: 23) พร้อมทั้งใช้แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาและการลงมือปฏิบัติเพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งผสมผสานกับแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่เน้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในบรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ มีการเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2543:48) ซึ่งโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพแก่ประเทศไทยต่อไป

2) วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ

3) เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษามี 10 ข้อ ได้แก่ 3.1) เป้าหมายการสื่อสาร 3.2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3.3) การสื่อสารเพื่อความคิดเพลิดเพลิด 3.4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 3.5) กระบวนการสื่อสาร 3.6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 3.7) การออกเสียง 3.8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 3.9) การตีความสาร และ 3.10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4) คุณสมบัติของผู้เรียน นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความสนใจพัฒนาตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล

5) คุณสมบัติของผู้สอน ผู้สอนควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ 5.1) มีความรู้และประสบการณ์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล 5.2) มีความรู้และเป็นวิทยากรด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5.3) มีทักษะในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 5.4) มีความรู้และเข้าใจโปรแกรมนี้เป็นอย่างดี

6) วิธีการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลารวม 108 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นก่อนเรียน ชั้นระหว่างเรียน ชั้นหลังเรียน

6.1) ชั้นก่อนเรียน ได้แก่ การปฐมนิเทศผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (8 ชั่วโมง)

6.2) ชั้นระหว่างเรียน ได้แก่ การเข้าฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (30 ชั่วโมง) กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา (16 ชั่วโมง) การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม (24 ชั่วโมง) และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง (26 ชั่วโมง)

6.3) ชั้นหลังเรียน ได้แก่ การประเมินผลผู้เรียน (4 ชั่วโมง)

7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจากกระบวนการของแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) และ กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส โดยมีสมาชิกกลุ่มย่อยประมาณ 4-6 คน มีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

(ขั้นนำ) 7.1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลีนสมองต่ำ

7.1.1) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1. การบริหารกายท่าเกาซิกิหรือโยคะ 2. การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3. การเสริมพลังและสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

7.1.2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อถามคำถาม

7.1.3) กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติ คือ ขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร เคารพและให้กำลังใจกัน

7.2) การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยวิธีการตั้งคำถาม

7.2.1) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

7.3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

7.3.1) ร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ แต่ละกลุ่มจัดทำแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการ ดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และการประเมินผล

7.3.2) ร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

(ขั้นสอน) 7.4) การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

7.4.1) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พร้อมให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียน

7.4.2) ลงมือปฏิบัติในกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

(ขั้นสรุป) 7.5) การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

7.5.1) ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็น

7.5.2) ผู้สอนแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เรียน

7.5.3) ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับมาสรุปสร้างเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

7.5.4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

7.5.5) ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

7.6) การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ

7.6.1) ผู้เรียนทำการประเมินผลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วย เสียงเพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

8) เทคนิคการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วม ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบด้วย กิจกรรมตัวต่อ, สถานการณ์จำลอง, บทบาทสมมติ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครเงา, การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง, กรณีตัวอย่าง, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ

9) สื่อการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน มีความทันสมัยและผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ประกอบด้วย 9.1) บุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ 9.2) สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ [surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com), YouTube 9.3) เอกสาร ได้แก่ คู่มือกิจกรรมรายบุคคล และใบความรู้

10) การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1. แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 2. แบบทดสอบ 3. แบบประเมินตนเองในกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 4. แบบบันทึกประจำวัน 5. แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา 6.แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7. แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

11) บรรยากาศในการเรียนรู้ ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นเชิงจิตวิทยาเป็นสิ่งสำคัญประการแรก เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีความสุขในการเรียนรู้ มีความพอใจ รู้สึกเป็นกันเอง และ เห็นอกเห็นใจซึ่งกัน ประกอบด้วย 11.1) การจัดบรรยากาศเชิงจิตวิทยา ควรมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบคลั่งสมองดำ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีความสุข มีความสุข รู้สึกผ่อนคลายและเป็นมิตร 11.2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ควรมุ่งเน้นให้ทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสบตา ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ทักทาย ชื่นชม ให้กำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทุกคนรู้สึกมีความสุข มีส่วนร่วม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แบ่งแยก ไม่ประเมินตัดสิน 11.3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จัดอบรมควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าอบรม มีความสะอาด มีอุณหภูมิเหมาะสม ไม่มีเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนพร้อม เช่น คอมพิวเตอร์ จอภาพ เครื่องฉายภาพ ไมโครโฟน ลำโพง เป็นต้น

12) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาทั้งด้านแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ ทำให้เกิดการพัฒนาดตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรักและเห็นคุณค่าตนเอง มีจิตที่เป็นมิตรต่อตนเอง มีความสุขในจิตใจ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความคิดค้นบวก มีการแสดงออกที่เป็นมิตรต่อผู้อื่น ขณะเดียวกันก็มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น มีการเห็นคุณค่า ให้เกียรติ และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมด้วยความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งผลให้บุคคลมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญในชีวิต สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยสร้างสรรค์โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ให้เต็มไปด้วยความรัก ความเข้าใจ และความปรารถนาดีต่อกัน

กำหนดการของโปรแกรม

1. การปฐมนิเทศและการรับสมัครเข้าร่วม โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7 ธันวาคม 2561 เวลา 8.00- 16.00 น. ณ หอประชุมปิ่นเกล้าฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.00- 09:00 น.	แนะนำตัวผู้วิจัย	
9.00 -10.00 น.	อธิบายรายละเอียด โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	
10.00 -11.00 น.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโปรแกรม	
11.00-12.00 น.	วัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนิสิต นักศึกษาก่อนเริ่มเรียน	
12.00-13.00 น.	วิเคราะห์ผลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา	
13.00-14.00 น.	แจ้งผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	
14.00-15.30 น.	สรุปรายชื่อผู้เรียนและอภิปรายหาความต้องการในการเรียนรู้	
15.30-16.00 น.	สรุปผลความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน	

2. การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 4- 6 มกราคม 2562 เวลา 8.00 -18.00 น. รวมเป็นเวลา 30 ชั่วโมง ณ ห้องประชุมชั้น 2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 1 : วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
7.30-8.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม	
8.00- 8.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	

วันที่ 1 : วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.30-10.30 น.	เป้าหมายการสื่อสาร	
10.30-10.45น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45-12.00น.	การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกล	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-13.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	
13.30-15.00 น.	การสื่อสารเพื่อความบันเทิง	
15.00-15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.15- 17.00 น.	การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย	
17.00-18.00 น.	อภิปรายสรุปการเรียนรู้ประจำวัน	

วันที่ 2 : วันเสาร์ที่ 5 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
7.30-8.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม	
8.00- 8.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	
8.30-10.30 น.	กระบวนการสื่อสาร	
10.30-10.45น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45-12.00น.	การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-13.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	
13.30-15.00 น.	การออกเสียง	
15.00-15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.15- 17.00 น.	การออกเสียง	
17.00-18.00 น.	อภิปรายสรุปการเรียนรู้ประจำวัน	

3194814983

วันที่ 3 : วันอาทิตย์ที่ 6 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
7.30-8.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม	
8.00- 8.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	
8.30-10.30 น.	การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสม	
10.30-10.45น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45-12.00น.	การตีความสาร	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-13.30 น.	กิจกรรมนันทนาการตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	
13.30-15.30 น.	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	
15.30-15.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.45-16.45 น.	อภิปรายสรุปการเรียนรู้ประจำวัน	
16.45- 17.15 น.	ประเมินผลด้วยแบบวัดและแบบประเมิน	
17.15-17.45 น.	อธิบายถึงกิจกรรมรายบุคคล	
17.45-18.00 น.	กิจกรรมปิดการอบรม	

3. กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา มีขั้นตอนการทำกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 : การฝึกปฏิบัติกิจกรรมนีโอฮิวแมนนิสเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมนีโอฮิวแมนนิสเป็นประจำทุกวัน โดยการฝึกกายบริหารท่าเกาซิกิ ทำกิจกรรมการผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และการสร้างภาพพจน์แก่ตนเอง ด้านบวก เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา
1.	การบริหารกายท่าเกาซิกิ	5 นาที
2.	การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง	20 นาที
3.	การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก	5 นาที
	รวม	30 นาที

กิจกรรมที่ 2 : การเขียนบันทึกประจำวันเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวันเพื่อสะท้อนการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่วันที่ 7-23 มกราคม 2562 ณ บ้านพักของแต่ละบุคคล รวมเป็น 17 ชั่วโมง ซึ่งหัวข้อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวัน ได้แก่ 1) เป้าหมายการสื่อสาร 2) การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก 3) การสื่อสารเพื่อผลิตเพลิน 4) การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย 5) กระบวนการสื่อสาร 6) การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร 7) การออกเสียง 8) การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 9) การตีความสาร 10) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4. การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีกำหนดการ 3 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 : วันพฤหัสบดีที่ 10 มกราคม 2562

ครั้งที่ 2 : วันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2562

ครั้งที่ 3 : วันพฤหัสบดีที่ 24 มกราคม 2562

เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.30-9.10 น.	ทำกิจกรรมคลื่นสมองต่ำ	
9.10-12.00 น.	ทำกิจกรรมติดตามผลการเรียนรู้	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-15.30 น.	ทำกิจกรรมติดตามผลการเรียนรู้	
15.30-16.30 น.	อภิปรายสรุปการเรียนรู้ประจำวัน	

4. การปฏิบัติในสถานการณ์จริง

ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงผ่านกิจกรรมการออกค่ายวิชาการของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม วันที่ 24-31 มกราคม 2562 รวมเป็นเวลา 25 ชั่วโมง

โดยกลุ่มผู้เรียนจะมีการประชุมเพื่อเตรียมงานจำนวน 9 ชั่วโมง และมีการดำเนินการจัดกิจกรรมจำนวน 16 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 24-29 มกราคม 2562	
กิจกรรม	หมายเหตุ
การประชุมเพื่อเตรียมงานกิจกรรมค่ายวิชาการ จำนวน 9 ชั่วโมง	

วันที่ 30 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.00-12.00 น.	การทำกิจกรรมค่ายวิชาการ	
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหาร	
13.00-16.00 น.	การทำกิจกรรมค่ายวิชาการ	

วันที่ 31 มกราคม 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.00-12.00 น.	การทำกิจกรรมค่ายวิชาการ	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-15.30 น.	การทำกิจกรรมค่ายวิชาการ	
15.30-16.00 น.	การทำแบบประเมินผล	

5. การประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 8.30 - 12.30 น. ณ ห้อง SC 101 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3194814983

CD Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

วันพฤหัสบดีที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562		
เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
8.30-9.00 น.	ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์ของการประเมินผล โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา	
9.00-10.30 น.	ทำกิจกรรมประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา	
10.30-10.45	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45-12.30 น.	ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเรียนรู้	

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ภาคผนวก จ

เครื่องมือของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่าง
บุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / revv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

เครื่องมือของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง: แบบวัดฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต
นักศึกษา และแบ่งได้เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2)
ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา หากมีคำถามเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ
หมายเลข 084-641-3365

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน () หรือ เติมข้อความที่ตรงกับความเป็น
จริงมากที่สุด

1. เพศ	1.1) () ชาย	1.2) () หญิง	
2. อายุ	2.1) () ต่ำกว่า 20 ปี	2.2) () 20-22 ปี	
	2.3) () 23 ปี ขึ้นไป		
3. ชั้นปี	3.1) () ชั้นปี 1	3.2) () ชั้นปี 2	3.3) () ชั้นปี 3
	3.4) () ชั้น ปี 4	3.5) () ชั้นปี 5	
4. คณะ/สาขาวิชา	4.1) () สาขาวิทยาศาสตร์	4.2) () สาขาเทคโนโลยี	
	4.3) () สาขาชีวการแพทย์	4.4) () สาขามานุษยวิทยาและ	
	ศิลปกรรมศาสตร์	4.5) () สาขาสังคมศาสตร์	4.6) () สาขาเกษตร
	4.7) () สาขาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	4.8) () สาขาวิชาอื่นๆ	

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

5. ภูมิภาคที่อยู่ปัจจุบัน 5.1) () ภาคกลาง 5.2) () ภาคเหนือ 5.3) () ภาคใต้
5.4) () ภาคอีสาน 5.5) () ภาคตะวันออก 5.6) () ภาคตะวันตก

6. ท่านเคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือไม่ เช่น การฝึกอบรม ค่าความรู้ แคมป์กิจกรรม หรือคอร์สเรียนเสริมความสามารถด้านการพูดและการสื่อสาร

6.1) () ไม่เคยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

6.2) () เคยผ่าน โปรดยกชื่อกิจกรรมหรือหลักสูตร

ตอนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

2.1 แบบวัดแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง : แบบวัดแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งระดับเป็น 5 ระดับ ให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว แต่ละข้อมีรายละเอียด ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล มาก
3	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อย
1	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อยที่สุด

3194814983

ข้อ	รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1.	ฉันต้องการกำหนดเป้าหมายในการสื่อสารแต่ละครั้ง					
2.	ฉันอยากมีความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับผู้อื่น					
3.	ฉันต้องการสื่อสารให้เกิดผลในเชิงบวก					
4.	ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลิน					
5.	ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแสดงห้วงโยต่อผู้อื่น					
6.	ฉันต้องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น					
7.	ฉันต้องการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจผู้อื่น					
8.	ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสร้างความผ่อนคลาย					
9.	ฉันต้องการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ					

โปรดระบุข้อคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

.....
.....

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

2.2 แบบวัดความรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง : แบบวัดความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งระดับเป็น 5 ระดับ ให้ท่านพิจารณาข้อคำถามและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว มีรายละเอียด ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความรู้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความรู้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล มาก
3	หมายถึง	มีระดับความรู้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความรู้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อย
1	หมายถึง	มีระดับความรู้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1.	ฉันเข้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่น					
2.	ฉันรู้กระบวนการสื่อสาร					
3.	ฉันรู้วิธีการตีความคำพูดหรือสาร					
4.	ฉันรู้ว่าจะตอบโต้พูดคุยกับผู้อื่นอย่างไรให้เหมาะสม					
5.	ฉันรู้วิธีการใช้คำพูดหรือภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
6.	ฉันรู้มารยาทการพูด					
7.	ฉันรู้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดี					
8.	ฉันรู้วิธีการสื่อสารที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว					

3194814983

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
9.	ฉันรู้วิธีการสื่อสารผ่านท่าทาง น้ำเสียง และสีหน้าที่เหมาะสม					
10.	ฉันรู้กาลเทศะในการสื่อสาร					
11.	ฉันรู้มารยาททางสังคม					
12.	ฉันรู้หลักใช้คำพูดด้านบวก					

โปรดระบุข้อคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา

.....

.....

2.3 แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง : แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งระดับเป็น 5 ระดับ ให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว มีรายละเอียด ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล มาก
3	หมายถึง	มีระดับทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อย
1	หมายถึง	มีระดับทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล น้อยที่สุด

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1.	ผู้อื่นชมว่าฉันใช้ภาษาหรือพูดได้ถูกต้องชัดเจน					
2.	ฉันพูดกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ					
3.	ฉันสามารถใช้ท่าทางกิริยาที่สุภาพขณะสื่อสาร					
4.	ฉันชักทายผู้อื่นด้วยความมั่นใจ					
5.	ฉันแสดงออกทางสีหน้าที่เป็นมิตรขณะสื่อสาร					
6.	ฉันสบตาผู้อื่นขณะสื่อสาร					
7.	ผู้อื่นชมว่าฉันพูดเสียงดังฟังชัด					
8.	ฉันใช้น้ำเสียงที่เป็นมิตรในการสื่อสาร					
9.	ฉันสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ถูกต้อง					
10.	ฉันเปิดโอกาสให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในการสื่อสาร					
11.	ฉันฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ					
12.	ฉันชื่นชมผู้อื่น					
13.	ฉันชวนผู้อื่นพูดคุยในหัวข้อต่างๆได้เหมาะสม					

โปรดระบุข้อคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับ
นิสิตนักศึกษา

.....
.....

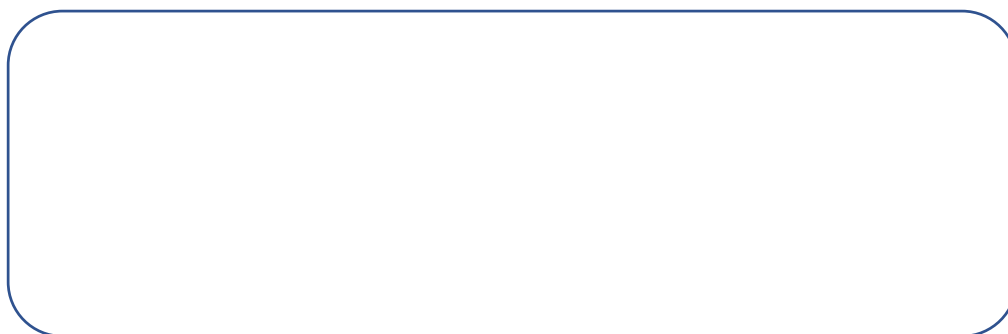
ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

แบบทดสอบที่ 1

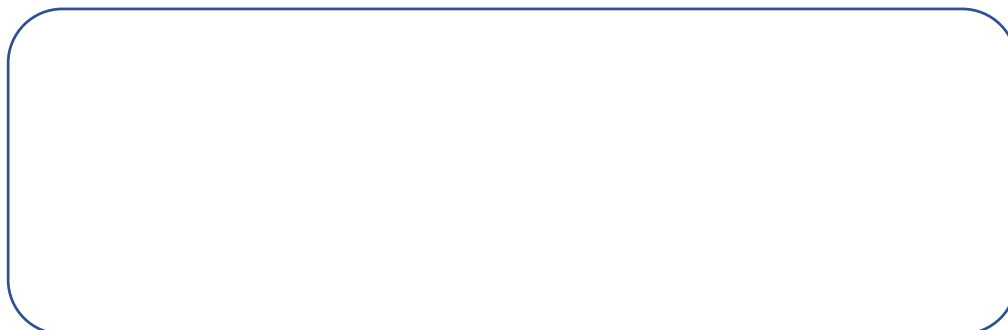
“ ตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร ”

คำชี้แจง : ขอให้ท่านเขียนคำตอบในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

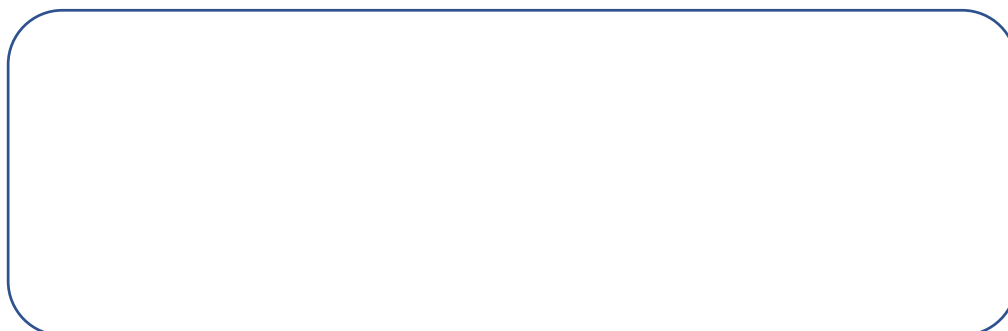
1. ท่านให้นิยามความหมายของ “ เป้าหมายการสื่อสาร ” ว่าอย่างไร

2. เป้าหมายการสื่อสารมีกี่ประเภท อะไรบ้าง จงยกตัวอย่างสถานการณ์ตามเป้าหมายการสื่อสารแต่ละประเภท

3. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องเป้าหมายการสื่อสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Thes1s 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 2

“ โลกแห่งความรัก ”

คำชี้แจง : ขอให้ท่านเขียนคำตอบในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

2. จงอธิบายว่าการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกมีความสำคัญอย่างไร

3. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

แบบทดสอบที่ 3

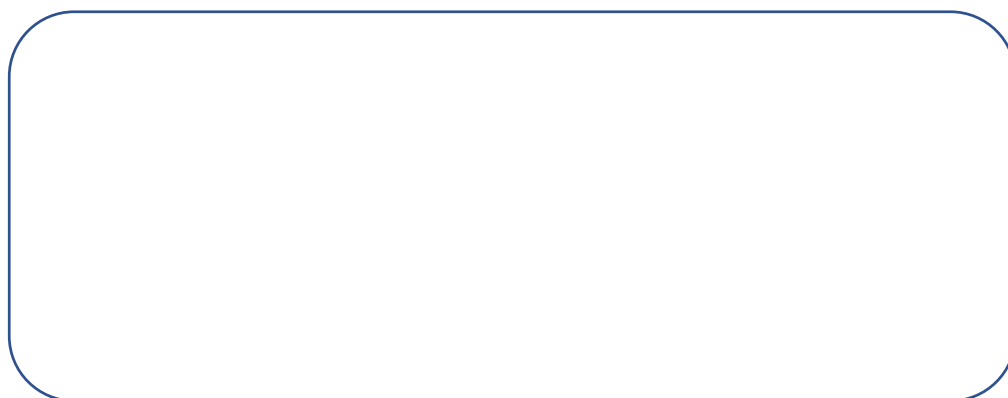
“ คนมีเสน่ห์ ”

ให้ผู้เรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมการสื่อสารเพื่อความบันเทิง

1. ท่านได้ความรู้ในการสื่อสารเพื่อความบันเทิงกับผู้อื่นอย่างไร

2. ท่านจะนำข้อคิดจากการสื่อสารเพื่อความบันเทิงไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

แบบทดสอบที่ 4

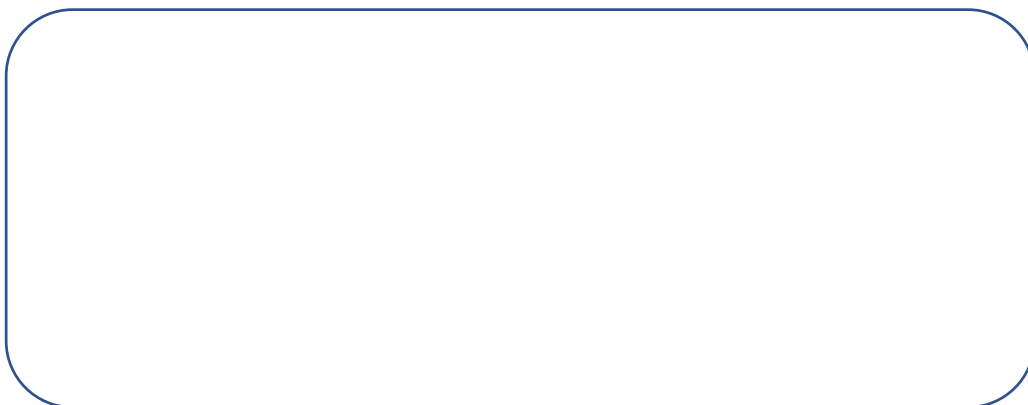
“ การเดินทางของชีวิต ”

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

1. การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 5

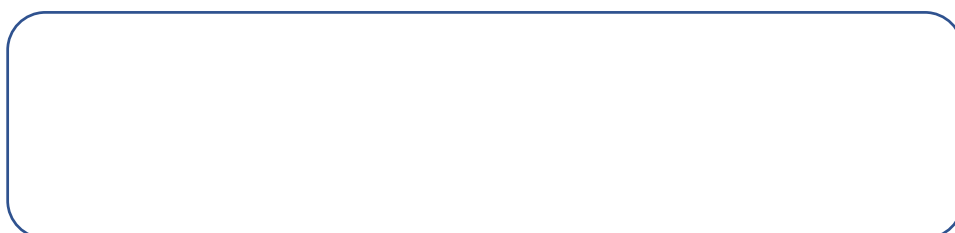
“นักสื่อสาร ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล

1. จงอธิบายคุณลักษณะของปัจจัยสำคัญในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ

1. ผู้ส่งสาร
2. ผู้รับสาร
3. สาร
4. ช่องทางการสื่อสาร
5. อุปสรรครบกวน
6. บริบทการสื่อสาร

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 6

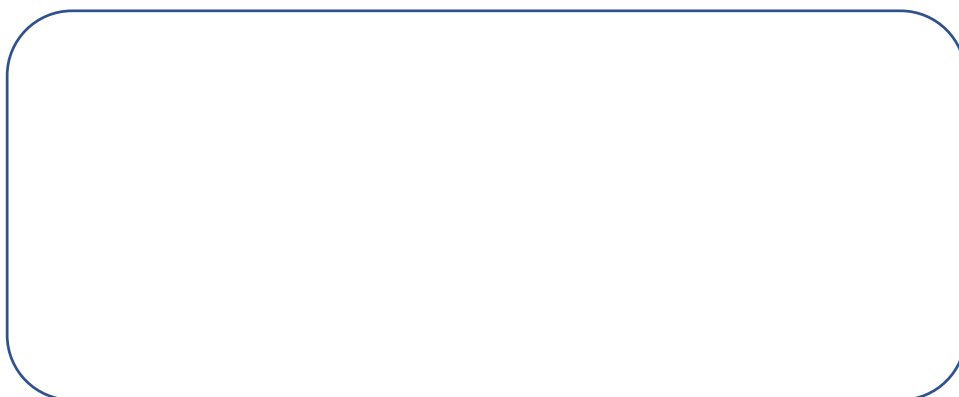
“ กระจกดวงตา ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

1. จงอธิบายความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการสื่อสารผ่านสายตาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Theslis 5784257227 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 7

“ เพลงรัก ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการออกเสียง

1. จงบอกวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องมา 5 วิธี

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการออกเสียงไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 8

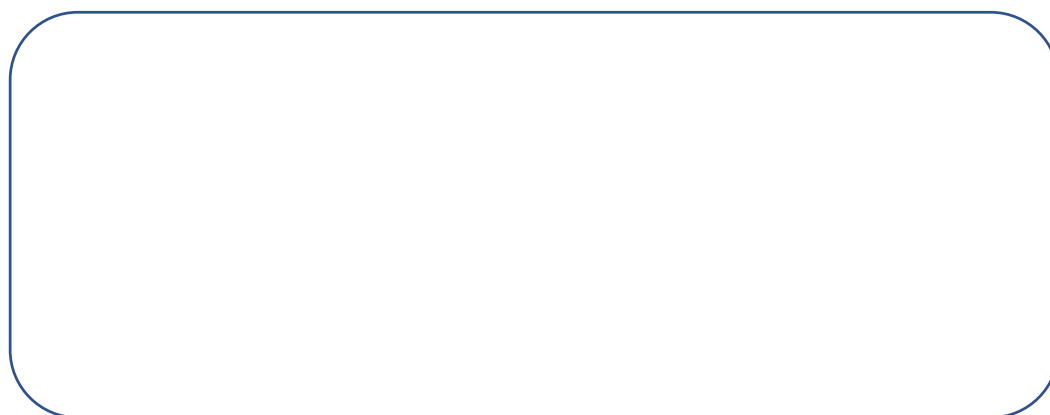
กิจกรรม “นักพูดมืออาชีพ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

1. จงอธิบายหลักการและความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบทดสอบที่ 9

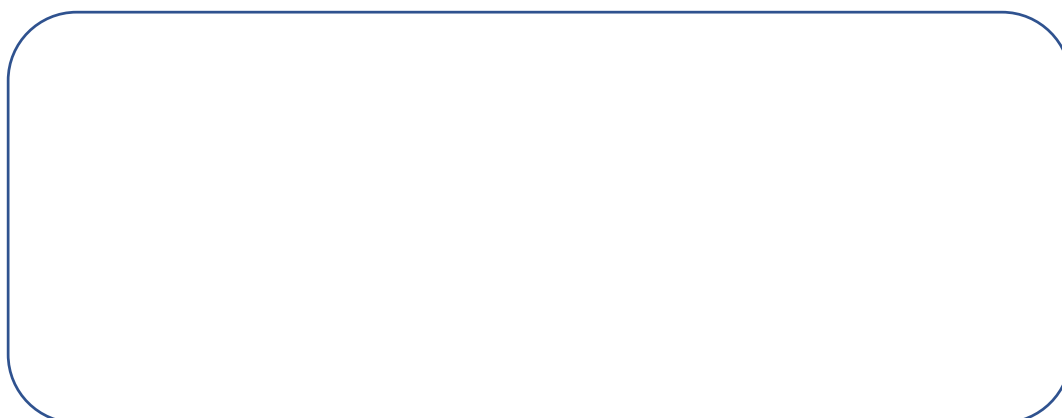
กิจกรรม “ นักแสดงมืออาชีพ ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการตีความสาร

1. จงเขียนสรุปขั้นตอนในกระบวนการตีความสารตามความเข้าใจของผู้เรียน

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการตีความสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ใบงานที่ 10

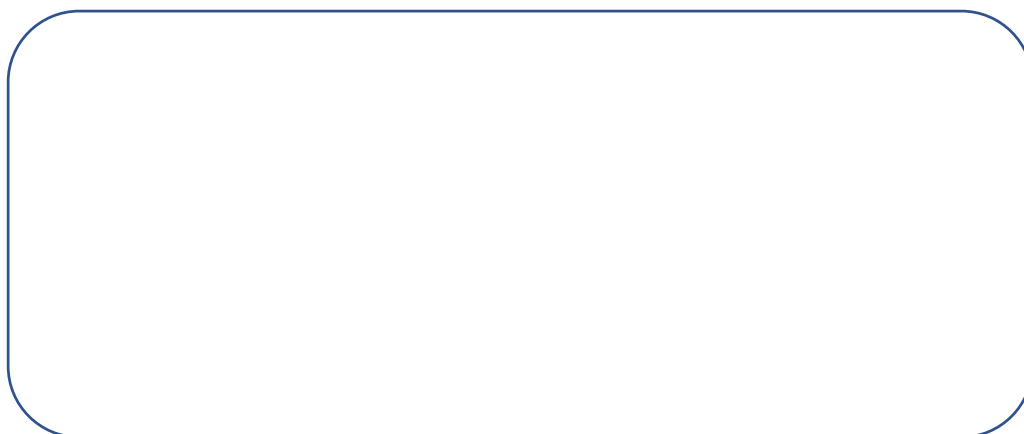
กิจกรรม “ พิธีกรมืออาชีพ ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

1. จงอธิบายวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2. ท่านจะนำความรู้จากเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบประเมินตนเอง

กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ส่วนที่ 1 : การประเมินตนเองด้านการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ลำดับ	กิจกรรม	การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	ทำบ้าง	น้อยครั้ง	ไม่ได้ทำ
1	การบริหารกายท่าแกชิกิหรือโยคะ					
2	การผ่อนคลายเพื่อให้เกิด ภวังค์การรับรู้ด้วย เสียงเพลง					
3	การสร้างภาพพจน์แก่ ตนเองด้านบวก					
4	การฝึกปฏิบัติสมรรถนะการ สื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับนิสิตนักศึกษา					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณ

3194814983

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 1 : เป้าหมายการสื่อสาร

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 2 : การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 3 : การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 4 : การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 5 : กระบวนการสื่อสาร

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 6 : การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 7 : การออกเสียง

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 8 : การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

3194814983

CT Thes1s 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 9 : การตีความสาร

แบบบันทึกประจำวัน

หัวข้อการเรียนรู้ที่ 10 : การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

**แบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา**

ส่วนที่ 1 : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพัฒนาการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษาของท่าน (กรุณาตอบตามความเป็นจริง)

ลำดับ	เนื้อหาสาระ	พัฒนาการสมรรถนะ การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิต นักศึกษา		
		มี พัฒนาการ ดีขึ้น	มี พัฒนาการ คงที่	มีพัฒนาการ แย่ลง
1.	เป้าหมายการสื่อสาร			
2.	การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก			
3.	การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน			
4.	การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย			
5.	กระบวนการสื่อสาร			
6.	การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร			
7.	การออกเสียง			
8.	การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม			
9.	การตีความสาร			
10.	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ			

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ส่วนที่ 2: โปรดระบุปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ท่าน
เผชิญและต้องการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนที่สุด (หากไม่มีปัญหาใดๆ ท่านสามารถข้ามไปได้)

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

คำชี้แจง: แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และแบ่งได้เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2) ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และตอนที่ 3) ข้อเสนอแนะ หากมีคำถามเพิ่มเติมกรุณาติดต่อหมายเลข 084-641-3365

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน () หรือ เติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ 1.1) () ชาย 1.2) () หญิง

ตอนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง: แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาแบ่งระดับเป็น 5 ระดับ (5= มากที่สุด จนถึง 1 = น้อยที่สุด) ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อ	รายการ	สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล				
		5 มาก	4 มาก	3 ปาน	2 น้อย	1 น้อย
1.	เป้าหมายการสื่อสาร					
2.	การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก					
3.	การสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน					
4.	การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย					
5.	กระบวนการสื่อสาร					
6.	การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร					
7.	การออกเสียง					
8.	การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและ					
9.	การตีความสาร					
10.	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 : โปรดระบุข้อความคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่นักศึกษาควรพัฒนาเพิ่มเติม

.....

 ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

**แบบประเมินผลโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสอดคล้องของหลักการกับ					
2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ					
4. ความเหมาะสมของคุณสมบัติ					
5. ความเหมาะสมของขั้นตอนการ					
6. ความเหมาะสมของวิธีการเรียนรู้					
7. ความเหมาะสมของวิทยากรใน					
8. ความเหมาะสมของแผนการจัด					
9. ความเหมาะสมของระยะเวลา					
10. ความเหมาะสมของสถานที่จัด					
11. ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้					
12. ความเหมาะสมของการ					
13. โปรแกรมสามารถพัฒนาให้มี					
14. การได้รับประสบการณ์ใหม่จาก					
15. ลักษณะของโปรแกรมสามารถ					
16. ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระ					
17. ความเหมาะสมของกิจกรรมการ					
18. ความเหมาะสมของการจัดการ					
19. ความเหมาะสมของการจัด					
กิจกรรม					
19.1. ตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร					
19.2. โลกแห่งความรัก					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.3.คนมีเสน่ห์					
19.4. การเดินทางของชีวิต					
19.5. นักสื่อสาร					
19.6.กระจกดวงตา					
19.7. เพลงรัก					
19.8. นักพูดมืออาชีพ					
19.9. นักแสดงมืออาชีพ					
19.10.พิธีกรมืออาชีพ					
20. ความเหมาะสมของกิจกรรม					
21 ความเหมาะสมของการ					
22 ความเหมาะสมของการปฏิบัติใน					
23 ความเหมาะสมของเครื่องมือ					

โปรดระบุข้อคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขอขอบคุณ

กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ชื่อ-นามสกุล.....

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

กิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง : หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาครบทั้ง 3 วันแล้ว ขอให้ผู้เรียนทำกิจกรรมรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและเขียนบันทึกประจำวัน มีขั้นตอนดังนี้

กิจกรรมที่ 1 : การฝึกปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

การทำกิจกรรมการบริหารกายท่าเกาซิกิ การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง และการสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวกอย่างต่อเนื่องทุกวัน (อย่างน้อย 14 วัน) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายใน กลายเป็นคนที่มีเสน่ห์ มีอารมณ์ดี และช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยกิจกรรมนี้ ผู้เรียนควรฝึกปฏิบัติเป็นประจำทุกวันตั้งแต่วันที่ 7-23 มกราคม 2562 จากนั้นทำแบบประเมินตนเองและส่งผู้สอนวันที่ 24 มกราคม 2562 ขั้นตอนการฝึกมีดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา
1.	การบริหารกายท่าเกาซิกิ	5 นาที
2.	การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง	20 นาที
3.	การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก : การพูดข้อดีของตนเอง	5 นาที
รวม		30 นาที

กิจกรรมที่ 2 : การเขียนบันทึกประจำวันเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำอธิบาย : ขอให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวันเพื่อบันทึกการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา หลังจากนั้นขอให้ผู้เรียนส่งแบบบันทึกประจำวันแก่ผู้สอนในการตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อซ่อมเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาวันที่ 24 มกราคม 2562 และเข้าร่วมการปฏิบัติในสถานการณ์จริง หัวข้อการเขียนบันทึกประจำวันมีรายละเอียดดังนี้

1. เป้าหมายการสื่อสาร
2. การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก
3. การสื่อสารเพื่อเฟลิดเฟลีน
4. การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย
5. กระบวนการสื่อสาร
6. การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร
7. การออกเสียง
8. การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม
9. การตีความสาร
10. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3194814983

ใบความรู้

1. การเต้นเกาชิกิ (Kaoshikii)

เกาชิกิ มาจากคำภาษาสันสกฤตว่า kosa ซึ่งแปลว่าระดับจิตของมนุษย์ ดังนั้นการเต้นเกาชิกิ จึงเป็นการพัฒนาทุกระดับจิต (จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึก) ของมนุษย์ที่เริ่มตั้งแต่ระดับ จิตนอกสุดของคนเรา คือ ร่างกาย ทำเต้นรำนี้ประดิษฐ์ขึ้นโดย PR Sarkar โยคีผู้ยิ่งใหญ่แห่งศตวรรษนี้ ในปี ค.ศ. 1978 การเต้นเกาชิกินี้จะประกอบด้วย 18 จังหวะ ไปทางขวา 5 จังหวะ ไปทางซ้าย 5 จังหวะ ไปข้างหน้า 3 จังหวะ และไปทางด้านหลัง 5 จังหวะ ขณะที่เต้นจะมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กันทั้งมือและเท้าพร้อมกัน กับภวนาคำที่เป็นภาษา สันสกฤตว่า BABA NAM KEVA LAM (บาบา นัม เควาลัม) ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า Love is every where หรือ แปลเป็นภาษาไทย ได้ว่าความรักมีอยู่ในทุกหนทุกแห่ง หรือมีความรักให้กับตัวเอง และมีความรักให้กับทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้เต้นจะเริ่มต้นด้วยการยกมือพนมตรงขึ้นไปเหนือศีรษะ ทำเต้นนี้ศีรษะของผู้เต้นจะอยู่ระหว่างแขนทั้งสองข้างที่เหยียดตรงนี้ตลอดเวลา การเคลื่อนไหวเริ่ม จากการเอียงร่างกาย

- เอียงไปทางขวา 3 จังหวะ แล้วกลับไปที่เดิม 2 จังหวะ
- เอียงไปทางซ้าย 3 จังหวะ แล้วกลับไปที่เดิม 2 จังหวะ
- ก้มลงไปข้างหน้า 2 จังหวะ แล้วกลับมาที่เดิม 1 จังหวะ
- เอนไปข้างหลัง 2 จังหวะ แล้วกลับมาที่เดิม 1 จังหวะ

จบทำเต้นรำ 1 รอบด้วยการเหยียบแรงๆ บนพื้นด้วยเท้าขวาและเท้าซ้ายในขณะที่เคลื่อนไหว อวัยวะส่วนบนของร่างกายเท้าของผู้ฝึกก็จะมีการเคลื่อนไหวเป็นจังหวะที่สอดคล้องกัน โดยจังหวะแรกเท้าขวาจะไปแตะพื้นหลังเท้าซ้ายแล้วชักเท้าขวากลับที่เดิม เท้าขวาเรียบติดพื้น เท้า ซ้ายจะไปแตะพื้นหลังเท้าขวาแล้วชักเท้ากลับที่เดิม เท้าซ้ายเรียบติดพื้น ทำสลับกันเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ผู้ฝึกจะมีการพัฒนาสติเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องควบคุมการทำงานของร่างกายส่วนบนและ ส่วนล่างให้ประสานกัน พร้อม ๆ กับภวนาคำว่า BABA NAM KEVA LAM และคิดถึงความหมายของคำคำนี้อยู่ตลอดเวลา ถ้าเราฝึกเต้นเกาชิกิอย่างสม่ำเสมอทุกวัน เวลาเช้า 10-20 รอบ เวลาเย็น 10-20 รอบ ภายในเวลา 2-3 สัปดาห์เราจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมหัศจรรย์โดยเกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ของเรา โดยเฉพาะในเรื่องของสติที่เรามีสองขั้นเองโดยอัตโนมัติ ในทุกๆ การกระทำของชีวิต ดังแผนภาพ

แผนภาพการเดินรำเกาซิกิ

ประโยชน์ของการฝึกสติด้วยท่าเดินรำเกาซิกิ ได้แก่ ช่วยบริหารต่อมสำคัญในร่างกายและกล้ามเนื้อตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ลดอาการเจ็บปวดเกร็ง อาการบวมที่กระดูกสันหลัง คอ เอว และข้อต่อส่วนต่างๆ การทำให้เลือดไปเลี้ยงสมองมากขึ้น กระตุ้นการทำงานของหัวใจและระบบไหลเวียนของโลหิต ทำให้ผิวพรรณและใบหน้าเปล่งปลั่ง ทำให้กระดูกสันหลังยืดหยุ่นขึ้น แก้อาการซึมเศร้า ท้อแท้ นอนไม่หลับ ลดอาการกลัวที่เกิดจากจิตใจ ช่วยลดแก๊สในกระเพาะอาหารโรครักษาโรคย่อยไม่ปกติ โรคอ้วนเกินไป โรคผอม โรคตับ โรคปัสสาวะอักเสบ รวมถึงมีประโยชน์ต่อสุขภาพสตรีที่ต้องการลดอาการปวดท้องประจำเดือนหรือประจำเดือนมาไม่ปกติ

2. การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง

การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง คือ การใช้ท่านอนตายเป็นท่าการฝึกผ่อนคลายอย่างล้ำลึก เริ่มจากการเปิดเพลงคลาสสิกเบาๆ ให้จิตใจผ่อนคลายแล้วนอนลงในท่านอนตายของโยคะ ท่านี้จะทำให้ผู้นอนมีการผ่อนคลายสูงที่สุด เพราะเลือดจะไปอวัยวะทุกส่วนในร่างกายได้อย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ปลายเท้าไปจนถึงศีรษะ ผู้ฝึกท่านี้จะนอนหงาย หลับตา กางแขนขาออกจากร่างเล็กน้อย โดยนอนบนพื้นที่แข็งเรียบ และไม่มีการใช้หมอนหนุนศีรษะเพื่อให้เลือดไปเลี้ยงได้ในทุก

ส่วนของร่างกาย ฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น “ ทำความรู้สึกให้จดจ่ออยู่กับลมหายใจของเราเท่านั้น หายใจลึกๆ ช้าๆ เวลาหายใจ ท้องขยาย ลำตัวขยาย และหน้าอกขยาย เวลาหายใจออก ท้องยุบ ลำตัวยุบ หน้าอกยุบ ตัดความคิดเรื่องอื่นๆออกไปให้หมด จดจ่อกับลมหายใจของเราเท่านั้น เวลานี้ ตัวของเรารู้สึกผ่อนคลายที่สุด กำมือแล้วบีบเข้าหากันให้แน่นที่สุด คลายมือออก ผ่อนคลายเกร็งแขน เกร็งกล้ามเนื้อทุกส่วนของ แขนและไหล่ แล้วผ่อนคลาย พยายามรู้สึกได้ถึงความสบายของการผ่อนคลายขมวดคิ้ว เกร็งกล้ามเนื้อทุกส่วนของใบหน้า แล้วผ่อนคลายบนใบหน้า เกร็งกล้ามเนื้อจากต้นขา ไปถึงปลายเท้า เกร็งให้แน่นที่สุด แล้วผ่อนคลายพยายามรู้สึกถึงความผ่อนคลายทั่วทั้งตัว ผ่อนคลาย รู้สึกถึงลม หายใจที่เบาสบาย ผ่อนคลายทุกส่วนในร่างกายรู้สึกผ่อนคลายเบาสบาย ตัวของเรารู้สึกเบา แसनเบา เหมือนไม่มีน้ำหนัก เรารู้สึกอิสระที่สุด ผ่อนคลายที่สุด มีความสุขที่สุด จดจ่อความคิดของเรา ให้อยู่กับลมหายใจเข้าออกที่ลึก ช้าสม่ำเสมอเท่านั้น ” ในการฝึกโยคะอาสนะแนวนี้โออิวิแมนนิสมีการให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ว่าท่านอนตายนี้เป็นช่วงที่เราผ่อนคลายที่สุดนี้ จิตใต้สำนึกของเราจะทำงานดีที่สุด เปิดรับข้อมูลต่างๆ ที่จะบันทึกไว้ได้ดีที่สุด เราจึงควรใส่ข้อมูลด้านบวกต่างๆ เข้าไปใน จิตใต้สำนึกของเราในเวลานี้ โดยบอกกับตัวเองหลาย ๆ ครั้งว่าเป็นคนที่ยอดเยี่ยม...เป็นคนที่มีความสามารถ.....เป็นคนที่มีเสน่ห์ และน่ารัก.....เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น เราสามารถใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที หรือขึ้นอยู่กับผู้ฝึกตามความเหมาะสม เมื่อเราจะ รู้สึกตัวอีกครั้งให้ค่อยๆ ขยับมือ ขยับเท้า พลิกซ้าย ขวา แล้วลุกขึ้นนั่งในท่าสมาธิ เราจะรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า แข็งแรง เหมือนนอนหลับมาเป็นเวลาหลายๆ ชั่วโมง มีความรู้สึกที่ดีกับตนเอง

3. การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก

คือ ความรู้สึกที่เรามีต่อตัวเองด้านบวก โดยเรารู้สึกกับตัวเองอย่างไรก็จะรู้สึกต่อคนอื่นอย่างนั้น เช่น รู้สึกบวกกับตัวเองก็จะรู้สึกบวกกับผู้อื่น เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) ได้กล่าวว่า ภาพพจน์ของตัวเอง (Self Image หรือ Self Concept) เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่เขามีต่อตนเองโดยตรง ซึ่งอาจสอดคล้องหรือแตกต่างจากความรู้สึกที่คนอื่นรู้สึกต่อตัวเขา แต่บุคคลจะนำความรู้สึกมีต่อตนเอง (self-image) ติดตัวไปตลอดเวลาเหมือนเงาของตนเอง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองเกิดจากความเชื่อฝังใจ ประสบการณ์ต่างๆที่หยั่งลึกสะสมลงในจิตใต้สำนึก ทำให้บุคคลเชื่อว่าตนเป็นคนอย่างไร บุคคลมักซึมซับความเชื่อ ความคิดทั้งหลายจากประสบการณ์ในอดีตโดยไม่รู้ตัวไม่ว่าในรูปของการปฏิบัติจากคนรอบข้างต่อตนเอง ความสำเร็จ ได้รับการยอมรับ ชื่นชม ความล้มเหลว ภาวะคุกคามต่างๆ ความคิดและความเชื่อเกี่ยวกับตัวเราในจิตใต้สำนึกนี้เอง มีอิทธิพลหล่อหลอมเป็นภาพพจน์ที่มีต่อตนเองทางบวกหรือทางลบ

การเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของตนเองทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงนิสัย ทัศนคติ บุคลิกภาพ ความสามารถ รวมทั้งการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี ลักษณะเด่นชัดของผู้มีภาพพจน์ตนเองด้านบวกจะมีการแสดงออกโดยมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนเพื่อแผ่ความรู้สึกที่ดีงามนี้ไปยังผู้อื่นด้วย เขายอมรับถึงความสามารถที่แตกต่างจากผู้อื่นโดยไม่จำเป็นต้องนำตนเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

วิธีการสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก

สามารถกระทำได้ด้วยกิจกรรมการใช้คำพูดด้านบวกกับตนเองและผู้อื่น (Auto-suggestion) การใช้คำพูดด้านบวกกับตนเองเป็นการเปลี่ยนข้อมูลในจิตใต้สำนึกด้วยการใส่ข้อมูลทางบวก ทั้งการใช้คำพูดด้านบวกกับตัวเองและผู้อื่น ด้วยการใช้ประโยคคำพูดด้านบวก โดยการใช้คำพูดดีๆ กับตัวเอง และการรับฟังคำพูดดีๆ จากผู้อื่น เช่น เป็นคนที่ยอดเยี่ยม เป็นคนที่มีความสามารถ เป็นคนที่มีเสน่ห์และน่ารัก เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ ทำได้ดีทีเดียว มีความพยายาม รอบคอบดีจัง ทำงานเร็วและเรียบร้อย ฯลฯ

กิจกรรมนี้สามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ โดยเลือกประโยคคำพูดด้านบวกเพียงประโยคเดียวแล้ว พูดซ้ำๆ 5-10 รอบ ปฏิบัติวันละ 2 ครั้ง ในสภาวะที่คลื่นสมองต่ำ เช่น ช่วงก่อนนอนหรือเพิ่งตื่นนอน

ในขณะเดียวกันบุคคลต้องหมั่นสังเกตคำพูดด้านลบในสมองของตน หากได้ยินคำพูดด้านลบ เช่น ไม่ได้เรื่อง ผิดอีกแล้ว ทำไม่ได้ เป็นจุดอ่อนของเรา เป็นเวรเป็นกรรม ฯลฯ ต้องรีบเตือนตนเอง โดยพูดในใจว่า เลิกคิด แล้วแทนที่คำพูดลบนั้นด้วยคำพูดบวกแทน

นอกจากนี้ การฟังคำพูดด้านบวกจากบุคคลรอบข้าง คำพูดดีๆ จากคนในครอบครัว เพื่อน หรือจากสื่อต่างๆ บทสวดมนต์ หนังสือดีๆ ล้วนแล้วแต่ช่วยเพิ่มพลังทางบวกทั้งสิ้น หากบุคคลพูดดีกับตนเองเสมอๆ ฟังคำพูดบวกจากผู้อื่นเป็นประจำ ข้อมูลด้านลบที่เคยประทับในจิตใต้สำนึกจะค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ กลายเป็นคนที่มีความสบายใจ สุขใจ มีภาพพจน์ตนเองด้านบวก มีความคิด พฤติกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น สอดคล้องกับความเชื่อของนักบวชหลายท่านที่ว่า เราคิดอย่างไร จิตใจของเราก็เป็นอย่างนั้น (as you think so you become) ท่านทั้งหลายจึงให้ความสำคัญต่อการใช้ความคิดในทางที่ดี (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2542)

หมายเหตุ : หัวใจสำคัญของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสคือการปฏิบัติและการฝึกฝนสม่ำเสมอ เพราะความสำเร็จในชีวิตของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับกระทำที่สม่ำเสมอ ถ้าบุคคลต้องการเปลี่ยนแปลง

ตนเองต้องเริ่มที่การกระทำหรือการปฏิบัติตัวประจำวันของตน โดยความสำเร็จของคนเราขึ้นอยู่กับ
การปฏิบัติตนถึง 95% ส่วนที่เหลืออีก 5% เป็นเรื่องของทฤษฎี

**แบบประเมินความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา**

คำชี้แจง: แบบประเมินความคิดเห็นฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และแบ่งได้เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2) ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา และตอนที่ 3) ข้อมูลข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา หากมีคำถามเพิ่มเติมกรุณาติดต่อหมายเลข 084-641-3365

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือ เติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.	เพศ	1.1) () ชาย	1.2) () หญิง
2.	สถานะ	2.1) () ผู้ทรงคุณวุฒิ	2.2) () นิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง: ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา แบ่งระดับเป็น 5 ระดับ (5= เหมาะสมระดับมากที่สุด จนถึง 1 = เหมาะสมระดับน้อยที่สุด) ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อ	ข้อความ	ความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	แนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ					
2.	การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อ	ข้อความ	ความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	การทำความเข้าใจโปรแกรมฯ					
4.	หลักการและเหตุผล					
5.	วัตถุประสงค์					
6.	เนื้อหาสาระ					
7.	คุณสมบัติของผู้เรียน					
8.	คุณสมบัติของผู้สอน					
9.	วิธีการเรียนรู้					
10.	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
11.	สื่อการเรียนรู้					
12.	การประเมินผล					
13.	สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
14.	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ					
15.	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ					
16.	บทบาทผู้สอน					
17.	บทบาทผู้เรียน					
18.	บทบาททีมงาน					
19.	การจัดการงบประมาณ					
20.	ระยะเวลาการฝึกอบรม					
21.	การประสานงานกับผู้มีส่วน					
22.	บริบทของวัฒนธรรม					

โปรดระบุข้อคิดเห็น และ/หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ฉ
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง เป้าหมายการสื่อสาร

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของเป้าหมายการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์เป้าหมายการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถแสดงสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ตรงตามเป้าหมายการสื่อสาร

2. สาระสำคัญ

การสื่อสารมีเป้าหมายสำคัญในการเรียนรู้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพ การจูงใจผู้อื่น การสร้างความบันเทิง และการช่วยเหลือ ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้วิธีการบรรลุเป้าหมายการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของเป้าหมายการสื่อสาร
2. ความสำคัญของเป้าหมายการสื่อสาร
3. ประเภทของเป้าหมายการสื่อสาร

4. สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. กระดาษ
3. ปากกา
4. PowerPoint
5. เครื่องเสียง
6. เพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุนโยบายการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ คลื่นสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำ กิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับเป้าหมาย การสื่อสารภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่นสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่าง สุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่น สมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้ บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นตอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ Jigsaw ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดี ในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ ตัวต่อเป้าหมายการสื่อสาร ”

4.2.1 ผู้สอนกำหนดให้กลุ่มของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วนเพื่ออภิปรายหาคำตอบตามหัวข้อที่ผู้สอนมอบหมายให้ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะได้รับบัตรคำ 6 ชุด คือ 1) ชุดเป้าหมายเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และโลกภายนอกได้ดีขึ้น (To Learn) 2) ชุดเป้าหมายการสร้างสัมพันธภาพ (To Relate) 3) ชุดเป้าหมายการจูงใจ 4) ชุดเป้าหมายความบันเทิง (To Play) 5) ชุดเป้าหมายการช่วยเหลือ (To Help) 6) ความสำคัญของเป้าหมายการสื่อสาร

4.2.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านแต่ละคนแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้รับหัวข้อเดียวกันแล้วตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จากนั้นร่วมกันทำความเข้าใจเนื้อหาสาระและอภิปรายหาคำตอบจากประเด็นที่ผู้สอนมอบหมายให้ ได้แก่ 1) ความหมาย 2) ความสำคัญ 3) วิธีการกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร 4) ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร 5) ผลของการกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร 6) แนวทางการประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องเป้าหมายการสื่อสาร

4.2.3 เมื่อได้คำตอบครบถ้วนให้สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของตนเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มบ้านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

4.2.4 ผู้เรียนกลุ่มบ้านทุกคนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องเป้าหมายการสื่อสารและเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ในชีวิต จากนั้นนำเสนอผ่านภาพวาดตามความคิดของกลุ่มเพื่อนำเสนอเรื่องเป้าหมายการสื่อสาร

4.2.5 ผู้เรียนกลุ่มบ้านทุกกลุ่มนำเสนอความรู้และข้อสรุปแก่ผู้เรียนทุกคนเพื่อ
แบ่งปันความรู้

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องเป้าหมายการสื่อสารแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล

เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

3194814983

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกได้อย่างถูกต้อง

2.สาระสำคัญ

การสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกเป็นความต้องการของมนุษย์ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อแสดงมิตรภาพต่อกัน เป็นการสื่อสารเพื่อการรวมกลุ่มและสร้างความเป็นพวกเดียวกัน ช่วยบรรเทาความเหงาและการแยกตัว ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองต่อมิตรภาพและสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ดีกับผู้อื่น ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้วิธีการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร

3.สาระการเรียนรู้

1. ประเภทของแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ความสำคัญของการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

4.สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. PowerPoint
4. เครื่องเสียง
5. เพลงสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย

5.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุนโยบายการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ คลื่นสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำ กิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสาร เพื่อแบ่งปันความรู้สึกภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่นสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสาร กันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่น สมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้ บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นตอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ สถานการณ์จำลอง ” ซึ่งเป็น เทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็น แบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ โลกแห่งความรัก ”

4.2.1 ผู้สอนเปิดเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย กำหนดให้ผู้เรียนหลับตาและจินตนาการถึงสถานการณ์ที่กำหนดแก่ผู้เรียน คือ “ โลกแห่งความรัก ” ถ้าโลกนี้มีแต่ความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย มุ่งเน้นการเห็นคุณค่า ยอมรับและเคารพซึ่งกันและกัน ทุกคนพูดแต่เชิงบวก ไม่ว่าจะร้ายแก่กัน มองกันอย่างเปิดใจ ไม่ตัดสิน

4.2.2 ผู้สอนบอกให้ผู้เรียนจินตนาการว่าตนเองเข้าไปอยู่ในโลกแห่งความรักและสัมผัสถึงพลังความรักที่ยิ่งใหญ่ จากนั้นส่งต่อพลังความรักให้กับตนเองและขยายเพื่อส่งต่อความรักให้แก่คนรอบข้าง สังคม ประเทศชาติ และโลกใบนี้ ให้ผู้เรียนจินตนาการถึงพลังความรักความเมตตาที่ไร้ขอบเขต มองทุกคนเป็นพี่น้องเพื่อนร่วมโลกใบนี้

4.2.3 ผู้สอนบอกให้ผู้เรียนสืบทอดและเดินไปหาคนที่ไม่รู้จักหรือมีโอกาสดูคุยกันน้อยเพื่อจับคู่กัน จากนั้นทักทายด้วยการไหว้ สบตา ยิ้มแย้ม และชื่นชมอีกฝ่าย

4.2.4 กำหนดให้ผู้เรียนแต่ละคู่บอกเล่าเรื่องราวของตนเองในหัวข้อต่อไปนี้ : 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) เป้าหมายในชีวิต 3) ความเข้มแข็งของตัวเอง 4) ความกล้าหาญ 5) บุคคลที่เราชื่นชมที่สุด โดยแต่ละคู่สลับกันเล่าเรื่องราวครั้งละ 3 นาทีจนครบเวลา หลังจากเล่าจบให้ทั้งคู่กล่าวชื่นชม ให้กำลังใจ และกอดหรือจับมือเพื่อส่งพลังด้านบวก

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้
บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอน
คอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การสื่อสารเพื่อความบันเทิง

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิงได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิงได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสื่อสารเพื่อความบันเทิงได้

2. สาระสำคัญ

แรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง เป็นความต้องการในการสื่อสารหรือพูดคุยกับผู้อื่น เพื่อหาความสุข ความสนุกสนาน และความบันเทิง เป็นการมุ่งสื่อสารหรือสนทนากับผู้อื่นเพื่อช่วยผ่อนคลายจากความตึงเครียด ทำให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจ ได้พักผ่อนทางใจและมีความสุข ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้วิธีการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง
2. ความสำคัญของแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง
3. วิธีการของแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง

4. สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุนโยบายการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า

3194814983

CD :Thesis 578425727 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

เกาซิกหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ Role playing ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้ (Action Learning + Neo-Humanist)

กิจกรรม “คนมีเสน่ห์”

4.2.1 ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มโดยจับกลุ่มละ 6 คน จากนั้นส่งตัวแทนมาจับฉลากเพื่อรับบทบาท โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้รับบทบาท ดังนี้ 1) ครู 2) นักเรียน 3) หมอ 4) พยาบาล 5) เจ้าของร้านอาหาร 6) บริกร

4.2.2 ให้ผู้เรียนร่วมกันเสนอความคิดเพื่อสร้างสถานการณ์และเรื่องราวของกลุ่มตนเอง โดยระบุสถานที่ สมมติปัญหาของเรื่อง และให้ผู้เรียนทุกคนสวมบทบาทเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิงและมีการสื่อสารเชิงบวก

4.2.3 ผู้เรียนร่วมกันฝึกซ้อมเพื่อออกมาทำการแสดงกลุ่ม 5 นาที

4.2.4 ผู้เรียนทุกกลุ่มแสดงบทบาทสมมติต่อหน้าผู้เรียนทุกคน

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลินแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายได้

2.สาระสำคัญ

แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายเป็นความต้องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย การพักผ่อน หรือพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อการบรรเทาความเครียดและสร้างความสงบทางใจ ดังนั้น เราจึงควรเรียนรู้วิธีการการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร

3.สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย
2. ความสำคัญของแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย
3. วิธีการของแรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

4.สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. สีเมจิก
4. สีชอล์ค

5.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

3194814983

CU Thesais 5784257227 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ คลื่นสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำ กิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการ สื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่นสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุก คนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่น สมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้ บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นตอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้าง ภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมศิลปะ ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

กิจกรรม “ การเดินทางของชีวิต ”

4.2.1 ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนรับกระดาษ 2 แผ่น คือ แผ่นใหญ่และแผ่นเล็ก จากนั้นเลือกสีที่ตนเองถนัด จากนั้นหามุมที่นั้งของตนเอง สามารถนั่งได้อย่างอิสระในพื้นที่ส่วนตัว

4.2.2 ผู้สอนบอกโจทย์ให้ผู้เรียนวาดภาพบนกระดาษแผ่นใหญ่เพื่อแสดง “ การเดินทางของชีวิต ” โดยวาดภาพประสบการณ์ที่ดีต่างๆในชีวิตตนเองตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน และให้ผู้เรียนวาดภาพที่กระดาษแผ่นเล็กเพื่อแสดง “ จุดเปลี่ยนที่ดีของชีวิต ” โดยวาดภาพประสบการณ์ในชีวิตที่เป็นเหตุการณ์สำคัญที่เปลี่ยนแปลงความคิด การกระทำ หรือวิธีสื่อสารกับผู้อื่นของตนเอง

4.2.3 ผู้สอนสร้างบรรยากาศที่สร้างความผ่อนคลายด้วยการใช้เสียงเพลงที่สงบ ให้ความรู้สึกผ่อนคลายประกอบการทำกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 45 นาที

4.2.4 เมื่อวาดภาพเสร็จให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม จากนั้นผลัดกันเล่าเรื่องที่ดีของตนเองให้ผู้ฟัง และผู้ฟังคนอื่นๆจะต้องตั้งใจฟังโดยไม่พูดแทรก สบตา ฟังอย่างเข้าใจ ให้กำลังใจ ไม่ตัดสิน

4.2.5 เมื่อผู้เรียนแต่ละคนเล่าเรื่องจบ ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันพูดแสดงความคิดเห็นเพื่อให้กำลังใจ

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลายแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้อง

2.สาระสำคัญ

กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้ผู้รับข่าวสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมา และคาดหวังให้เป็นไปตามที่ผู้ส่งต้องการ กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลมีปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิผลของการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร สาร การตอบสนองกลับ ช่องทางการสื่อสาร อุปสรรครบกวน และบริบท ดังนั้นจึงควรเรียนรู้กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมาย

3.สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ความสำคัญของกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล
3. ความสำคัญของปัจจัยสำคัญในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล

4.สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. บัตรเกมข้อความ

5.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ คลื่นสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำ กิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการ การสื่อสารระหว่างบุคคลภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่นสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคน สื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่น สมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้ บรรยากาศคลื่นสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นตอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม ” (Games) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

กิจกรรม “ นักสื่อสาร ”

4.2.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มตั้งแถวเรียงหน้ากระดาน กำหนดให้แต่ละคนมีระยะห่างในการยืนอย่างน้อย 1.5 เมตร

4.2.2 ผู้สอนแจกบัตรข้อความให้สมาชิกคนแรกของแต่ละกลุ่มอ่าน จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มกระซิบบอกข้อความที่ได้อ่านส่งต่อกัน (ข้อความที่ส่งจะต้องมีระดับความท้าทายที่เหมาะสม เป็นข้อความเชิงบวก และไม่ยากเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนสื่อสารได้ชัดเจนและเห็นคุณค่าตนเอง)

4.2.3 เมื่อสมาชิกในกลุ่มส่งข้อความต่อกันจนถึงสมาชิกคนสุดท้าย ให้สมาชิกคนสุดท้ายพูดข้อความดังกล่าวให้ผู้เรียนคนอื่นได้ยินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ จากนั้นเริ่มเกมส์ใหม่โดยให้ทุกคนได้เริ่มเป็นผู้ส่งสารคนแรก

4.2.4 หลังเกมส์จบ สมาชิกในกลุ่มทุกคนพูดชื่นชมซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายหลักการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถแสดงการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้

2.สาระสำคัญ

การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร(Eye Contact) เป็นการแสดงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการผ่านสายตา การสบตาเป็นส่วนสำคัญในการติดต่อสื่อสารของพฤติกรรมของมนุษย์ และการสบตาสามารถแสดงหรือสื่อสารความหมายได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้นการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารจึงมีความสำคัญเพื่อให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมาย

3.สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร
2. หลักการใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร
3. วิธีการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

4.สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เครื่องเสียง
4. เพลง

5.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเดินออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า

เกาซิกหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้างภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศที่คลีนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมละครใบ้ ” (MIME) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ กระจกดวงตา ”

4.2.1 ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนจับคู่กันเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นอธิบายกฎของการทำกิจกรรมว่าให้ทุกคนมองตากัน มีสมาธิ และงดการพูด

4.2.2 ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและเป็นมิตรด้วยการใช้เสียงเพลงที่ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเพื่อสร้างบรรยากาศคลีนสมองต่ำ

4.2.3 กำหนดให้ผู้เรียนยื่นมองตากันคนละ 5 นาที และมองตากันโดยสื่อสารถึงกันในใจตามคำสั่งที่ได้ยิน ผู้เรียนจะมองอีกฝ่ายอย่างไม่ตัดสิน มอบความรักแก่กัน ขอบคุณ ชื่นชม เห็นคุณค่าและเอกลักษณ์ของอีกฝ่าย

4.2.4 ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนสลับเปลี่ยนคู่มองตาอีก 4 ครั้ง ทำครั้งละ 5 นาทีจนครบเวลาที่กำหนด

4.2.5 ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนกลับเข้ากลุ่ม จากนั้นให้ทุกคนแลกเปลี่ยนความรู้สึกหลังการทำกิจกรรมเป็นเวลา 10 นาที

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการใช้สายตาเพื่อการสื่อสารแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิต

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง การออกเสียง

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายหลักการออกเสียงได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายวิธีออกเสียงได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

3. สารสำคัญ

การสื่อสารด้วยการพูดมีความสำคัญอยู่ที่การออกเสียงได้อย่างถูกต้อง โดยการออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยควรฝึกฝนการออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ได้แก่ การออกเสียงพยัญชนะให้ถูกต้อง การออกเสียงสูงต่ำให้ถูกต้อง การออกเสียงให้เต็มเสียงและพูดเป็นคำที่ถูกต้อง ดังนั้นเราจึงควรศึกษาการออกเสียงเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สารการเรียนรู้

1. หลักการออกเสียงที่ถูกต้อง
2. วิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง

4. สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เครื่องเสียง
4. เพลง

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเดินออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง

ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพเป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ เพลงรัก ”

- 4.2.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนยืนล้อมกันเป็นวงกลม โดยยืนในท่าที่สบาย ลำตัวตรง
- 4.2.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกการหายใจที่ถูกต้องเพื่อเรียนรู้ต้นกำเนิดของเสียง
- 4.2.3 ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกวิธีการและหลักการออกเสียง ได้แก่ การวางรูปปาก การวางลิ้นตามคำต่างๆ ฝึกการออกเสียงพระศวกบถ้ำ การพูดคำต่างๆให้ชัด
- 4.2.4 ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกเพลงที่มีเนื้อหาและความหมายเชิงบวก เช่น ความรัก ความปรารถนาดี
- 4.2.5 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกซ้อมร้องเพลง โดยแบ่งท่อนการร้องเพลงเป็นการร้องเดี่ยวและร้องประสานเสียง
- 4.2.6 เมื่อครบกำหนดเวลาการซ้อม ให้ผู้เรียนแสดงการร้องเพลงต่อหน้าผู้ชมกลุ่มใหญ่
- 4.2.7 หลังเสร็จสิ้นการแสดง ผู้เรียนร่วมกันพูดแสดงความชื่นชมต่อผู้แสดง

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน
 - 5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง
 - 5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการออกเสียงแก่ผู้เรียน
 - 5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง
 - 5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ
 - 5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง
6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ
 - 6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

เรื่อง การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายหลักการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้

2. สาระสำคัญ

การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมเป็นวิธีการสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อชีวิตมนุษย์ คนที่ใช้ภาษาพูดได้ดีมีประสิทธิภาพย่อมจะประสบความสำเร็จในการติดต่อสื่อสาร คุณสมบัติของผู้ใช้ภาษาพูดที่ดีต้องคำนึงความรู้ในเรื่องหลักภาษา และความรู้ในเรื่องการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ดังนั้นเราจึงควรศึกษาการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. หลักการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เครื่องเสียง
4. สื่อวีดิทัศน์

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่า เกาซิกหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง

ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ กรณีตัวอย่าง (Cases) ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ นักพูดมืออาชีพ ”

4.2.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรับชมสื่อวีดิทัศน์กรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

4.2.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนด จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปความรู้ โดยแต่ละกลุ่มต้องนำเสนอข้อค้นพบ ดังนี้ 1) คุณลักษณะการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 2) วิธีการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม 3) แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

4.2.3 ตัวแทนทุกกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายของกลุ่มต่อที่ประชุม

4.2.4 ผู้เรียนทุกกลุ่มพูดชื่นชมและให้กำลังใจกันหลังจากเสร็จสิ้นการนำเสนอผล

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอนคอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

เรื่อง การตีความสาร

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของการตีความสารได้
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายกระบวนการตีความสารได้
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้กระบวนการตีความสารได้

2. สาระสำคัญ

การตีความ เป็นกระบวนการทำความเข้าใจข้อความหรือสารที่ส่งมาเพื่อให้รับรู้ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผู้ส่งสาร กระบวนการตีความสาร ประกอบด้วยทักษะ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ทักษะการถอดรหัสสาร ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการเข้ารหัสสาร ดังนั้นเราจึงควรศึกษาการตีความสารเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของการตีความสาร
2. กระบวนการตีความสาร

4. สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เครื่องเสียง
4. สื่อวีดิทัศน์
5. บทละคร

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่าเกาซิกหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภาวะการรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง

ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการตีความสารภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพเป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่ม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลีนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลีนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ นักแสดงมืออาชีพ ”

- 4.2.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรับบทละครเพื่อศึกษาและตีความเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวและข้อคิดจากละคร
- 4.2.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกรับบทละครนีโอฮิวแมนนิสเพื่อศึกษาและตีความรวมทั้งทำความเข้าใจเรื่องราวและข้อคิดจากละคร
- 4.2.3 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจและตีความสารในบทละคร
- 4.2.4 ผู้สอนให้ผู้เรียนได้มีเวลาฝึกซ้อม จดจำบทละคร และออกแบบการแสดงเป็นเวลา 40 นาที
- 4.2.5 เมื่อครบเวลาซ้อมที่กำหนด ให้ทุกกลุ่มออกมาแสดงบทละครตามบทบาทที่ได้รับ
- 4.2.6 หลังการแสดงแต่ละเรื่องจบลง ให้ผู้ชมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความต้องการหรือความหมายแฝงของตัวละครแต่ละตัว จากนั้นให้ผู้แสดงเฉลยว่าคิดเห็นตรงกันหรือไม่
- 4.2.7 หลังเสร็จสิ้นการแสดง ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันชื่นชมและให้กำลังใจผู้เรียนทุกคน

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน
- 5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง
- 5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการตีความสารแก่ผู้เรียน
- 5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคลเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง
- 5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ
- 5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง
6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

3194814983

CD :Thesirs 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้
บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอน
คอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CD IThesis 5784257927 dissertation / revv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

เรื่อง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายองค์ประกอบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายหลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้หลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้

2. สาระสำคัญ

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นการสื่อสารที่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังจากการสื่อสาร มีองค์ประกอบ 3 อย่าง การควบคุมตนเองให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม การบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ และการทำงานภาระที่รับมอบหมายได้สำเร็จ นอกจากนี้หลักของการพูดที่มีประสิทธิภาพยังมีความสำคัญต่อการสื่อสาร ดังนั้นเราจึงควรศึกษาเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สาระการเรียนรู้

1. องค์ประกอบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
2. หลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4. สื่อการสอน

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เครื่องเสียง
4. ไมโครโฟน
5. กล้องบันทึกภาพ

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. การแบ่งกลุ่มผู้เรียนและระบุโจทย์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

1.1 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเต้นออกกำลังกายประกอบเสียงเพลงเพื่อละลายพฤติกรรม จากนั้นผู้เรียนทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิส คือ 1) การบริหารกายท่าเกาชิกิหรือโยคะ 2) การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดวงจรการรับรู้ด้วยเสียงเพลง และ 3) การสร้าง

ภาพพจน์แก่ตนเองด้านบวก (สบตา ยิ้มแย้ม คำชม สัมผัส สวัสดิ์) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ

1.2 ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีตัวแทนเป็นหัวหน้านำกิจกรรมเพื่อช่วยถามคำถาม

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองผ่านการตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ โดยมีข้อปฏิบัติคือขอให้ทุกคนสื่อสารกันอย่างสุภาพ เป็นมิตร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2. การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถาม

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผ่านการตั้งคำถามภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้คลื่อนสมองต่ำ เพื่อศึกษาสาเหตุและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและวางแผนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

3.1 ผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติภายใต้บรรยากาศคลื่อนสมองต่ำ เป็นมิตร และให้กำลังใจ แต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติที่ระบุเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้เรียนร่วมกันนำเสนอแผนการปฏิบัติต่อที่ประชุม

ขั้นสอน

4. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีคอยช่วยจูงใจและเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

4.1 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยชี้แนะถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังการเรียนรู้ ให้คำชมและกำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4.2 ผู้เรียนทำการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยใช้เทคนิค “ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวันรูปแบบรายการ ” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนร่วมกันเลือก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสารแก่ผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม “ พิธีกรมืออาชีพ ”

4.2.1 ผู้สอนอธิบายโจทย์การทำรายการที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาทีจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

4.2.2 ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมกันเพื่อเลือกประเภทรายการตามความสนใจ จากนั้นแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนได้เป็นพิธีกรหรือมีส่วนร่วมในรายการ เช่น แกรับเชิญในรายการ

4.2.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปต่อที่ประชุมในประเด็นดังนี้ 1) ประเภทรายการ 2) บทบาทผู้พูด 3) วัตถุประสงค์ของรายการ 4) วิธีการนำเสนอ เช่น การสื่อสารรูปแบบทางการ (การสื่อสารรูปแบบกึ่งทางการ หรือ การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ) โดยมุ่งนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาเชิงบวกและเป็นประโยชน์ต่อผู้ชม

4.2.4 ผู้สอนให้ความรู้เรื่องวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การสื่อสารแบบวัจนภาษา และการสื่อสารแบบอวัจนภาษา โดยมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ

4.2.5 กำหนดให้ผู้เรียนได้มีเวลาฝึกซ้อมและออกแบรายการเป็นเวลา 45 นาที

4.2.6 เมื่อครบเวลาตามที่กำหนด ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกกลุ่มออกมาแสดงผลงาน

4.2.7 หลังการแสดงผลงาน ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพูดแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจผู้แสดงทุกคน

ขั้นสรุป

5. การสรุปความรู้ผ่านการสะท้อนความคิดและร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกแก่ผู้เรียน

5.1 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

5.2 ผู้สอนอธิบายเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสรุปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

5.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกผ่านการให้คำชมและกำลังใจ

5.5 ผู้สอนจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตโดยวิธีการ 1) การชี้ประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การแนะนำสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้เรียน 3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตัวเอง 4) ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเอง

6. การประเมินผลกิจกรรมภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลีนสมองต่ำ

6.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษาภายใต้
บรรยากาศการเรียนรู้ที่คลื่อนสมองต่ำ ประกอบด้วยเสียงเพลงที่สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และผู้สอน
คอยให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม เป็นมิตร ไม่เร่งรัดผู้เรียน

การประเมินผล

1. แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

ใบความรู้ที่ 1

เป้าหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคล

เป้าหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ความต้องการของบุคคลที่มุ่งหวังจากการสื่อสารเป็นตัวกำหนดกลยุทธ์และวิธีการสื่อสารที่สำคัญ บุคคลจึงต้องมีการวางแผนเลือกใช้กลยุทธ์และวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น เพื่อให้การสื่อสารของตนเองบรรลุเป้าหมายและตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

Devito (2004) กล่าวถึงเป้าหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคลว่า มี 5 ประการ คือ

1. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และโลกภายนอกได้ดีขึ้น (To Learn) ในการสื่อสารระหว่างบุคคลช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจกับสิ่งต่างๆภายนอกได้ดียิ่งขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง ได้รับความคิดเห็นที่มีคุณค่าเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมผ่านการสื่อสาร

2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ (To Relate) เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อแสดงมิตรภาพหรือความรักผ่านความสัมพันธ์ ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองต่อมิตรภาพและความรักของผู้อื่นได้ การสื่อสารประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ดีกับผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะเป็นที่รักและที่ชื่นชอบของผู้อื่น และในทางกลับกันก็มีความต้องการรักและชอบผู้อื่นด้วย นอกจากนี้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลยังช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ซึมเศร้า ช่วยให้บุคคลสามารถแบ่งปันความรู้สึกต่อกัน เพิ่มความสุขให้มากขึ้น และมีความรู้สึกในทางบวกต่อตนเองสูงขึ้น

3. เพื่อจูงใจหรือมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้อื่น (To Influence) มีวัตถุประสงค์การสื่อสารเพื่อมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจให้บุคคลอื่นกระทำในสิ่งที่เราต้องการ หรือเห็นด้วยกับความคิดและความเชื่อของเรา ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

4. เพื่อความบันเทิง (To Play) การได้พูดคุยสนทนากับผู้อื่นในเรื่องต่างๆ เช่น กิจกรรมในวันหยุด กีฬา การเล่าเรื่องราวต่างๆและเรื่องตลก มีวัตถุประสงค์การสื่อสารเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจและมีความสุขเป็นอย่างดี เป็นการพักผ่อนทางใจที่มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อช่วยให้ชีวิตมีความสุขและผ่อนคลายจากความตึงเครียดรอบตัว

5. เพื่อการช่วยเหลือ (To Help) เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่นในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้คำแนะนำผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การปลอบใจคนที่กำลังเศร้า การให้กำลังใจเพื่อนที่กำลังอกหัก การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน หรือการให้ข้อเสนอแนะแก่เพื่อนร่วมงาน

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ใบความรู้ที่ 2

แรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้

(Inclusion Motives)

แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล

Rubin et al. (1988) อธิบายว่า แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง เหตุผลที่ทำให้บุคคลต้องการสื่อสารกับผู้อื่น แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญ เพราะสะท้อนถึงลักษณะส่วนบุคคลของผู้ส่งสาร และยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสารด้วย แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อองค์ประกอบด้านอื่นๆ ได้แก่ 1) บุคคล (who people talk to) 2) วิธีการสื่อสาร (how they talk) 3) เนื้อหา (what they talk about)

แรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลมี 6 ประเภท คือ

1. ความบันเทิง (Pleasure) คือ ความต้องการในการสื่อสารหรือพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อหาความสุข ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความบันเทิง
2. ความใส่ใจ (Affection) คือ ความต้องการในการสื่อสารเพื่อแสดงความชื่นชมและความห่วงใยต่อผู้อื่น
3. การแบ่งปันความรู้กับผู้อื่น (Inclusion) คือ ความต้องการในการสื่อสารเพื่อการอยู่ร่วมและแบ่งปันความรู้กับผู้อื่น เพื่อบรรเทาความเหงา เป็นการสื่อสารเพื่อการรวมกลุ่มและสร้างความเป็นพวกเดียวกัน หรือการพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อเอาชนะความรู้สึกโดดเดี่ยว ความเหงา และการแยกตัว
4. การหลบหลีก (Escape) คือ ความต้องการในการสื่อสารเพื่อหลีกเลี่ยงกิจกรรมอื่นๆ ผ่านการสื่อสาร เป็นการหลบหลีกหรือติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความกดดัน
5. ความผ่อนคลาย (Relaxation) คือ ความต้องการในการสื่อสารเพื่อการพักผ่อน ผ่อนคลาย หรือพูดคุยกับผู้อื่นในบริบทการบรรเทาความเครียด และสร้างความสงบทางใจ
6. การควบคุม (Control) คือ ความต้องการในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดผลการปฏิบัติตามความต้องการ เพื่อควบคุมหรือสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามองค์ประกอบของแรงจูงใจของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายของผู้สื่อสาร (actor's goals) คือ วัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการ
2. ความเชื่อและความมั่นใจส่วนบุคคล (efficacy belief) ซึ่งบุคคลจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นใจ และเห็นคุณค่าในตนเองจึงอยากสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้น (outcome expectancy) ซึ่งหมายถึงความสำเร็จของงานหรือโครงการทางด้านพฤติกรรมที่บรรลุเป้าหมาย

อุปสรรคด้านแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจของบุคคลเชิงลบเป็นการหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆ กับผู้อื่น อาจเป็นไปได้เพราะปัจจัยดังต่อไปนี้ ความกังวลทางสังคม (social anxiety) ความอาย (shyness) ความไม่เต็มใจในการสื่อสาร (unwillingness to communicate) ความกลัวต่อการประเมินค่าเชิงลบ (fear of negative evaluation)

แรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้สึก

หมายถึง ความต้องการในการสื่อสารเพื่อการอยู่ร่วมและแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่น เพื่อบรรเทาความเหงา เป็นการสื่อสารเพื่อการรวมกลุ่มและสร้างความเป็นพวกเดียวกัน หรือการพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อเอาชนะความรู้สึกโดดเดี่ยว ความเหงา และการแยกตัว

ความต้องการในการสื่อสารเพื่อการอยู่ร่วมและแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่นเป็นความต้องการของมนุษย์ในการสร้างสัมพันธภาพ ช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อแสดงมิตรภาพหรือความรักผ่านความสัมพันธ์ ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองต่อมิตรภาพและความรักของผู้อื่นได้ การสื่อสารประเภทนี้เป็นหัวใจสำคัญของความต้องการของมนุษย์ คือ เพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ดีกับผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะเป็นที่รักและที่ชื่นชอบของผู้อื่น และในทางกลับกันที่ก็มีความต้องการรักและชอบผู้อื่นด้วย เพราะการอยู่ร่วมและแบ่งปันความรู้สึกกับผู้อื่นช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ซึมเศร้า ทำให้บุคคลสามารถแบ่งปันความรู้สึกต่อกัน เพิ่มความสุขและมีความรู้สึกต่อตนเองในทางบวกสูงขึ้น

หน้าที่การสื่อสารระหว่างบุคคล

Devito(1995) อธิบายว่าหน้าที่การสื่อสารระหว่างบุคคลการสื่อสารระหว่างบุคคลมีหน้าที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. การลดความโดดเดี่ยว

การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทำให้ความรู้สึกโดดเดี่ยวลดลง คนทุกคนต้องการเป็นที่รัก ที่ชื่นชอบ ได้รับการเอาใจใส่ ได้รับการดูแล การอยู่ท่ามกลางกลุ่มคนจะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้น

2. การได้รับความสนใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทำหน้าที่กระตุ้นบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และด้านความคิดให้รับรู้ว่าคุณเป็นที่น่าสนใจและน่าสนใจ

3. การความมั่นใจ เพิ่มคุณค่า และรู้จักตนเอง

บุคคลเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นผ่านความสัมพันธ์ทำให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย ได้เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น เห็นข้อดีข้อด้อยของตนเอง

4. การลดความเจ็บปวด

บุคคลต้องการแบ่งปันความรู้สึกที่ดีเพื่อความเจ็บปวดทางร่างกายและจิตใจ เพิ่มความสัมพันธ์ที่ดี ทำหน้าที่ปลอบโยนให้บุคคลไม่เจ็บปวดและมีความสุข

3194814983

ใบความรู้ที่ 3

แรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง

แรงจูงใจในการสื่อสารเพื่อความบันเทิง (Pleasure) คือ ความต้องการในการสื่อสารหรือพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อหาความสุข ความสนุกสนาน และความบันเทิง เป็นการมุ่งสื่อสารหรือสนทนากับผู้อื่นในเรื่องต่างๆ เพื่อช่วยผ่อนคลายจากความตึงเครียด ทำให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจ ได้พักผ่อนทางใจ และมีความสุขเป็นอย่างดี เช่น การเล่าเรื่องราวต่างๆ การเล่าเรื่องตลก การพูดคุยถึงกิจกรรมในวันหยุด กีฬา ขำขันบันเทิง เป็นต้น

การเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและคำศัพท์เพื่อถ่ายทอดแสดงเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ โดยบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ ใช้คำศัพท์สร้างประโยคเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ต่างๆด้วยภาษาของตนเอง (Combs,1996)

“การเล่าเรื่อง (Story telling)” เป็นการบอกเล่าเรื่องราวความรู้ต่างๆ ที่อยู่ด้วยตัวบุคคล (Tacit knowledge) จากประสบการณ์การดำเนินชีวิต เรื่องที่ซาบซึ้ง ประทับใจ หรือได้จากการศึกษาการทำงานที่สั่งสมเป็นทักษะแนวปฏิบัติที่ดีหรือจากพรสวรรค์ให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาเริ่มต้นศึกษาในเรื่องนั้นๆ ใหม่ โดยกระบวนการเล่าเรื่องนี้จะจัดเป็นเครื่องมือด้านการจัดการความรู้ที่สามารถจัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สัมผัสไม่ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการเขียนเรื่องเล่า การเล่าเรื่องผ่านสื่อต่างๆ (คลิปวิดีโอ สไลด์นำเสนอ) เป็นต้น

หลักการและเทคนิคขั้นตอนในการเล่าเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้

1. การคำนึงถึงหัวใจของพูดที่สำคัญ คือ ผู้พูดมีความชอบพูดคุยสื่อสาร พูดอย่างมีวัตถุประสงค์ พูดจาไพเราะ ออกเสียงถูกต้อง และพูดในเชิงสร้างสรรค์
2. หัวข้อของเรื่อง เป็นข้อที่ควรให้ความสำคัญอันดับแรก ซึ่งเป็นประเด็นที่เราจะสื่อสารกับผู้ฟังในเรื่อง เล่าเรื่องนี้ว่าคืออะไร โดยลักษณะหัวข้อของเรื่องที่ดีต้องเป็นเรื่องที่ทำให้คนสนุก มีความสุข สร้างสรรค์ เป็นเรื่องเชิงบวก และการคัดเลือกเรื่องที่จะพูด ต้องเหมาะสมกับผู้พูด ผู้ฟัง โอกาส เวลาที่กำหนดไว้

3. โครงเรื่อง (Plot) การระบุโครงเรื่องที่จะเล่าว่ามีจุดเริ่มต้นจนถึงจุดจบอย่างไรเพื่อให้ผู้ฟังทำความเข้าใจได้

4. การอธิบายรายละเอียดของเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจว่าเกิดอะไร (What) เกิดขึ้นกับใคร (Who) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) เกิดขึ้นได้อย่างไร (How) และอธิบายให้รู้ถึงเบื้องหลังเหตุการณ์หรือที่มาที่ไปของเหตุการณ์ว่า ทำไม (Why) จึงเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น

5. การสรุปประเด็น เชื่อมต่อ หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสรุปประโยชน์ของการสื่อสาร

เนื้อหา

เป็นส่วนสาระสำคัญในการพูด ควรมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ชัดเจน กระชับ ถูกต้อง และควรมีความน่าสนใจในมุมมองของผู้รับสารด้วย มิใช่ผู้ส่งสารแต่เพียงผู้เดียว นอกจากนี้ควรเรียบเรียงลำดับให้เชื่อมโยง ไม่ขัดแย้งกัน และควรแปลงข้อมูลให้เข้าใจง่าย รวมถึงแสดงให้เห็นประโยชน์ที่จะได้จากการรับฟัง

สิ่งที่ควรคำนึงในการพูด

ผู้พูดควรใช้คำให้ถูกต้อง มีการออกเสียงชัดเจนมีสำเนียงตามหลักภาษา และมีการสื่อสารเชิงบวก ไม่ควรพูดมาก พูดคนเดียว โอ้อวดหรือพูดเรื่องส่วนตัวมากเกินไป ไม่ควรตำหนิติเตียนหรือนินทาผู้อื่น ไม่พูดคำหยาบสบถ ไม่ใช่ศัพท์ที่สูงเกินไปจนฟังไม่รู้เรื่องหรือศัพท์สแลงที่รู้จักเฉพาะกลุ่ม ไม่พูดไทยคำฝรั่งคำ ยกเว้นทับศัพท์กรณีหาคำใช้ในภาษาไทย ไม่ได้ไม่ใช้คำซ้ำซาก คำฟุ่มเฟือย

ใบความรู้ที่ 4

แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

แรงจูงใจการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

หมายถึง ความต้องการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย การพักผ่อน หรือพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อ การบรรเทาความเครียดและสร้างความสงบทางใจ

Berger (2006) ได้สรุปประโยชน์ของการสื่อสารเพื่อการผ่อนคลายไว้ว่าช่วยให้บุคคลมีความ เข้าอกเข้าใจกันมากขึ้นและทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ช่วยทำให้บุคคลมีสุขภาพกายแข็งแรง ช่วยเพิ่ม ความต้านทานโรคและยืดอายุ ช่วยให้บุคคลมีอารมณ์ดีและสุขภาพจิตดี

หัวใจสำคัญของการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย คือ การพูดลอบประโลมให้ผู้รับสาร คลายความ รู้สึกด้านลบ และมุ่งเน้นการให้กำลังใจ สนับสนุนกันและกัน

วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

1. การรับฟัง เป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสาร เพราะทำให้เข้าใจคู่สนทนาได้ลึกซึ้งขึ้นและ แสดงออกถึงความใส่ใจ เพียงแค่รับฟังก็ช่วยให้คนข้างๆ รู้สึกดีขึ้น

2. การใช้พลังคำพูดด้านบวก เป็นการเปลี่ยนข้อมูลในจิตใต้สำนึกด้วยการใส่ข้อมูลทางบวก ทั้งการใช้คำพูดด้านบวกกับตัวเองและผู้อื่น การใช้ประโยคคำพูดด้านบวก การใช้คำพูดดีๆ กับตัวเอง และการรับฟังคำพูดดีๆ จากผู้อื่น เช่น เป็นคนที่ยอดเยี่ยม เป็นคนที่มีความสามารถ เป็นคนที่มีเสน่ห์และน่ารัก เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ ทำได้ดีทีเดียว มีความพยายาม รอบคอบดีจัง ทำงานเร็วและเรียบร้อย ฯลฯ หากบุคคลพูดดีกับตนเองเสมอๆ ฟังคำพูดบวกจากผู้อื่น เป็นประจำ ข้อมูลด้านลบที่เคยประทับในจิตใต้สำนึกจะค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ กลายเป็นคนที่มีความ สบายใจ สุขใจ มีภาพพจน์ตนเองด้านบวก มีความคิด พฤติกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น สอดคล้องกับความเชื่อของนักบวชหลายท่านที่ว่า เราคิดอย่างไร จิตใจของเราก็เป็นอย่างนั้น (as you think so you become) ท่านทั้งหลายจึงให้ความสำคัญต่อการใช้ความคิดในทางที่ดี (Power of positive thinking) (เกียรตินิพนธ์ อมาตยกุล, 2542)

3. การให้พลังทางบวก (Empowerment) เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2545) ได้กล่าวถึง การให้พลังทางบวกว่าเป็นการใช้ความคิด คำพูด หรือการกระทำที่ทำให้ตัวเราและผู้อื่นมีพลังด้านบวกเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1) การยิ้ม รอยยิ้มเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุดข้อหนึ่งของคนที่คิดด้านบวก ทำด้านบวก การที่เรายิ้มให้กับใครก็หมายความว่าเราให้เกียรติและมีความเคารพให้กับคนๆ นั้น ถ้าเรายิ้มให้กับใครก็เหมือนกับว่าเรากำลังเติมพลังให้คนผู้นั้น และที่สำคัญที่สุดเราก็มักจะได้รับรอยยิ้มกลับคืนมา ดังคำกล่าวที่ว่า รอยยิ้มหนึ่งเกิดขึ้นหลังรอยยิ้มหนึ่งเสมอ เราจึงควรฝึกยิ้มเสมอๆ ยิ้มบ่อยๆ และยิ้มให้กับทุกคนที่เราจะยิ้มให้ได้และในทุกสถานการณ์ของชีวิต

2) คำชม คำชมทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดกำลังใจเกิดพลังที่จะต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ด้วยนั้น ถ้าเราต้องการให้พลังด้านบวกแก่ใครต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับใคร เราควรที่จะหมั่นชมคนผู้นั้นอยู่เสมอๆ ทั้งต่อหน้า และลับหลังโดยหลีกเลี่ยงการตำหนิติเตียน

3) สบตา เพื่อเป็นการเพิ่มพลังให้กับตัวเองและผู้อื่น เราควรฝึกสบตากับคนที่เรากำลังพูดด้วยให้เป็นนิสัย หรือสบตากับผู้พูดในขณะที่เราเป็นผู้ฟังด้วยความรู้สึกที่ดีๆ อยู่เสมอ

4) สัมผัส การสัมผัสมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของคนเรา ช่วยให้เรากลายเป็นคนดีและมีความสุข

5) สวัสดิ์ เมื่ออุ้งมือทั้งสองข้างของคนเราประกบกันในท่าไหว้จะส่งพลังสูงส่ง การทักทาย และการลาจากกันของคนเรามีได้หลายวิธี เช่น การจับมือ การโอบกอด การโค้งคำนับ ฯลฯ แต่ไม่มีวิธีใดที่จะเป็นการเพิ่มพลังด้านบวกให้กับตัวเอง และผู้อื่นได้เท่ากับการสวัสดิ์ด้วยการไหว้แบบชาวตะวันออก เราจะรู้สึกดีเมื่อมีใครมาสวัสดิ์เรา และเราก็ควรจะสวัสดิ์ตอบกลับทุกครั้ง การสวัสดิ์จนเคยชินเป็นนิสัยทำให้เราลดอัตราของตัวเราเองลง มีความเคารพให้กับผู้อื่น และมีความเคารพให้กับตัวเองมากขึ้น การสวัสดิ์จึงเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดวิธีหนึ่งในการให้พลังด้านบวกแก่ผู้อื่น และตัวเราเอง

ใบความรู้ที่ 5

กระบวนการสื่อสาร

กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร สาร การตอบสนองกลับ (feedback) ช่องทางการสื่อสาร อุปสรรคขวางกั้น และบริบท (DeVito, 2013)

1. แหล่งสารและผู้รับสาร (source–receiver)

ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างน้อยสองคน แต่ละคนทำหน้าที่เป็นแหล่งสารหรือผู้ส่งข้อความและทำงานเป็นผู้รับสารด้วย โดยการ

สื่อความหมายผ่านคลื่นเสียง ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า หรือการเคลื่อนไหวของร่างกาย โดยใส่ความคิดและความรู้สึกลงในรหัสหรือชุดของสัญลักษณ์ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียกว่าการเข้ารหัส เมื่อแปลสัญลักษณ์เหล่านี้เป็นความคิด จะทำกระบวนการการถอดรหัสนั้น

2. สาร (messages) ข้อความสำหรับการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อข้อความที่แสดงความคิดและความรู้สึกจะต้องถูกส่งและรับ การสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเป็นคำพูดหรือ วจนภาษา และอวจนภาษา ซึ่งปกติมักเป็นการรวมกันของทั้งสองประเภท เช่น สื่อสารด้วยคำพูดพร้อมท่าทาง เมื่อสื่อสารผ่านแป้นพิมพ์ข้อความจะถูกสื่อสารด้วยคำพูดรวมถึงภาพถ่ายและวิดีโอด้วยเช่นกัน ข้อความแบ่งได้ 3 ประเภท คือ metamesages, feedback และ feedforward

2.1 metamesages คือ ข้อความทั้งคำพูดและอวจนภาษาที่สามารถสื่อสารได้ เช่น พูดว่า "คุณเข้าใจในสิ่งที่ฉันพูดหรือไม่" ด้วยท่าทางที่กำลังโกหกหรือตำหนิประสิทธิภาพของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมักจะขึ้นอยู่กับความสามารถของการแสดงออก

2.2 feedback messages เป็นข้อความที่สื่อถึงข้อมูลหรือข้อความที่ส่งไป เช่น ส่งข้อความที่พูดหรือเขียนไปยังบุคคลอื่น หรือโพสต์ในโซเชียลมีเดียจะได้รับการตอบรับจากข้อความ การได้ยินสิ่งที่พูด นอกจากนี้ยังได้รับการตอบรับจากผู้อื่นที่ติดต่อสื่อสารกำลังส่งข้อความถึงอย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุว่าได้รับและตอบสนองต่อข้อความอย่างไร

2.3 feedforward messages คือ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อความก่อนที่จะส่ง ตัวอย่างเช่น หัวเรื่องในอีเมล และชื่อที่ปรากฏในโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ข้อความเหล่านี้บอกให้ผู้ฟังทราบเกี่ยวกับข้อความที่จะมาหรือเกี่ยวกับวิธีที่ผู้ฟังต้องการตอบ โดยວັນภาษาคุณให้การป้อนข้อมูลด้วยการแสดงออกทางสีหน้า การสัมผัส ทางตา และท่าทางทางกายภาพ การหลีกเลี่ยงดวงตาอาจส่งสัญญาณว่าข้อความที่จะมานั้นเป็นเรื่องยากและอาจไม่สะดวกใจในการแสดงออก

3. ช่องทางการสื่อสาร (channel) เป็นสื่อที่ส่งผ่านสัญญาณข้อความเหมือนสะพานเชื่อมต่อแหล่งที่มาและตัวรับสัญญาณ โดยปกติจะใช้หลายช่องทางพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น ในการพูดได้ตอบแบบเห็นหน้าคุณพูดและฟังโดยใช้ช่องเสียงคือหู นอกจากนี้ยังทำท่าทางและรับสัญญาณเหล่านี้ด้วยสายตาโดยใช้มองภาพ ทั้งยังมีกลิ่นการสัมผัส ดังนั้นการติดต่อแบบเห็นหน้า โทรศัพท์ อีเมลล์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ถือเป็นตัวอย่างประเภทของช่องทาง การสื่อสารระหว่างบุคคล

4. สิ่งรบกวน (noise) คือ สิ่งที่ขัดขวางการรับข้อความ ทั้งการได้ยินและรับรู้ มีรายละเอียดคือ

4.1 เสียงทางกายภาพ คือ การรบกวนภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งสารของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เช่น เสียงรบกวนในรถยนต์ที่ผ่านมา

4.2 เสียงทางสรีรวิทยา คือ สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยอุปสรรคภายในตัวผู้ส่งหรือผู้รับ และรวมถึงความบกพร่อง เช่น การสูญเสียการมองเห็น การสูญเสียการได้ยิน การสูญเสียความทรงจำ

4.3 เสียงทางจิตวิทยา คือ การแทรกแซงทางจิตใจต่อผู้พูดหรือผู้ฟัง รวมถึงความคิด ความลำเอียงอคติ ความสับสนและอารมณ์แปรปรวนมาก

4.4 ความหมายสัญญาณ คือ การมีระบบความหมายระหว่างผู้พูดและผู้ฟังต่างกัน ทั้งประเภทของเสียง ความหมาย รวมถึงความแตกต่างทางด้านภาษาศาสตร์ การใช้ศัพท์แสงหรือคำที่ซับซ้อนเกินไป และคำคลุมเครือมากเกินไป ซึ่งความหมายสามารถตีความผิดได้ง่าย

5. บริบท (context) การสื่อสารเกิดขึ้นตามบริบท เช่น สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสาร บริบทของการสื่อสารมีมิติอย่างน้อย 4 มิติ ได้แก่

5.1 มิติทางกายภาพ เช่น ห้องพื้นที่ทำงานที่มีการติดต่อสื่อสารเกิดขึ้น สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ในการติดต่อสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์อาจอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

5.2 มิติทางสังคมหรือจิตวิทยา ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์สถานะระหว่างผู้สื่อสาร ความเป็นกันเองหรือเป็นศัตรู ความร่วมมือ ความสามารถในการแข่งขันปฏิสัมพันธ์

5.3 มิติทางเวลา เกี่ยวข้องกับข้อความที่เหมาะสมกับลำดับเหตุการณ์การสื่อสาร ตัวอย่างเช่น ถ้าบอกว่าเป็นเรื่องตลกทันทีหลังจากที่เพื่อนบอกว่าคุณป่วยแล้ว เรื่องตลกจะได้รับการรับรู้แตกต่างกันไป

5.4 มิติทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยกฎ บรรทัดฐาน ความเชื่อ และทัศนคติของคน สื่อสารที่สืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในบางวัฒนธรรมถือว่าการสุภาพที่จะพูดคุยกับคนแปลกหน้า ในขณะที่เป็นเรื่องที่ควรหลีกเลี่ยง

3194814983

CD Theses 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ใบความรู้ที่ 6

การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร

การใช้สายตาเพื่อการสื่อสาร (Eye Contact) คือ การแสดงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการผ่านสายตา การสบตาเป็นส่วนสำคัญของพฤติกรรมของมนุษย์และภาษากาย ในการติดต่อทางควรสบตากับคู่สนทนาขณะกำลังติดต่อสื่อสารให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อแสดงว่าพร้อมและยินดีที่จะฟัง นอกจากนี้ ถ้าสบสายตานานเกินไปอาจทำให้มีความหมายเชิงการข่มขู่ เหยียดหน้าหรือใกล้ชิดมากเกินไปขึ้นอยู่กับบริบท หากขาดการสบตาทำให้มีความหมายว่าไม่สนใจหรือ ถูกกีดกัน ควรรักษาการสบตาไว้ตลอดระยะเวลาการสนทนา แต่หยุดพักเป็นเวลาสองวินาทีโดยมอง ออกไปโดยไม่ต้องขยับศีรษะ ระดับการสบตาที่สะดวกสบายอาจแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับการดูแล สุขภาพและสังคม

การใช้สายตาเพื่อการสื่อสารสามารถทำหน้าที่สำคัญหลายประการ

1. เพื่อตรวจสอบความคิดเห็น (To monitor feedback) คือ การพยายามเข้าใจปฏิกิริยาของ คู่สื่อสารเพื่ออ่านความคิดเห็น
2. เพื่อดึงความสนใจ (To secure attention) คือ การมองสบสายตาไว้เพื่อรักษาความสนใจ และดึงความสนใจของผู้ฟัง
3. เพื่อควบคุมการสนทนา (To regulate the conversation) การติดต่อทางตาช่วยให้ สามารถจัดการและควบคุมการสนทนาด้วยสายตา เป็นการเคลื่อนไหวทางสายตาสื่อสารที่สามารถแจ้งคน อื่นๆ เข้าใจว่ากำลังสื่อสารด้วย
4. เพื่อแสดงถึงสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ (To signal the nature of the relationship) การสื่อสารผ่านสายตาสามารถใช้เป็น "เครื่องหมายผูก" หรือ สัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลได้
5. เพื่อส่งสัญญาณสถานะ (To signal status) การติดต่อผ่านสายตามักใช้เพื่อแจ้งสถานะและ อารมณ์ของบุคคล เช่น ความโกรธเมื่อมีการรุกราน หรือบุคคลที่มีความก้าวร้าวจะมีการมองบุคคล อื่นเป็นเวลานานกว่าปกติ
6. เพื่อชดเชยระยะห่างทางกายภาพ (To compensate for physical distance) การติดต่อ ทางตามักใช้เพื่อชดเชยระยะห่างทางกายภาพที่เพิ่มขึ้น โดยการทำให้สายตาเอาชนะระยะห่างระหว่าง บุคคล เช่น การส่งสายตาทักทายเพื่อนในงานเลี้ยงที่อยู่ไกล

Occulesis คือ การศึกษาความหมายที่สื่อสารผ่านสายตา ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลา ทิศทาง และคุณภาพของพฤติกรรมสายตา ตัวอย่างเช่น ในทุกวัฒนธรรมมีระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการติดต่อดตา ในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาความยาวเฉลี่ยของการจ้องมองเฉลี่ย คือ 2.95 วินาที ความยาวของการมองซึ่งกันและกัน (คนสองคนกำลังจ้องมองกัน) คือ 1.18 วินาที (Argyle, 1988; Argyle & Ingham, 1972) เมื่อระยะเวลาในการมองตาสั้นลงกว่า 1.18 วินาที อาจมีความหมายว่าบุคคลนั้นไม่สนใจ ซื่อาย หรือหมกมุ่น หากมีเวลามากขึ้นอาจรับรู้ว่าคุณคนนั้นแสดงถึงความสนใจสูง

การสบตา หรือ eye contact เป็นหนึ่งในอวัจนภาษาที่แสดงถึงความตั้งใจฟังและให้ความสำคัญกับคู่สนทนา เมื่อเราเป็นผู้พูดการสบตาผู้ฟังจะช่วยดึงความสนใจของผู้ฟังได้อีกด้วย วิธีการสบตาคู่สนทนา คือ มองตาโดยตรงจะทำให้มีจุดเน้นมากยิ่งขึ้น

หลักของการสบตาอย่างง่าย ๆ คือ

1. ทำใจสบายๆและผ่อนคลาย การสบตาที่ดีควรเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ ถ้าหากตื่นเต้นหรือประหม่อมากเกินไปอาจทำให้ก้มหน้า มองทางอื่น หรือไม่กล้าสบตาเลย หรือพยายามมองตามากจนเกินไป

2. ไม่จ้องเขม็งไปที่คู่สนทนาเกินไป การพยายามจ้องจะทำให้ต่างฝ่ายต่างอึดอัด

3. ตั้งใจฟังคู่สนทนาเสมอ การสบตาแสดงอาจแสดงถึงความตั้งใจฟังก็จริง แต่หากสบตาเพียงอย่างเดียวแต่ไม่ได้ตั้งใจฟังจริงๆ ผู้ฟังย่อมรู้สึกได้

4. ยิ้มจากตา ดวงตาเป็นหน้าต่างของหัวใจ การสบตาดด้วยความเป็นมิตรอย่างจริงใจจะช่วยเสริมบรรยากาศในการสนทนาได้ไม่แพ้รอยยิ้มเลยทีเดียว

สายตานั้นสามารถสื่อสารความหมายได้ โดยทั่วไปในการสื่อสารกับผู้อื่น บุคคลจะสบตามองใบหน้าของคู่สื่อสาร แต่นอกจากนี้ความหมายของการสื่อสารผ่านสายตาสามารถเกิดความแตกต่างและแสดงถึงลักษณะบุคคลได้ เช่น การแสดงความสนใจสูงหรือต่ำผิดปกติ ความตื่นกลัวในการปฏิสัมพันธ์ และสามารถแสดงอารมณ์ เช่น ความประหลาดใจ ความกลัว ความรังเกียจ

(ข้อมูลจาก : <https://spcuseniorproject.wordpress.com/2014/02/25/improve-your-communication-skill-with-nonverbal-talk-part-1/>)

3194814983

CD IThesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ใบความรู้ที่ 7

การออกเสียง

การสื่อสารด้วยการพูดมีความสำคัญอยู่ที่การออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ถึงแม้ว่าภาษาไทยเป็นภาษาของเราเอง เราพูดภาษาไทยมาตั้งแต่เด็ก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคนไทยทุกคนจะออกเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถพูดได้ดี ใช้ภาษาพูดได้อย่างเหมาะสม สาเหตุที่พูดได้ไม่ดีนั้นอาจเป็นเพราะความไม่เอาใจใส่ ไม่เห็นความสำคัญ ขาดความระมัดระวัง ขาดการฝึกฝน ดังนั้นจึงควรเรียนรู้ตามหลักดังนี้

หลักการออกเสียง

1. การออกเสียงพยัญชนะให้ถูกต้อง

การออกเสียงที่มีปัญหาสำหรับภาษาไทยปัจจุบัน คือ เสียง ร ว ล ไม่ชัดเจน อาจเกิดจากการพูดเร็วเกินไป ออกเสียงให้ชัดไม่เท่ากัน แต่การออกเสียง ร ล ให้ถูกต้องเป็นความจำเป็นในการรักษาแบบแผนและความหมายของคำ เพราะถ้าหากเราออกเสียงคำผิด อาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดได้ เช่น

เขาเป็นคนรักของฉัน กับ เขาเป็นคนรักของฉัน

2. การออกเสียงสูงต่ำให้ถูกต้อง

เสียงพูดของคนเราบางครั้งจะไม่ตรงกับภาษาเขียน และการพูดของคนเราอาจผิดเพี้ยนไปตามเสียงที่ตนเองพูดจนชิน เช่น

เขา	ออกเสียงเป็น	เค้า
สิบเอ็ด	ออกเสียงเป็น	สิบเบ็ด

3. การออกเสียงให้เต็มเสียงและพูดเป็นคำที่ถูกต้อง ควรระวังไม่ให้ออกเสียงผิดดังตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	ออกเสียงเป็น	มหาลัย
วันพฤหัสบดี	ออกเสียงเป็น	วันพระหัส
สนามหลวง	ออกเสียงเป็น	หนามหลวง
โรงพยาบาล	ออกเสียงเป็น	โรงบาล

เรื่องของการออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยเป็นสิ่งฝึกได้ การออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยเป็นเรื่องที่ควรระมัดระวังเพื่อป้องกันการเข้าใจความหมายผิดและทำให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การใช้เสียง

เสียงมีความสัมพันธ์กับคำพูดอย่างมาก การใช้เสียงในโทนเสียงระดับต่างๆกัน จึงหะในการพูด รวมถึงการเว้นวรรคมีส่วนช่วยเสริมใจความและเน้นย้ำความสำคัญของสิ่งที่พูดได้เป็นอย่างดี

1. โทนเสียง โทนเสียงเป็นสิ่งที่ช่วยบ่งบอกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูดได้ ในหลายกรณี คำพูดเดียวกันเมื่อใช้น้ำเสียงต่างกันก็อาจตีความได้คนละทาง เช่น “ขอโทษ” อาจแปลตรงตัวหรือกลายเป็นความหมายตรงกันข้ามได้ด้วยน้ำเสียงที่จริงจัง พูดเล่น หรือประชดประชัน โทนเสียงโดยทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่

- เสียงสูง ให้ความรู้สึกรื่นเริง ตื่นเต้น มีความสุข เรียกความสนใจได้มาก ทำให้บางครั้งเสียงสูงแหลมอาจเป็นการเตือนถึงอันตราย
- เสียงกลาง ให้ความรู้สึกสบายๆ เป็นเสียงที่มักใช้ทั่วไป
- เสียงต่ำ ให้ความรู้สึกสุขุม รอบคอบ น่าเชื่อถือ บางครั้งใช้ในโอกาสที่โศกเศร้า

2. จังหวะเร็วช้า หลักโดยทั่วไปคือไม่ควรพูดเร็วจนฟังไม่ทันและไม่ช้าจนรู้สึกยึด แต่การพูดเร็วขึ้นหรือช้าลงเล็กน้อยมีผลต่ออารมณ์ของผู้ฟังได้ สำหรับเรื่องที่ตื่นเต้นมักพูดเร็วกว่าปกติ ในขณะที่เรื่องที่มีเนื้อหาซับซ้อน เป็นวิชาการ หรือเรื่องเศร้ามักดึงจังหวะการพูดให้ช้าลงเล็กน้อย

3. การเว้นวรรค นอกจากการเว้นวรรคจะช่วยให้ความหมายของประโยคถูกต้องแล้ว ยังสามารถใช้เพื่อเน้นข้อความที่ต้องการได้อีกด้วย เช่น “เรื่องที่เราจะมาพูดกันวันนี้ ก็คือ ...” “เพลงฮิตติดชาร์ตอันดับ 1 ของสัปดาห์นี้ ได้แก่ ...” การเว้นวรรคจะทำให้ผู้ฟังตั้งใจฟังมากขึ้น

(ข้อมูลจาก : <https://spcuseniorproject.wordpress.com/2014/02/25/improve-your-communication-skill-with-nonverbal-talk-part-1/>)

ใบความรู้ที่ 8

การใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสม

การพูดเป็นวิธีการสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อชีวิตมนุษย์ คนที่ใช้ภาษาพูดได้ดี มีประสิทธิภาพ การพูดย่อมจะประสบความสำเร็จในการติดต่อสื่อสาร

ภาษาพูด คือ ภาษาที่ต้องใช้เสียงประกอบด้วยสีหน้าและท่าทาง ภาษาพูดเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง

คุณสมบัติของผู้ใช้ภาษาพูดที่ดี มีความรู้ที่ต้องคำนึงดังนี้

1. ความรู้ในเรื่องหลักภาษา ผู้ใช้ภาษาพูดควรมีความรู้พอสมควรในด้านการสร้างประโยค การใช้ถ้อยคำ ความหมายของคำ และรู้จักเลือกใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ภาษาจะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นสติปัญญา การศึกษา ความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล
2. ความรู้ในเรื่องการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม การใช้ภาษาในสังคมไทยมีความสัมพันธ์กับ วัฒนธรรม เช่นการพูดกับบุคคลที่มีอาวุโส คนไทยนิยมใช้คำสรรพนามแทนบุคคลที่อาวุโสกว่าในลักษณะที่ยกย่อง คือเรียกว่าพี่ ป้า ลุง ยาย ฯลฯ ถ้าบุคคลนั้นอายุน้อยกว่าก็เรียกว่าน้อง ส่วนภาษาพูดที่ใช้กับบุคคลบางคน หรือบางกลุ่มจะมีการกำหนดภาษาให้ใช้อย่างเหมาะสมถูกต้อง เช่น คำพูดที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ พระภิกษุ ซึ่งเรียกว่าคำราชาศัพท์และคำสุภาพ ซึ่งเป็นเรื่องของวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

องค์ประกอบวัฒนธรรมในการใช้ภาษาพูดที่บุคคลต้องใช้ภาษาพูดให้ถูกต้องเหมาะสม ได้แก่

- 1) เพศ 2) วัย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4) โอกาสและสถานที่ 5.) อาชีพ 6) สถานภาพทางสังคม 7) เนื้อหาในการพูด

ผู้ใช้ภาษาพูดจะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

1. เพศ การใช้ภาษาพูดของเพศหญิงและเพศชายจะต่างกัน บางครั้งซึ่งทำให้แยกเพศได้ เช่น คำขานรับ คำลงท้าย คำสรรพนาม
2. วัย การใช้ภาษาพูดของคนต่างวัยกันย่อมต่างกัน ผู้ที่อายุน้อยกว่าย่อมใช้ภาษาที่แสดง ความเคารพนับถือผู้ที่อาวุโสกว่า เช่น ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่าหนู กระผม ดิฉัน แต่จะใช้สรรพนาม

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

อีกอย่างหนึ่งกับคนวัยเดียวกันเช่น เรา ฉันทน์ ผม ส่วนคนที่เป็นผู้ใหญ่เวลาพูดกับเด็ก ก็จะใช้สรรพนามอีกอย่างหนึ่ง เช่น อาจใช้คำแทนตัวเองว่า พี่ ลุง ป้า อา เป็นต้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลย่อมทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาพูดต่างกันไปด้วย ผู้ที่ใกล้ชิดกันสนิทสนมกันมาก จะใช้ภาษาพูดแตกต่างไปจากคนที่เพิ่งรู้จักกัน เช่น ญาติพี่น้อง สามีภรรยา เพื่อนฝูง พ่อแม่ ลูก ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การสื่อสารระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับ โอกาสและสถานที่ด้วย ไม่ควรใช้คำพูดที่สนิทสนมส่วนตัวพูดต่อหน้าคนที่ไม่รู้จักกัน หรือในสถานที่ที่มีการประชุม หรือในที่ชุมนุมชน เพราะเป็นเรื่องที่ไม่สมควร

4. โอกาสและสถานที่ ในการสื่อสารกับบุคคล เราจะใช้ภาษาพูดที่ต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานที่ที่สำคัญ เช่น การสื่อสารกับบุคคลกลุ่มใหญ่ในงานเลี้ยงสังสรรค์ย่อมใช้ภาษาพูดต่างกับการสื่อสารกับบุคคลกลุ่มใหญ่ในห้องประชุมขณะที่มีการประชุม นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับการพูดในโอกาสที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ สถานที่และสถานการณ์ที่ต่างกันด้วย

5. อาชีพ บุคคลแต่ละคนมีอาชีพต่างกัน บางอาชีพจะมีภาษาเฉพาะที่รู้จักกันน้อย เช่น ภาษาของแพทย์ภาษาของนักกฎหมาย ภาษาของนักวิทยาศาสตร์ นักธุรกิจ นักการศึกษา ฯลฯ ถ้านำไปใช้ในอภวการ อาจจะทำให้ผู้รับสารไม่เข้าใจก็ได้ แต่ในการพูดหากจำเป็นต้องใช้ภาษาเหล่านั้น ควรมีการอธิบายให้ชัดเจน

6. สถานภาพทางสังคม บุคคลแต่ละคนจะมีสถานภาพทางสังคมต่างกัน เพราะตำแหน่งหน้าที่การงานไม่เหมือนกัน ทำให้การใช้ภาษาของแต่ละบุคคลต่างกันไปด้วย การพูดกับบุคคลต่างสถานะกัน เช่น ครูกับนักเรียน ก็จะมีการใช้ภาษาพูดต่างกัน

7. เนื้อหาในการพูด เนื้อหาที่เป็นเรื่องส่วนตัวเวลาที่นำมาสื่อสาร ย่อมต้องใช้ภาษาที่เป็นกันเอง ไม่ใช่ภาษาระดับสูงหรือเป็นแบบแผน นอกจากนี้เวลาสื่อสารแบบทางการก็ควรใช้ภาษาที่เป็นทางการ แต่หากเป็นบุคคลที่คุ้นเคยกันสามารถใช้ได้หลายระดับ

หลักการใช้ภาษาในการพูด

หลักในการใช้ภาษาในการพูด แบ่งเป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. การออกเสียง

เรื่องของการออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะของภาษาไทยเป็นเรื่องที่ฝึกได้ การออกเสียงให้ถูกต้องตามหลัก ภาษาไทยเป็นเรื่องที่ควรระมัดระวัง เพราะการออกเสียงผิดนั้นให้เข้าใจความหมายผิดและทำให้ความไพเราะของภาษาหมดไปด้วย การออกเสียงให้ชัดเจน ไม่พูดเร็วรัว ไม่พูดตัดคำ ลงเสียงหนักเบาให้ถูกต้อง ออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามภาษา มาตรฐานเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

2. การใช้ถ้อยคำ

2.1 การใช้ถ้อยคำที่ง่ายต่อการเข้าใจ คือ ถ้อยคำที่สั้น ตรงไปตรงมา ชัดเจนแจ่มแจ้ง ต้องเป็นถ้อยคำ ที่ชัดเจน เข้าใจได้ทันที

2.2 การใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องและตรงตามความหมาย โดยผู้พูดต้องเลือกใช้คำที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้การสื่อความหมายล้นเหลว

2.3 การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ภาษาที่ไม่สุภาพสื่อให้เห็นบุคลิกภาพของผู้พูดว่าไม่ดีไม่น่านิยม ควรหลีกเลี่ยงภาษาที่ไม่สุภาพ คือ คำต่ำ คำหยาบ คำสแลงที่หยาบคาย คำพวน คำต่ำต่าง ๆ

2.4 การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม การใช้ถ้อยคำให้เหมาะสม คือ การใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ โอกาส และสถานการณ์แวดล้อม

(แหล่งข้อมูลจาก : <http://e-book.ram.edu/e-book/t/TH103/chapter11.pdf>)

ใบความรู้ที่ 9

การตีความสาร

ความหมายการตีความสาร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) อธิบายคำว่า ตีความ ว่าหมายถึงการชี้หรือกำหนดความหมาย ให้ความหมายหรืออธิบาย ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนาและความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง เป็นต้น

การตีความ คือ การพิจารณาโดยละเอียดเพื่อทำความเข้าใจสารที่แฝงนัยเพื่อให้ทราบความหมายและเจตนาที่แท้จริงของสารที่ผู้ส่งสารส่งมายังผู้รับสาร (หม่อมหลวงคำวง วราสิทธิชัย : ออนไลน์)

จึงสรุปได้ว่า การตีความ หมายถึง การทำความเข้าใจข้อความหรือสารที่ส่งมาเพื่อให้รับรู้ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผู้ส่งสาร

กระบวนการตีความสาร ประกอบด้วยทักษะ 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ทักษะการถอดรหัสสาร (decoding skills) หมายถึง กระบวนการในการรับรู้ การตีความ และการตอบรับความคิดและสิ่งเร้าทางสังคมต่างๆ
- 2) ทักษะการตัดสินใจ (decision skills) หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของบุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือการสื่อสารอย่างไร เป็นกระบวนการเสาะหาและทดสอบการตอบสนองที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ มีการประเมินค่าของการกระทำที่คาดว่าจะใช้ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ
- 3) ทักษะการเข้ารหัสสาร (encoding skills) คือ ความสามารถในการแปลเป้าหมายและเลือกตอบสนอง โดยแสดงออกในเชิงการกระทำ เช่น การใช้ทักษะหรือความสามารถเชิงภาษา การใช้คำพูดสื่อความหมาย เป็นต้น

ในการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเห็นหน้าค่าตา การตีความสารอยู่ในขั้นตอนสำคัญของทักษะการฟัง มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการฟัง ผู้ฟังควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการฟังเพื่อให้มีเป้าหมาย รวมทั้งผู้ส่งสารเองก็ควรแสดงวัตถุประสงค์ของสารนั้นให้ชัดเจน เพื่อที่ผู้ฟังจะได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการฟังเช่นกัน ว่า เมื่อได้รับฟังสารนั้นแล้ว ผู้ฟังจะต้องทำอะไร ได้รับอะไร รู้สึกอย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการฟังมีหลายประการ เช่น

- ♣ การฟังให้รับรู้สาร หรือข้อมูล แล้วสามารถตอบคำถามได้ ปฏิบัติตามได้

♣ การฟังให้สรุปวัตถุประสงค์ของผู้พูดได้ เช่น ผู้พูดต้องการโน้มน้าวใจ ชี้แจง จรรโลงใจ เป็นต้น

♣ การฟังให้จับใจความสำคัญ จำแนกเนื้อหาที่ฟังเป็นหัวข้อต่างๆได้ ย่อความ สรุปความได้

♣ การฟังให้แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้

♣ การฟังที่สามารถรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกจากสารได้ เช่น ตลก เสียดสี ประชดประชัน โศกเศร้า เป็นต้น

♣ การฟังที่จำแนกได้ว่าผู้ส่งสารแสดงความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใด อย่างไร เพราะเหตุใด

♣ การฟังที่รับรู้บรรยากาศที่เกิดขึ้นได้ว่าเป็นแบบสนุกสนาน ผ่อนคลาย เคร่งเครียด หรือ เป็นทางการ

♣ การฟังให้เข้าใจสำนวน ถ้อยคำ ทั้งความหมายโดยตรง ความหมายโดยนัย ถ้อยคำเสียดสี ประชดประชัน เข้าใจ ความหมายจากน้ำเสียงหรืออวัจนภาษาได้

♣ การฟังแล้วสามารถวิเคราะห์เรื่องที่ฟังในประเด็นต่างๆ ได้

♣ การฟังเพื่อให้ประเมินค่าของสารเรื่องนั้นๆได้

2. การตั้งใจและมีสมาธิในการฟัง รับสารอย่างต่อเนื่องทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ผู้ฟังควรมีสมาธิจดจ่อกับสารที่ฟัง ควบคุมความคิดและความสนใจให้อยู่ในขอบเขตของสารที่กำลังรับ และเตรียมตั้งสติคิดพร้อมที่จะรับสารต่อไปเป็นลำดับ

3. จดบันทึกข้อความสำคัญหรือข้อความที่น่าสนใจอย่างรวดเร็ว แต่ต้องระมัดระวังไม่เสียเวลากับการจดบันทึกมาก เกินไปจนการฟังขาดช่วง ท าให้ไม่สามารถปะติดปะต่อเนื้อหาสาระจากการฟังได้ การจดบันทึกจะมีส่วนช่วยในการเรียบเรียง ล าดับเนื้อหา จดจำข้อความสำคัญของสารที่ฟังได้ด้วย

4. จดบันทึกข้อสงสัย หรือคำถามที่เกิดขึ้นในขณะที่ฟัง ทั้งนี้ในขณะที่ฟัง ผู้ฟังมีการคิดตาม ทำความเข้าใจกับสารที่ฟัง อาจทำให้เกิดข้อสงสัยในบางช่วงบางตอนของสารได้ การจดบันทึกค ำถามเพื่อถามผู้พูดในภายหลังจะช่วยให้ผู้ฟังไม่ลืมประเด็นที่ สงสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อฟังเนื้อหาที่ค่อนข้างยาว

5. ฟังโดยปราศจากอคติและความลำเอียง ให้ผู้ฟังรับสารอย่างตรงไปตรงมา เปิดใจ ไม่อคติ ทั้งต่อตัวผู้พูดและสารที่ได้รับฟัง ไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความพึงพอใจ ต่อด้าน คัดค้าน หรือความเชื่อถือ ศรัทธา เป็นต้น

3194814983

ใบความรู้ที่ 10

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การสื่อสารที่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังจากการสื่อสาร (Spitzberg และ Cupach, 1989)

องค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

Berlo (1960) ได้นำเสนอแบบจำลองการสื่อสาร (The Berlo Model or SMCR Model) ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการติดต่อสื่อสารมี 4 ประการ ได้แก่

1. ผู้ส่งสาร (Source or Sender) ประกอบด้วย ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม

2. สาร (Message) ประกอบด้วย ส่วนประกอบ โครงสร้าง การจัดเสนอ เนื้อหา รหัส

3. ช่องทาง (Channel) ประกอบด้วย การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น การลิ้มรส

4. ผู้รับสาร (Receiver) ประกอบด้วย ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. ผู้ส่งสารหรือแหล่งสาร หมายถึง ผู้ที่เลือกสรรข่าวสารหรือแหล่งกำเนิดสาร เกี่ยวกับความคิดเหตุการณ์ต่างๆ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ส่งต่อไปยังผู้รับสารผู้ส่งสารนี้เป็นบุคคลเดียวหรือหลายคน เช่น หน่วยงาน องค์กร สถาบัน เป็นต้น ซึ่งปัจจัยสำคัญของผู้ส่งสารประกอบด้วยดังนี้

1.1 ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถความชำนาญในการสื่อสารมีทักษะที่เกี่ยวข้องคือ การพูด การเขียน ซึ่งเป็นทักษะในการเข้ารหัส การฟัง การอ่าน ซึ่งเป็นทักษะในการถอดรหัส การใช้เหตุผลหรือความคิด ซึ่งเป็นทักษะทางการเข้าและถอดรหัส รวมทั้งทักษะทางอวัจนภาษาต่างๆ เช่น ภาษาท่าทาง เป็นต้น ซึ่งทักษะต่างๆนี้มีผลต่อความคิดที่จะสื่อสารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตั้งใจของผู้ส่งสาร รวมทั้งมีผลต่อความสามารถในการเข้ารหัส

1.2 ทักษะคิด (Attitude) นักจิตวิทยาให้ความนิยามว่าทักษะคิด คือ ความมีใจโอนเอียงไปตอบสนองต่อสภาพการใดๆ หากผู้ส่งสารมีทัศนคติที่ไม่พึงพอใจผู้รับสาร เราอาจคาดการณ์ได้ว่าการสื่อสารของเขาจะแตกต่างไปจากที่เขารู้สึกพึงพอใจผู้รับสาร หรือถ้าผู้ส่งสารไม่เชื่อใจตัวเอง การสื่อสารที่เกิดขึ้นจะตรงกันข้ามกับที่เขาที่มีความมั่นใจในตัวเอง ทักษะคิดของผู้ส่งสารมีหลายประการ ได้แก่

3194814983

CD :Thesis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

- ทักษะคิดต่อตนเอง คือ การประเมินความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถในการสื่อสารมากน้อยเพียงใด ถ้าผู้ส่งสารยังมีความเชื่อมั่นมาก การสื่อสารนั้นก็ยังมีประสิทธิภาพ

- ทักษะคิดต่อเนื้อหา คือ การประเมินความมีคุณค่าในเนื้อหาของสารนั้น ถ้าผู้ส่งสารยังเชื่อว่าเนื้อหานั้นมีคุณค่ามาก การสื่อสารนั้นก็ยังมีประสิทธิภาพ

- ทักษะคิดต่อผู้รับสาร คือ การประเมินผู้รับสารซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมในการสื่อสารของผู้ส่งสารและต่อตัวสารและต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารโดยเฉพาะการชักจูงใจ

1.3 ความรู้ (Knowledge) นอกจากความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเป็นหัวข้อของการสื่อสารและเนื้อหาสารแล้ว ผู้ส่งสารและผู้รับสารจำเป็นต้องตระหนักรู้ (aware) ในท่าทีหรือทัศนคติของผู้ร่วมและกระทำการสื่อสาร ความสามารถในการสร้างสรรค์ และการเลือกใช้ช่องทางสื่อสารให้มีความสอดคล้องกับสารที่ส่งไป

1.4 ระบบสังคมสังคม (Social System) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสาร เพราะบุคคลขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคม มีตำแหน่ง บทบาท หน้าที่ ตามกลุ่มที่สังกัดอยู่ และเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.5 วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ขนบธรรมเนียม ค่านิยม ความเชื่อทางสังคม วัฒนธรรมในแต่ละสังคม ซึ่งส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมการสื่อสาร วัฒนธรรมที่ต่างกันก็มีการสื่อสารต่างกันด้วย

2. สารหรือข่าวสาร (Message) คือ ผลผลิตของความรู้สึนึกคิด ความต้องการอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ หรือเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งต้องการจะสื่อออกไป ซึ่งอาจปรากฏในรูปภาษาพูด ภาษาเขียน หรือ กิริยาท่าทาง

วีรุพห์ ลีลาพทฺธิ์ (2531) ได้อธิบายถึงปัจจัยของสารไว้ดังนี้

1) รหัสสาร (Message Codes) คือภาษา (Language) หรือสัญลักษณ์ (symbolic) หรือสัญญาณ (Signal) ที่มนุษย์คิดขึ้นเพื่อใช้แสดงออกแทนความคิดเกี่ยวกับบุคคลและสรรพสิ่งต่างๆ สามารถแบ่งรหัสของสารออกได้เป็นประเภทใหญ่ใหญ่ 2 ประเภทคือ

1.1) รหัสของสารที่ใช้คำ (Verbal Message Codes) ได้แก่ ภาษาอันเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ภาษาทุกภาษาของมนุษย์มีการสร้างขึ้นและพัฒนาสืบทอดมาเป็นระบบสัญลักษณ์ ซึ่งทำให้สารปรากฏขึ้นได้

1.2) รหัสของสารที่ไม่ใช้คำ (Non-verbal Message Codes) ได้แก่ ระบบสัญลักษณ์สัญญาณหรือเครื่องหมายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ถ้อยคำ เช่น อากัปกริยา ธง ไฟ ซึ่งมนุษย์ในแต่ละ

สังคมแต่ละวัฒนธรรมพัฒนาขึ้นและรับรู้ความหมายร่วมกัน เช่น การพยักหน้า การแสดงอาการตอบรับหรือแสดงความเข้าใจเห็นด้วย ธง หรือ ไฟสัญญาณต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ของสารที่ไม่ใช่คำ ทำหน้าที่เป็นสารบอกเรื่องราวให้มนุษย์ตกลงรับรู้ความหมายร่วมกัน

2) เนื้อหาสาร (Message Content) เนื้อหาประกอบด้วยข้อคิดและประเด็นต่างๆในข่าวสารสำหรับสิ่งหนึ่งที่กำหนดขึ้น รหัสสารและเนื้อหาสารจะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ส่งสารจะต้องเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสาร แบ่งเนื้อหาของสารได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) สารประเภทข้อเท็จจริง 2) สารประเภทข้อคิดเห็น

3) การจัดสาร (Message Treatment) หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาของสารตามรูปแบบของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ส่งว่าเป็นคนที่มีบุคลิกในการสื่อสารอย่างไร การจัดเรียบเรียงข้อความที่ได้ผลมักใช้แบบแผนที่ผู้รับสารคุ้นเคย

3. ช่องสาร (Channel) คือ ช่องทางหรือตัวกลางที่ใช้ในการส่งหรือถ่ายทอดสาร ซึ่งมนุษย์ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการส่งและถ่ายทอดข้อมูลได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การลิ้มรส และการสัมผัส ช่องทางการสื่อสารมี 3 แบบคือ

3.1) ช่องสาร คือ การเข้ารหัสและการถอดรหัส ได้แก่ การพูด การฟัง การเขียน การอ่าน

3.2) ช่องสาร คือ พาหนะที่บรรจุข่าวสารนั้น ได้แก่ จอภาพ หน้ากระดาษ หนังสือพิมพ์ เครื่องส่ง เครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ เป็นต้น

3.3) ช่องสาร คือ พาหนะที่นำหรือพาหนะที่บรรจุข่าวสารนั้นไป ได้แก่ อากาศ คลื่น แสง คลื่นเสียง เป็นต้น

4. ผู้รับสาร (Receiver) คือ บุคคลที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสาร การสื่อสารจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคมสังคม และวัฒนธรรม

Berlo (1960) ชี้ให้เห็นว่าปฏิกริยาของผู้รับสารที่มีต่อสารของผู้ส่งสารนั้นแบ่งออกเป็น 2 ชนิดตามลักษณะของผลที่เกิดจากการสื่อสาร ดังนี้

1) การสื่อสารกับเชิงบวก (Positive Feedback) คือ การสื่อสารกับที่ทำให้ผู้ส่งสารพอใจในผลของการสื่อสาร เช่น พนักงานโรงแรมให้บริการที่ดีกับผู้มาพักและลูกค้ามีความพึงพอใจ

2) การสื่อสารกับเชิงลบ (Negative Feedback) คือ การสื่อสารกลับที่ทำให้ผู้รับสารไม่พอใจในผลของการสื่อสาร เช่น ลูกค้าเขียนข้อความต่อว่าการบริการของโรงแรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า กระบวนการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องสาร ผู้รับสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์

ประเภทของการสื่อสารโดยการจำแนกประเภทโดยใช้เกณฑ์การใช้ภาษา

การสื่อสารประเภทนี้คำนึงถึงการใช้รหัส (Code) หรือ สัญลักษณ์ (Symbol) ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารว่ารหัส หรือ สัญลักษณ์ ที่ใช้เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน แบ่งเป็น 2 ประเภท (ปรมะ สตะเวทิน, 2540) ได้แก่

1. การสื่อสารเชิงวจนะ (Verbal Communication) เป็นการสื่อสารโดยใช้ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน เช่นพูดภาษาไทย เขียนภาษาไทย เป็นต้น ภาษาที่แสดงออกเป็นถ้อยคำ เรียกว่า วจนภาษา เนื้อหาสาระที่แสดงออกโดยถ้อยคำ เรียกว่า วจนสาร

2. การสื่อสารเชิงอวจนะ (Nonverbal Communication) เป็นการสื่อสารโดยใช้ รหัส หรือ สัญลักษณ์อย่างอื่นในการสื่อสารแทนการใช้ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน เช่น การยิ้ม การแสดงกิริยาอาการท่าทาง การสื่อสารอวจนภาษาเป็นความหมายที่สื่อกันได้หลายรูปแบบ จำแนกออกเป็น 7 ประเภทได้แก่

2.1 อากาษาหรือท่าทาง (Body movement or Kinesics) คือ การสื่อสารด้วยกิริยาท่าทางที่มีความหมาย เช่น โบกมือ (ทักทายหรือรำลา) กวักมือ (เรียก) กางแขน เป็นต้น

2.2 ปริภาษา (Paralanguage) คือการแสดงความหมายโดยอาศัย สิ่งที่แนบออกมากับภาษา คือ การสื่อสารด้วยน้ำเสียงและวิธีเปล่งเสียง น้ำเสียง เป็นตัวแทนแสดงความรู้สึก สุข เศร้า โกรธ เป็นมิตร เป็นศัตรู ให้ผู้รับสารรับรู้ท่วงท่า ทำนองการเปล่งเสียง ช่วยให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสารได้มาก เช่น การหยุด เว้นวรรค จังหวะ ความเร็ว การเน้นเสียงตรงถ้อยคำที่ต้องการช่วยบ่งบอกความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการได้

2.3 นัยภาษา (Eye Contact) คือการส่งภาษาโดยใช้แววตา เช่น ตาหวาน ตาแข็ง ตาเศร้า เป็นต้น การใช้ลักษณะดวงตา เช่น การหรี่ตา การเบิกตาโพลง การใช้ลักษณะการมอง เช่น สบตา ชายตามอง หลบตา เป็นต้น

2.4 สัมผัสภาษา (Haptics) คือการสื่อสารด้วยการจับต้องสัมผัส สามารถสื่อความหมาย และให้ความรู้สึกแก่ผู้รับสารได้โดยไม่ต้องมีคำพูดช่วย เช่น สัมผัสอ่อนโยนทนุถนอมที่มารดาให้แก่ทารก การจับ โอบกอด ทูบตี นอกจากนี้ ความนุ่มนวลหรือรุนแรงในการสัมผัสเป็นส่วนเสริมความหมายของภาษาสัมผัสให้ชัดเจนด้วย

2.5 กาลภาษา (Chronemics) คือการสื่อสารด้วยการให้เวลาการปฏิบัติ หรือใช้เวลา ร่วมกัน บอกความหมาย เช่น การยอมให้พบในเวลาวิกาลแสดงว่าไว้ใจ การให้เวลาติดต่อสื่อสาร ด้วยมากแสดงว่ามีความเอาใจใส่ เป็นต้น

2.6 เทศภาษา (Proxemics) คือ ภาษาที่แสดงออกโดยอาศัยการใช้ตำแหน่งที่ อาณา บริเวณ การจัดระยะใกล้ไกลของผู้ส่งสารและผู้รับสารและสถานที่ ได้แก่ ประธานนั่งหัวโต๊ะ ผู้บังคับบัญชาที่นั่งอยู่ในห้องที่เป็นสัดส่วน การเข้ามาพูดคุยด้วยใกล้ๆ แสดงความสนิทสนมหรือไว้วางใจ ตลอดจนความแตกต่างกันในระหว่างสังคมและวัฒนธรรมด้วย เช่น สังคมอาหรับการเข้ามาพูดคุยใน ระยะใกล้ชิดเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่จำเป็นต้องสนิทสนมก็อาจพูดคุยในระยะใกล้มากได้

2.7 วัตถุภาษา (Artifacts) หมายถึง ภาษาที่แสดงออกโดยการใช้คุณลักษณะต่างๆของวัตถุ เช่น ชนิด ขนาด สี สัน ความสะอาด เช่น เครื่องแบบพยาบาลสีขาวบอกถึงอาชีพ ห้องหรือบ้านที่รกรุงรัง แสดงความไม่เป็นระเบียบไม่เอาใจใส่ สีดำแสดงถึงความลึกลับเศร้าโศก สีขาวแสดงถึงความบริสุทธิ์

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งในการ พูดต่อหน้าชุมชน ปณิธาน วงศาสุลักษณ์ (2547) ได้สรุปคุณสมบัติของนักพูดที่ดี ดังนี้

1. กล่าวคำทักทายที่เหมาะสม ควรเรียงจากประธานไปถึงผู้ฟังหรือเรียงลำดับจากผู้ที่ มี ตำแหน่งสูงสุดไปหาผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่า
2. การใช้สรรพนามแทนตัวผู้พูดหรือการใช้สรรพนามแทนบุคคลที่ 3 ควรเลือกใช้คำสรรพนามให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
3. การสื่อความหมายของเนื้อหาหรือคำพูด ควรใช้คำสุภาพใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ตรงความหมาย และหลีกเลี่ยงการพูดในลักษณะเป็นภาษาเขียน
4. กล่าวนำเรื่อง เป็นส่วนที่จะเชื่อมไปสู่เนื้อเรื่อง ดังนั้นควรเลือกส่วนนำเรื่องให้มีความ น่าสนใจ อาจเป็นแนวคำถามหรือชวนให้น่าสนใจ อธิบายหรือบอกเล่าถึงสาเหตุสำคัญของเนื้อเรื่อง
5. การดำเนินเรื่อง ควรมีการเตรียมความพร้อมมาอย่างดี มีการกะเวลา จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ เหมาะสม เนื่องจากเนื้อเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญสุดในการนำเสนอ
6. การกล่าวบทสรุปหรือคำลงท้าย ควรเป็นการกล่าวแนวสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟังซึ่งต้อง มีความสัมพันธ์กับคำนำและเนื้อเรื่องด้วย ในการลงท้ายนั้นอาจมีลักษณะการเชิญชวน การสร้าง อารมณ์ขึ้น การสรุปความ การให้ข้อคิด
7. ความถูกต้องและชัดเจนของคำ และการออกเสียงอักขระเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาสำหรับผู้ พูดมาก การออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำต่างๆ รวมทั้งความถูกต้องของคำเป็นสิ่งที่จะต้องทำการ ฝึกฝน

3194814983

CD :Thesirs 5784257927 dissertation / revc: 03082562 19:18:46 / seq: 14

8. ระดับความดังของเสียง ต้องปรับให้เหมาะกับสถานการณ์ สถานที่ จำนวนผู้ฟัง และอุปกรณ์ขยายเสียงต่างๆควรใช้ความดังและเบาของเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่พูด

9. ความเร็วในการพูดขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง ไม่ควรพูดเร็วเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ และไม่ควรพูดช้าเกินไป เพราะจะทำให้คนฟังเบื่อ

10. การใช้ระดับเสียงสูงต่ำ ระดับเสียงสูงต่ำในการพูดจะทำให้เรื่องราวมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจังหวะในการพูดและเนื้อเรื่องที่พูดด้วย

11. ควรระมัดระวังการติดคำพูดบางคำ เช่น ก็...เออ.....คือ.....แบบ... โดยทั่วไปจะเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดเกิดความเบื่อหน่ายหรือไม่สามารถประมวลความคิดที่มีมาพูดให้ต่อเนื่องได้ ส่งผลเสียให้การพูดนั้นดูน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ

นอกจากนี้การประเมินกลุ่มผู้ฟังก่อนการพูดก็มีความสำคัญ ผู้พูดควรเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังโดยคำนึงถึงคุณลักษณะของกลุ่มผู้ฟัง คือ เพศ อายุ จำนวนผู้ฟัง ระดับการศึกษา ความสนใจ ความมุ่งหวังทัศนคติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และผู้พูดต้องมีความคล่องตัว มีความกระตือรือร้น สนใจสิ่งต่างๆรอบตัว รู้จักพิจารณาสถานการณ์และบรรยากาศในการพูด เพราะจะทำให้ผู้พูดสามารถเลือกความยาวของเนื้อหาได้เหมาะสมกับผู้ฟังและสังเกตว่าผู้ฟังมีความสนใจมากน้อยเพียงใด เพื่อปรับให้การพูดน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3194814983

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Theslis 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

1. นางสาว สุดารัตน์ ประโยชน์ยิ่ง
2. นางสาว พิไลวรรณ เสนาะเมือง
3. นางสาว วิภารัตน์ แซ่คู
4. นางสาว ศิริจันทร์ คงคาหลวง
5. นาย อนุกุล วังทอง
6. นาย อรรถพล ผ่องแพร
7. นาย ณัฐวุฒิ บุญกุศล
8. นางสาว ปรียาภรณ์ วิเศษสิงห์
9. นางสาว บุญทริก ตาละลักษณ์
10. นางสาวอรปรียา บุญसार
11. นายธัชสรณ์ เปาะช้าง
12. นาย วัฒน์ สุดโต
13. นางสาว ประกายรัตน์ เจริญร่มโพธิ์แก้ว
14. นางสาว นวรัตน์ กล่อมดี
15. นางสาว สุภาพร จันทร์วิเชียร
16. นางสาว พะตอณีย์ วีระกุล
17. นางสาว เกร็จมณี เทียนน้อย
18. นางสาว อิศรณัฐ เนียมพูนทอง
19. นาย ศักดิ์อนันต์ วงศ์ศรีเผือก
20. นางสาว ชมภู ชูศรีจันทร์
21. นาย อานนท์ รักอู่
22. นางสาว ธัญญารัตน์ ถ้อนคำ
23. นางสาว ณัชชา ชมชื่น
24. นางสาวจิณณัฐินี วิทยาภิวัฒน์
25. นางสาว จันทร์สม ฉิมเมือง
26. นางสาว ณัฐกานต์ ยงค์ไพบูลย์
27. นางสาว พิรัญญา เทียมจันทร์
28. นางสาว ชุติกาญจน์ สงวนศักดิ์ศรี

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / rev: 03082562 19:18:46 / seq: 14

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
การสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตนักศึกษา

3194814983

CU Thesais 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การประชุมนิเทศโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับ
นิสิตนักศึกษาวันที่ 7 ธันวาคม 2561 ณ หอประชุมปิ่นเกล้ายม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เวลา 8.00- 17.00น.

3194814983

CU Thesjis 5784257927 dissertation / recv: 03082562 19:18:46 / seq: 14

การฝึกอบรมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับนิสิตนักศึกษา วันที่ 4-6 มกราคม 2562 เวลา 8.00 -18.00 น. รวมเป็นเวลา 30 ชั่วโมง ณ ห้องประชุมชั้น
2 งานทะเบียน อาคารศูนย์ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

00

การตรวจผลงานศิลปะและการเรียนรู้ของผู้เรียน จำนวน 3 ครั้ง คือ วันที่ 10 มกราคม 2562 , 17 มกราคม 2562 และ 24 มกราคม 2562 เวลา 8.30- 16.30 น. รวมเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ณ ห้อง SC 101 คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีรัตนโกสินทร์ศรีอยุธยา

การปฏิบัติงานนอกสถานที่จริง วันที่ 24-31 มกราคม 2562 รวมเป็นเวลา 27 ชั่วโมง

การตรวจสอบติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จำนวน 3 ครั้ง คือ วันที่ 10 มกราคม 2562 , 17 มกราคม 2562 และ 24 มกราคม 2562 เวลา 8.30- 16.30 น. รวมเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ณ ห้อง SC 101 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ภาพบรรยากาศการสนทนากลุ่ม วันที่ 19 มีนาคม 2562

บรรณานุกรม

- Argyle. (1991). Happiness and cooperation. 12(10), 1019-1030.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bloom, B. (1956). *Taxonomy of educational objectives. Vol. 1: Cognitive domain*. New York: McKay.
- Boone, E., Safrit, R., & Jones, J. (1992). Developing programs in adult education. Prospect Heights, IL. In: Waveland Press, Inc.
- Boyle. (1981). *Planning better programs*: McGraw-Hill New York.
- Brookfield, S. D. (1986). *Understanding and Facilitating Adult Learning*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Buhrmester, D. (1988). Five domains of interpersonal competence in peer relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55(6).
- Caffarella. (1994). *Planning Programs for Adult Learner*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cafferella, R. (2002). *Planning programs for adult learners: A practical guide for educators, trainers and staff developers*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Chickering, A. W., & Reisser, L. (1993). *Education and Identity. The Jossey-Bass Higher and Adult Education Series*: ERIC.
- Combs, P., & Ahmed, M. (1974). *Attacking Rural Poverty*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Devito. (2004). *The Interpersonal communication book*. Boston: Pearson Education.
- DeVito. (2013). *The interpersonal communication book*. United States of America: Pearson Higher Ed.
- Dillard, & Spitzberg. (1984). *Global impressions of social skills: Behavioral predictors* (Vol. 8): Annals of the International Communication Association.
- Dotlich, D. L., & Noel, J. L. (1998). *Action learning: How the world's top companies are re-creating their leaders and themselves*: Jossey-Bass, Incorporated.
- Edmonstone, J. (2003). *The action learner's toolkit*: Gower Publishing Company, Limited.

- Foote, & Cottrell. (1955). Identity and interpersonal competence; a new direction in family research.
- Hausberg, M. C., Hergert, A., Kröger, C., Bullinger, M., Rose, M., & Andreas, S. J. B. m. e. (2012). Enhancing medical students' communication skills: development and evaluation of an undergraduate training program. 12(1), 16.
- Hendrix, K. G. (1997). Student perceptions of verbal and nonverbal cues leading to images of Black and White professor credibility. *Howard Journal of Communications*, 8(3), 251-273.
- Huang, Y. C., & Lin, S. H. (2016). An inventory for assessing interpersonal communication competence of college student. *British Journal of Guidance & Counselling*.
- Hwang, & Lee. (2015). Interpersonal Communication Competence and Social Anxiety in Nursing Students. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/288685440_Interpersonal_Communication_Compotence_and_Social_Anxiety_in_Nursing_Students
- Inglis, S. (1994). *Making the Most of Action Learning*. Aldershot, England: Gower.
- Ivanova, A., & Smrikarov, A. (2009). The New Generations of Students and the Future of e-Learning in Higher Education. International Conference on e-Learning and the Knowledge Society - e-Learning'09. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.621.2533&rep=rep1&type=pdf>
- Ivergard, T. (2002). *Action learning: Some principles and practicalities*. Civil Service Training Institute: Bangkok.
- Kelman, H. C., & Hovland, C. I. (1953). "Reinstatement" of the communicator in delayed measurement of opinion change. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 48(3), 327-335.
- Knapper, C., & Cropley, A. J. (1991). *Lifelong Learning and Higher Education* (2nd ed.). London: Kogan Page.
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. Chicago: Association Press.
- Knowles, M. S. (1978). *The adult learner: A neglected species*. Houston, TX: Gulf Publishing Company.

- Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education : Andragogy versus Pedagogy*. New York: Association Press.
- Lakey, S., & Canary, D. J. C. M. (2002). Actor goal achievement and sensitivity to partner as critical factors in understanding interpersonal communication competence and conflict strategies. *69*(3), 217-235.
- Marquardt. (1999). *Action learning in action*. Palo Alto: Davies-Black.
- Marquardt, M. J., Leonard, S., Freedman, A., & Hill, C. (2009). *Action Learning for Developing Leaders and Organizations*, American Psychological Press. Washington, DC.
- McCombs, B. L., & Whisler, J. S. (1997). *The learner-centered classroom and school: Strategies for increasing student motivation and achievement*. San Francisco: Jossey-Bass.
- McCroskey, J. C., Larson, C. E., & Knapp, M. L. (1971). *An Introduction to Interpersonal Communication*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.
- Mcgill, & Beaty. (2001). *Action learning: A guide for professional, management & educational development*. (2nd ed.). Sterling, VA: Stylus Publishing Inc.
- Mcqueen, M. (2011). Ready or not...here come gen Z. Retrieved from <http://www.jsw.org.au/elearning/extraresources/mindingthematch/Ready%20or%20not,%20here%20come%20Gen%20Z.pdf>
- Nelson, D. (2016). Enhancing interpersonal communication: Positive mood effects. *Social Behavior and Personality: An international journal*, 44(9).
- Parry, E., & Urwin, P. (2011). Generational Differences in Work Values: A Review of Theory and Evidence. *International Journal of Management Reviews*, 13(1).
- Partnership for 21st Century Skills. (2010). Framework for 21st century learning. Retrieved from <http://www.p21.org/about-us/p21-framework>
- Pedler, M. (1997). *Action learning in practice (3re Ed.)*. Burlington, VT: Gower Publishing Company.
- Purhonen, P. (2007). Interpersonal Communication Competence in SME Internationalization. Networking Knowledge. *Journal of the MeCCSA Postgraduate Network*, 1(2).

- Revans, R. W. (1969). *The structure of disorder*. A Survey of Cybernetics: A tribute to Norbert Wiener.
- Revans, R. W. (1982). *The origin and growth of action learning*. Brickley, UK: Chartwell-Bratt.
- Rogers, C. R. (1986). Carl Rogers on the development of the person-centered approach. *Person-Centered Review*, 1(3), 257-259.
- Ross, & Williams. (2014). Perceptions of student paramedic interpersonal communication competence: A cross-sectional study. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/264496956_Perceptions_of_student_paramedic_interpersonal_communication_competence_A_cross-sectional_study
- Rubin, R. B., & Martin, M. M. (1994). Development of a measure of interpersonal communication competence. *Communication Research Reports*, 11(1).
- Sarkar, P. R. (1998). *Discourses on neohumanist education*. Bangkok: Fah Pai.
- Sarkar, P. R. (2004). *Liberation of intellect:neo-humanism* (5th ed.). Patna, India: Ananda Nagar.
- Sarwari, Said, & Wahab. (2018). Assessment of the characteristics of interpersonal communication competence among postgraduate students from different cultures. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/325945189_Assessment_of_the_characteristics_of_interpersonal_communication_competence_among_postgraduate_students_from_different_cultures
- Scott, C. L. (2015). The future of learning 2: what kind of learning for the 21 st century? . Retrieved from <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002429/242996E.pdf>
- Škodová, Z. (2016). Communication and Interpersonal Skills Enhancement in Midwifery: Review. Retrieved from http://periodicals.osu.eu/cejnm/5_127_communication-and-interpersonal-skills-enhancement-in-midwifery-review.html.
- Sladek, S., & Grabinger, A. (2014). Gen Z: The first generation of the 21st Century has arrived!. . Retrieved from <https://www.xyzuniversity.com/research-papers/gen-z-the-first-generation-of-the-21st-century-has-arrived>.

- Spitzberg. (1983). Communication competence as knowledge, skill, and impression. *Communication Education*, 32(3), 323-329.
- Spitzberg. (2003). Methods of interpersonal skill assessment. In *Handbook of communication and social interaction skills* (pp. 111-152): Routledge.
- Spitzberg, & Cupach. (1984). *Interpersonal communication competence* (Vol. 4): SAGE Publications, Incorporated.
- Spitzberg, & Cupach. (1989). *Handbook of Interpersonal Competence Research*. New York: Springer-Verlag.
- Taro, Y. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rdEd ed.). New York: Harper and Row Publications.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rdEd ed.). New York: Harper and Row.
- Tyler, R. W. (1986). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.
- UNESCO. (2003). *Nurturing the treasure-vision and strategy of the UNESCO Institution for Education 2002-2007*. Hamburg: Druckerei.
- Wiemann, J. M. (1977). Explication and test of a model of communicative competence. *Human Communication Research*, 3(3), 195-213.
- Wilson, & Sabee. (2003). *Explicating communicative competence as a theoretical term*. In: J. O. Greene and B. R. Burlison, eds. *Handbook of communication and social interaction skills*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- กรรณิการ์ อิศวกรเดชา. (2550). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ = *Persuasive communication*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). 2552 ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกียรติก้อง ใจเจริญศักดิ์. (2546). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2530). การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โครงการตำราและเอกสารวิชาการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2533). การศึกษานอกระบบโรงเรียน: ทำไมต้องมีการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปัจจุบัน. วารสารครุศาสตร์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2535). นีโอฮิวแมนนิส: เราทิ้งผองคือพี่น้องกัน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2542a). สมมติ 2000. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2542b). อุตตศึกษา ศาสตร์แห่งการรู้จักตนเอง. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2543). *Self Esteem* พลังแห่งความเชื่อมั่น. กรุงเทพฯ ที.พี. พรินท์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2545). คิด ทำด้านบวก. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2546). สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2547). ชีวจิตวิทยา. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 33(1).
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2550). เท่าทันทุนนิยม. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2551). เอกสารประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การสร้างพลังและความสำเร็จของชีวิตด้วย จิตวิทยานีโอฮิวแมนนิส. กรุงเทพฯ: สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) Retrieved from http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2530). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จงกลณี ชุตินาเทวินทร์. (2542). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน.
- จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ. (2554). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อพัฒนาสมรรถนะความรู้แห่งตนสำหรับ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซน์แอนปริ้นติ้ง.
- ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ ธีระวัฒน์ จันทิก และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเพื่อการเจรจาเชิงผลได้ของพนักงานบริหารงานลูกค้าในบริษัทตัวแทนโฆษณา. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2).
- ณัฐลักษณ์ ธาระวานิช. (2557). หนังสือรวมบทความทางวิชาการ เรื่อง การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ทีศนา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทภา ปัญญารัตน์. (2555). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงพุทธสำหรับแม่ชีไทย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต), คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิพนธ์ ชาญอัมพร. (2558). รูปแบบการดำเนินชีวิตและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ของเด็กเจนเนอเรชั่นแซด. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา, 8(2), 73-92.
- นิตา ชูโต. (2536). การประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่3 ed.). กรุงเทพฯ: เพรมโปรดักชั่นส์.
- ปฐม นิคมานนท์. (2544). ปรัชญาและหลักการของการศึกษานอกระบบในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2538). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- ปาน กิมปี. (2557). หนังสือรวมบทความทางวิชาการ เรื่อง การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชนก เรื่องวิรุยุทธ. (2550). การพัฒนาบุคลิกภาพการสื่อสารเชิงวัจนะและอวัจนะของเด็กไทยอายุ 16- 18 ปี. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต), คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิชญา เพ็งจันทร์. (2015). Read Me Egazine by TK park. Retrieved from <http://readme.tkpark.or.th/download/readme28.pdf>
- ระวีรัฐ รุ่งโรจน์. (2559). การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้โปรแกรมฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา. Retrieved from http://www.hrd.nida.ac.th/shrdjournal/image/1_59/7.%20Journal-1-2559.pdf
- ระวีวรรณ ประกอบผล. (2529). “องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร” ใน หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. (2541). “ การเรียนแบบร่วมมือ ” สารการศึกษา 80 ปี ศ.ดร. อุบล เรียงสุวรรณ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณณี แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (RESEARCH METHODOLOGY IN BEHAVIORAL SCIENCES). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรัตน์ อภินันท์กุล. (2548). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ ตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร ทรัพย์มี. (2525). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2534). แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิษชุดา หุ่นวิไล. (2532). การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ: บารมีการพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมสภามหาวิทยาลัย. (2560). สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ. Retrieved from <https://tagbth.wordpress.com/สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด>.

- สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ. (2545). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กเร่ร่อน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต), คณะครุศาสตร์ สาขา การศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รายงานสรุปการสัมมนา นโยบายส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). Retrieved from http://qasp.tu.ac.th/guide_office/paper_guide/plan51_65.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). สถิติการศึกษาประจำปี 2559 2016 EDUCATIONAL STATISTICS. Retrieved from <http://www.en.moe.go.th/enMoe2017/images/PDF/statistics2559.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564). Retrieved from http://old.rmutto.ac.th/rmuttonews/attachment/TR3332_235442.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔. Retrieved from [http://www.nesdb.go.th/download/plan12\[9](http://www.nesdb.go.th/download/plan12[9)
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). สถิติการศึกษาประจำปี 2559. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. Retrieved from <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต: พิพิธภัณฑ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 -2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). แรเงงานไทยปรับตัวอย่างไรเมื่อเข้าสู่ AEC. Retrieved from <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-099.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). รายงานสภาพการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). ยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงาน กศน. . กรุงเทพฯ: รั้งซีการพิมพ์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ [สสช.]. (2560). รายงานประจำปี 2559. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์. (2553). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาวิทยาลัยเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2545). รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การสหประชาชาติ. (2558). เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย. Retrieved from <https://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/>
- อาชญญา รัตนอุบล. (2542). การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชญญา รัตนอุบล. (2550). การจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ยอดทอง. (2560). สติ วิถีปฏิบัติและวิถีแห่งการประยุกต์บนฐานความกรุณา วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2560). Retrieved from <http://www.undv.org/vesak2017/pdf/journal.pdf>
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2544). แนวทางการบริหารและการจัดการ : การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย :ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ(1991).
- อุทัย ดุลยเกษม. (2548). อดีตและอนาคตการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุ้นตา นพคุณ. (2528). แนวคิดทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการพัฒนาชุมชนเรื่องคิดเป็น. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชวนชม.
- เอกชัย พุทธสอน. (2556). แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวเรขินพัศ ภาสกรณ์
วัน เดือน ปี เกิด	9 ตุลาคม 2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต รางวัลพระราชทานทุนภูมิพลจาก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกียรตินิยม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	23/181 หมู่ 2 ตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270